

**T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI**

**OKUL AİLE İŞ BİRLİĞİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

Büşra KOLAY ÇEPNİ

**Dr. Öğr. Üyesi Seher YARAR KAPTAN
Danışman**

**RİZE
2021**

KABUL VE ONAY

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalında Büşra KOLAY ÇEPNİ tarafından hazırlanan “*Okul Aile İş Birliği ile Değerler Eğitimi*” başlıklı bu çalışma, 8/01/2021 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği/oy çokluğuyla başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan:	Dr. Öğr. Üyesi Aşkın BAYDAR	Kabul/Red
Üye:	Doç. Dr . Ayşegül OĞUZ NAMDAR	Kabul/Red
Üye:	Dr. Öğr. Üyesi Seher YARAR KAPTAN	Kabul/Red

___/___/___

Dr. Öğr. Üyesi Gül YILMAZ ÇAL
Müdür V.

ETİK BEYAN

Sınıf Öğretmenliği Programından mezun olmak üzere teslim ettiğim "Okul Aile İş Birliği ile Değerler Eğitimi" konulu tezin bilim ve araştırma etiği prensiplerine riayet edilerek tarafımdan yazılmıştır.

Eserimde, başka kaynaklardan aktarılan bütün bilgi ve alıntılar, Enstitünüz Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak açıkça gösterilmiştir. Kaynağı gösterilenler dışında kalan bütün bilgiler uygun araştırma yöntemi kullanılarak tarafımdan edinilmiş ve esere bu şekilde yansıtılmıştır. Şahsıma ait olmayan hiçbir bilgi, kasıt veya kusurlar, şahsıma aitmiş gibi gösterilmemiştir. İnternet kaynakları dahil, sahibine / kaynağına atıf yapılmaksızın hiçbir bilgi kullanılmamıştır.

Aksinin ortaya çıkması halinde doğacak bütün hukuki, idari, akademik ve etik sorumluluk tarafıma ait olacaktır. Eserin tesliminden sonra herhangi bir zamanda, bilim etiğine aykırılık tespit edilmesi ve / veya eserimle ilgili intihal veya intihal şeklinde anlaşılabilecek bir durumun ortaya çıkması halinde; Üniversiteniz ve eğitim kadronuzun hiçbir şekilde sorumlu tutulmayacağını hür irademle kabul, beyan ve taahhüt ederim. 08. 01. 2021

Büşra KOLAY ÇEPNİ

ÖN SÖZ

Yaşadığımız coğrafyada aile kavramının gücünü eğitimde kullanmak, eğitimimizi de sağlam köklerden beslemek dünyanın yaşadığı bir salgın sonrasında bir can suyu niteliğindedir. Aileleri özellikle değerler eğitiminde kullanılarak iş birliğine dayalı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu nedenle bu çalışmada sınıf öğretmenleri ve velilerin, okul-aile iş birliği ile değerler eğitime yönelik görüşlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Araştırmanın, bu konuda yapılacak çalışmalara önemli düzeyde katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında beni yüreklendiren, motive eden, bilgisini ve desteğini esirgemeyen, araştırma sürecinde önerileriyle bana yol gösteren akademik danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Seher YARAR KAPTAN'a katkılarından dolayı minnetlerimi sunarım.

Hayatımın her döneminde büyük emekleri olan, haklarını hiçbir zaman ödeyemeyeceğim annem Aslıgül KOLAY, babam Özcan KOLAY ve beni her konuda destekleyen kardeşim Hande Kübra KOLAY'a sonsuz şükranlarımı sunarım. Çalışmalarım boyunca yardımlarını ve desteğini esirgemeyerek her zaman yanımda olan eşim Ömer ÇEPNİ'ye ve mutluluk katan oğlum Ali Asaf ÇEPNİ'ye teşekkür ederim.

Araştırma sürecinde uygulamaya katılan sınıf öğretmenlerine ve ebeveynlere içtenlikle teşekkür ederim.

Büşra KOLAY ÇEPNİ

Rize, 2021

İÇİNDEKİLER

Sayfa

KABUL VE ONAY	2
ETİK BEYAN	3
ÖN SÖZ	4
İÇİNDEKİLER	5
ÖZET	8
ABSTRACT	9
TABLolar LİSTESİ.....	11
ŞEKİLLER LİSTESİ	15
GİRİŞ	16

BİRİNCİ BÖLÜM KURAMSAL ÇERÇEVE

1.TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ.....	21
1.1. Türk Milli Eğitim Sisteminde İlkokul Eğitimi	21
1.1.1. Eğitimin Tanımı.....	21
1.1.2. Eğitim Türleri	23
1.1.2.1. İnformal Eğitim	23
1.1.2.2. Formal Eğitim.....	23
1.2. Eğitim Unsurları	24
1.2.1. Aile	24
1.2.2. Öğretmen	28
1.2.3. Okul Aile İş Birliği	29
1.3. İletişim	29
1.3.1. Aile İçi İletişim	30
1.3.2. Öğretmen-Öğrenci İletişimi.....	31

1.4. İş birliği.....	32
1.5. Değerler	34
1.5.1. Değerler Kavramı	34
1.5.2. Değer Eğitimi.....	35
1.5.3. Değerler Eğitiminin Amacı.....	36
1.5.4. Değerler Eğitiminde Ailenin Rolü.....	37
1.5.5. Değerler Eğitiminde Okulun ve Öğretmenlerin Rolü.....	38
1.5.6. Değerler Eğitiminde Çevrenin Rolü	40
1.6. Konu ile İlgili Yapılan Araştırmalar	41
1.6.1. Değer ve Değer Eğitimi ile İlgili Yapılan Ulusal Araştırmalar	41
1.6.2. Aile Kavramı ile İlgili Yapılan Ulusal Araştırmalar	44
1.6.3. Okul ve Aile İş birliği ile ilgili Yapılan Ulusal Araştırmalar	48
1.6.4. Değerler Eğitimi ve Aile ile İlgili Yapılan Uluslararası Araştırmalar ..	51
1.6.5. İlgili Araştırmaların Değerlendirilmesi	52

İKİNCİ BÖLÜM

YÖNTEM

2. YÖNTEM	54
2.1. Araştırmanın Modeli.....	54
2.2.Çalışma Grubu	54
2.3. Veri toplama Araçları	58
2.3.1. Öğretmen görüşme formu	59
2.3.2. Veli görüşme formu	59
2.4. Veri Toplama Süreci.....	60
2.5. Verilerin Analizi	62
2.6. Araştırmanın Geçerliği ve Güvenirliği	64

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

3. BULGULAR VE YORUM	65
3.1. Nitel Verilere İlişkin Bulgular ve Yorum	65
3.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	65
3.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	72
3.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	80

3.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	88
3.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	113
3.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	120

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. SONUÇ VE TARTIŞMA	134
4.1. Sonuç ve Tartışma	134
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	134
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma	134
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma	136
4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	138
4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	141
4.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	143
4.2. Öneriler	143
4.2.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	144
4.2.2. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler	145
KAYNAKLAR	147
EKLER	165
Ek 1: Araştırma İzin Belgeleri	165
Ek-2: Uygulanan Ölçme Aracı: Veli Bilgi Formu.....	168
Ek-3: Uygulanan Ölçme Aracı: Öğretmen Bilgi Formu.....	170
Ek-4: Uzman Görüşü Örneği (Veli)	172
Ek-5: Uzman Görüşü Örneği (Öğretmen)	173
Ek-6: Öğretmen Pilot Uygulama Örneği	174
Ek-7: Veli Pilot Uygulama	175
ÖZ GEÇMİŞ.....	177

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ana Bilim Dalı: Temel Eğitim

Tez Türü: Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Seher YARAR KAPTAN

Hazırlayan: Büşra KOLAY ÇEPNİ

Yıl: 2021

Sayfa Sayısı:177

ÖZET

OKUL AİLE İŞ BİRLİĞİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ

Bu araştırmanın amacı, okul aile iş birliği ile değerler eğitimine yönelik öğretmen ve velilerin görüşlerini incelemektir. Genel tarama modelinde tasarlanan bu çalışma 2018-2019 eğitim öğretim yılında Rize merkez ilçesine bağlı ilkokullarda çalışan sınıf öğretmenleri ve velilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri görüşme ve doküman analizi teknikleriyle toplanmış olup veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen “Öğretmen Görüşme Formu” ve “Veli Görüşme Formu” olmak üzere iki farklı araç kullanılmıştır.

Öğretmen görüşme formu, araştırmacı tarafından öğretmenlerden doğrudan elde edilirken; veli görüşme formu ise öğrenciler aracılığıyla velilerden dolaylı olarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde içerik analiz yöntemi ve betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda değerler eğitiminde tüm paydaşları arasında iş birliğinin önemi ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda öğretmenlerin, iletişim kanallarını açık tutması ve sosyal ilişkileri geliştirecek ortamlarda bulunma fırsatları oluşturmaları sağlayacak projeler yapılması önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Aile, Okul- Aile İş Birliği, Değerler Eğitimi

Recep Tayyip Erdogan University Graduate School of Social Sciences

Department: Basic Education

Thesis Type: Master Thesis

Supervisor: Assistant Professor Dr. Seher YARAR KAPTAN

Author: B şra KOLAY  EPN 

Year: 2021

Sayfa Sayısı:177

ABSTRACT

SCHOOL-PARENT COOPERATION AND VALUES EDUCATION

The aim of this study is to examine the opinions of teachers and parents on values education through school-family cooperation. This study, designed in the general screening model, consists of classroom teachers and parents working in primary schools in the central district of Rize in the 2018-2019 academic year. The data of the study were collected by interview and document analysis techniques, and two different tools, "Teacher Interview Form" developed by the researcher and "Parent Interview Form", were used as data collection tools. The data collection tools developed by the researcher were conducted in the form of interviews with teachers and questionnaires with parents. Content analysis method and descriptive analysis method were used in analyzing the data. As a result of the research, the importance of cooperation among all stakeholders in values education has been revealed. In this context, projects that will enable teachers to keep their communication channels open and create opportunities to be in environments that will improve social relations can be suggested.

Key words: Family, School-Family Cooperation, Values Education

KISALTMALAR

akt	: Aktaran
ed	: Editör
EÖ	: Erkek öğretmen
f	: Frekans
F	: F değeri
KÖ	: Kadın öğretmen
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
TDK	: Türk Dil Kurumu
vb	: ve benzeri
vd	: ve diğerleri

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1. Öğretmenlerin Demografik Özellikleri	55
Tablo 2. Velilerin Demografik Özellikleri	56
Tablo 3. Kıdemi 1-5 Yıl Arasında Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okul- Aile İş Birliği ile İlgili İlişkilendirdikleri Kelimeler.....	65
Tablo 4. Kıdemi 6-10 Yıl Arası Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Okul-Aile İş Birliği ile İlgili İlişkilendirdikleri Kelimeler.....	67
Tablo 5. Kıdemi 11-20 Yıl Arası Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Okul- Aile İş Birliği ile İlgili İlişkilendirdikleri Kelimeler.....	68
Tablo 6. Kıdemi 21 Yıl ve Üzeri Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okul-Aile İş Birliği ile İlgili İlişkilendirdikleri Kelimeler.....	70
Tablo 7. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Okul- Aile İş Birliği Kapsamında Herhangi Bir Organizasyona Katılma Durumu ve Organizasyonlar Hakkındaki Düşünceleri	72
Tablo 8. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okul- Aile İş Birliği Kapsamında Herhangi Bir Deneyime Sahip Olma Durumu.....	73
Tablo 9. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin ve Velilerinin Öğrencilerin Akademik Durumu Dışında Birbirleri ile İletişime Geçme Durumları.	74
Tablo 10. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Okul- Aile İş birliği Kapsamında Yapılan Etkinlikleri Yararlı Bulma Durumu.....	75
Tablo 11. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Okul- Aile İş birliği Kapsamında Gerçekleştirilen Organizasyonlar Hakkında Görüş ve Önerileri	76
Tablo 12. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Okul- Aile İş Birliği Kapsamında Etkinlik Organize Etme Durumu.....	78
Tablo 13. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okul- Aile İş Birliği Kapsamında Yapılan Etkinliklere Katılma Durumu.....	79
Tablo 14. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Okulda Verilen Değer Eğitimine Yönelik Görüşleri	80

Tablo 15. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okulda Değer Eğitimi Verilip Verilmemesi Hakkında Görüşleri	81
Tablo 16. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerine Göre Değer Eğitiminin Verilmesi Gereken Yerler	82
Tablo 17. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Velilerine Göre Eğitimin Verilmesi Gerektiği Yerler	83
Tablo 18. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerine Göre Değer Eğitiminin Verilmesi Gereken Zaman	85
Tablo 19. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Değer Eğitimi Konusunda Öz Yeterlilikleri.....	86
Tablo 20. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Değer Eğitimi Konusunda Üstlendikleri Sorumluluklar	87
Tablo 21. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Değerler Eğitimi konusunda Velilerden Beklentileri	89
Tablo 22. Kıdemi 1-5 Yıl Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Öğretmenlerinden Beklentileri.....	91
Tablo 23. Kıdemi 6- 10 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Öğretmenlerinden Beklentileri.....	92
Tablo 24. Kıdemi 11-20 Yıl Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Öğretmenlerinden Beklentileri.....	94
Tablo 25. Kıdemi 21 Yıl ve Üzerinde Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Öğretmenlerinden Beklentileri.....	96
Tablo 26. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri	97
Tablo 27. Kıdemi 1-5 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri	99
Tablo 28. Kıdemi 6-10 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri	101
Tablo 29. Kıdemi 11-20 Yıl Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri	102
Tablo 30. 21 Yıl ve Üzeri Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri	104

Tablo 31. Kıdemi 1-5 Yıl Sınıf Öğretmenleri Velilerinin, Değer Eğitimi Konusunda Velilere Yükledikleri Görevler.....	107
Tablo 32. Kıdemi 6-10 Yıl Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin, Değer Eğitimi Konusunda Velilere Yükledikleri Görevler	108
Tablo 33. Kıdemi 11-20 Yıl Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin, Değer Eğitimi Konusunda Velilere Yükledikleri Görevler	110
Tablo 34. 21 Yıl ve Üzeri Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin, Değer Eğitimi Konusunda Velilere Yükledikleri Görevler	111
Tablo 35. Velilerin Görüşlerine Göre Öğrencilerin Değer Eğitimine Veli ve Öğretmen Dışında Katkı Sağlayan Herhangi Birinin Olup Olmama Durumu.....	113
Tablo 36. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Okulda Verilen Değer Eğitiminin Velilere Etkisine İlişkin Görüşleri	114
Tablo 37. Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinden Geri Dönüş Aldıkları Değerler Tablosu.....	115
Tablo 38. Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okulda Öğretilmiş Bir Değerin, Ev Ortamına Yansıması ile İlgili Görüşleri	117
Tablo 39. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Okulda Verilen Değerler Eğitiminin Aileler Tarafından Desteklenmesi İçin Önerileri	119
Tablo 40. Kıdemi 1-5 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Okul ve Aile İş Birliği İçinde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri	121
Tablo 41. Kıdemi 6-10 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Okul ve Aile İş Birliği İçinde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri	122
Tablo 42. Kıdemi 11-20 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Okul ve Aile İş Birliği İçinde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri	123
Tablo 43. Kıdemi 21 Yıl ve Üzeri Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Okul- Aile İş Birliği İçinde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri	125

Tablo 44. Kıdemi 1-5 Yıl Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Çocuklarıyla Birlikte Evde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri	126
Tablo 45. Kıdemi 6-10 Yıl Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Çocuklarıyla Birlikte Evde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri	127
Tablo 46. Kıdemi 11- 20 Yıl Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Çocuklarıyla Birlikte Evde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri	127
Tablo 47. Kıdemi 21 Yıl ve Üzeri Yıl Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Çocuklarıyla Birlikte Evde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri	130
Tablo 48. Sınıf Öğretmenlerinin Değer Eğitimi Konusunda Velilere Önerileri..	131

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Araştırmanın yürütülmesinde izlenen süreç	61
Şekil 2. Araştırmada kullanılan kodlama sistemi	63

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, araştırmanın önemi, araştırmanın amacı, problem cümlesi, alt problemler, sayıtlar, sınırlılıklar ve tanımlara yer verilmiştir.

Problem Durumu

Eğitim ve öğretimin genel amacı vatanına, milletine, ailesine bağlı iyi bireyler yetiştirmektir (Sönmez, 2003: 2). Eğitimin evrensel amacı ise, toplumsal kültürü kuşaktan kuşağa aktarmaktır. Okulun kendine özgü oluşturduğu kültür, toplumun kültürünün analiz edildiği; öğretmen ve öğrencilere sunulduğu değer ve normları içerir. Okul, toplumun aynasıdır. Toplumlar kültürlerini okul ortamı için tekrar düzenleyerek öğrenciye sunarlar. Kişilerin yaşadıkları topluma uyum sağlayabilmesi için öncelikle okul kültürü ile kaynaşmasına bağlıdır (Çelikten, 2006: 271). Ayrıca okul kültürü de okula adım atan, okulda vakit geçiren her bireyin yaşantısından izler taşır.

Ülkemizin 2018-2019 yılı verilerine baktığımızda 24.739 ilkokul, 5.267.378 ilkokul öğrencisi ve 300.732 öğretmen bulunmaktadır (TÜİK, 2019). Sayısal değerler gösteriyor ki her birey eğitimin bir rengidir. Her rengin yansıtıldığı, değer kattığı bir ortamda çeşitlilik olacaktır. Okulların bulunduğu bölgedeki kültür farklılığı, öğretmenlerin yaklaşım farklılıkları ve gösterdiği vicdani tutum, sınıfın kalabalık olması, imkân kısıtlılığı, ailenin gelir düzeyi, yaşantı ve deneyimler birbirinden farklıdır (Okuyucu, 2017: 2).

Ebeveyn olmanın bir getirisi çocukların hem kendi hem de toplum nazarında kabul edilebilir davranışlar sergilemelerine yardımcı olmaktır (Faber ve Mazlish, 2020: 67). Ebeveynler, olumsuz etkileri en aza indirmek için çocuğa rehberlik etmelidir. Çocuk okula başladığında ebeveynde ve okulda verilen eğitim birbirlerinden farklı olmamalıdır. Ebeveyn ve okulun birbirinden farklı yaklaşımda bulunmaları durumunda çocuk bu durumdan olumsuz etkilenir. Okul ve ebeveyn

birbirinden farklı bir yaklaşımda bulunursa çocuğun gelişiminde olumsuzluklar ortaya çıkabilir (Ok, 2016: 2).

İlkokul çağındaki çocuğun bilgilerinin ve çabalarının saygıyla karşılandığının ebeveyn ortamında hissettirilmesi eğitim ve öğretim adına çok önemlidir (Yavuzer, 2016: 103). Özellikle okulda verilen değerlerin öğretilmesi ile ilgili söylenenler, evde çocuklarına kendi değerlerini öğretmek isteyen anne babalar için de geçerlidir (Gordon, 2006: 272).

Anne- babalar değişen şartlar altında giderek ebeveyn olma sorumluluğunun bilincine daha fazla varmakta, bu da “çocuk yetiştirme tutumlarını” geliştirmektedir. Sağlıklı bireylerin toplumda yerini alması için anne-babanın gelişimi önemlidir (Yavuzer, 2016: 120).

Çocukların kişilik gelişiminin yüzde sekseninin beş yaşına kadar tamamlandığı bilgisine dayanarak değerler eğitimin ‘ailede’ başladığı söylenebilir. Bu bilgiye dayanarak; aile ortamı içinde çocuklara değerleri ilk kazandıranların aile bireyleridir, denilebilir (Ulusoy ve Dilmaç, 2015: 62). Eğitimin en iyi gerçekleştiği yer ailedir. Değerler yeni nesillere aile aracılığı ile aktarılır. Birey de ilk dini ve ahlaki değerlerini, bilgi ve tutumlarını ailesinden öğrenir. Çocuğun kişiliğinin gelişmesinde objelere oranla, aile üyelerinin, anne, baba ve kardeşlerin daha çok etkisi vardır. Etkisi en derin izlenimler aile ortamında geçen yaşamın ilk beş yılıdır. Anne babanın kişilik yapıları, çocuk yetiştirme tutumları, çocuğa yaklaşım tarzları çocuğu etkiler. Çocuklar ebeveynlerini gözleyerek, taklit ederek davranışlarını içselleştirirler (Acoste ve Hutchison, 2019: 173; Aydın, 2010: 29; Hökelekli, 2013: 289; Kağıtçıbaşı ve Cemalcılar, 2016: 145; Ok, 2016: 1; Özen, Siegel ve Bryson, 2020: 90; Ulusoy ve Dilmaç, 2015: 83).

Çocuklarımızın mutlu ve sağlıklı birer birey olarak yetişmesinde aile eğitiminin yerini inkâr edilemez. Geçmişten bugüne kadar aile işlevine baktığımızda değerlerin aktarımında önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir (Ulusoy ve Dilmaç, 2015: 83).

Bu noktadan hareketle bu çalışma, değerler eğitiminde okul aile iş birliğine yönelik öğretmen ve velilerin görüşlerini ortaya koyarak, onların bu görüşlerinden hareketle ailenin koşulları ve içinde bulunduğumuz ortam olanakları ile değerler eğitimi konusunda farklı bir bakış açısı kazandıracaktır.

Araştırmanın Önemi

Çocuğun okuldan sonra en çok vakit geçirdiği, toplumun en önemli kurumu olan aile, toplumun değerlerinin aktarımında birincil kaynaktır. Bu nedenle okul-aile iş birliği ile yürütülecek olan değerler eğitiminin etkili olacağı aşikardır (Çalışandemir ve Altun, 2019: 115).

Dünyada ailenin yakın gelecekte geçirmiş olduğu değişim; annenin çalışma hayatına girmesi, çocuğu etkileyen çevresel etmenlerin çok hızlı değişmesi yeni şartlar altında çocuk, ailesi ile daha az vakit geçirir ve daha az modelleme yapar. Değer kazanımının en önemli paydaşı ailelerdir. Bu noktada ailede yapılan hataların telafisi zorken atılan adımların okulda olumlu pekiştirilmesine, geliştirilmesine çalışılmalıdır. Okulun da değer eğitimi konusunda aile ile iş birliği yapması önem arz etmektedir (Aydın ve Akyol Gürler, 2014: 29).

Değer eğitimi ve aileyi içine alan araştırmalarda sorunun kaynağının bilgi eksikliğinden ve okul-aile iş birliği çalışmalarının yetersizliğinden kaynaklandığı saptanmıştır (Çengelci Köse, 2020: 329). Değişen şartlar sürekli gelişen ve yenilenen bilgiler ailenin çocuklarına nasıl davranması gerektiğini sorguladığı, tereddüt yaşadığı ve ikilemde kaldığı bir duruma sürüklemiştir. Sağlam bir karakter gelişimi için aile ve toplum arasında tamamlayıcılığın sağlanması gereklidir (Hökelekli, 2013: 289). Değer eğitiminin en önemli paydaşı olan aileleri işe katıp, konu hakkında bilgi verilebilir, okul-aile iş birliğini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılabilir (Yaşar ve Çengelci, 2012: 20).

Çalışma en başta değer eğitiminde uygulayıcı rolde bulunan öğretmenlerin, eğitimin paydaşı velilerin değerlere yönelik görüşlerini belirlemeyi, konu hakkında duyarlılıklarını artıracakı düşünülmektedir. Ayrıca Öğretmen ve velilerin iş birliği içerisinde doğru bir iletişimle yürüttükleri çalışmaların öğrencilere çok daha faydalı olabileceği inancını aşılamayı amaçlamaktadır. Literatürde değerler eğitimi ile ilgili yapılan çalışmalar da incelendiğinde konunun farklı bakış açılarıyla ele alındığı ancak doğrudan ilkökul düzeyinde ve ailelere yönelik çalışmaların kısıtlı olduğu görülmüştür. Bu çalışmanın alandaki boşluğu doldurmasına, özellikle ilkökul çağına devam eden öğrencilerin erken yaşlarda zihninde yer alan soyut değerlerin hem okul hem kendi aileleri tarafından somutlaştırılması, tanımlanmasına ve

öğrenilmesine yardımcı olacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda bu alanda çalışma yapacak araştırmacılara ve öğretmenlere yeni bir ufuk açacağına inanılmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, değerler eğitiminde okul aile iş birliğine yönelik öğretmen ve velilerin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi “Değerler eğitiminde okul aile iş birliğine yönelik, velilerin ve öğretmenlerin görüşleri nasıldır?” şeklindedir. Bu probleme cevap bulabilmek adına aşağıdaki alt problemler sunulmuştur.

Alt Problemler

Bu çalışmada aşağıda yer alan araştırma problemlerine yanıt aranmaya çalışılmıştır:

1. “Velilerin görüşlerine göre eğitimde okul ve aile iş birliği denilince akla gelen üç kelime nedir?”
2. “Öğretmen ve velilerin okul-aile iş birliği hakkındaki kendilerini tanımlamaları nasıldır?”
3. “Öğretmen ve velilerin değer eğitimi hakkındaki görüşleri nelerdir?”
4. “Öğretmen ve velilerin değer eğitimi konusunda beklentileri nelerdir?”
5. “Okulda öğrenilen değerlerin çocuğun çevresine yansımaları nasıldır?”
6. “Öğretmen ve velilerin değer eğitimi üzerine etkinlik önerileri nelerdir?”

Sayıtlar

1. Araştırmaya katılan öğretmen ve veliler, uygulanan veri toplama araçlarını kendi görüşlerini yansıtarak samimi ve yansız bir şekilde yanıtlamışlardır.
2. Araştırmada kullanılan veri toplama araçları çalışmanın amacına hizmet etmektedir.
3. Ölçme araçları ile elde edilen bilgilerin doğruluğu kabul edilmiştir.

Kapsam ve Sınırlılıklar

Araştırma,

1. 2018–2019 eğitim-öğretim yılında toplanan verilerle,
2. Rize ili merkez ilçesi resmi ilkokullarda görev yapan öğretmen ve öğretmenlerin gönüllü velileri ile,
3. Geliştirilip uygulanan ankete katılan öğretmenlerin ve velilerinin vermiş olduğu cevaplardan elde edilen verilerle sınırlıdır.

Tanımlar

Bu çalışmada geçen kavramların tanımlarına aşağıda yer verilmiştir.

Aile; isim, toplum bilimi, evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik (TDK, 2020). Bu tanımdan yola çıkarak çocuğun büyüüp geliştiği ilk sosyal ortam şeklinde tanımlanabilir.

Okul aile iş birliği; çocuğun çok yönlü eğitimini ve öğretimini güçlendirmeyi amaçlayan okulun, hedeflerine ulaşmak için ailenin de desteğini alması ve onları da eğitim sürecine dâhil etmesidir (Zembat ve Unutkan, 2001: 168). Bu tanımdan yola çıkarak eğitimin gerçekleşmesi için paydaşlarının topyekûn bir seferberlik içerisinde yaptığı eylemler şeklinde tanımlanabilir.

Değerler eğitimi; sorumluluk, sevgi ve karakter eğitimini desteklerken girişimciliği temel insani değerleri kazandırmayı, kendisi ve çevresiyle barışık bireyler yetiştirmeyi, etkili bir okul kültürü yaratmayı, toplumsal düzeni korumayı kapsar (Aydın ve Akyol Gürler, 2014: 15). Bu tanımdan yola çıkarak bireyin olumlu gelişimine ve çevresine faydalı olmak adına yaptığı anlamlı davranışlarına katkı sağlayan her türlü faktördür şeklinde tanımlanabilir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ

Araştırmanın bu bölümü, eğitimin tanımı, eğitim türleri, ilkökul temel özellikleri, aile, iletişim, ebeveyn tutumları ve değer eğitimi konularına yönelik kuramsal çerçeve ile yurt içi ve yurt dışında bu konular ile ilgili yapılan çalışmalar başlıklar halinde ele alınmıştır.

1.1. Türk Milli Eğitim Sisteminde İlkokul Eğitimi

1.1.1. Eğitimin Tanımı

Türk Dil Kurumunda eğitim; *Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine, okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye şeklinde tanımlanmıştır* (TDK, 2020).

Akyüz'e (2016) göre bedeni, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının bireye istenilen bir doğrultuda ya da en kolay yoldan geliştirilmesi, amaçlara yönelik yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür.

Tolstoy, dünya kültürleri ve dilleri konusunda geniş bilgiye sahiptir. Kendi gibi diğer insanlar için de benzer bir eğitim görüşünü savunmasına neden olan, gerçeklik arayışındaki kişisel arayışın değeridir. Ona göre eğer insanlar, yetişkinler ve çocuklar, bilmeleri gerektiğini düşündükleri şeyi öğrenebilseler ve bu öğrenme, uygun kuruluşlar ve bireyler ile desteklenirse o zaman eğitim sorunu hallolacaktır (Moulin, 2018: 234).

Eğitimin amacı nedir? sorusuna verilen cevaplar dünyada yaygın iki yaklaşımı ortaya çıkarmıştır: Bu yaklaşımın ilki iyi insan yetiştirmek, ikincisi ise iyi vatandaş yetiştirmek. İyi insanın ve iyi vatandaşın kim olduğu ve nasıl yetiştirileceği hususunda dünyada çok farklı yanıtlar bulunur. Genellikle medeniyetler ve dinler “iyi insanın” kim olduğu sorusuna yanıt arar ve onu

yetiştirmeye çalışır. Milli devletler ise “iyi vatandaşın” kim olduğu sorusunu yanıtlamaya ve onu yetiştirmeye çabalarlar (şentürk, 2019: 8).

İnsan eğitim ve disipline ihtiyaç duyan tek canlıdır. Hayvanlar ise iğüdüleriyle hareket ederler. İnsanlar bu iğüdüye sahip olmadıkları için mutlaka bir akla ve bu akılı geliştirmeye ihtiyaç duyarlar. İnsan doğar doğmaz bu iğüdülere sahip olmadığından, kendisi için bir davranış geliştirmek durumundadır. Bu davranışları bir kerede gerekleştirmeyeceğinden bunu onun için başkalarının dışınmesi veya planlaması gerekir (Kant, 2016: 31).

İrfan Erdoğan eğitim bir cümledir der ve söylemini şöyle açıklar; *Öznesi, nesnesi, tümleci ve yüklemi olan bir sistemdir. Eğitim belli unsurların birleşiminden oluşan bir kompozisyonudur. Bu bütünü oluşturan idareciler, öğretmenler, ebeveynler, öğrenciler; geçmiş, bugün, gelecek; okul, aile, toplum, kitaplar, programlar gibi ögelerin birbiri ile ilişkisine eğitim denir* (Cüceloğlu ve Erdoğan, 2014: 18).

Eğitim, insanın doğumuyla hatta özellikle beyin temelli öğrenme yaklaşımına göre doğumdan önceki dönemde başlayıp (anne karnında beslenmeyle, bol oksijenli havayla, stresten, şiddetten ve kaygıdan uzak bir yaşantıyla, sürekli ve kontrollü fakat özgürleştiren bir rahatlıkla dınyaya getirerek başlayan) ölüme kadar devam eden bir süreçtir (Duman, 2015: 8).Eğitim sürecinde bireye bedenî, zihnî, ruhî ve sosyal yönden birtakım beceriler kazandıranlar; bireyin ailesi, çevresindeki bireyler ve okulda öğretmenleridir. Bu noktada hem aile hem öğretmen bireyin eğitiminden sorumludur. Eğitim süresi boyunca bireyin üzerinde aile, arkadaş, öğretmen, evre, akrabalar, büyükler, komşular, kitle iletişim araçları etkilidir (Gökgöz, 2014: 7).

Eğitim, fiziksel uyarımlar sonucu beyinde istendik biyo-kimyasal değişikler oluşturma sürecidir. İstendik davranış insana, topluma, konu alanlarına (bilim, sanat, felsefe vb.) veya doğaya göre belirlenebilir. Çünkü insanın doğuştan getirdiği birtakım yeteneklerinin yanında geliştirebileceği ilgi, tutum ve kişiliği vardır. Ayrıca insan, toplum içinde yaşamakta, diğer bireylerle kültürel etkileşime girmektedir. Etkileşimlerinin sonucunca kişilere göre farklılaşan psikolojik bir algı kurulmaktadır. Ancak bu değişkenlere bakarak istendik davranışı saptamak mümkündür (Sönmez, 2015: 5). Buradan insanın yaşamı boyunca etkileşim içinde olduğu eğitim türlerinin tanımlanması gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

1.1.2. Eğitim Türleri

Bireyin etrafıyla kurduğu iletişim ve etkileşim sonucunda hayatında iz bırakan olayların davranış değişikliği meydana getirme süreci eğitim olarak tanımlanır. Farklı ortamda gerçekleşen eğitim süreçleri, formal eğitim ve informal eğitim olmak üzere ikiye ayrılır (Erden, 2009: 13).

1.1.2.1. İnfomal Eğitim

İnfomal eğitim her yerde, destekleyici, yapılandırılmamış, kendiliğinden gelişebilen, içsel motivasyonun olduğu, gönüllülüğe dayalı, genellikle öğrenenin öncülüğünde geri bildirimi ve sürekliliği olmayan eğitim türüdür (Eshach, 2007: 174).

1.1.2.2. Formal Eğitim

Eshach'ın 2007 yılında oluşturduğu tabloya göre genellikle okul içinde, disiplinli, yapılandırılmış, geri bildirim sağlayan, dış motivasyonu olan, öğretmen öncülüğünde, öğrenmenin ölçüldüğü ve sürekliliği olan eğitim türüdür (Eshach, 2007: 174). Bu eğitimin en belirgin özelliği okuldaki eksikleri tamamlamak ve yeni koşullara adapte olabilmek ve en önemlisi yaşam boyu sürdürülebilirlik gibi işlevlere sahip olmaktır. Bu sebeple formal eğitim ülkemizde örgün eğitim ve yaygın eğitim şeklinde ele alınır (Aslan, Aslan ve Arslan Cansever, 2012: 9).

- **Örgün Eğitim:** Okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim örgün eğitim sistemini oluşturur. Örgün eğitimde, bir eğitim kurumunu başarıyla tamamlayan öğrenci bir üst eğitim kurumuna devam eder. Bu sebeple örgün eğitimin devamlılık arz eder (Erden, 2009: 13).
- **Yaygın eğitim:** Yaş sınırlamasının olmadığı her yaş grubuna hitap eden, devam zorunluluğunun bulunmadığı bir eğitimidir. Yaygın eğitim de kendi içerisinde, belli plan program dahilinde kursların yer aldığı halk eğitim ve çalışanlara çalışmalarında gerekli mesleki bilgi ve becerileri kazanmalarına yardımcı olan hizmet içi eğitim şeklinde ikiye ayrılır (Öz Doğan, 2018: 10). Görüldüğü gibi formal ve informal eğitimi, insan yaşamı boyunca devam ettirmektedir.

Öğrenme iki tür olur: informal ve formal. Bunlardan birincisi aile ve çevreye işaret ederken ikincisi okul ve benzeri resmî kurumlarla ilişkilidir. Dolayısıyla, aile ve çevrede başlayan eğitim – öğretim; davranış, tutum, benlik saygısı ve öğrenilmiş çaresizlik gibi kavramların da aile ve çevre ile edinilmeye başlandığı ama mutlaka daha sonra okulla şekillendiği söylenebilir (Gelir, 2009: 32). Örgün eğitimin en önemli basamaklarından biri olan ve bu çalışmanın da kapsamını oluşturan ilkökul basamağıdır.

1961 yılında çıkarılan 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunun 1. maddesi “İlköğretim, kadın erkek bütün Türklerin milli gayelere uygun olarak bedeni, zihni ve ahlaki gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir” şeklinde tanımlanmıştır (İlköğretim ve Eğitim Kanunu [İEK], 1961: madde 1).

Yüce’ye (2009: 17) göre ilkökul öğrencilerinin iyi birer yurttaş olarak yetişmeleri için, gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlık kazandırılması, milli ahlak anlayışına uygun olarak gelişmeleri, ilgi ve yeteneklerine göre hayata ve bir üst öğrenime hazırlanmaları, meslek ve becerilere karşı yönlendirilmelerini amaç edinen, ilkökuldur. Eğitimin ilk basamağı olan ilkökullarda bireylerin muhatap olduğu unsurlar şu şekildedir.

1.2. Eğitim Unsurları

Çocukların eğitim ortamındaki gelişiminde bugün kabul ettiğimiz en temel ilkelere birisi öğretmenlerin, öğrencilerin, idarecilerin ve ailelerin bu yolculukta hep birlikte yer almasıdır. Çocukların okul ortamında kazandıkları kabiliyetlerin ev ortamında pekiştirilmesi ve geliştirilmesi, okul-ev tutarlılığının sağlanması ve ailelerin okul ortamının etkili bir ögesi haline gelebilmesi günümüzün eğitim amaçlarından birisidir (Akkök, 2000: 257). Eğitim amacımızı gerçekleştirebilmek aile, okul ve öğretmen kavramlarının ayrılmaz bağlarını anlamakla mümkün olacaktır.

1.2.1. Aile

Aile kavramı, insanlık tarihinin başlangıcından günümüze kadar, yaşanan toplumun kültürel yapısına göre değişerek varlığını sürdürmüş bir kavramdır. Evlilik birliğinin kurulması açısından toplumda aile önemli bir yere sahiptir (Baş ve Cengiz, 2018: 3).

Aile üzerine yapılan tanımlarda çalışma kapsamına giren tanımları şu şekilde sıralamak mümkündür;

1. *Evlilik ve kan bağına dayanan, karı, koca, çocuklar, kardeşler arasındaki ilişkilerin oluşturduğu toplum içindeki en küçük birlik.*
2. *Aynı soydan gelen veya aralarında akrabalık ilişkileri bulunan kimselerin tümü.*
3. *Birlikte oturan hısım ve yakınların tümü.*
4. *Eş, karı (Türk Dil Kurumu, 2020).*

Çağımızda gerek yapısal gerekse işlevsel bakımdan hızlı bir değişime uğrayan, toplumsal yapının temelini oluşturan kurum ailedir. Latineden gelen şekli (famulus) hizmet eden, hizmet veren anlamında kullanılmıştır. Romalılar döneminde aile denince (pater familias) tek bir otoritenin çatısı altında yaşayan insan topluluğu anlaşılır (Aslan, 2002: 26).

Toplumların görevi olan kültürlerini sürdürmek ve geliştirmek, yetişmekte olan yeni kuşağın eğitim ve öğrenimiyle gerçekleşir. Eğitim, bireyin aileye gelir gelmez doğumuyla başlar, okul içinde ve dışında sunulan eğitim- öğretimle beraber hayat boyu sürer (Yavuzer, 2004: 145). Aile kavramı, dünyanın yakın gelecekte geçirmiş olduğu varyasyon ile (annenin çalışma hayatına girmesi ve çocuğu etkileyen çevresel faktörlerin çok hızlı değişkenlik göstermesi gibi olaylar) tanımını yenilemiştir. Yeni şartlar altında çocuk, ailesi ile daha az vakit geçirir ve daha az modelleme yapar. Buna rağmen değer kazanımının en önemli paydaşı ailelerdir. Bu noktada ailede yapılan hataların telafisi zorken atılan adımların okulda olumlu pekiştirilmesine, geliştirilmesine çalışılmalıdır. Okulun da değer eğitimi konusunda aile ile iş birliği yapması önem arz etmektedir (Aydın ve Akyol Gürler, 2012: 29).

Aile, bireyin eğitiminin başladığı, toplumun temelini ve sürekliliğini sağlayan en önemli kurumdur. Bireyin doğumundan ölümüne devamlı iletişim halinde bulunduğu çevre, kişinin kendi ailesidir (Yağbasan ve İmik, 2006: 227).

Çocuğun yaşadığı ailede yoğun iletişim içinde oldukları ebeveynleridir. Çocuk için en sağlıklı ortam aile bireylerinin bir arada bulunduğu ebeveyninin yanında olduğu aile ortamıdır. Ebeveynin görevi çocuğun bakımını yapmaktır. Bunun yanında sevgi dolu ve olumlu ebeveyn tutumları çocuk için oldukça önemlidir (Tezel Şahin ve Özyürek, 2008: 396). Çocuğun kişilik özelliklerinin belirlenmesinde ve şekillenmesinde anne baba tutumları önemli bir faktördür. Ebeveynlerin sahip olduğu özellikler, çocuklarıyla olan ilişkilerinde gösterdikleri davranış örüntülerini belirlemektedir (Özben ve Argun, 2002: 18).

Ebeveyn tutumları çocuğun şimdi ve gelecekteki davranışları üzerinde derin etkiye sahiptir. İçinde bulunduğu toplum için çocukların tutarlı davranabilmesi, kendine yeten birey olabilmesi, sosyalleşebilmesi, dışa dönük olabilmesi için ailesiyle kurduğu doğru iletişim önemlidir. Bu durumun oluşmasında ebeveyn tutumlarıyla birebir ilişkilidir. Yaygın olarak görülen ebeveyn tutumları; aşırı koruyucu, aşırı hoşgörölü, baskıcı ve otoriter, dengesiz ve kararsız, ilgisiz ve demokratik tutum şeklinde sınıflanmaktadır (Akça, 2012: 2).

Çocuklar üzerinde etkili olan ebeveynin tutum ve davranışları çeşitli faktörlerden etkilenmektedir. Ebeveynin yaşı, eğitim düzeyi, ait olduğu sosyal çevre, çocuğun kaçıncı çocuk olduğu ve nasıl bir hamilelik sürecinden geçtiği, beklenen bir bebek olup olmadığı gibi faktörler, anne-babanın çocuğa karşı tutum ve davranışlarını etkilemektedir (Uyanık Balat, 2007: 90).

İdeal ebeveyn tutumları nasıl olmalıdır bunu belirlemek zor olmakla beraber, başarılı ebeveynler çocuğun ihtiyaçlarını sezen, onlara uygun cevaplar veren aşırı hoşgörölü veya katı olmayan çocuğa karşı esnek bir tutum içerisinde olan, davranışlarında belirli bir devamlılık ve kararlılık sağlayan, çocuğun tüm yaptıklarına karşı çıkmadan önce her zaman çocuğun isteklerini anlayabilenlerdir (Yavuzer, 2013: 39).

Çocuk doğumdan itibaren sürekli olarak ailenin inançları, değerleri, gelenekleri, tutumları ve onlardan gördüklerinden etkilenir. Çocuk ve aileye hizmet veren çalışanlar ve uzman kişiler, çocuğu ve ailesini sosyal ve kültürel yönden bir bütün olarak ele almalıdır. Alanda çalışanlar ve uzmanlar çocuğun aile ve toplum içinde fiziksel, entelektüel, duygusal ve sosyal yönden gelişimini sağlamaktır. Bu süreçte danışmanlık, uzmanlık ve savunuculuk rolleri ile çocuk ve ailesinin yaşamında yer alırlar. Yapılabilecek ebeveyn eğitimleri yapıldıkları bölgelerdeki kültürün ince farkları gözetilerek düzenlenmelidir. Kültürel değerlerimizin daha iyi anlaşılması, yapılacak eğitimin yerine ulaşmasını ve kalitesini artıracaktır (Şanlı ve Öztürk, 2015: 245).

Ebeveyn adaylarının, çocuk sahibi olma, çocuk bakımını ve eğitimini rastlantılara bırakmayıp kendileri hazırlamaları, çocuk eğitimi konusunda bireysel çaba göstermeleri gerekmektedir. Ailelerin gelir düzeyi çocuğa sağlanabilecek yaşam koşullarını düşünerek hareket etmeleri gereklidir. Ebeveyn olarak

çocuklarında istenmedik davranış gözlemlediklerinde kendi tutumlarını değerlendirmeleri, davranış sorununun çözümünü okul yıllarına ve öğretmen sorumluluğuna bırakmamaları gereklidir. Çocuklarına sağlıklı bir aile içi iletişim örneği sunmalı, ebeveyn olarak tutarlı davranış göstermeleri gerekmektedir. Aile içinde demokratik bir ortam oluşturularak yapılan paylaşımlar çocuğa küçük yaşlardan itibaren demokratik davranış kazandırır (Özyürek, 2004: 108).

Ebeveynlerin, çocuklarına göstermiş oldukları tutumların sağlıklı olması, büyük oranda onların kendi içlerinde barışık, dengeli, huzurlu ve birbirlerine karşı da sevgi ve saygılı olmalarına bağlıdır. Aile ortamını olumsuz açıdan etkileyen faktörler arasında; ebeveynin kendi çocukluk yıllarında baskılı veya aşırı gevşek bir eğitim içinde büyümeleri, bugünkü yaşamlarında eşleriyle iletişim kuran mutlu bir yaşantıya sahip olmamaları, ailenin sosyo-ekonomik durumlarının ya da geç yaşta çocuk sahibi olmaları olabilir (Yavuzer, 1986: 29). Değerler söz konusu olduğunda tutarlı davranmanın değerler eğitiminde hayati öneme sahip olduğu vurgulanmaktadır (Yaylacı ve Beldağ, 2015: 173).

Ebeveynler, çocuklarına davranışlarında kararlı tutum içinde değildir. Yaşları ilerleyen ve her geçen gün biraz daha farklılaşan çocuklarına karşı tutum ve davranışları değişen ebeveynlerin, nerede, nasıl davranması gerektiğini bilmeyen, tutarsız bireyler yetiştirmeleri kaçınılmazdır. Bunun için ailelerin çocuk gelişimi, ergen gelişimi gibi konularda çeşitli seminerler veya eğitimlere tabi tutularak destek almaları sağlanmalıdır (Alpoğuz ve Şahin, 2014: 65).

Çocuğun dünyayı anlamlandırma çabası içerisinde çevresinde gördüğü etkiler önemlidir. Aile çocuğun en yakın sosyal çevresi olduğuna için sevgi, saygı, merhamet, iyilik, doğruluk, hoşgörü gibi değerler ailede gözlenerek öğrenilir. Bunun yanında insanların doğuştan sahip oldukları özellikler ile sosyal çevrenin de değerlerin oluşumunda rol oynadığını unutmamak gerekir (Kızıler, 2014: 10). Öğrenim hayatının herhangi bir aşamasında ilkokul, ortaöğretim, üniversite de başarısız olduğunda yaşamdaki başarı şansı oldukça azalmaktadır (Glasser, 2000: 8).

Ebeveynlerin çocuklarına karşı tutumları, çocuğa söz hakkı verilen, karşılıklı saygının hakim olduğu demokratik tutum; cezanın ön planda olduğu, disiplin, baskı ve katı kuralların yer aldığı otoriter tutum; anne babanın çocuğuna

sınırsız haklar tanıdığı, çocuğun karar verme sürecine kadar her konuda merkezde olduğu serbest (ilgisiz) tutum, çocuğun her türlü istek ve davranışını kabul eden, sınırların olmadığı aşırı hoşgörölü tutum; ebeveynlerin çocuklarını sürekli kontrol altında tuttuğu, aşırı koruma davranışının olduğu koruyucu tutum; ebeveynlerin çocuğa karşı tutumlarının aşırı hoşgörü ile sertleşme arasında tutarsızlıkların olduğu tutarsız tutum şeklindedir (Öz Doğan, 2018: 24).

Ebeveynin, çocuklarından bekledikleri davranış modeline uygun bir davranış içinde olmaları gereklidir. Uyumlu ve özgür bir aile ortamı içinde, tutarlı ve sağlıklı ilişkiler içinde yetişen çocuk, kendini yönetebilen birey olarak yetişkin yaşamına ulaşır. Ürün daima ekilen tohumla ve beraberinde hazırlanan yakın çevre şartlarıyla doğru orantılı olarak gelişmektedir. Bu sebeple ebeveynin tutumu, gelişmekte olan çocuğa örnek model oluşturacağından kişiliğini etkiler ve özdeşim modellerinden edindiğini, benzer tutumları sergilemesiyle ortaya koyar (Yavuzer, 1986: 28).

Değerlerin kazanılmasında insanın içinde bulunduğu aile ve toplumun önemli etkileri bulunmaktadır. Değerlerin ilk öğrenildiğı yer aile olmaktadır. Bilindiğı üzere çocuk ailesinde gördüğü sevgi, saygı, yardımlaşma gibi değerlere anlam yüklemekte ve zihnine yerleştirmeye başlamaktadır. Ardından okulda ve çevrede çeşitli değerleri öğrenerek kendini geliştirmektedir. Toplumu ayakta tutan değerleri özellikle hak ve adalet değerlerini benimsemekte ve uygulamaya başlanmalıdır. Değerler eğitiminde öncelik bireye verilmektedir. Bireyin önce kendini değıştirmesi, ardından ailesini, içinde yaşadığı topluluğu ve giderek dünyayı değıştirmesi beklenmektedir (Güneş, 2016: 6).

1.2.2. Öğretmen

Öğretmen öğrenmeye rehberlik eden ve oluşturan kişidir. Öğrenme öğrencinin kendisi tarafından elde edilen bir neticedir. Öğrenme bireyin kendi yaşantıları sonucu meydana gelir. Öğretmenin işlevi, çeşitli öğretim yöntem ve teknikleri ile davranışların öğrenciler tarafından kazanılıp kazanılmadığını değerlendirmektir (Fidan ve Erden, 199: 60).

Öğretmenin öğrenci davranışlarını değıştirme görevi yalnız sınıf içinde geçerli değildir. Okuldaki tüm yaşantılarının eğitsel bir karşılığı olması gerekir. Okul, kendi yapısı içinde yaşantılar arasındaki tutarlılığı sağlamak kadar,

çocukların devamlı etki altında bulundukları yakın çevre ve ailedeki öğrenme yaşantılarını da bu anlamda denetlemek ve yönlendirmek zorundadır. Öğretmen çocukların aile içindeki yaşantılarını kontrol etmek için öğrenci velileri ile iş birliği yapabilmeli ve aile içindeki eğitim ile okuldaki eğitimin birbirini destekler düzeyde olması sağlanmalıdır (Fidan ve Erden, 1993: 61). Okul ile ortak plan üzerinden fikir birliği sağlayarak düzenli iletişim içinde bulunan, bu ortak anlayış içinde çocuğuna eğitim desteği sağlayan velilerin çocuklarının okul başarılarının da arttığı gözlemlenmektedir (Çelenk, 2003: 32).

1.2.3. Okul Aile İş Birliği

Okulun görevi kendisini oluşturan öğelerin tam bir koordinasyonla çalıştığı bir düzende sorumluluklarını yerine getirebilmektedir. Bu sebeple okulun geliştirilmesi ve tüm ilgililerin eğitim sürecine katılması gerekir. Okulda gerçekleştirilen eğitim-öğretim etkinliklerinin plânlanmasında ve uygulanmasında en önemli sorumluluğu öğretmenler üstlenmektedir.

Temelde esas olan, öğrencinin nitelikli yetiştirilmesi ve hayata hazırlanması ise, çocukların başarısı için çaba harcayan ailelerin sürecin dışında tutulması düşünülemez (Gökçe, 2000: 191).

Ailelerle iletişim bir öğretmenin en önemli sorumluluklarından biridir. Etkili aile öğretmen iletişimi, çocukların öğrenmelerini desteklemeye ve çok önemli olan okul aile iş birliğinin büyüyerek gelişmesine yardım etmektedir. Öğretmenlerin aileler ile birebir ilişki kurmaları, bilgilerin ailelere aktarılmasının altı çizilmelidir (Seplocha, 2004: 96).

Ebeveynler ve öğretmenler arasındaki ilişkileri güçlendirmek için eğitim, Okul-aile iş birliği, çocukların sağlıklı gelişimlerini sürdürebilmeleri ve okula hazırlanması amacı ile düzenlenen eğitim etkinliklerinin yapılabilmesi için okulun ve ailelerin birlikte çalışmasını ifade eder (Kılıç, 2019: 525; Soydemir, 2011: 116).

1.3. İletişim

Duygu, düşünce veya bilgilerin akla gelebilecek her türlü yolla başkalarına aktarılması, bildirişim, haberleşme, iletişim (Türk Dil Kurumu, 2020). Tanım kitle iletişim ile ilgilidir. Fakat insanlar arası ilişkileri düzenleyen insanı iletişim çok daha önemlidir. Çünkü yaşamlarımız birbirine sıkı sıkıya bağlıdır.

İnsanı ilişkiler bağlamında iletişim kelimesinin kökü “ılmek” yani “bağlamak” hareketle “gönülü gönüle bağlamak” şeklinde de tanımlayabiliriz (Yaman, 2016: 169).

Bireyin kendisini, başkalarını, çevresini ve toplumunu tanıyabilmesi ve yaşamını sürdürebilmesi için iletişim gereklidir. Hayatımızdan çıkaramayacağımız bir olgudur. Sosyal ilişkiler ve iletişim yumağında olan insanoğlu, kendisine ulaşan her mesajda bir gereklilik vardır. Konu ne olursa olsun bir problemi çözmek adına fikir alışverişi yapması yani iletişim kurması gereklidir (Cüceloğlu, 2017: 24). Bireyin doğumundan itibaren etrafındaki kişilere kendi içyapısını anlatması, kendini gerçekleştirmesi için ihtiyacı olan kavram; İletişimdir. İletişim, iki öge arasında duygu, düşünce, tutumların aktarılmasıdır (Özkan Nimet, 2015: 12).

İletişim, insanın kendini sosyal bir varlık olarak tanımlayabilmesi için zorunluluktur. İnsan çevresi ile iletişim kurarak yaşar. İnsanın her davranışı, konuşması, susması, duruşu ve oturma biçimi, kendini ifade etmesidir; yani çevreye verdiği mesajdır. İletişim bilgi üretebilme, iletme ve algılama sürecidir. İletişim kurmaktaki asıl amacımız anlaşılabilir mesajlar göndermek ve karşı tarafın tutum ve davranışlarında değişiklik yapabilmektir (Tutar ve Yılmaz, 2008: 15).

İnsanın iletişim kurma özelliğiyle günlük yaşamın her aşamasında ve her ortamda diğer kişileri etkilediği, onlardan etkilendiği ve bu özelliğiyle biyolojik bir varlık olmaktan uzaklaşarak, toplumsal bir varlık olarak kendini gerçekleştirdiği görülmektedir. Bu anlamda toplum içinde yaşayan insanın kendisini daha iyi tanıyarak, çevresindeki kişilerle uyumlu ilişkiler gerçekleştirebilme ve etkileşim kurabilme gereksinimi ortaya çıkmaktadır. Etkileşimin olduğu her yerde iletişim ve iletişimin olduğu her yerde etkileşimin olduğunu söylemek doğru olacaktır (Sezer, 2019: 2).

1.3.1. Aile İçi İletişim

Toplumda yetişkin olarak yer alacak çocuk, kendini ifade edebildiği, söylediklerinin dinlendiğinin farkında olduğu ve düşüncelerine önem verildiğini gördüğü takdirde çağımızın istendik bireyi olacaktır. En önemlisi çocuğun sahip olduğu olumlu iletişim becerileri, kendi gelişimine olumlu katkıları olduğu kadar kişiliğini ve duygusal zekâsını da olumlu yönde etkileyebilmektedir. Gelecekte yetişkin olacak çocukların gelişiminin sağlıklı olabilmesi için aile içi iletişime

önem verilmesi ve konunun dikkatle ele alınarak irdelenmesi gereklidir (Şahin ve Aral, 2012: 55).

Anne, baba ve çocuk arasındaki gelişen sağlıklı ilişkiler, bireyin olumlu kişilik geliştirmesine yardımcı olur. Çocuğun sağlıklı kişilik özellikleri geliştirebilmesi, öncelikle ebeveynlerin sağlıklı kişilik özellikleri geliştirebilmiş olmalarının yanında, çocuklarıyla ilişkilerinde onların kişiliklerini özgürce geliştirebilme imkânı sağlayacak ortamları oluşturabilmeleriyle mümkün olabilecektir (Dam, 2008: 79).

İlkokul öğrencisiyle (7-12 yaş aralığı) iletişim kurarken bilmemiz gereken otoriteyi koşulsuz kabul edebildiği; otorite kabul edebileceğimiz anne ve babanın verdiği yanlış mesajları, bu yaş grubunu olumsuz etkileye bilmesidir. İletişimde verilen mesajların mecaz ve dolaylı anlatım olmaması gerekir (Sayar ve Bağlan, 2019: 226). Dikkat edilmesi gereken diğer husus çocukların iletişim kabiliyetlerinin yetişkinlerden farklı olduğudur. Yetişkinler çoğunlukla iletişim kurarken sözlü iletişimi seçtiklerinden, çocuklarına “konuşsana” derler. Çocuklar ise bir lisanı bilseler bile her zaman ihtiyaçları dâhilinde bunu belirtmeyi beceremezler ve davranışları ile dışa vururlar (Leo, 2018: 137). Küçük yaşlarda her alanda başlayan anne babayı örnek alma, okula başladığı zaman öğretmen ile devam etmektedir. Öğretmenin iletişim becerisi öğrencisi de dâhil olmak üzere tüm çevresine yayılır (Akbaba ve Samancı, 2004: 1431).

1.3.2. Öğretmen-Öğrenci İletişimi

Eğitim sisteminin temelini okullar oluşturmaktadır. Okuldaki eğitim ve öğretim faaliyetlerinin genel amacı ülkemizin geleceği olan çocukların eğitsel, davranışsal olarak sağlıklı ve verimli şekilde yetişmeleri ve ülkemize katkılarını sağlamaktır. Okuldaki eğitim öğretim faaliyetlerinin başında idareciler bulunmaktadır. Okul idarecilerinin bilgi, beceri ve davranışları başta öğrenci ve öğretmenler olmak üzere eğitici olmayan personel ve aileler üzerinde etkili olmaktadır (Töremen ve Kolay, 2003: 28).

Değişen dünya koşulları ile insan ilişkileri ve iletişime de farklı bakış açıları kazandırmıştır. Okul ve sınıf ortamı da bu değişimden nasibini fazlasıyla almıştır. Öğrenciler artık öğrenirken de bir birey olarak algılanmak istemekte,

öğretmenlerinden daha duyarlı bir iletişim beklemektedirler (Özabacı ve Acat, 2005: 213).

Anne babanın çocuğa aktardığı değer ve kuralların yanı sıra çocuğun iyi anlayabildiği, benimsediği değer ve yargılar önemlidir. İlkokul çağındaki çocuğun ebeveyni ile özdeşimin yanında öğretmeniyle iletişim de önem kazanır. Bu nedenle bağ kuracağı öğretmen önemlidir (Yavuzer, 2016: 12).

Öğretmen ilişkide olduğu öğrencisini ne kadar iyi tanıyabilir ve sorunlarını anlayabilirse, öğrencinin kendini gerçekleştirmesine o derece yardımcı olur. Okullarda işlenen hammadde insan olduğu için eğitim; süreci boyunca hem işlemi hem de sonucu etkilemektedir. Çevreleriyle etkileşim içinde bulunan sosyal sistemler için bu olgu her zaman söz konusudur (Bayrak, 2003: 196).

1.4. İş birliği

Girişilen tüm işlerde eksiklerimizi gidermenin en iyi yolu belli bir ilişki zemini geliştirip, yüz yüze tanışmak ve onları tanımaya gayret etmekten geçer (Petrov, 2005: 8).

Amaç ve çıkarları bir olanların oluşturdukları çalışma ortaklığı, teşrikimesai (Türk Dil Kurumu, 2020). Eğitim ortamlarında iş birliği eğitim paydaşları; okul idaresi, öğretmen, veli, okul personeli ve okul çevresi arasında olmalıdır.

Yıldırım ve Dönmez (2008), Milli Eğitim Mevzuatından okul-aile iş birliğine ilişkin maddeleri şu şekilde sıralamışlardır:

“1. Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 16. maddesinde “Eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak için okul-aile arasında iş birliği sağlanır. Bu amaçla okullarda okul-aile birlikleri kurulur.” ifadelerine yer verilmiştir. Ayrıca öğrenci velilerinin hiçbir surette bağış yapmaya zorlanamayacağı vurgulanmıştır.

2. Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği’nde “Okul ile aile arasında bütünleşmeyi gerçekleştirmek, veli ve okul arasında iletişimi ve iş birliğini sağlamak, eğitim-öğretimi geliştirici etkinlikleri desteklemek, maddi imkânlardan yoksun öğrencilerin zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak ve okula maddi katkı sağlamak üzere” okul-aile birliğinin kurulacağı hükmüne yer verilmiştir.

3. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliği’nde “Her öğrencinin bir velisinin bulunması zorunluluğu, okula geç gelme sorununun veli-öğretmen-okul rehberlik servisi-okul yönetiminin iş birliği ile giderilmesi, yazılıya girmeyen öğrencilerin durumlarının velilere bildirilmesi, okul ile ailenin iş birliğinin sağlanması, Okul Gelişim Yönetim Ekibinin kurulması, Öğrenci Davranışlarını Değerlendirme Kurulu’nda okul aile birliği başkanının yer alması, 6-8. sınıf öğrencilerinin olumsuz davranışlarının önlenmesinde veli ile görüşme aşamasına yer verilmesi” gibi konulara yer verilmiştir.

4. Öğrenci ve velinin okulun işleyişine etkin katılımlarının sağlanması, velilerin öğrencileri ile ilgili bilgilendirilmesi, öğrencilerin ve velilerin okulun performans değerlendirilmesi sürecine etkin katılımlarının sağlanması, okulun tüm imkânları ile çevreye açılması, veli ve öğrenci beklentilerinin sisteme dâhil edilmesi gibi amaçları gerçekleştirmek üzere 2005/92 nolu genelge ile Öğrenci-Veli-Okul Sözleşmesi yürürlüğe konulmuştur. Söz konusu sözleşme; okulun, öğrencinin ve velinin hak ve sorumluluklarını ihtiva eden üç bölümden oluşmaktadır.

5. İlköğretim Genel Müdürlüğü'nün 2006/36 nolu genelgesinde "Öğrenci-Veli-Okul İlişkileri" ile ilgili esaslara yer verilmiştir. Çocuğun sorunlarının kronikleşmeden çözülebilmesi ve öğrenci başarısının artırılmasında okul ve veliler arasındaki etkin ve olumlu bir iletişim başat rol oynar. Bu iletişimin pekiştirilmesi için "okulda veli ve öğrencilerle görüşmelerin yapılacağı bir mekânın oluşturulması, veli ve öğretmen görüşme günlerini gösteren bir çizelgenin hazırlanarak veli ve öğretmenlere duyurulması, önemli gün ve haftalarda yapılacak etkinliklerde velilerin görev almalarının sağlanması, velilerin ziyaret edilmesi, öğretim yılı boyunca her velinin en az bir defa sınıfta bulunarak dersi izlemesi için davet edilmesi" gibi etkinliklerin gerçekleştirilmesine ilişkin hükümler yer almaktadır.

6. Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği'nde velilerin katılımına yer verilmiştir. Sosyal Etkinlikler Kurulu'nda diğer üyelerle birlikte okul-aile birliğini temsilen iki veli ve kulüp temsilcilerinin aralarında seçecekleri üç öğrenci de yer almaktadır. Ayrıca sosyal etkinliklerle ilgili projelerin hazırlanmasında ve proje uygulanması sırasında öğretmenlere yardımcı olacak gönüllü velilerin seçilebileceği vurgulanmıştır." ...

Her zaman öğretmen- veli ilişkisi zor olmuştur. Fakat doğru bir iletişim sağlanırsa, bundan başta çocuk olmak üzere herkes fayda görecektir. Örneğin her türlü konuşmalar yapıcı ebeveyn-okul iş birliği yaklaşımlarını geliştirmek için kullanılmalıdır. Belirli bir konu üzerinde okulla birlikte çalışma yolu bulan velinin sonrasında iş birliği için olasılıkları artacaktır (Palmer, 2019: 250).

Aileden bağımsız bir eğitim, bahçeden bağımsız bir bitkiden verim almaya benzer. Öğretmenin sadece çocuklarla iyi iletişim içinde olması tek başına yeterli değildir. Öğretmenlerin veli ile yapacağı paylaşımlarda konuşma becerisi, yönlendirici ve çözüm odaklı olması, yaşanan sıkıntı ve problemde ki yapıcı tavır, eğitim uygulamalarında aile ile iş birliği içinde ki öğretmeni hedeflerine daha hızlı ulaştırır (Ulaş ve Özgelen, 2017: 91).

İlkokullarda okul-çevre-veli iş birliği ve ilişkilerinin geliştirilmesine yönelik düzenlemeler gözden geçirilmeli, gelişmesini önleyecek sebepler ortadan kaldırılmalı, okulla ilgili her türlü düzenleme ve çalışmalarda, çevre-veli beklentileri dikkate alınmalıdır (Şişman, 2013: 205).

Velilerin büyük çoğunluğunun okul ile iş birliğine girmeye hazır, ancak bu iş birliğinin nasıl başlatılarak sürdürüleceğine ilişkin nelerin yapılabileceği

konusunda önemli bir rehberlik ihtiyacı içinde olduklarını ortaya koymuştur. Bu noktada bazı hususlara dikkat etmeliyiz;

- a) Okul-aile iş birliğine, okul öncesi dönemde başlanması,
- b) Çocuğun okuldaki eğitimsel etkinliklerine ve öğrenme süreçlerine katkıda bulunmak amacıyla okullarda “Aileler için Etkinlik Takvimi” ne benzer yıllık çalışma programları, toplantı programları velilerin de görüşü alınarak, düzenlenmeli ve velilerin eğitime katılımlarının sağlanması gereklidir.

Çocuğun okul öncesi eğitiminden neler kazandığını takip edebilmek için ailelerin yapması gereken bazı davranışlar şunlar olabilir;

- a) Çocuğun öğretmenini tanıması,
- b) Öğretmene, birlikte çalışmak için hazır olduğunu bildirmesi,
- c) Okulla ve öğretmenle yakın ve sıkı bir iş birliği içine girmesi,
- d) Çocuk okuldan geldiği zaman, okulda geçirdiği gününü sorması (ne yaptığı ne öğrendiği, arkadaşları hakkında, yeni ne tür deneyimler kazandığı gibi)
- e) Çocuğun her gün kendini daha iyi hissetmesi için ona yardım etmesi, ona moral vermesi ve destekleyici bir ev ortamı oluşturması gibi davranışlar sergilenmelidir (Arslan ve Nural, 2004: 104).

1.5. Değerler

Son yüzyıllarda sosyal bilimlerin temel sorunlarından biri de değerler eğitimi olmuştur. Sosyal bilimlerin farklı alanlarında farklı bilim dallarının bu konuyu bir araştırma konusu olarak ele aldıklarını görülmektedir (Bacanlı, 2002; Mehmedoğlu, 2006; Ulusoy ve Dilmaç, 2015: 13).

Değerler; amaçlarımızı, tercihlerimizi, kararlarımızı, tutumlarımızı, davranışlarımızı, değerlendirmelerimizi yönlendiren ölçütler ve onlara rehberlik eden ilkelerdir (Demirhan İşcan, 2019: 35).

1.5.1. Değerler Kavramı

İnsanın yaşamını, eylemlerini, amaç ve ideallerini belirlemesi ve onlara uyum sağlaması değerler ile mümkündür. Nitekim insanın iç dünyasının zengin ve derin bir kişilik haline ulaşması, ancak dayandığı değerlerle ölçülebilir. Bu manadan çıkarılacak söz “*İnsanı insan yapan değerleridir.*” (Aydın ve Gürler, 2014: 3).

Toplum üzerinde bireylerin yaşam biçimlerinin ve kültürünün gelecek nesillere aktarılmasını sağlayan değerler yer almaktadır. Bir toplumdaki kültürün güçlü olmasının, toplumda geçerli olan değerlerin bireyler tarafından paylaşılmasına bağlı olduğu söylenebilir (Tay ve Yıldırım, 2009: 1502).

Değerler için toplumun devamlılığını sağlayan araçlar olmakla beraber toplumun yapısının statik olmamasından kaynaklı bir değişim göstermeleri de söz konusudur. Aynı zamanda bireyin yaşamının farklı dönemlerinde farklı rolleri üstlendiği süreçlerde önem verdiği değerler değişebilir (Balcı ve Yelken, 2010: 81).

Değerler zaman içinde toplumun bütün bireyleri tarafından benimsenerek kabul görür. Bu nedenle toplumun barış, huzur ve güven içinde yaşamasında değerlerin büyük önemi vardır. Toplumlara ayakta tutan ve bireyleri birbirine bağlayan değerleri olmuştur. İnsanlar toplumdaki değerlere göre davranışlarına yön verir. Bundan dolayı birlik, beraberlik, dostluk, kardeşlik içinde yaşamak için toplumun değerlerine karşı saygılı olmak gerekir (Kızıler, 2014: 10).

Eğitimin ekonomik, toplumsal, politik ve psikolojik işgörülleri vardır. Toplumsal işgörüsü; toplumun değerleriyle dinamik bir denge kuran, tutarlıları benimseyen ve geliştiren, toplum ve ailesi için özveride bulunan, onları seven vb. kişiler yetiştirip topluma sunmaktır. Bireyi toplumsallaştırıp, toplumun başat değerleri ile donatmaktadır (Sönmez, 2015: 5).

1.5.2. Değer Eğitimi

Değerler eğitiminin tanım ve kapsamı, bu tanımlamayı yapan eğitim alanlarına ve farklı platformlarda göre çeşitlilik göstermektedir. UNESCO'nun "çocukların ve gençlerin pozitif değerleri keşfedip geliştirmeleri ve kendi potansiyellerine göre ilerlemeleri için yürütülen eğitimsel çabalar" örneğindeki gibi tanımlamalar yapılır. Tanımda bir yandan "gençlerin pozitif değerleri keşfedip" ifadeleriyle değerler arasında tercih belirtilirken "kendi potansiyeline göre ilerlemeleri" ifadeleri ile de eğitim süreçlerinde birey merkezli, içsel süreçlere vurgu yapan değer geliştirmesi anlayışa gönderme yapılmaktadır (Meydan, 2014: 94).

Değerler aktarımı en basit deyişle eğitimin/ pedagojinin alanıdır. Değerler eğitimi bu bakımdan "iyi" denilen davranışların yeni kuşaklara aktarılması şeklinde adlandırılabilir. Fakat bu tanım değer eğitimi için yetersiz kalacaktır.

Çünkü değerler eğitimi ile ilgili kavramlar kişilik ve şahsiyete kadar uzanır (Erkılıç, 2019: 2).

1.5.3. Değerler Eğitiminin Amacı

Temel insanî değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmek aile, çevre ve okulun başlıca misyonları arasındadır. Bu açıdan bakıldığında okulların temel iki amacından bahsetmek yanlış olmaz: İlki akademik açıdan başarılı ve ikincisi temel değerleri benimsemiş bireyleri yetiştirmek (Ekşi, 2003: 79).

Eğitim sistemi ve programlarının amacı sadece bilgi ve beceri kazandırmak olmamalıdır. Yetiştirdiğimiz bireyleri sadece bilgi, beceri ve yeteneklerle donatmak ile onları iyi, erdemli ve ahlaklı bireyler olmalarını sağlayamayız. Bireylere bilgi ve beceri kadar ahlaki ve kültürel değerler yanında ahlaki tutum ve davranışları da vermemiz gerekir (Balıkcı, 2016: 105).

Değerler eğitiminin amacı, çocuğun doğuştan getirdiği iyi yönlerini ortaya çıkarmak; kişiliğinin tüm yönleriyle gelişmesini sağlamak, bireylerden istenen mükemmelliğe ulaşmasına rehberlik etmek; bireyi ve toplumu kötü davranışlardan kurtarmak, bunun yanında iyi erdemlerle donatmak ve erdemlerin sürekliliğini sağlamaktır. Son yıllarda artan şiddet olayları, aile kurumunun zayıflaması, adli suçların artması, iş ortamında ki olumsuz davranışlar, gençlerin bulunduğu sosyal ortamlarının kötüleşmesi de değerler eğitiminin çok daha önemli olduğunu hissettirmektedir. Okullarda yaşanan psikolojik ve fiziksel şiddet olayları birçok sayıda öğrenci ve öğretmen zarar görmektedir. Bununla birlikte medyanın ve sanal dünyanın sunduğu popüler kültür etkisi altında gençler değerlerimizden uzaklaşmakta olumsuz davranışlar sergileyebilmektedir (Aydın ve Gürler, 2014: 15).

Değerler eğitiminin önemi son yıllarda daha da artmıştır. Eğitimin hedeflerinden biri toplum nazarında kabul edilen değerleri uygulayan, yaşatan bireyler yetiştirmektir. Toplumda kabul edilen değerler kişinin davranışlarına yön vermektedir. Bireylerin hangi davranışlarını toplum tarafından kabul edilebilir olduğunu öğrenmesi için rehberlere ihtiyaçları vardır. Bu rehberlik okullarda değerler eğitimiyle sağlanmaktadır (Yılmaz ve Yılmaz, 2017: 738).

Günümüzde küreselleşen bir dünyada giderek artan suç oranları, aile içi şiddetlerin yaşanması, karşılaşılan sosyal problemler, insanların birbirine karşı olan

acımasız tutumları, mevcut olan toplum kurallarını göz ardı etmeye başlaması ve çocukların bu bahsedilen durumlarla yüz yüze gelmesi değer ve ahlak eğitiminin önemini ortaya çıkarmıştır (Başaran Uğur ve Bedir, 2018: 31).

Bireyin topluma faydalı, üretken ve uyumlu olabilmek için toplumun değer yargılarına sahip olması gerekir (Bolat, 2013: 16). Değerler eğitimi aile ortamında verilmeye başlar, okulda öğretmenler ve okulun diğer üyeleri ile devam eder. Okul dışında çevrede devam eder (Nalçacı, 2019: 191).

1.5.4. Değerler Eğitiminde Ailenin Rolü

Başta anne-baba olmak üzere aile büyükleri, çocuğun yeni şeyler öğrenmesine olanak sağlayan, bilişsel, davranışsal, sosyal ve duygusal özelliklerin gelişmesi açısından çocukların ilk öğretmenleridir. Sevgi, saygı, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma, paylaşma gibi değerler çocukken davranışlara yerleşmekte ve karakter haline gelmektedir. Bu bakımdan aile değerlerin aktarımındaki ilk kurumdur (Aybey, 2018: 557).

Geçmişten günümüze aile içi ilişkilere bakıldığında, toplumsal değişime uyum sürecinin etkisinden söz edilebilir. Aile kültüründe değerlerinin oluşması sırasında bireysel, ailesel, çevresel ve toplumsal faktörler etkilidir. Dünyada yaşanan değişimlerle birlikte, ailelerin ve dolayısıyla aile değerlerinin de değişime uğraması kaçınılmazdır. Fakat önemli olan, toplumda kabul gören toplumsal, dini, ahlaki, kültürel vb. açıdan ele alınan değerlerin aile kültürü içerisinde sürdürülmesi ve bir sonraki kuşaklara aktarımının sağlanmasıdır (Özyürek ve diğerleri, 2019: 131). Bu anlamda ahlaki ve etik değerlerin kazandırılmasında ailelere önemli görevler düşmektedir (Berkant, Efendioğlu ve Sürmeli, 2014: 436).

Çocukların değerleri özümseyebilmesi, ebeveynlerin bu değerleri aktarmak adına ne yaptığıyla doğrudan bağlantılıdır. Bir değerın niçin önemli olduğu, hangi davranışlar aracılığıyla nasıl ifade edilebileceği hakkında ebeveynlerin kararlılıkla mesajlarını tekrar etmesi ile çocukların bu mesajları doğru algılaması ihtimali de artar. Bu mesajların doğru anlaşılması için çocuk tarafından kabul görmesi, çocukla doğru iletişimin kurulması, çocuğun değerlere uygun davranması, motive edilmesi ve bu davranışları kendi kararı ile uygulaması beklenmelidir (Demirutku, 2017: 69).

Genel olarak sıcak, destekleyici ve açıklayıcı akıl yürütmeyi kullanan ve çocuklarına başkalarının bakış açısını almaya olanak sunan, ahlaki davranışlar için

kendisi model olan ve çocuklarının da öyle davranmasına olanak sunan ebeveynlerin çocuklarının ahlak gelişimleri daha yüksektir. Bu tür davranış sergileyen ebeveynlerin ayrıca çocuktan ne tür davranış beklediklerini ve niçin bekledikleri hakkında çocuklarına bilgi sağladıkları; bunun da çocuklarda ahlaki değerlerin içselleştirilmesine yardımcı olduğu görülmektedir. Sonuçta ahlaki davranmak diğerlerinin iyiliğine ilgi duymak için içsel motivasyon geliştiren çocukların, özellikle ahlaki muhakeme düzeyleri görece olgunsa, farklı ortamlarda ahlaklı davranma eğilimlerinin de yüksek olması umulur (Kumru ve Öztürk, 2012).

Aile çocuklarına zaman ayırmalı, onlarla vakit geçirmeli değerleri kazanmasında örnek olmalıdır (Nalçacı, 2019: 193). Çocuğun sosyalleşmesinden birinci derecede sorumlu olan ailenin, çocukların arkadaş ilişkilerinde ve dışarıda aradığı içtenliği onlara göstermesi, onların gelişim özelliklerini bilerek yaklaşması, anlamaya çalışması, etkili iletişim yollarını uygulaması önem taşır. Ailelerin çocukları ile birlikte kaliteli vakit geçirme süresinin artırması, kültür ve eğlence amaçlı gezilere çıkması, tiyatro izlemesi televizyon seyretmesi gibi etkinliklerin çocuklara olumlu katkısı ailelere anlatılıp bu hususta bilgilenmeleri sağlanmalıdır (Can, 2008: 74).

Öğrencilerin farklı kültürel ortamlarda ve farklı ailelerde yaşamış olması içinde yetiştikleri çevreden etkilenebilecekleri düşüncesinden yola çıkarak ailelerle iş birliğine gidilmesi, öğrencilerin içinde yaşadıkları değerler sistemini öğrenme fırsatı verebilir (Balcı ve Yanpar Yelken, 2013: 209). Değerler eğitiminin aile-okul-çevre üçlemesinde gerçekleştiği düşünüldüğünde denetim altına alabilen okul ve ailenin bu işi birlikte yapmaları amaca ulaşmada etkili olabilecektir. Bu yolla okul-aile iş birliğinin geliştirilmesine yönelik adımlar atılmalıdır (Tay ve Yıldırım, 2009: 1526).

1.5.5. Değerler Eğitiminde Okulun ve Öğretmenlerin Rolü

Çocuklarımızı, iyi ve karakterli yetiştirmek temelde ailelerin sorumluluğu olmakla birlikte, aynı zamanda toplumun, okulların, devlet kurumlarının ortak sorumluluğundadır (Ekşi, 2003: 84; Neslitürk ve Çeliköz, 2015: 21). İlk olarak ailede başlayan değer aktarımı süreci, daha sonra okul tarafından yürütülür (Candan ve Ergen, 2014: 134). Okulların bu sorumluluklarını etkili bir şekilde yerine

getirebilmesi ancak bu konuda kendini yetiştirmiş ve bu konunun önemini kavramış öğretmenlerle sağlanabilir (Nalçacı ve Beldağ, 2015: 77).

Okul içinde ve okul dışında öğretmenlerin sergiledikleri tüm hal ve hareketlerinin öğrencisine örnek teşkil edebileceği, unutulmaması gereken konudur. Öğretmen, okulda eğitim-öğretim faaliyeti yaparken kendi bilgi ve becerisinin yanında değer yargılarını da öğrencilerine aktarır. Değer eğitiminin aktarımı noktasında öğretmenlerin ne derece değerlere sahiplendiği, uyguladığı ve bildiği önemlidir (Aktepe ve Yel, 2009: 608).

Özellikle İlkokul çağındaki çocuklar her yönüyle sınıf öğretmenlerini model alarak öğrenme gerçekleştirdikleri için öğretmenlerin saygı, sevgi, hoşgörü, cesaret, çalışkanlık, dürüstlük, barış, sorumluluk, adil olma gibi değerleri kazandırmaları kendilerinin bu değerlere uygun olarak davranmaları gerekmektedir. Sınıf öğretmenlerinin etkili bir değerler eğitiminden yararlanması, değerler eğitimi öğretim programları ile bütünleştirmesi, değer gelişimini izlemesi ve ailelerle iş birliği yapması gerekmektedir (Gürdoğan Bayır, Çengelci Köse ve Deveci, 2016: 319). Öğretmen öğrencilerinde değerleri içselleştirilmesi için çalışmalar yapılmalıdır. Özellikle uzun soluklu çalışmalar; değerlerin içselleştirilmesinde oldukça etkilidir. Öğretmenlerin bu tarz çalışmalara yönelmesi değerler eğitimi açısından önemlidir (Balcı, 2008: 202).

Öğretmen, kök değerleri hedef kitlelere, öğrencilere benimseterek örnek davranış seti oluşturur. İnsanların eğitim ve öğretim ile ilgili düşüncelerinde özellikle altı çizilen tutum ve davranışların yerleştirilmesi, geliştirilmesi ve benimsetilmesidir. Böylece değerlerinin farkında, bunları özümsemiş, bunu diğer toplumsal değerlerle karşılaştırarak geliştirmeye çalışan kimlikli dinamik bir toplumunun oluşmasına da katkı sağlamış olurlar (Can, 2004: 115).

Unutulmamalıdır ki öğretmenler her zaman öğrencileri tarafından gözlemlenen ve model olarak kabul edilen kişiler olmuştur ve sadece öğretmenlerin değil tüm okul personelinin de değerleri kazandırmada öğrencilere model olması büyük önem arz etmektedir (Sağlam ve Genç, 2015: 16). Değerler eğitimi bağlamında göz önünde olan tüm tarafların/paydaşların süreçlere daha geniş ve çok boyutlu katılımının sağlanması, medya organları ve kamuoyuna dönük olarak

sürece ilişkin bilgilendirmelerin yine çok boyutlu bir biçimde yapılmasının önemi de ortadadır (Yaylacı ve Beldağ, 2018: 151).

1.5.6. Değerler Eğitiminde Çevrenin Rolü

Çağımızda gelişmiş toplumlarda bireyin üstlenmesi gereken görev ve sorumlulukların tek bir elden yani aileler tarafından çocuklara verilmesi imkânsızdır. Bu nedenle de okul sosyal sistemin uygulayıcısı konumundadır (Özkan, 2011: 336). Fakat bu alanda eğitimin sorumluluğunun sadece okula ve öğretmenlere yüklemek doğru bir yaklaşım değildir (Turan ve Arslan, 2016: 29).

Değerlerin sadece kişiye özgü bir olguyu anlatmıyor olması ve bireyler arasında paylaşıyor olması özelliği bizim ulusal değerler, aile değerleri evrensel değerler, gençlik değerleri ve örgütsel değerler gibi sınıflandırmalar yapmamızı sağlamaktadır (Balcı ve Yanpar Yelken, 2010: 81). Bu sınıflandırmanın yapılması değerlerin toplumla bütünleştiği ve ona bağlı olarak değişkenlik gösterdiğinin bir kanıtıdır.

Değerler toplumsal yapının korunması, kültürün bir sonraki nesle aktarılması ve bireylere sunulması açısından yaşamsal öneme sahiptir (Yaylacı ve Beldağ, 2015: 166). İnsanlar yaşadıkları toplumun bir çıktısıdır, aynasıdır. Diğer yandan bireyin toplumda iyi bir statü kazanabilmesi, onun her anlamda içinde bulunduğu sosyal çevreye olan uyumuyla orantılıdır. Sosyal çevreyle uyumlu bir görüntü çizen fert, toplum tarafından benimsenir. Aksi durumda toplum içinde bir dışlanma ve ötekileştirilmeye maruz kalabilir. İşte tam da bu noktada değerler eğitiminin önemi ortaya çıkmaktadır. Zira toplumun temel değerlerini programlı bir eğitim süreci içerisinde kazanan bireyin hem sosyal statü açısından hem de topluma uyumunu sağlayacak şekilde sosyalleşmesi açısından avantajlı bir konumda olacağı su götürmez bir gerçektir (Emiroğlu, 2017: 125).

Toplumu oluşturan bireyler, toplumun özelliklerine uygun olarak hangi davranışın iyi ya da kötü olduğunu, hangi davranışların doğru ya da yanlış olduğunu yaşadığı çevreden, ailelerinden ve akran gruplarından belli bir dönem sonunda ise kendileri ile çevrelerini sorgulayarak öğrenir (Başaran Uğur ve Bedir, 2018: 30).

Toplumların gelecekteki varlığı ve refahı, yetiştirdikleri bireylerin iyi ve doğru karakterli olmalarıyla doğrudan bağlantılıdır. İnsanlar iyi ahlaki karaktere kendiliğinden sahip olamazlar (Neslitürk ve Çeliköz, 2015: 21). Bu nedenle her

toplum, devamını sağlamak için kendi kültürel öğelerini ve değerlerini benimsemiş içselleştirmiş nesillere ihtiyaç duyar (Nalçacı ve Beldağ, 2015: 68). Küreselleşen dünyada insanların ihtiyaçlarının ve isteklerinin yanı sıra düşünceleri ve değer yargıları da değişmektedir. Bu değişim kaçınılmaz olmakla birlikte var olması gereken bazı değerlerimizin sürdürülebilmesi ve önemini yitirmemesi şüphesiz ki eğitimle mümkün olacaktır (Türk ve Nalçacı, 2011: 41).

1.6. Konu ile İlgili Yapılan Araştırmalar

Konu ile ilgili yapılan araştırmalar başlığı altında değer eğitimi başta olmak üzere, aile ile ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılan çalışmalar incelenmiştir.

1.6.1. Değer ve Değer Eğitimi ile İlgili Yapılan Ulusal Araştırmalar

Değerler eğitimi, ülkemizde yapılandırmacı yaklaşım ile tanıştığımız 2005 yılındaki öğretim programlarının güncellenmesi ile birlikte gündeme gelmiş ve her geçen güncelleme ile artan bir öneme sahip olmuştur. Değerler, 2005 yılından itibaren yoğun şekilde araştırmalara konu olduğu için 2005 yılından günümüze kadar yapılan çalışmalar, incelenmeye çalışılmıştır.

Keskin (2008), araştırmasında değerler eğitimi tarihsel açıdan ve öğrenciler gözünden ele almıştır. Araştırmasının nitel boyutunda Türkiye’de 2. Meşrutiyet’ten 2008’e kadar sosyal bilgiler programında ki “değerler” incelenmiştir. Araştırmanın nicel boyutunda ise genel tarama modeli ile yapılan anket çalışması uygulanmış, çalışma 1998- 2004 yıllarında yayımlanmış sosyal bilgiler programı esas alınarak geliştirilmiştir. Araştırma sonucunda nitel araştırmasında ki sonuç; değerlerde dönemlere göre farklılıklar görülmekle birlikte ortak olan nokta; değerlerin ve değerler eğitiminin tüm programlarda önemli görüldüğüdür. Araştırmanın nicel sonucunda ise her iki program ilköğretim beşinci sınıf düzeyinde değerleri öğrencilere aynı düzeyde vermektedir şeklindedir.

Neslitürk (2013), araştırma anasınıfına devam eden çocukların annelerine yapılan Anne Değerler Eğitimi Programının (ADEP) 5-6 yaş çocuklarının sosyal beceri düzeylerine etkisini incelemek amacıyla uygulanmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkeni anasınıfına devam eden 5-6 yaş çocuklarının “sosyal beceri düzeyleri”; bağımsız değişkeni ise “Anne Değerler Eğitimi Programı’dır. Araştırma

sonucunda uygulanan programın deney grubundaki öğrencilerin iletişim, işbirliği, kendini ifade etme, sorumluluk, empati, grupla birlikte hareket etme ve kendini kontrol etme ile ilgili sosyal becerilerini anlamlı düzeyde arttırmada etkili olduğu ortaya çıkarılmıştır.

Özdaş (2013), araştırmasının genel amacı ortaokul öğretim programlarında yer alan değerlerin kazandırılma düzeyinin belirlenmesi ile bu programın hedef kitlesini teşkil eden öğrencilerde istenmeyen davranışların görülme sıklığını tespit etmektir. Araştırma sonucunda mesleki kıdemi 1-5 yıl ile mesleki kıdemi 11-15 yıl arası öğretmenler arasında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu boyuttaki anlamlı fark, mesleki kıdemi 11-15 yıl arası öğretmenlere aittir. Genel olarak kıdem yılı arttıkça istenmeyen öğrenci davranışlarının görülme sıklığına ilişkin öğretmenlerin olumlu görüş belirttikleri görülmüştür. Bu durum, öğretmenlerin mesleki deneyimlerine bağlanabilir. Öğretmenlerin deneyim sonucunda, istenmeyen öğrenci davranışlarına daha fazla hoşgörü ile baktıkları ya da mesleki kıdem arttıkça öğretmenlerin, istenmeyen davranışlarla karşılaşmamak için daha fazla çözüm yolları ürettikleri şeklinde araştırmada belirtilmiştir.

Yuvacı (2013), yaptığı tez çalışmasında öğretmenlerin okul öncesinde değer eğitime yönelik görüşlerini almak ve aldıkları değer başlıkları çerçevesinde uyguladıkları etkinliklere ilişkin durumlarını tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin konu ile ilgili öğrencilere model olması ve onlara konuyu anlatırken kendisinin de yapmaya çalışmasıdır. Bu durumun çocuklarda etkili olduğu görülmüştür. Değer eğitimi uygulamalarında öğrencilerin konuya adaptasyonunu sağlamak için daha fazla yöntem kullanılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin değer eğitimi konusunda farklı eğitim seminerleri ile destek aldıkları zaman daha başarılı oldukları tespit edilmiştir.

Özalp Kaplan (2014), yapmış olduğu tez çalışmasında ilkököl öğretmenlerinin değer eğitiminde uyguladıkları yöntem ve tekniklerin belirlenmesi, değer öğretimiyle ilgili mevcut durumun tespit edilmesi ve değer eğitiminin daha etkin bir şekilde nasıl uygulanması gerektiğine yönelik öğretmen görüşlerinin belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmasının sonucunda değer eğitiminin genellikle Hayat Bilgisi/Sosyal Bilgiler, Türkçe, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Serbest

Etkinlik derslerinde verildiği, değer eğitiminde genellikle örnek olay, tartışma, empati kurdurma, atasözleri ve özlü sözler kullanıldığı sonuçlarına ulaşmıştır.

Merter ve Şekerci (2015), yaptıkları çalışmada sınıf öğretmenlerinin değerlerin kaybolma durumuna ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlamışlardır. Araştırmanın sonucunda, toplumda var olan değer kaybını önlemek için örgün ve yaygın eğitim kurumlarında değerler eğitimine yer verilmelidir. Ayrıca değerlerin toplumsal hayatta yaşayabilmesi için ailelere eğitim verilmelidir şeklinde sonuçlara yer verilmiştir.

Özyurt (2015), doktora tezinde temel amacı ilkökul öğrencilerine yönelik değer eğitim programı geliştirilmesinde okul temelli program geliştirme yaklaşımının etkililiğinin, okul temelli geliştirilen programın öğretimsel, formatif ve summatif değerlendirmelerini yapılarak incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, Okul değer eğitimine ilişkin mevcut sisteminde değer eğitimi, diğer disiplinlerin içerisinde, bu disiplinlerin konularına entegre edilmiş bir şekilde ve okulun örtük programları içerisinde, öğretmen inisiyatifinde yürütülmektedir. Okulun program hedefi, içeriği ve değerlendirme araçlarını içeren bir değer eğitim programı bulunmamakta ve okulda etkili bir değer eğitimi çalışması yapılamadığını ortaya koymuştur.

Cice ve Özgan (2017), araştırmalarını ortaöğretim kurumlarında uygulanan değerler eğitimi uygulamalarının değerlendirilmesi ve okul çalışma ekibinin görüşleri doğrultusunda geliştirilmesi amacıyla yapmışlardır. Araştırma sonucunda ulaşılan bulgulara göre değerler eğitimi kapsamında okullarda farklı türde hazırlanan etkinliklerin ortak bir program çerçevesinde verilmesinin gerekli olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu okulda yapılan uygulamaları yetersiz bulduğunu dile getirmiştir. Değerler eğitimi çalışmalarının verimli yürütülmesini engelleyen faktörlerin başında ailenin ilgisizliği, müfredatın yoğun olması, medya ve teknolojik gelişmeler gibi etmelerin olduğu görülmüştür. Değerlerin etkin ve verimli bir şekilde kazandırılmasını sağlayan faktörlerin başında ise gezi düzenleme, rehberlik-yönlendirme, TV-tiyatro-sinema vb. etkinlikler ile aile eğitimi-veli ziyaretleri gibi etmenlerin olduğu belirtilmiştir.

Tekin (2019), çalışmasında ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin etkinlik temelli değer eğitimi yoluyla sorumluluk değerinin etkisini incelemiştir. Araştırma sonucunda, somutlaştırılan süreç yaşam örneklerini doğrudan sunduğu için öğrenciler üzerinde etkili olup sorumluluk değerini öğrenmelerini kolaylaştırdığı ve eğitim sürecini zevkli ve etkili bir hale getirmiştir. Değer eğitimi yaklaşımlarına göre uygulanan etkinliklerin, bu etkinliklerin uygulanmadığı gruba göre öğrencilerin sorumluluk düzeylerini artırmada etkili olduğunu gösterdiği ortaya konulmuştur.

1.6.2. Aile Kavramı ile İlgili Yapılan Ulusal Araştırmalar

Akal (2010), çalışmasında İlköğretim okullarındaki okul-aile birliği yönetim kurulu ve denetim kurulu üyesi velilerin, Okul-Aile Birliği Yönetimlerinin görevlerine verdikleri önem derecesi ve bu görevlerin gerçekleşme düzeyine ilişkin görüşleri arasında yönetimde görev alma sürelerine göre anlamlı fark olup olmadığını ortaya koymuştur. Araştırmanın sonucunda “Müzik, tiyatro, spor, sanat, gezi, kermes ve benzeri sosyal etkinliklerde okul yönetimi ile iş birliği yapmak.” Görevi okul aile birliği yöneticilerinin üst düzeyde gerçekleştirdiği görevlerin başında gelmektedir. Bu görevi önem derecesi gibi yerine getirilme ortalaması bakımından da yakın değerler olarak bulunmuştur.

Ceylan ve Akar’ın (2010), yaptıkları çalışmada okul- aile iş birliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma bulgularına göre hem öğretmenlerin hem de velilerin mevcut okul- aile iş birliğinin geliştirilmesi ile ilgili olarak görüş birliği içerisinde olduğu ortaya çıkmıştır. Velilerin ekonomik ve ulaşım sorunları, çalışma saatlerinin uygun olmaması, öğrencilerin okuldaki haber ve istekleri velilere iletmemesi, öğretmen- veli görüşmelerinin düzenli bir şekilde planlanmaması, velilerin okula sağlayabilecekleri yardımlar konusunda yeterli bilgi sahibi olmamaları öğretmen ve veliler tarafından okul- aile iş birliğini engelleyen etkenler olarak belirtilmiştir.

Ersoy (2012), çalışmasında annelerin vatandaşlık algısını, çocuklarının vatandaşlık bilincini geliştirmek için yaptıkları uygulamaları ve bu süreçte karşılaştıkları sorunları incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma sonucuna göre, annelerin çoğunluğu vatandaşı, toplum tarafından kabul edilen ahlak ve değerleri

benimseyen kişiler olarak algılamakta ve bu kişileri de iyi vatandaş olarak tanımlamaktadır. Evde annelerin çoğu, çocuklarını iyi vatandaş olarak yetiştirmek için temel ahlak kuralları ve değerlerini öğrettiğini belirtirken; çok az sayıda anne de çocuklarına siyasal okuryazarlık kazandırdığını ifade etmiştir. Anneler çocuklarını iyi bir vatandaş olarak yetiştirirken ekonomik, eğitim, sosyal çevre ve yazılı ve görsel basından kaynaklanan sorunlar yaşadıklarına ulaşılmıştır.

Özbaş (2013), araştırmasında İlköğretim birinci sınıf öğrenci ailelerinin çocuklarının okul yaşamına katılımı konusundaki eğitimine ilişkin olarak okul yöneticilerinin görevlerinin neler olduğunun veli algılarına göre ortaya konulması amaçlamıştır. Araştırma, eğitim yönetimi alan uzmanı desteğinde, çocuklarının okul yaşamına katılımına ilişkin aile eğitimi alan öğrenci velileriyle almayanların algılarının belirlendiği çok denekli, gerçek deneysel modelde bir çalışmadır. Çalışmanın sonucunda velilerin aile eğitimine ihtiyaç duyduklarını ve aile eğitiminin çocuk-aile iletişimine önemli katkılar sağladığı görülmüştür.

Gökğöz (2014), yaptığı çalışmada “İlkokul Eğitiminin Kalitesini Artırmada Okul-Aile İşbirliği ve Okul Sosyal Hizmeti” kapsamında aile, ailenin önemi ve sorumlulukları, ilkokul eğitimi, öğrenci ve gelişimi, okul-aile iş birliği ile okul sosyal hizmetinin gerekliliğinin tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın sonucunda elde edilen verilerden yararlanılarak genel olarak ailelerin eğitime kaliteli bir şekilde katılmalarında aksaklıklar olduğu söylenebilir. Eğitim öğretim sürecinin bir bütün olduğu ve eğitim öğretim sürecinde geçirilen eğitim basamaklarına bir daha dönme olasılığı olmadığından çocukların geçirdiği her gelişim evresinde ve okul hayatlarının her evresinde okul-aile-öğretmen-öğrenci iş birliğinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinin gerekliliğine ulaşılmıştır.

Şanlı ve Öztürk (2015), tarafından yapılan çalışmada, anne babaların çocuk yetiştirme tutumları ve tutumlar üzerine kültürün etkisini irdelemek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmanın sonucunda anne baba tutumları ile ilgili önemli kavramlara yer verilerek, anne baba tutumlarının çocuk üzerindeki etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Derleme olarak yayınlanan makalede danışmanlık, uzmanlık ve savunuculuk yapacaklar için öneriler sunulmuştur. Örneğin anne babalara yapılacak olan eğitim ve danışmanlıkta kültürel farklılıklara dikkat edilmelidir

önerisi verilmiştir. Yapılan çalışmalarda kültürel değerlerin daha iyi anlaşılması ve sunulan hizmetin erişilebilirliğini ve kalitesini çoğaltacaktır denilmiştir.

Şahin (2017), çalışmasında yardımlaşma ve paylaşma gibi değerlerin eğitiminin okul öncesi dönemdeki önemine değinmek ve bu konuda eğitimcilere bazı önerilerde bulunmayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda, okul öncesi eğitimi kritik bir dönem olmanın beraberinde çocukların duygu gelişimlerinin ve birtakım değer olgularına meraklarının yoğun olduğu dönem olması itibari ile ciddi önem taşımaktadır. Okul öncesinde alınacak değerler eğitiminin, çocuk üzerinde olumlu etkiler bıraktığı, çocukların beden, zihin, duygu gelişmesini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlama, amacına uygun olarak yetişmesine katkıda bulunduğu ifade edilmiştir.

Kesayak (2018), yapmış olduğu tez çalışmasında ailede çocuk haklarının uygulanma düzeyine ilişkin ebeveyn görüşlerinin belirlenmesi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda ebeveynlerin ailede çocuk haklarını yüksek düzeyde uyguladıkları görülmektedir. Bu sonuç ebeveynlerin gelişim hakkı hariç ailede çocuk haklarını yeteri kadar uyguladığını göstermektedir. Araştırma sonucunda ebeveynlerin ailede çocuk haklarını uygulama düzeylerini çeşitli değişkenlerin de etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Adem (2019), yaptığı tez çalışmasında aile eğitim programının aile işlevleri üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda deney ve kontrol grubunun aile işlevlerine ilişkin ön-test puanları karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda sadece davranış kontrolü ve duygusal tepki verme işlevlerine ait deney ve kontrol gruplarının ön-test puanları arasında anlamlı fark saptanmıştır. Araştırmanın deney grubunda, Aile Değerlendirme Ölçeği' nin tüm alt boyutlarında ölçek son-test toplam puanları açısından istatistiksel düzeyde anlamlı farklılaşma olmadığı belirlenmiştir.

Serinsu (2019), yapmış olduğu tez çalışmasında ailedeki din eğitiminin değer eğitimi vasıtasıyla verilebileceği ve bu süreçte çocuğun gelişim özelliklerinin ve ihtiyaçlarının bilinmesinin gerekliliğini ortaya koymak; ayrıca eğitimin bu doğrultuda anne babanın model olmasıyla verilebileceğini mevcut literatür

üzerinden tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma sonuçları, Okulda aldığı eğitimin anlamlı ve yaşanılabilir hale gelmesi ailedeki temel eğitimin niteliği ile doğru orantılıdır. Ailenin, çocuklarına öğrenme ortamı oluşturmada, model olarak onlara birtakım değerleri aktarma konusunda kılavuzluk yapmada, bu süreçte karşılaşılan sorunları çözmede, verimli ve etkili olma olanakları ve zamanları bulunduğu ortaya konulmuştur.

Şahin (2019), yapmış olduğu çalışmada birinci sınıf kademesi öğrencilerinin okuma yazma eğitimine aile bireylerinin katılım düzeylerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda Çocuklarının sınıf öğretmeni ile iletişim halinde olan ve çocuğunun durumunu düzenli olarak takip eden ailelerin çocuklarında okuma ve yazma başarısının daha yüksek olduğu ortaya çıkarılmış. Ebeveynlerini otorite olarak kabul eden, aile bireylerine itaat eden çocuklarda okuma ve yazma başarısının daha yüksek olduğu, ebeveynlerin çocuklarına demokratik ya da tutarlı ve kararlı tutum sergilemesinin çocuklarında okuma ve yazma isteğini olumlu yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.

Akbaşı ve Tura (2019), yaptıkları çalışmada ortaya çıkış sürecinden başlayarak okulların yönetim ve işleyişinde kritik bir öneme sahip olan okul aile birliklerinin mevcut durumu ve uygulamalarda karşılaşılan sorunlarını değerlendirmişlerdir. Araştırmanın sonucunda 1947 yılında dönemin Milli Eğitim Bakanı Reşat Şemsettin Sirer'in konuşmasında ifade ettiği okul aile birliklerinin kuruluş gerekçesi ile bugünkü okul aile birliği uygulamaları arasında dev bir uçurum bulunmaktadır sonucuna ulaşmışlardır.

Güzeltiyurt, Birge ve Ökten (2019), “Okul öncesi öğretmenlerinin aile katılımına ilişkin görüşleri” adlı çalışmasında okul öncesi öğretmenlerinin aile katılımına yönelik algılarını derinlemesine incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma 1325 veliden toplanan veriler iki yönlü çok değişkenli varyans analizine tabi tutulmuştur. Çalışma sonucunda; okul öncesi öğretmenlerinin ailelerle iletişim kuramama ve deneyim eksiliği nedeniyle aile eğitimini önemsemediği ve aile eğitimi uygulamalarında yetersiz olduğu saptanmıştır.

Ertem ve Gökalp (2020), yapmış oldukları çalışmada velilerin eğitim durumu ile çocuklarının öğrenim kademesinin velilerin okul iklimi ve veli katılımı algısına etkisi sınanmıştır. Araştırmaya katılan grup ilk ve ortaokul velileridir. Çalışma sonucunda 1325 veliden alınan veriler iki yönlü çok değişkenli varyans analizine tabi tutulmuştur. Çalışma sonuçlarına göre velilerin eğitim düzeyi ve çocuklarının öğrenim kademesi; velilerin okul iklimi ve veli katılımı algısını etkilemektedir. Çocukları ilkokulda okuyan ilköğretim mezunu olan veliler, çocukları ilkokulda okuyan lise mezunu velilere göre okula daha fazla katılım sağladıklarını düşünmektedir sonuçlarına ulaşılmıştır.

1.6.3. Okul ve Aile İş birliği ile ilgili Yapılan Ulusal Araştırmalar

Genç (2005), İlköğretim I. kademedeki okul-aile iş birliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışmasında veri toplama aracı olarak araştırmacının kendi geliştirmiş olduğu öğretmen ve veli anketi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen görüşlerine göre, “öğretmen-veli görüşmeleri” nin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirildiği ve velilerin öğretmenlerle görüşmeye en çok öğrencilerin derslerinde başarılı ve başarısız olduğunda, sosyal ve psikolojik problemle karşılaşıldığında geldikleri; öğretmenlerin de velileri çocuklarının ders başarısında bir problem (başarısız) olduğunda, sosyal ve psikolojik problemi olduğunda ve disiplin problemi olduğunda görüşmeye davet ettikleri ortaya çıkmıştır.

Dam (2008), yaptığı çalışmada öğrencinin okul başarısı üzerinde ailenin oynadığı rol; ailevi sorunları olan öğrenciler ile önemli bir ailevi sorunu olmayan ve ailesinden destek gören öğrencilerin akademik başarıları karşılaştırması yapılmıştır. Araştırma sonucunda ailenin çocuğun okul başarısını etkilediği; ailevi sorunları olan öğrencilerin okul başarılarının, ailevi bir sorunu olmayan ve ailesinden destek gören öğrencilerin okul başarılarından daha düşük olduğu ve farklılaşmanın düzeyinde anlamlı bulunduğu ortaya çıkmıştır. Ulaşılan sonuçlardan bazıları; Sağlıklı bir aile ortamında yetişmeyen, ailesiyle sorunlu olan öğrencilerin okul başarıları, sağlıklı bir ailede yetişen öğrencilerin okul başarısından oldukça düşük olduğu gözlenmiştir. Öğrencinin önceki eğitim basamaklarındaki başarısızlığı sonraki eğitim basamaklarını etkilediği görülmüştür.

Sabancı (2009), yapmış olduğu çalışmada ilk olarak yöneticilerin, öğretmenlerin ve ailelerin okul ile aile arasında daha etkili bir işbirliği oluşturmaya ilişkin düşüncelerini belirlemek ve ikinci olarak da bu tutumlarının meslek, eğitim durumu, cinsiyet, kıdem, branş, ailelerin meslekleri, gelir düzeyleri, çocuğunun okuduğu sınıf düzeyi gibi çeşitli faktörlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda Ailelerin okulla etkili işbirliği yapmasına ilişkin yönetici, öğretmen ve velilerin tutumları genel olarak olumlu olmakla birlikte kendi içlerinde farklılıklar göstermektedir. Buna göre öğretmenler ile velilerin işbirliğine ilişkin tutumlarına ilişkin puanları daha düşük olduğu görülmüştür.

Atabey ve Tezel Şahin (2011), çalışmasında “Aile Öğretmen İletişim ve İşbirliği Ölçeği” nin geçerlik ve güvenirliğini test etmek amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı’ na bağlı resmi ilköğretim okulları bünyesinde bulunan anasınıflarında görev alan öğretmenlerle aileler arasındaki iletişim ve işbirliğini ailelerin bakış açısını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunda 1200 aile yer almıştır. Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; geçerlik-güvenirlik testleri olarak “Faktör Analizi” ve “Cronbach Alpha” katsayıları hesaplanmıştır. 62 maddeden oluşan “Aile Öğretmen İletişim ve İşbirliği Ölçeği” nin güvenirlik katsayısı 0,982 olarak hesaplanmıştır.

Ok (2016), araştırmasında öğretmenlerin ve anne babaların okul aile işbirliği hakkındaki görüşlerini ele almıştır. Araştırmada ortaya çıkan sonuçlar: Okula ile işbirliği sürecindeki eksiklikler, geliştirilmesi için yapılması gerekenler konusunda, öğretmen ve veli görüşlerinde farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada yapılan görüşmeler sonucunda anne babaların büyük çoğunluğu, veli toplantılarının yılda 2 kez yapıldığını ve bu toplantılarda; okulun, gelir – giderleri ve masraflarının konuşulduğunu söylemiştir. Anne babaların büyük çoğunluğunun okuldan, öğretmenden beklentileri; kaliteli eğitim, kural ve düzendir. Genel olarak anne babaların ve öğretmenlerin telefonla iletişim kurdukları, yazışmalar kullandıkları, bu yazışmaların daha çok günlük bilgilendirme notları olduğu, ev ziyaretlerinin gerçekleşmediği ancak acil durumlarda veliyle yüz yüze görüşmeler yapıldığı belirtilmiştir.

Çınkır ve Nayır (2017), çalışmalarında ilköğretim okullarında çocuğu bulunan velilerin geliştirilen okul aile işbirliği standartlarına ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Çalışmada okul topluluğunca ailelerin hoş karşılanması, etkili iletişim, öğrenci başarısını desteklemek, çocukların hakkını gözetmek, güç paylaşımı, toplumla işbirliği olmak üzere altı boyuttan oluşan “Okul Aile İşbirliği Standartları” ölçeği kullanılmıştır. Çalışmanın sonucunda veliler okul aile işbirliği standartlarına ilişkin ifadeleri önemli bulmakta ancak yeterince uygulanmadığını düşünmektedir. Velilerin görüşleri, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, velinin sahip olduğu çocuk sayısı ve okula giden çocuk sayısı değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Nitel verilerin analiz sonuçları incelendiğinde velilerin öncelikle okul aile birliği seçimlerinden haberi olmadığı ve okul aile birliklerinin eğitime katkısının olmadığını düşündükleri tespit edilmiştir.

Kılıç (2019), “Sınıf Öğretmenlerinin ve Anne-Babaların Gözünden Okul Aile İşbirliği” adlı çalışmasında sınıf öğretmenlerinin ve ilkokulda çocuğu bulunan anne-babaların okul-aile işbirliğine yönelik algılarını ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırmaya katılan 140 sınıf öğretmeni ve 110 anne-baba “Okul aile işbirliği.....gibidir, çünkü.....”cümlesinin yer aldığı anket formu ile metafor yoluyla belirlenmiştir. Çalışma sonucunda; sınıf öğretmenlerinin ürettikleri metaforlardan 14 kategori; anne-babaların ürettikleri metaforlardan ise 13 kategori oluşturulmuştur. Sınıf öğretmenleri ve anne-babaların okula-aile işbirliğini önemsedikleri, bir gereklilik olduğunu, öğretmen-okul-veli üçgeninin olduğunu ve öğretmen-veli ve öğrenci arasındaki iletişimi sağladığını, çocuğun eğitimiyle ilgili sorunları çözdüğünü, öğretmene-veliye destek verdiğini sonucuna ulaşmışlardır.

Akbaşlı ve Diş (2019), yapmış oldukları çalışmada sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre, okul aile işbirliğinin yararlarının belirlenmesi amaçlamışlardır. Elde edilen sonuçlarına bakıldığında; okul aile işbirliğinin öğrenciye yararlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin genel olarak; öğrencinin güven duygusunu artırdığı, öğrenci gelişimine katkı sağladığı ve öğrencinin tutarlı davranışlar sergilemelerine zemin hazırladığı yönünde olduğu görülmektedir. Okul aile işbirliğinin öğretmene yararlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin genel olarak; öğretmenin motivasyonunu artırdığı, işlerini kolaylaştırdığı, öğrenmeyi olumlu yönde etkilediği ve öğrenciyi

takip etme fırsatı sağladığı yönünde olduğu görülmektedir. Okul aile işbirliğinin veliye yararlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin genel olarak; velinin okula etkin katılımını sağladığı, okula karşı ilgisini artırdığı, velinin amaçlar doğrultusunda güdülendiği ve okula karşı güven duygusunu geliştirdiği yönünde olduğu görülmektedir.

1.6.4. Değerler Eğitimi ve Aile ile İlgili Yapılan Uluslararası

Araştırmalar

Prencipe ve Helwig (2002), yaptıkları çalışmada çocukların, ergenlerin ve genç yetişkinlerin çeşitli değer türlerinin öğretilmesine ilişkin fikirlerine ulaşmayı amaçlamışlardır. Araştırmada dört farklı yaş grubunda 160 katılımcı (8, 10 ve 13 yaşındakiler ve üniversite öğrencileri) okul ve aile bağlamlarında değerler; değerleri ve yasaları düzenleyen yasaların öğretilmesini içeren eylemleri değerlendirdiler. Araştırma sonuçlarına bakıldığında katılımcıların değerler eğitimi hakkındaki muhakemelerinin çok yönlü olduğu ve farklılıklar içerdiği görülmüştür. Söz konusu bu değerler; Adaleti ve hakları yansıtan ahlaki değerler ile diğer kişilik özellikleri biçimlerini yansıtan ve sosyal değerler. Araştırmanın bir diğer sonucu; değerler eğitimi kavramlarının daha iyi anlaşılabilceğini göstermektedir. Değer türleri (örneğin, ahlaki ve diğer değerler) arasında ayırım yapan sosyal akıl yürütme modellerinin geliştirilmesi ve devlet eliyle yapılan müdahaleler ile bunun gerçekleştirilebileceği ortaya konulmuştur.

Passy (2005), Sağlık Eğitimi müfredatı; kişisel, sosyal ve sosyal alanlara aile ilişkileri konusunda eğitimin tanıtılmasıyla ilgilenir. Bu çalışma gözlemler ve gözlemler yoluyla bir araştırma projesinden yararlanır. Görüşmelerde, üç öğretmenin sınıfta "aileyi" nasıl tasvir ettiğini ve öğrencilerin örnekleri sunulan görüntülere ve değerlere nasıl tepki gösterdiği ölçülmüştür. Araştırma sonucunda, konunun karmaşık ve hassas olduğunu ve dikkatli düşünmenin bu değerler eğitiminin etkili olması için hem içeriğe hem de uygulamaya yer verilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Leichsenring (2010), çalışmasında Avusturalya Federal Hükümeti tarafından okullarda yapılan değerler eğitimini araştırmıştır. Araştırmada değerler eğitimi uygulanırken Avustralya Federal Hükümeti tarafından kullanılan

yaklaşımlar ve Avustralya çapındaki okullar tarafından kullanılan değer temelli eğitim uygulanması üzerinde durulmuştur. Araştırma sonucunda değerler eğitiminin başarılı bir şekilde yapılabilmesi için paydaşların okul müdürleri, okul personeli, öğretmenler, öğrenciler ve veliler geniş bir topluluk ile iletişim halinde bulunulması gerektiği belirtilmiştir.

Valeeva, Korolyeva ve Sakhapova (2016), yaptıkları araştırma ile lise öğrencilerinin aile değerleri oluşumunun etkili bir şekilde gelişmesini sağlamak için içeriğin, karmaşık formların ve yöntemlerin teorik gerekçelendirilmesi ve deneysel olarak doğrulanmasını amaçlamışlardır. Araştırmada 93 lise öğrencisi yer almıştır. Öğrencilerin aile değerlerini incelemek için, Schwartz tarafından kişilik değerlendirme testi kullanılmıştır. Öğrencilerin kişilerarası ilişkilerini ve iletişimlerini incelemek için Eidemiller'in "Aile sosyogramı" uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına baktığımızda ergenlerin değer yönelimlerini ortaya çıkardığı tespit edilmiştir. Ergenlerin evrensel değer ölçeğinde yer alan, değerler sisteminde ilk sırada anlayış, hoşgörü, tüm insanların ve doğanın refahının korunması gibi değerler belirtilmiştir. Aile değerleriyle ilgili temel ölçekler, ergenlerin değer sistemlerinde 5, 6 ve 9 puan alan iyilik, gelenek VE uyumdur. Bir diğer sonuca göre ailenin teorik bilgileri, işlevleri, aile içi ilişkileri ortalamanın altında değerde çıkmıştır. Bunun sebebi olarak lise öğrencileri “aile” kelimesinin tanımını vermiyor, ailenin işlevlerini belirleyemiyor ama sevginin, desteğin, anlayışın ve ilginin ne olduğuna dair iyi bir fikre sahiptir ve aile hayatındaki rollerini de anlıyorlar çıkarımı yapılmıştır.

1.6.5. İlgili Araştırmaların Değerlendirilmesi

Toplumun en küçük birimi olan “aile” içinde gerçekleşen her gelişim ve değişim hareketi, çalışmalara konu olmuştur. Karakter ve değerler eğitimi ise insanın adımını attığı hem aile hem de tüm sosyal kurumları etkilemektedir.

Değerler eğitimi başlığında hem ulusal hem de uluslararası araştırmaların genel olarak öğretim programları, etkinlikleri ele aldığı ve öğretmenin gözünden sunduğu tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra aile ile yapılan çalışmaların genelinde ise çocukların akademik başarılarının yer aldığı görülmüştür. İş birliği kavramının geçtiği çalışmalarının okul-aile birliği işlevi, tarihi ve aileler tarafından algılanışı

üzerinde yoğunlaştığını tespit amaçlıdır. Çoğunlukla okulöncesi düzeyde gerçekleştirilen aile katılımı etkinliklerinin araştırmalara konu olduğu fakat ilkököl düzeyinde aile katılımı çalışmalarını kapsayan araştırmalara rastlanmamıştır. Adı geçen çalışmalarda aile ve değer eğitimi çalışmalarına bakıldığında konunun tek bir muhatabı ile ele alınması söz konusudur. İlkokula devam eden çocuğun değerler eğitimine aile ile başladığı ve bu çağlarda aileleriyle geçirdikleri saatinin okuldaki daha fazla olduğu düşünülmektedir. Bu noktada değerler eğitimi okul ve ailenin ortak sorunlarından biridir. Bütün bu sebeplerden ötürü sınıf öğretmenleri ve velilerin aynı ortamda aynı andaki görüşlerinin ortaya konulması, yapılmış aynı konuda tüm çalışmaları daha bütünleştirici ve anlaşılabilir kılacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci, verilerin analizi ile araştırmanın geçerliliği ve güvenirliğine yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, betimsel araştırma kapsamındaki ‘genel tarama’ modelinde nitel bir araştırma şeklinde organize edilmiştir. Nitel araştırma, kuram oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı bulundukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir araştırma türü olarak tanımlanırken (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 41), Karasar (2017: 109) ise genel tarama modelinde tasarlanan araştırmalarda amaç ifadelerinin genellikle, soru cümlelerinden oluşturulduğu ifade etmektedir. Bunlar: ‘Ne idi?’, ‘Nedir?’, ‘Ne ile ilgilidir?’ ve ‘Nelerden oluşmaktadır?’ gibi sorulardır. Bu araştırmanın da amacı ‘*Değer eğitiminin okul-aile iş birliğine dayalı olarak gerçekleşmesi için öğretmen ve veli görüşleri nelerdir?*’ olarak düzenlenmiş ve bu soru çerçevesinde ilgili alt problemlere cevap aranmıştır. Karasar (2017: 114) tekil tarama modelini esas alan araştırmaların ilgilenilen olay, madde, birey, grup, kurum, konu vb. birim ve duruma ait değişkenler, ayrı ayrı betimlenmeye çalışıldığını vurgular. Bu noktadan hareketle değer eğitiminde okul-aile iş birliğini öğretmen ve velilerin perspektifinden ayrı ayrı inceleyerek sunmaya çalışan bu çalışmada da genel tarama modelinin kullanılmasının uygun görülmüştür.

2.2.Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Rize Merkez ilçesinin farklı köy ve mahallelerinde, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarında görev yapan 40 sınıf öğretmeni ile 402 ebeveyn oluşturmaktadır. Örneklemin belirlenmesinde ölçüt örnekleme yöntemi ile 1-5 yıl kıdeme sahip 10 öğretmen, 6-10 yıl kıdeme sahip 10

öğretmen, 11-20 yıl kıdeme sahip 10 öğretmen ile 21 yıl üzeri kıdeme sahip 10 öğretmen ile çalışılmıştır. Bu örnekleme yöntemi seçilmesinde amaç bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumlar ile çalışılmak istenmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 122).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

Değişken		f	%
Cinsiyet	Kadın	28	70
	Erkek	12	30
	Toplam	40	100
Yaş aralığı	21-30	13	32,5
	31-38	14	35
	39-45	6	15
	46-53	2	5
	54 ve üzeri	5	12,5
	Toplam	40	100
Eğitim durumu	Ön lisans	1	2,5
	Lisans	38	95
	Yüksek lisans	1	2,5
	Toplam	40	100
Okuttuğu sınıf	1.Sınıf	3	7,5
	2.Sınıf	11	27,5
	3.Sınıf	13	32,5
	4.Sınıf	13	32,5
	Toplam	40	100
Okul mevcudu	100 ve altı	8	20
	101-300	6	15
	301-500	1	2,5
	501 ve üzeri	25	62,5
	Toplam	40	100
Sınıf mevcudu	1-9	2	5
	10-19	12	30
	20-29	10	25
	30 ve üzeri	16	40
	Toplam	40	100
Kıdem	1-5 yıl	10	25
	6-10 yıl	10	25
	11-20 yıl	10	25
	21 yıl ve üzeri	10	25
Değer eğitimi kursuna katılma durumu	Evet	5	12,5
	Hayır	35	87,5
	Toplam	40	100
Öğretmenlerin Katılımcı Veli Sayıları	1-10 katılımcı veli	31	77,5
	11-20 katılımcı veli	6	15
	21 ve üzeri katılımcı veli	3	7,5
	Toplam	40	100

Tablo 1 incelendiğinde Ankete katılan öğretmenlerin 28'i kadın, 12'si erkektir. Öğretmenlerin yaşları 21 ve 54 üzeri aralıkta değişmektedir. 21-30 yaşları aralığında 13, 31-38 yaşları aralığında 14, 39-45 yaşları aralığında 6, 46-53 yaş aralığında 2, 54 yaş üzeri olan 5 öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerin 1'i önlisans, 1'i yüksek lisans, 38'si lisans mezunudur. Öğretmenlerin çalıştıkları kurumlardaki öğrenci sayısı 500 ve üzeri olan 25 öğretmen, 301-500 aralığında 1 öğretmen, 101-300 aralığında 6 öğretmen, 100 ve altı 8 öğretmen görev yapmaktadır. Öğretmenlerin 3'ü 1. Sınıf, 11'si 2.sınıf, 13'ü 3. Sınıf, 13'ü 4.sınıf okutmaktadır. Öğretmenlerin çalıştıkları sınıf mevcudu 1-9 aralığında 2, 10-19 aralığında 12, 20-29 aralığında 10, 30 ve üzeri 16 öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerin kendi sınıfından ankete katılan veli sayısı 31 öğretmenin 1-10 kişi aralığında katılımcısı, 6 öğretmenin 11-20 aralığında katılımcısı, 3 öğretmenin 21 kişi ve üzeri katılımcısı olmuştur. Öğretmenlerden 5'i değer eğitimi kursuna katılmış, 35'i değer eğitimi kursuna katılmamıştır.

Araştırmaya katılan velilerin demografik özellikleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Velilerin Demografik Özellikleri

Değişken	f	%
Anketi dolduran	Anne	261
	Baba	120
	Diğer	21
	Toplam	402
Anne eğitim durumu	Okuryazar değil	1
	Okuryazar	10
	İlkokul mezunu	98
	Ortaokul mezunu	67
	Lise mezunu	98
	Lisans mezunu	105
	Lisansüstü	13
	Toplam	402
Baba eğitim durumu	Okuryazar değil	1
	Okuryazar	1
	İlkokul mezunu	57
	Ortaokul mezunu	54
	Lise mezunu	121
	Lisans mezunu	123
	Lisansüstü	21
	Toplam	402
Anketi doldurmanın yaşı	20-29	32
	30-39	234
	40-49	119
	50-59	14
	Yaş belirtilmemiş	3
	Toplam	402

Tablo 2 (Devam). Velilerin Demografik Özellikleri

Değişken		f	%
Aylık gelir	Geliri yok	1	0,2
	10-999 tl	15	3,7
	1000-1499 tl	32	8
	1500-1999 tl	86	21,4
	2000-2999 tl	84	20,9
	3000 tl ve üzeri	171	42,5
	Belirtilmemiş	13	3,2
	Toplam	402	100
Kız çocuk sayısı	Yok	87	21,6
	1	179	44,5
	2	106	26,4
	3	26	6,5
	4	4	1
	Toplam	402	100
Erkek çocuk sayısı	Yok	98	24,4
	1	181	45
	2	100	24,9
	3	20	5
	4	3	7
	Toplam	402	100
Anne meslek*	Ev hanımı	278	69,2
	Emekli	1	0,2
	Profesyonel meslek mensupları	83	20,6
	Hizmet ve satış elemanları	6	1,5
	Nitelik gerektirmeyen meslekler	16	4
	Serbest meslek	14	3,5
	Belirtilmemiş	4	1
	Toplam	402	100
Baba meslek*	Emekli	11	2,7
	Profesyonel meslek mensupları	124	30,8
	Silahlı kuvvetlerle ilgili meslekler	2	0,5
	Hizmet ve satış elemanları	6	1,5
	Nitelik gerektirmeyen meslekler	101	25,1
	Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları	1	0,2
	Serbest meslek	111	27,6
	Belirtilmemiş	46	11,4
	Toplam	402	100

*Anne ve baba meslekleri Türkiye İş Kurumu'nun (İŞKUR) internet sitesindeki meslek sınıflandırmalarına göre düzenlenmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde Velilerin 261’i anne, 120’si baba ve 21’i diğer akrabalarından oluşmaktadır. Öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna bakıldığında Okuryazar olmayan 1, okuryazar 10, ilkokul mezunu 98, ortaokul mezunu 67, lise mezunu 98, lisans mezunu 105, lisansüstü 13 kişi bulunmaktadır. Öğrencilerin babalarının eğitim durumuna bakıldığında Okuryazar olmayan 1, okuryazar 1, ilkokul mezunu 57, ortaokul mezunu 54, lise mezunu 121, lisans mezunu 123, lisansüstü 21 kişi bulunmaktadır. Anketi dolduran 20-29 yaş aralığında 32, 30-39 yaş aralığında 234, 40-49 yaş aralığında 119, 50-59 yaş aralığında 14, yaş belirtmeyen 3 kişi bulunmaktadır. Ailelerin aylık gelirine bakıldığında geliri olmayan 1, 10-999 tl aralığında olan 15, 1000-1499 tl aralığında 32, 1500-1999 tl aralığında 86, 2000-2999 tl aralığında 84, 3000 tl üzeri 171 ve gelir belirtmeyen 13 kişi bulunmaktadır. Velilerden kız çocuk sahibi olmayan 87, 1 kız çocuğa sahip 179, 2 kız çocuğa sahip 106, 3 kız çocuğa sahip 26, 4 kız çocuğa sahip 4 aile bulunmaktadır. Velilerden erkek çocuk sahibi olmayan 98, 1 erkek çocuğa sahip 181, 2 erkek çocuğa sahip 100, 3 erkek çocuğa sahip 20, 4 erkek çocuğa sahip 3 aile bulunmaktadır. Anne mesleğine bakıldığında ev hanımı 278, emekli 1, profesyonel meslek mensubu 83, hizmet ve satış elemanı 6, nitelik gerektirmeyen meslek sahibi 16, serbest meslek 14, mesleğini belirtmeyen 4 kişi bulunmaktadır. Babaların mesleğine bakıldığında emekli 11, profesyonel meslek mensubu 124, silahlı kuvvetlerle ilgili meslek sahibi 2, hizmet ve satış elemanı 6, nitelik gerektirmeyen meslek 101, nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları 1, serbest meslek 111, mesleğini belirtmeyen 46 kişi bulunmaktadır.

2.3. Veri toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak; “Veli Görüşme Formu” ve “Öğretmen Görüşme Formu” kullanılmıştır. Veri toplama araçlarının araştırılan olguyu ortaya koyup koyamayacağını saptamak için uzman görüşlerine başvurulmuştur. Türkiye’deki farklı üniversitelerde görev yapmakta olan çoğunluğu sınıf öğretmenliği bölümü ve değer eğitimi alanlarında uzman 87 öğretim elemanına veri toplama araçları mail yoluyla gönderilmiştir. Araştırmanın bu kısmına 2 hafta (14 gün) süre ayrılmış. Uzmanlardan gelen dönütler ile anketlere son şekli verilmiştir. 7 uzmandan (sınıf öğretmenliği / değer eğitimi (5), Özel eğitim (1), Çocuk gelişimi (1)) gelen dönütler

doğrultusunda veri toplama araçlarına son şekli verilmiştir. Uzmanlardan alınan dönütlerin birer örneği Ek 4 ve Ek 5’ de sunulmuştur.

2.3.1. Öğretmen görüşme formu

Öğretmen Görüşme Formu (Ek 3) şeklinde “Kişisel Bilgi Formu” ve “Okul ve Aile İş Birliği ile Değerler Eğitimi Hakkındaki Anket” olarak iki bölümden oluşmaktadır. Anketin kapsam geçerliliği için okul-aile iş birliğiyle ilgili sorular, araştırma grubunda yer almayan çalışmaya gönüllü 10 kişilik sınıf öğretmeni grubuna uygulanarak, görüşleri alınmıştır. İlgili bölümler alan uzmanlarıyla görüşülüp ifadeler üzerinde tartışılmış, ayrıca dil, anlam ve içerik açısından gerekli düzeltmeler yapılarak görüşme formuna son şekli verilmiştir. Öğretmenlerden alınan dönütlerin birer örneğine Ek 6’ da yer verilmiştir.

Öğretmen Görüşme Formu’nda bulunan kişisel bilgi formu öğretmenlerin demografik ve kişisel özelliklerini belirlemeyi; okul ve aile iş birliği ile değerler eğitimi hakkındaki anket ise öğretmenlerin okul ve aile iş birliği ile değerler eğitimine yönelik tecrübe ve deneyimlerine yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlamaktadır.

2.3.2. Veli görüşme formu

Veli Görüşme Formu (Ek 2); “Kişisel Bilgi Formu” ve “Okul ve Aile İş Birliği ile Değerler Eğitimi Hakkındaki Anket” şeklinde iki bölümden oluşmaktadır. Anketin kapsam geçerliliği için Okul-aile iş birliğiyle ilgili sorular çalışmaya dahil edilmeyen gönüllü bir öğretmenin 10 kişilik veli grubuna uygulanmış ve görüşleri alınmıştır. İlgili bölümler alan uzmanlarıyla görüşülüp ifadeler üzerinde tartışılmış ayrıca dil, anlam ve içerik açısından gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Velilerden alınan dönütlerin bir örneği Ek 7’ de verilmiştir.

Veli Görüşme Formu’nda bulunan kişisel bilgi formu velilerin demografik ve kişisel özelliklerini belirlemeyi; okul ve aile iş birliği ile değerler eğitimi hakkındaki anket ise velilerin okul ve aile iş birliği ile değerler eğitimine yönelik deneyimlerine yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır.

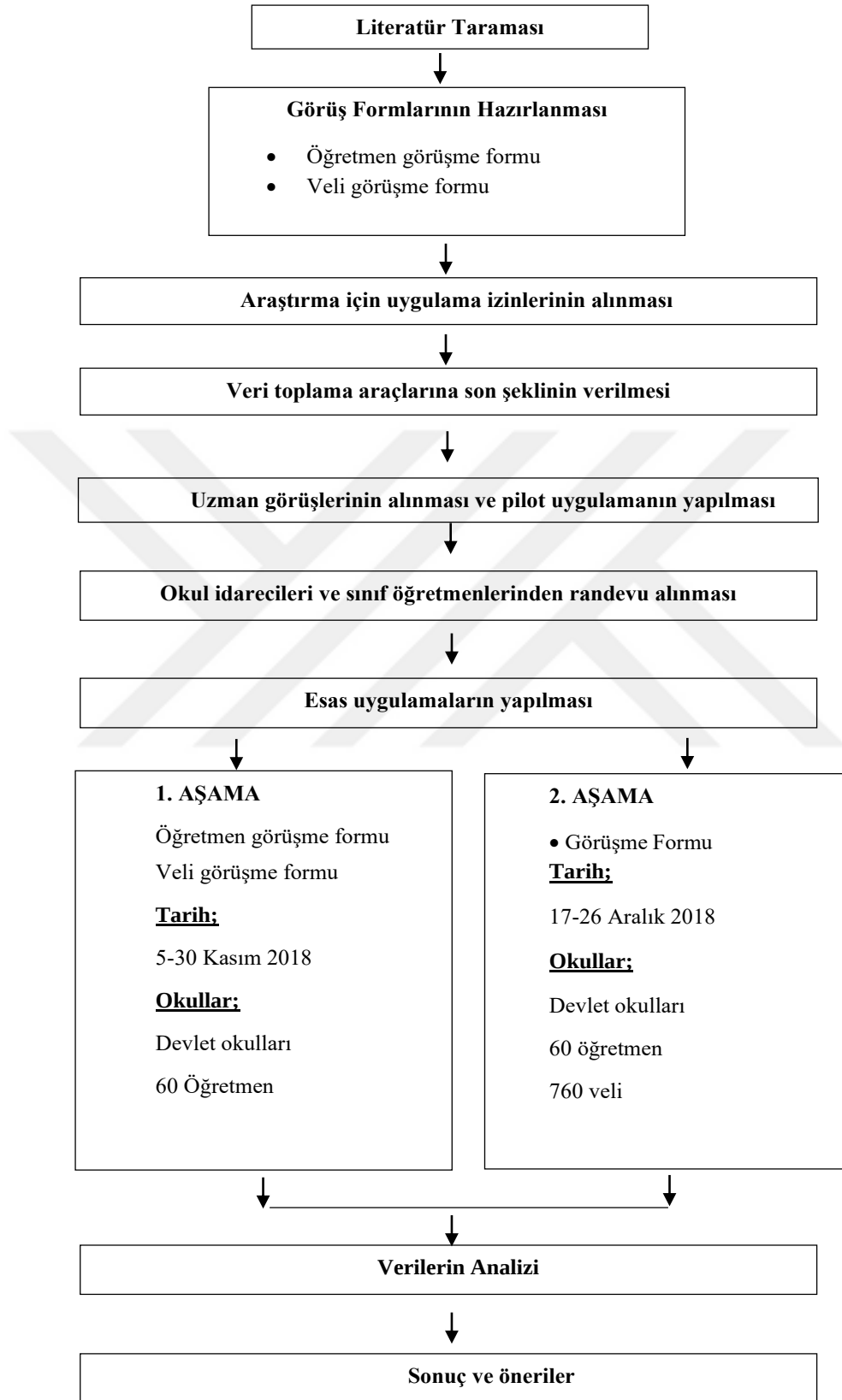
2.4. Veri Toplama Süreci

Araştırma için gerekli izinler (Ek 1) alınıp, çalışmanın sürdürüleceği 10 okulla iletişime geçildikten sonra, okulların yöneticileri ve sınıf öğretmenleri araştırmanın amacı ve niteliği hakkında bilgilendirilmiştir. Sınıfında çalışma yapılmasına gönüllü katılım gösteren sınıf öğretmenleri belirlenerek elde edilen verilerin yalnızca bilimsel amaçla kullanılacağı, öğretmenlerin ve velilerin kimliklerinin kesinlikle gizli tutulacağı ifade edilmiştir.

Veriler 2018-2019 eğitim-öğretim yılı güz dönemi kasım, aralık aylarında iki aşamalı olarak toplanmıştır. İlk aşamada gönüllü katılım gösteren öğretmenler ile öğretmenler odası ya da sınıflarında anket uygulanmış. Daha sonra öğretmenin belirlediği uygun saatlerde dersine girilmiş ve çalışmanın içeriği, amacı ve öneminden bahsedilerek öğrenciler bilgilendirilmiştir. Anketler öğrenciler yoluyla ailelerine ulaştırılarak ilgili bilgilerin sorulduğu “Kişisel Bilgi Formu” nda yer alan seçeneklerden kendilerine uygun olanı işaretlemeleri ve boşluklara uygun bilgileri yazmaları istenmiştir. Daha sonra öğrenci velilerine 14 sorudan oluşan “Okul ve Aile İş Birliği ile Değerler Eğitimi Hakkındaki Anket” deki her bir madde için kendilerine uygun gelen seçeneğe işaret koymaları ya da açık uçlu sorulara uygun cevapları yazmaları istenmiştir. Konuyla ilgili velilere anket formlarının üzerine açıklayıcı bilgi notları (Ek 8) eklenmiştir.

İkinci aşamada, ilk aşamadan elde edilen verileri toplamak amacıyla tekrar sınıflara gidilmiş, öğretmene teslim edilen formlar toplanmıştır.

Anket uygulaması yapılan 60 öğretmenden elde edilen veriler incelendiğinde anket sorularını eksiksiz doldurulan ve aynı zamanda velilerinden dönüş sağlayan 40 öğretmenin anketleri değerlendirilmek üzere 2 uzman ile birlikte seçilmiştir. 60 öğretmen aracılığıyla dağıtılan 760 anketten 518 veli, anketi doldurarak geri dönüş yapmış, iki uzman bu anketlerin 402’sini içerik analizi yapılmaya uygun bulmuştur. Araştırmanın yürütülmesinde izlenen süreç Şekil 1’de detaylandırılarak sunulmuştur.

Şekil 1. Araştırmanın yürütülmesinde izlenen süreç

2.5. Verilerin Analizi

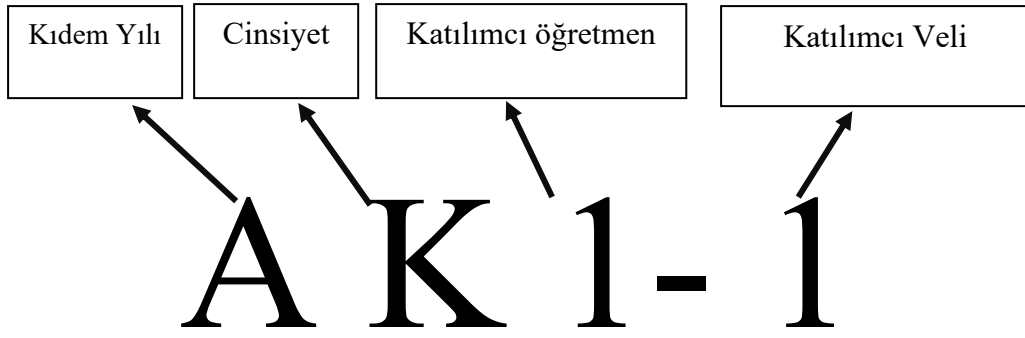
Görüşme ile elde edilen veriler içerik analizi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi, toplanan verileri kavramlar ve ilişkilerle açıklamak amacıyla yapılır. İçerik analizinde kullanılan işlem basamakları; verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması şeklindedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Veri analizi sürecinde önce, görüşmeler sırasında toplanan veriler bilgisayara aktarıldıktan sonra araştırmacı tarafından metin dosyasına dönüştürülmesi şeklinde görüşme dökümleri alınmıştır. Anket soruları bir uzmana verilerek yanlış ya da eksik bölümlerinin kontrolü sağlanmıştır. Böylece veri kaybı önlenmiştir.

Öğretmenlerden görüşme yoluyla, velilerden ise anket ile elde edilen veriler, nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi kullanılarak incelenmiştir. Çalışmada gizlilik ilkesine bağlı kalınarak isimler gizlenmiştir. Katılımcılara kodlar verilerek çalışmaya aktarılmıştır. Kodlama araştırmaya katılan öğretmenlerin kıdem yıllarına göre,

1. 1 ile 5 yıl arasında kıdemi olan A harfi ile,
2. 6 ile 10 yıl arasında kıdemi olan B harfi ile,
3. 11 ile 20 yıl arasında kıdemi olan C harfi ile,
4. 21 yıl üzerinde kıdemi olan ise D harfi ile gösterilmiştir.

Kodlamanın ikinci sırasında katılımcının cinsiyetini belirtmek amacıyla kadın için K harfi, erkek için E harfi kullanılmıştır. Cinsiyetten sonra gelen ilk sayı ise ankete katılan öğretmenler için kullanılmıştır. Düz çizgiden (-) sonraki sayı ise katılımcı velileri ifade etmektedir. Araştırmada kullanılan kodlama Şekil 2’de detaylandırılarak sunulmuştur.

Şekil 2. Araştırmada kullanılan kodlama sistemi

Bu araştırmada “verilerden çıkarılan kavramlara göre yapılan kodlama” türü kullanılmıştır. Çünkü araştırmada önceden belirlenen bir kategori listesi mevcut değildir. Bu bağlamda nitel veri analizi yaklaşımlarından “içerik analizi” yolu ile katılımcılardan elde edilen veriler incelenmiştir. İçerik analizi, çeşitli yazılı dokümanları, fotoğrafları, videoları ve ses kayıtlarını içermekle birlikte kişilerarası iletişim biçimlerinin incelenmesi ve yorumlanmasıdır (Berg ve Lune, 2015).

Elde ettiğimiz metinler birkaç kez okunarak buna yönelik kategoriler ortaya çıkarılmıştır. Ardından kategoriler bir araya getirilerek ortak yönleri bulunmuş, böylece araştırma bulgularının ana hatlarını oluşturacak temalar ortaya çıkarılmıştır. Öğretmenlerin ve öğrencilerinin velilerine düzenlenen anket formu elektronik ortama aktarılmış ve “Kişisel Bilgi Formu” SPSS 24.0 programı ile değerlendirilmiştir. “Okul ve Aile İş Birliği ile Değerler Eğitimi Hakkındaki Anket” den elde edilen tüm bulgular tablolar halinde aşağıda sunulmuştur.

Tabloların büyük kısmı katılımcı ifadeleriyle oluşturulmuştur. Araştırmacılar tarafından kategorize edilen katılımcı görüşleri, tabloların son satırında belirtilmiştir. Araştırmanın güvenilirliği için bu tabloların altında doğrudan alıntılar içeren bölüm; katılımcı kodlarıyla yer almıştır.

Araştırmada tüm tablo içi kategorileri, alfabetik sıralama ile verilmiştir. Tabloların açıklama kısmındaki kategori sıralamaları ise en yüksek frekans değerinden en düşük frekans değerine doğru sıralanmıştır.

2.6. Araştırmanın Geçerliliği ve Güvenirliği

Nitel araştırmacılarda geçerliliği ve güvenirliliği artırmak için farklı metotlar bulunmaktadır. Araştırmanın odağındaki veri kaynaklarının çeşitlenmesi, farklı özelliklere sahip katılımcıların araştırmaya dahil edilmesi (katılımcı bireylerin farklı algılarının, deneyimlerinin ve bakış açılarının olması) ile ortaya konulan bilginin çoklu gerçekliklere ulaşması bakımından önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 279). Araştırma kaynakları olarak öğretmenlerin dört gruba ayrılması ve her grubun farklı kıdemlere sahip olması sağlanarak geçerlilik ve güvenirlilik artırılmıştır.

Nitel araştırmalarda araştırmacıdan araştırma sorusu açısından birbiriyle olan ilişki örüntülerini ortaya dökmesi beklenir. Sonuçların birbiri ile sürekli karşılaştırılması, yorumlayarak ve kavramsallaştırılarak, araştırmaya katılanların bile farkına varmadıkları bazı örüntüleri ortaya çıkarması önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016: 278). Bu araştırmada öğretmenlere yapılan anketin aynı zaman diliminde okuttukları öğrencilerinin velilerine de yapılması ile inandırıcılığı sağlanmıştır.

Creswell meslektaş değerlendirmesi ve dışarıdan bilgi almanın araştırmada inandırıcılığı arttırdığını ifade etmektedir (Aktaran; Glesne, 2013; 66) Araştırmada uzman görüşlerine başvurularak iç geçerlik artırılmıştır. Görüşme esnasında birden fazla veli ve öğretmen ile görüşme yapıldığı için karşılaştırma yapılabilmiştir. Dış geçerliliği artırmak amacıyla doğrudan alıntılar yapılmıştır.

Nitel çalışmalarda güvenirliliği sağlamak amacıyla her aşamasında şeffaflık sağlanmalıdır (Güler, Halıcıoğlu ve Taşgın, 2013: 394). Araştırmada edinilen bulgulara ait örnekler doğrudan alıntı ile tablo içinde ve tabloların altında sunulmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR VE YORUM

Sınıf öğretmeni ve velilerinin okul-aile iş birliği ile değer eğitime yönelik görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan araştırmanın bu bölümünde, veri toplama sürecinde uygulanan nitel veri toplama araçlarından elde edilen bulgular, araştırmanın amaç ve alt problemleri doğrultusunda analiz edilerek yorumlanmıştır.

3.1. Nitel Verilere İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu aşamada araştırma sürecinde öğretmen ve velilerin okul-aile iş birliği hakkındaki düşüncelerini tespit etmek amacıyla öğretmen ve velilere uygulanan “Okul ve Aile İş Birliği ile Değerler Eğitimi Hakkındaki Anket” aracılığıyla elde edilen veriler analiz edilerek yorumlanmıştır.

3.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ilk alt problemi “Velilerin görüşlerine göre eğitimde okul ve aile iş birliği denilince akla gelen üç kelime nedir?” şeklinde sorulmuştur. Bu amaçla velilerin okul-aile iş birliği ile ilgili ilişkilendirdikleri kelimeler analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

Bu bağlamda ilk olarak 1-5 yıl arası öğretmenlerin velilerine ilişkilendirdiği kelimeler Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Kıdemi 1-5 Yıl Arasında Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okul- Aile İş Birliği ile İlgili İlişkilendirdikleri Kelimeler

İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f
Aidat- Para-İhtiyaç	2	Faaliyet-Aktivite- Etkinlik	4	Öğrenci- Talebe	3
Bütçe- Maddi Yardım- Maddi Kaynak- Kermes					
Aile	5	Gelecek	2	Öğrenci Durumu	2

Tablo 3 (Devam). Kıdemi 1-5 Yıl Arasında Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okul- Aile İş Birliği ile İlgili İlişkilendirdikleri Kelimeler

İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f
Bağlılık- Sadakat	3	Gerekli İstek	1	Öğretim	1
Başarı	5	Gurur	1	Öğretmen	9
Bilgi	3	Güven, İtimat	4	Proje	1
Bilim	1	Hoşgörü	2	Saygı	7
Birikim	1	İdare- Okul Yönetimi	2	Sevgi	6
Birlik- Beraberlik- Beraber	3	İletişim- Haberleşme- Görüşme	8	Sorumluluk	4
Bütünlük	1	İlgi	3	Şikâyet	1
Çevre	1	İstikrar- Kararlılık	2	Takip	2
Dayanışma	8	İş Birliği	11	Temizlik	1
Deney	1	İş Bölümü	1	Toplantı	5
Deneyim	1	İyi Bir Birey	1	Tutarlılık	1
Disiplin	2	Katılım	1	Uyum- Ortak Hareket Etme	1
Dürüstlük	1	Kolay Netice	1	Veli	6
Düşünce- Fikir Alışverişi- Öneri	4	Okul	9	Verimlilik	1
Düzen	2	Okuma	1	Yardımlaşma- Yardımcı Olma- Eksik Tamamlama	3
Eğitim	5				
Toplam Kelime Sayısı		52		Toplam Frekans	157

Tablo 3' e göre kıdemi 1-5 yıl arası olan sınıf öğretmenleri velilerine Okul- aile iş birliği ile ilgili ilişkilendirdikleri kelimeler istendiğinde en fazla, iş birliği (11), okul (9), öğretmen (9), dayanışma (8), iletişim- haberleşme- görüşme (8) kelimelerinin ilişkilendirilmiş olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında, saygı (7), sevgi (6), veli (6), aile (5), başarı (5), eğitim (5), toplantı (5), düşünce- fikir alışverişi- öneri (4), faaliyet- aktivite- etkinlik (4), güven- itimat (4), sorumluluk (4), bağlılık- sadakat (3), bilgi (3), birlik- beraberlik- beraber (3), ilgi (3), öğrenci- talebe (3), yardımlaşma- yardımcı olma- eksik tamamlama (3), aidat- para- ihtiyaç bütçe- maddi yardım- maddi kaynak- kermes (2), disiplin (2), düzen (2), gelecek (2), hoşgörü (2), idare- okul yönetimi (2), istikrar- kararlılık (2), öğrenci durumu (2), takip (2) kelimelerinin ilişkilendirilmiş olduğu saptanmıştır. En az kullanılan, bilim (1), birikim (1), bütünlük (1), çevre (1), deney (1), deneyim (1), dürüstlük (1), gerekli istek (1), gurur (1), iş bölümü (1), iyi bir birey (1), katılım (1), kolay netice (1), okuma (1), öğretim (1), proje (1), şikâyet (1), temizlik (1), tutarlılık (1), uyum- ortak hareket etme (1), verimlilik (1) olduğu görülmektedir.

Kıdemi 1-5 yıl arasında sınıf öğretmenlerin velilerine yöneltilen “Velilerin görüşlerine göre eğitimde okul ve aile iş birliği denilince akla gelen 3 kelime nedir?” sorusuna yönelik cevapları;

- ✓ AK1-9: “1.öğretmen veli iş birliği içinde olmak ve evle okul arasında köprü kurmak.”
- ✓ AK6-7: “1-Güven, 2-İş birliği, 3-Sevgi-Saygı.”
- ✓ AE7-4: “1.iletişim, 2.İş birliği, 3.Yardım Etmek.”

Kıdemi 6-10 yıl arası olan sınıf öğretmenleri velilerine okul-aile iş birliği ile ilgili elde edilen bulgular Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Kıdemi 6-10 Yıl Arası Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Okul-Aile İş Birliği ile İlgili İlişkilendirdikleri Kelimeler

İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f
Ahlak	1	Eğitim	11	Öğretmen	5
Aidat- Para- İhtiyaç- Bütçe- Maddi Yardım- Kaynak- Kermes	4	Eşitlik	1	Özveri- Özen- Fedakârlık	3
Aile	7	Faaliyet- Aktivite- Etkinlik	2	Paylaşma	1
Aktarma	1	Gelecek	1	Samimiyet	1
Anlayış- Sorun Çözme	1	Güven- İtimat	4	Saygı	4
Anne- Anne ve Baba	1	Hoşgörü	2	Sevgi	3
Başarı	6	İlerleme	1	Sorumluluk	5
Bilgi	5	İletişim- Haberleşme- Görüşme	13	Toplantı	3
Birlik- Beraberlik- Beraber	9	İstikrar- Kararlılık	1	Tutarlılık	1
Çalışma- Emek	2	İş birliği	10	Tutum- Davranış- Kişilik	1
Çocuk	2	Kalkınma	1	Uyum- Ortak Hareket Etme	2
Dayanışma	6	Kalite	1	Veli	4
Destek	2	Koordinasyon- Eş Güdüm	1	Verimlilik	1
Disiplin	1	Okul	9	Yardımlaşma- Yardımcı Olma- Eksik Tamamlama	5
Düşünce- Fikir Alışverişi- Öneri	3	Öğrenci- Talebe	3	Yetişkin	1
Düzen	2	Öğretim	3		
Toplam Kelime Sayısı		47	Toplam Frekans	157	

Tablo 4’ e göre kıdemi 6-10 yıl arası olan sınıf öğretmenleri velilerinin okul-aile iş birliği ile ilgili ilişkilendirdikleri kelimeler istendiğinde en fazla İletişim-haberleşme- görüşme (13), eğitim (11) ve iş birliği (10) kullanılmıştır. Bunun yanında, birlik- beraberlik- beraber (9), okul (9), aile (7), başarı (6), dayanışma (6),

bilgi (5), öğretmen (5), sorumluluk (5), yardımlaşma- yardımcı olma- eksik tamamlama (5), aidat- para- ihtiyaç- bütçe-maddi yardım- maddi kaynak- kermes (4), güven- itimat (4), saygı (4), veli (4), düşünce- fikir alışverişi- öneri (3), öğrenci-talebe (3), öğretim (3), özveri- özen- fedakârlık (3), sevgi (3), toplantı (3), çalışma-emek (2), çocuk (2), destek (2), düzen (2), faaliyet- aktivite- etkinlik (2), hoşgörü (2), uyum- ortak hareket etme (2), kelimeleri yazılmıştır. En az kullanılan ahlak (1), aktarma (1), anlayış- sorun çözme (1), anne- anne ve baba (1), disiplin (1), eşitlik (1), gelecek (1), istikrar- kararlılık (1), kalkınma (1), kalite (1), koordinasyon- eş güdüm (1), paylaşma (1), samimiyet (1), tutarlılık (1), tutum- davranış- kişilik (1), verimlilik (1), yetişkin (1) olduğu görülmektedir.

Kıdemi 6-10 yıl arasında sınıf öğretmenlerin velilerine yöneltilen “Eğitimde okul ve aile iş birliği denilince akla gelen 3 kelime nedir?” sorusuna yönelik cevapları;

- ✓ BK4-6: “1-İletişim, 2-İş birliği, 3-Sorumluluk.”
- ✓ BK5-9: “1-Toplantı, 2-Beraberlik, 3-Sorun çözme.”
- ✓ BK6-1: “1-Dayanışma, 2-Bilgi alışverişi, 3-İletişim.”
- ✓ BK7-3: “1-İletişim, 2-Bilgi alışverişi, 3-Velilerle iletişim.”

Kıdemi 11-10 yıl arası olan sınıf öğretmenleri velilerinin okul-aile iş birliği ile ilgili elde edilen bulgular Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5. Kıdemi 11-20 Yıl Arası Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Okul- Aile İş Birliği ile İlgili İlişkilendirdikleri Kelimeler

İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f
Adalet	1	Dürüstlük	2	Öğrenci- Talebe	13
Ahlak	2	Düşünce- Fikir Alışverişi- Öneri	4	Öğretim	3
Aidat- Para- İhtiyaç- Bütçe- Maddi Yardım- Maddi Kaynak- Kermes	9	Düzen	3	Öğretmen	13
Aile	9	Eğitim	19	Özveri- Özen- Fedakârlık	3
Anlayış- Sorun Çözme	9	Faaliyet- Aktivite- Etkinlik	8	Özgürlük	1
Anne- Anne ve Baba	2	Gelecek	3	Paylaşma	3
Bağlılık- Sadakat	1	Güven- İtimat	17	Proje	1
Başarı	15	Hizmet	2	Sağlıklı Yaşam	2
Bilgi	3	İdare- Okul Yönetimi	1	Samimiyet	3
Bilinç	2	İletişim- Haberleşme- Görüşme	16	Saygı	9

Tablo 5 (Devam). Kıdemi 11-20 Yıl Arası Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Okul- Aile İş Birliği ile İlgili İlişkilendirdikleri Kelimeler

İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f
Birlik- Beraberlik- Beraber	16	İlgi	2	Sevgi	5
Bütünlük	1	İlişki	2	Sorumluluk	5
Çalışma- Emek	1	İstikrar- Kararlılık	1	Teknoloji	1
Çevre	3	İş Birliği	9	Toplantı	11
Çocuk	5	İtikat- İnanç	1	Uyum- Ortak Hareket Etme	6
Dayanışma	7	İyi Bir Birey	1	Vatan	1
Değerlerimiz	1	Kalite	2	Veli	9
Destek	4	Koordinasyon- Eş Güdüm	3	Yemek	1
Dinleme	1	Mutluluk	1	Yakınlaşma- Kaynaşma	1
Disiplin	2	Okul	18	Yardımlaşma- Yardımcı Olma- Eksik Tamamlama	13
Doğruluk	1	Okul Aile Birliği	1	Yönetmek	1
Donanım	1	Onarım- Bakım	1	Zarf	1
Duyarlılık	1	Ödev	1		
Toplam kelime sayısı		68		Toplam frekans	321

Tablo 5'e göre kıdemi 11-20 yıl arası olan sınıf öğretmenlerinin ve velilerinin okul-aile iş birliği ile ilgili ilişkilendirdikleri kelimelerin alfabetik sıralaması görülmektedir. Kelimelerden en fazla eğitim (19), okul (18) ve güven- itimat (17) kullanılmıştır. Bunun yanında birlik- beraberlik- beraber (16), iletişim- haberleşme- görüşme (16), başarı (15), öğrenci- talebe (13), öğretmen (13), yardımlaşma-yardımcı olma- eksik tamamlama (13), toplantı (11), aidat- para- ihtiyaç- bütçe-maddi yardım- maddi kaynak- kermes (9), aile (9), anlayış- sorun çözme (9), iş birliği (9), saygı (9), veli (9), faaliyet- aktivite- etkinlik (8), dayanışma (7), uyum- ortak hareket etme (6), çocuk (5), sevgi (5), sorumluluk (5), destek (4), düşünce- fikir alışverişi- öneri (4), bilgi (3), Çevre (3), düzen (3), gelecek (3), koordinasyon- eş güdüm (3), öğretim (3), özveri- özen- fedakârlık (3), paylaşma (3), samimiyet (3), ahlak (2), anne- anne ve baba (2), bilinç (2), disiplin (2), dürüstlük (2), hizmet (2), ilgi (2), ilişki (2), kalite (2), sağlıklı yaşam (2) kelimelerinin kullanıldığı görülmektedir. En az kullanılan adalet (1), bağlılık- sadakat (1), bütünlük (1), çalışma- emek (1), değerlerimiz (1), dinleme (1), doğruluk (1), donanım (1), duyarlılık (1), idare- okul yönetimi (1), istikrar- kararlılık (1), itikat- inanç (1), iyi bir birey (1), mutluluk (1), okul aile birliği (1),

onarım- bakım (1), ödev (1), özgürlük (1), proje (1), teknoloji (1), vatan (1), yemek (1), yakınlaşma- kaynaşma (1), yönetmek (1) ve zarf (1) olduğu görülmektedir.

Kıdemi 11-20 yıl arasında sınıf öğretmenlerin velilerine yöneltilen “Eğitimde okul ve aile iş birliği denilince akla gelen 3 kelime nedir?” sorusuna yönelik cevapları;

- ✓ CE1-12: “1-Dayanışma, 2-Eğitim, 3-Fikir Alışverişi.”
- ✓ CK3-1: “1-Eğitim, 2-Güvenlik, 3-Sosyal ilişkiler.”
- ✓ CK6-3: “1-Eğitim, 2-Başarı, 3-Bir bütünü oluşturan 3 parça.”
- ✓ CK10-1: “1-Daha iyi eğitim, 2-Güven, 3-Mutlu veli ve öğrenciler.”

Kıdemi 21 yıl ve daha fazla olan sınıf öğretmenlerinin ve velilerinin okul-aile iş birliği ile ilgili elde edilen bulgular Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6. Kıdemi 21 Yıl ve Üzeri Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okul-Aile İş Birliği ile İlgili İlişkilendirdikleri Kelimeler

İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f
Ahlak	1	Gelişme	3	Öğretmen	12
Aidat-Para-İhtiyaç-Bütçe-Maddi Yardım-Maddi Kaynak- Kermes	7	Güven- İtimat	6	Özveri- Özen- Fedakârlık	2
Aile	8	Hayat	1	Paylaşma	3
Anlayış- Sorun Çözme	3	Hedef	2	Proje	2
Anne- Anne ve Baba	1	Hoşgörü	2	Rehberlik Servisi	1
Başarı	15	Huzur	1	Sabır	1
Bilgi	2	İdare- Okul Yönetimi	6	Saygı	7
Birlik- Beraberlik- Beraber	17	İletişim- Haberleşme- Görüşme	14	Sevgi	5
Çevre	1	İlgi	3	Sınıf	1
Çocuk	7	İş Birliği	4	Sorumluluk	7
Dayanışma	6	Kalite	3	Temizlik	1
Değerlerimiz	1	Katılım	1	Toplantı	3
Destek	4	Kermes	2	Topluluk	1
Disiplin	3	Mutluluk	2	Tutum- Davranış- Kişilik	2
Düşünce-Fikir Alışverişi-Öneri	3	Nitelik	1	Uyum- Ortak Hareket Etme	1
Düzen	1	Okul	10	Veli	11
Eğitim	15	Olumlu Sonuç	1	Verimlilik	3

Tablo 6 (Devam). Kıdemi 21 Yıl ve Üzeri Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okul-Aile İş Birliği ile İlgili İlişkilendirdikleri Kelimeler

İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f	İlişkili Kelimeler	f
Empati	1	Ödev	1	Yardımlaşma-Yardımcı Olma- Eksik Tamamlama	6
Ev Ziyareti	2	Öğrenci- Talebe	9	Yeterlilik	1
Faaliyet-Aktivite-Etkinlik	2	Öğretim	1	Zaman	1
Gelecek	1				
Toplam kelime sayısı		61		Toplam frekans	245

Tablo 6'ya göre kıdemi 21 yıl ve daha fazla olan sınıf öğretmenlerinin ve velilerinin okul-aile iş birliği ile ilgili ilişkilendirdikleri kelimelerin alfabetik sıralaması görülmektedir. Kelimelerden en fazla birlik- beraberlik- beraber (17), başarı (15) ve eğitim (15) kullanılmıştır. Bunun yanında, iletişim- haberleşme- görüşme (14), öğretmen (12), veli (11), okul (10), öğrenci- talebe (9), aile (8), aidat- para- ihtiyaç- bütçe- maddi yardım- maddi kaynak- kermes (7), çocuk (7), saygı (7), sorumluluk (7), dayanışma (6), güven- itimat (6), idare- okul yönetimi (6), yardımlaşma-yardımcı olma- eksik tamamlama (6), sevgi (5), destek (4), iş birliği (4), anlayış- sorun çözme (3), disiplin (3), düşünce-fikir alışverişi- öneri (3), gelişme (3), ilgi (3), kalite (3), paylaşma (3), toplantı (3), verimlilik (3), bilgi (2), ev ziyareti (2), faaliyet-aktivite-etkinlik (2), hedef (2), hoşgörü (2), kermes (2), mutluluk (2), özveri- özen- fedakârlık (2), proje (2), tutum- davranış- kişilik (2) kelimelerinin kullanıldığı görülmektedir. En az kullanılan ahlak (1), anne- anne ve baba (1), çevre (1), değerlerimiz (1), düzen (1), empati (1), gelecek (1), hayat (1), huzur (1), katılım (1), nitelik (1), olumlu sonuç (1), ödev (1), öğretim (1), rehberlik servisi (1), sabır (1), sınıf (1), temizlik (1), topluluk (1), uyum- ortak hareket etme (1), yeterlilik (1), zaman (1) olduğu görülmektedir.

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip sınıf öğretmenlerin velilerine yöneltilen “Eğitimde okul ve aile iş birliği denilince akla gelen 3 kelime nedir?” sorusuna yönelik cevapları;

DE3-12: “1-Dayanışma, 2-Birlikte hareket.”

DK4-1: “1-Anlayış, 2-Saygı, 3-İşbirliği yapmak istemek.”

DE7-6: “1-Birlik, 2-Gelecek, 3-Para.”

DK9-3: “1-Birlik, 2-Yardımlaşma, 3-Karşılıklı fikir alışverişi.”

3.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Öğretmen ve velilerin okul-aile iş birliği hakkındaki kendilerini tanımlamaları nasıldır? şeklinde düzenlenmiştir. Bu amaçla sınıf öğretmenlerinin ve velilerinin yapılan organizasyonlar hakkında görüşleri (genel fikri-düzenleme-katılma), iletişime geçtikleri konular tablo haline getirilerek, yorumlanmıştır.

Bu bağlamda ilk olarak farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin Okul- aile iş birliği kapsamında herhangi bir organizasyona katılma durumu ve organizasyonlar hakkındaki düşünceleri yönelik görüşleri Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Okul- Aile İş Birliği Kapsamında Herhangi Bir Organizasyona Katılma Durumu ve Organizasyonlar Hakkındaki Düşünceleri

Kıdem	Seçenekler		f
1-5	Yer aldım	Faydalı	3
		Yetersiz	2
		Kararsız	-
	Yer almadım		5
6-10	Yer aldım	Faydalı	8
		Yetersiz	-
		Kararsız	1
	Yer almadım		1
11-20	Yer aldım	Faydalı	7
		Yetersiz	1
		Kararsız	-
	Yer almadım		2
21 yıl ve üzeri	Yer aldım	Faydalı	5
		Yetersiz	1
		Kararsız	1
	Yer almadım		3

Tablo 7’ye göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin okul-aile iş birliği kapsamında herhangi bir organizasyonda yer alıp almadıkları ile ilgili tablo sunulmuştur. Ayrıca tabloda okul-aile iş birliği kapsamında bir organizasyonda yer alan öğretmenlerin organizasyonu faydalı, yetersiz ya da kararsız şeklinde ifadelerle tanımlamalarına yer verilmiştir. 1-5 yıl kıdeme sahip 10 öğretmenden 5 tanesi organizasyona katılmamış, 5 tanesi katılmıştır. Organizasyonlara katılan 5 öğretmenin 3’ü faydalı bulurken 2 tanesi yetersiz şeklinde görüş belirtmiştir. 6-10 yıl kıdeme sahip 10 öğretmenden 1 tanesi organizasyona katılmamış, 9 tanesi katılmıştır. Organizasyonlara katılan 9 öğretmenin 8’i faydalı bulurken 1 tanesi

kararsız şekilde görüş belirtmiştir. 11-20 yıl kıdeme sahip 10 öğretmenden 2 tanesi organizasyona katılmamış, 8 tanesi katılmıştır. Organizasyonlara katılan 8 öğretmenin 7'si faydalı bulurken 1 tanesi yetersiz şekilde görüş belirtmiştir. 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip 10 öğretmenden 3 tanesi organizasyona katılmamış, 7 tanesi katılmıştır. Organizasyonlara katılan 7 öğretmenin 5'i faydalı bulurken 1 tanesi yetersiz, 1 tanesi kararsız şekilde görüş belirtmiştir.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinin okul-aile iş birliği kapsamında elde edilen bulgular Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okul-Aile İş Birliği Kapsamında Herhangi Bir Deneyime Sahip Olma Durumu

Velisi olunan öğretmenin kıdemi	Seçenekler	f	%
1-5	Var	8	9,9
	Yok	56	69,1
	Yanıtızsız	17	21,0
6-10	Var	9	12,2
	Yok	57	77,0
	Yanıtızsız	8	10,8
11-20	Var	29	21,3
	Yok	100	73,5
	Yanıtızsız	7	5,1
21 yıl ve üzeri	Var	17	15,3
	Yok	84	75,7
	Yanıtızsız	10	9,0

Tablo 8'e göre velilerinin okul-aile iş birliği kapsamında herhangi bir deneyime sahip olma durumu ilgili tablo sunulmuştur. Tabloda velilerin okul-aile iş birliği kapsamında bir deneyimim var veya yok şeklinde ifadelerle tanımlamalarına yer verilmiştir. 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 81 velisinden 56 tanesi yok, 8 tanesinin var şeklinde görüş belirtmiş ve 17 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır. 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 74 velisinden 57 tanesi yok, 9 tanesinin var şeklinde görüş belirtmiş ve 8 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır. 11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 136 velisinden 100 tanesi yok, 29 tanesinin var şeklinde görüş belirtmiş ve 7 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır. 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin 111 velisinden 84 tanesi yok, 17 tanesinin var şeklinde görüş belirtmiş ve 10 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır. Okul-aile iş birliği kapsamında herhangi bir deneyimim var şeklinde görüş belirten %21,3 ile en yüksek yüzdeye sahip grup 11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin veli grubudur.

Okul-aile iş birliği kapsamında herhangi bir deneyimim yok şeklinde görüş belirten %77 ile en yüksek yüzdeye sahip grup 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin veli grubudur.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin ve velilerinin öğrencilerin akademik durumu dışında birbirleri ile iletişime geçme durumları ile ilgili elde edilen bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin ve Velilerinin Öğrencilerin Akademik Durumu Dışında Birbirleri ile İletişime Geçme Durumları

Kıdem		Seçenek	f
1-5 yıl	Öğretmen	Evet	5
		Hayır	5
		Yanıtssız	-
	Veli	Evet	42
		Hayır	21
		Yanıtssız	18
6-10 yıl	Öğretmen	Evet	6
		Hayır	4
		Yanıtssız	-
	Veli	Evet	34
		Hayır	29
		Yanıtssız	11
11-20	Öğretmen	Evet	9
		Hayır	1
		Yanıtssız	-
	Veli	Evet	92
		Hayır	36
		Yanıtssız	8
21 yıl ve üzeri	Öğretmen	Evet	9
		Hayır	1
		Yanıtssız	-
	Veli	Evet	78
		Hayır	21
		Yanıtssız	12

Tablo 9’a göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin ve velilerinin öğrencilerin akademik durumu dışında birbirleri ile iletişime geçme durumu ile ilgili tablo sunulmuştur. Tabloda öğretmen ve velilerinin iletişime geçme durumlarının evet veya hayır şeklinde ifadelerine yer verilmiştir. 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 5 tanesi evet ve 5 tanesi hayır şeklinde durum belirtmiştir. 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin velilerinin 42 tanesi evet ve 21 tanesi hayır şeklinde durum belirtmiştir. 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 6 tanesi evet ve 4 tanesi hayır şeklinde durum belirtmiştir. 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin velilerinin

34 tanesi evet ve 29 tanesi hayır şeklinde durum belirtmiştir. 11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 9 tanesi evet ve 1 tanesi hayır şeklinde durum belirtmiştir. 11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin velilerinin 92 tanesi evet ve 36 tanesi hayır şeklinde durum belirtmiştir. 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin 9 tanesi evet ve 1 tanesi hayır şeklinde durum belirtmiştir. 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin velilerinin 78 tanesi evet ve 21 tanesi hayır şeklinde durum belirtmiştir.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerin velilerinin okul-aile iş birliği kapsamında yapılan etkinlikler hakkında elde edilen bulgular Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerin Velilerinin Okul-Aile İş birliği Kapsamında Yapılan Etkinlikleri Yararlı Bulma Durumu

Velisi olunan öğretmenin kıdemi	Seçenekler	f
1-5	Evet	43
	Hayır	3
	Kısmen	24
	Yanıtsız	11
6-10	Evet	47
	Hayır	3
	Kısmen	13
	Yanıtsız	11
11-20	Evet	84
	Hayır	4
	Kısmen	43
	Yanıtsız	5
21 yıl ve üzeri	Evet	59
	Hayır	9
	Kısmen	33
	Yanıtsız	10

Tablo 10' a göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerin velilerinin okul-aile iş birliği kapsamında yapılan etkinlikleri yararlı bulma durumları ile ilgili tablo yukarıda sunulmuştur. Tabloda velilerin etkinlikleri yararlı bulma durumlarına evet, hayır ve kısmen şeklinde yanıtlarına yer verilmiştir.

1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 81 velisinden 43 tanesi evet, 3 tanesi hayır, 24 tanesi kısmen şeklinde görüş belirtmiş ve 11 tanesi soruyu yanıtsız bırakmıştır.

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 74 velisinden 47 tanesi evet, 3 tanesi hayır, 13 tanesi kısmen şeklinde görüş belirtmiş ve 11 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 136 velisinden 84 tanesi evet, 4 tanesi hayır, 43 tanesi kısmen ve 5 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin 111 velisinden 59 tanesi evet, 9 tanesi hayır, 33 tanesi kısmen şeklinde görüş belirtmiş ve 10 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin okul-aile iş birliği kapsamında gerçekleştirilen organizasyonlar ile ilgili elde edilen bulgular Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Okul- Aile İş birliği Kapsamında Gerçekleştirilen Organizasyonlar Hakkında Görüş ve Önerileri

Görüş ve Öneri	Öğretmen kodu	f	Görüş ve Öneri	Öğretmen kodu	f
Aile katılımı artırılmalı	AK10	1	İletişim- iş birliğini güçlendirir	AE2- AK3- AK10- BK8- DK10	5
Değerler ön plana alınmalı	CK3	1	Okulumuzda böyle bir iş birliği yok	AK8	1
Düzenli- planlı ve kurallı olmalı	BK3- CK3- CE8	3	Samimi ve içten olmalı	DE6- DK9- DK10	3
Eğitim ve öğretime ivme kazandırır	CK2- CE5	2	Tutarlılığa katkı sağlar	AK6	1
Etkinlik önerisi	BK1- BK2- CE1- CK2- CK7- CE8- CK10- DE1- DE2- DE3- DE7	11	Uzman katılımı olmalı	BK7	1
Faydalı-Olumlu	AK3- AK5- AE7- BK1- BK4- BK5- BK6- BK7- BK9- BK8- BK10- CE1- CK4- CK6- CK7- CK10- DK4- DK5	18	Yanıtsız	AK1- AK4- CE9- DE8	4
Gönüllülük esas alınmalı	CK4	1			

*Bir öğretmen tarafından birden fazla görüş sunulmuştur.

Tablo 11’e göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin okul-aile iş birliği kapsamında gerçekleştirilen organizasyonlar hakkında görüş ve önerilerinin yer aldığı bilgiler alfabetik sıralamayla tabloda sunulmuştur. Tabloda öğretmenleri en fazla, faydalı olumlu (18), etkinlik önerisi (11), iletişim- iş birliğini güçlendirir (5)

şeklinde belirtilmiştir. Ayrıca düzenli- planlı ve kurallı olmalı (3), samimi ve içten olmalı (3), eğitim ve öğretime ivme kazandırır (2) belirtilmiştir. En az aile katılımı arttırılmalı (1), değerler ön plana alınmalı (1), gönüllülük esas alınmalı (1), okulumuzda böyle bir iş birliği yok (1), tutarlılığa katkı sağlar (1), uzman katılımı olmalı (1) şeklinde belirtilmiştir.

Öğretmenlere yöneltilen “Velilerin ve öğretmenlerin iş birliği içinde gerçekleştireceği organizasyonlar hakkında görüşleriniz ve önerileriniz nelerdir?” sorusuna yönelik cevaplar;

- ✓ AK3: *“Faydalı buluyorum. Saygı ve sevgi çerçevesi içinde iş birliği yaparak güzel işler başara bilinir.”*
- ✓ AK10: *“Belirli gün ve haftalarda ya da kazanımlarla ilgili düzenlenen etkinliklerde yer almaları gerekir. Öğretmen, velileri sürece dahil etmek için bu tür etkinlikler planlanabilir.”*
- ✓ BK1: *“Bu tür organizasyonları faydalı buluyorum. Çocuklar da ailelerini okulda görmekten mutlu oluyor.-Velilerle okulda ya da okul dışı buluşma -Sınıf etkinliklerine davet etme (Kitap okuma, belirli gün ve hafta kutlanması vb.).”*
- ✓ BK4: *“Akademik başarıya yönelik fikir alışverişi Öğrenci davranışlarının düzeltilmesi veya pekiştirilmesine yönelik okul sürecine veli dahil edildiğinde eksikler daha çabuk düzeltilebiliyor. Öğrenci daha mutlu ve uyumlu davranıyor.”*
- ✓ CK3: *“Belli kurallar ve sınırlar olmalı. Zira günümüz velileri organizasyonları abartıyor. Bölgesel özellikler dikkate alınarak en çok ihtiyaç duyulan değerler ön plana çıkarak organizasyonlar yapılabilir.”*
- ✓ CK6: *“Bir öğretmen velilerini kesinlikle eğitimin içine katmalı. Çok daha verimli çalışmalar yapar, neler yaşadığınızı içinde görürler, sizi daha iyi anlar ve desteklerler.”*
- ✓ DK5: *“Faydalı olmaktadır. Çocukları aileleri ile birlikte iken daha iyi tanımak yönünden yararlı olmaktadır.”*

- ✓ DK10: “Kesinlikle olmalı hem iletişim için hem de okula ve öğretmenlerine sevgi ve güven hissetmeleri için gerekli. Velileri de okulu sevdirecek, yarışma, eğlence gibi etkinliklere katılmasını sağlamak.”

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin okul-aile iş birliği kapsamında etkinlik organize etme durumu ile ilgili elde edilen bulgular Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Okul- Aile İş Birliği Kapsamında Etkinlik Organize Etme Durumu

Kıdem	Seçenek	f
1-5	Evet	2
	Hayır	8
6-10	Evet	7
	Hayır	3
11-20	Evet	5
	Hayır	5
21 yıl ve üzeri	Evet	3
	Hayır	7

Tablo 12 ‘e göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin okul-aile iş birliği kapsamında etkinlik organize etme durumları yukarıdaki tabloda verilmiştir. Tabloda öğretmenlerden etkinlik organize eden evet ve etmeyen hayır şeklinde görüş bildirmiştir. 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 2 tanesi evet, 8 tanesi hayır şeklinde görüş belirtmiştir. 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 7 tanesi evet, 3 tanesi hayır şeklinde görüş belirtmiştir. 11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 5 tanesi evet, 5 tanesi hayır şeklinde görüş belirtmiştir. 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin 3 tanesi evet, 7 tanesi hayır şeklinde görüş belirtmiştir.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerin velilerinin okul-aile iş birliği kapsamında yapılan etkinliklere katılma durumu ile ilgili elde edilen bulgular Tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okul- Aile İş Birliği Kapsamında Yapılan Etkinliklere Katılma Durumu

Velisi olunan öğretmenin kıdemi	Seçenek	f
1-5	Evet	43
	Hayır	6
	Çağrıldım fakat katılamadım	13
	Yanıtızsız	19
	Tamamı	81
6-10	Evet	51
	Hayır	7
	Çağrıldım fakat katılamadım	9
	Yanıtızsız	7
	Tamamı	74
11-20	Evet	89
	Hayır	16
	Çağrıldım fakat katılamadım	29
	Yanıtızsız	2
	Tamamı	136
21 yıl ve üzeri	Evet	62
	Hayır	24
	Çağrıldım fakat katılamadım	14
	Yanıtızsız	11
	Tamamı	111

Tablo 13’e göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerin velileri okul-aile iş birliği kapsamında yapılan etkinliklere katılma durumlarını evet, hayır veya çağrıldım fakat katılamadım şeklinde belirtmişlerdir.

1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 81 velisinden 43 tanesi evet, 6 tanesi hayır, 13 tanesi çağrıldım fakat katılamadım şeklinde görüş belirtmiş ve 19 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 74 velisinden 51 tanesi evet, 7 tanesi hayır, 9 tanesi çağrıldım fakat katılamadım şeklinde görüş belirtmiş ve 7 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 136 velisinden 89 tanesi evet, 16 tanesi hayır, 29 tanesi çağrıldım fakat katılamadım şeklinde görüş belirtmiş ve 2 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin 111 velisinden 62 tanesi evet, 24 tanesi hayır, 14 tanesi çağrıldım fakat katılamadım şeklinde görüş belirtmiş ve 11 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

3.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Öğretmen ve velilerin değer eğitimi hakkındaki görüşleri nelerdir?” şeklinde düzenlenmiştir. Bu amaçla sınıf öğretmenlerinin ve velilerinin değer eğitime yönelik görüşleri, değer eğitiminin verilmesi gerektiği yerler, değer eğitiminin verilmesi gereken zaman, sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi konusunda öz yeterlilikleri, öğretmenlerinin değer eğitimi konusunda üstlendikleri sorumluluklar tablo haline getirilerek, yorumlanmıştır.

Bu bağlamda ilk olarak farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin okulda verilen değer eğitime yönelik görüşleri Tablo 14’te sunulmuştur.

Tablo 14. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Okulda Verilen Değer Eğitime Yönelik Görüşleri

Görüşler	Öğretmen kodu	f
Ailede başlamalı	BK1- BK2- BK9- CE9- DK4- DK9	6
Akademik başarıdan daha önemli	AK1- AK9- BK7- BK8- CK2	5
Faydalı-önemli	AK5- AE7- BK1- DK5- DE7- DE8	6
Günlük yaşamın içinde verilmeli	CK6	1
Her derste olmalı	DE2	1
Kişilik gelişimi için önemli	AK4- AK6- BK8- CK10- DE3	5
Küçük yaşlardan itibaren verilmeli	BK2- BK4- CK2- DK9	4
Okulda desteklenmeli	BK1- BK2- BK9- CE9	4
Planlı olmalı	AK10	1
Sürekli hatırlatılmalı	BK10	1
Toplumsal kalkınma için önemli	BK5- BK6- CE1- CK3- CK4- CE5- CK6- CE8- CK10- DE6- DK10	11
Vazgeçilmez/ Öncelikli eğitim	AK3- BK3- BK4- CE1- CK7- CE9- DE1	7
Yanıtsız	AE2	1

*Bir öğretmen tarafından birden fazla görüş sunulmuştur.

Tablo 14’e göre sınıf öğretmenlerinin okulda verilen değer eğitime yönelik 13 farklı görüş alfabetik sıralama ile sunulmuştur. Bunlar toplumsal kalkınma için önemli (11), vazgeçilmez/ öncelikli eğitim (7), ailede başlamalı (6), faydalı-önemli (6), akademik başarıdan daha önemli (5), kişilik gelişimi için önemli (5), küçük yaşlardan itibaren verilmeli (4), okulda desteklenmeli (4), günlük yaşamın içinde verilmeli (1), her derste olmalı (1), planlı olmalı (1), sürekli hatırlatılmalı (1) olmuştur.

Öğretmenlere yöneltilen “Değerler eğitiminin önemi ile ilgili düşünceniz nedir?” sorusuna yönelik cevaplar;

- ✓ BK5: “Bireylerin sağlıklı bir ortamda yaşayabilmeleri için her konuda insanlarla empati kurup onlara saygı sevgi vs. göstermesi için değerlerin benimsetilmesi gerekir.”
- ✓ CE8: “Değerler bir milleti ayakta tutan bağlardır. Toplumlar değerleri ölçüsünde gelişirler. Değerlerin uygulandığı ortamlarda insanlar daha mutlu yaşarlar.”
- ✓ CK10: “Değer olaylarda insanın takındığı tutumdur. Bireysel ve toplumsal olarak çok önemlidir.”

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinin okulda değer eğitimi verilip verilmemesi ile ilgili elde edilen bulgular Tablo 15’te sunulmuştur.

Tablo 15. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okulda Değer Eğitimi Verilip Verilmemesi Hakkında Görüşleri

Velisi olunan öğretmenin kıdemi	Seçenek	f	%
1-5	Evet	32	39,5
	Hayır	4	4,9
	Kısmen	33	40,7
	Yanıtızsız	12	14,8
6-10	Evet	37	50,0
	Hayır	6	8,1
	Kısmen	26	35,1
	Yanıtızsız	5	6,8
11-20	Evet	70	51,5
	Hayır	9	6,6
	Kısmen	45	33,1
	Yanıtızsız	12	8,8
21 yıl ve üzeri	Evet	54	48,6
	Hayır	10	9,0
	Kısmen	35	31,5
	Yanıtızsız	12	10,8

Tablo 15’e göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinin okulda değer eğitimi verilip verilmemesi hakkındaki görüşleri evet, hayır ve kısmen şeklinde belirtilmiştir.

1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 81 velisinden 32 tanesi evet, 4 tanesi hayır, 33 tanesi kısmen şeklinde görüş belirtmiş ve 12 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 74 velisinden 37 tanesi evet, 6 tanesi hayır, 26 tanesi kısmen şeklinde görüş belirtmiş ve 5 tanesi soruyu yanıtsız bırakmıştır.

11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 136 velisinden 70 tanesi evet, 9 tanesi hayır, 45 tanesi kısmen şeklinde görüş belirtmiş ve 12 tanesi soruyu yanıtsız bırakmıştır.

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin 111 velisinden 54 tanesi evet, 10 tanesi hayır, 35 tanesi kısmen şeklinde görüş belirtmiş ve 12 tanesi soruyu yanıtsız bırakmıştır.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinin okulda değer eğitimi veriliyor şeklinde görüş belirten %51,5 ile en yüksek yüzdeye sahip grup 11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin veli grubudur. Sınıf öğretmenlerinin velilerinin okulda değer eğitimi verilmiyor şeklinde görüş belirten %9 ile en yüksek yüzdeye sahip grup 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin veli grubudur. Sınıf öğretmenlerinin velilerinin okulda değer eğitimi kısmen veriliyor şeklinde görüş belirten %40,7 ile en yüksek yüzdeye sahip grup ise 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin veli grubudur.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerine göre değer eğitiminin verilmesi gereken yerler hakkında edilen bulgular Tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerine Göre Değer Eğitiminin Verilmesi Gereken Yerler

Kod	Kıdem	Öğretmen Kodu	f
Her yerde	1-5 yıl	10	39
	6-10 yıl	10	
	11-20 yıl	9	
	21 yıl ve üstü	10	
Evde	1-5 yıl	-	1
	6-10 yıl	-	
	11-20 yıl	1	
	21 yıl ve üstü	-	

Tablo 16’da farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerine değer eğitiminin nerede verilmesi sorulmuş ve seçenek olarak okulda, evde, dışarıda, her yerde

seçenekleri verilmiştir. Sınıf rretmenleri her yerde (39), evde (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Farklı kıdeme sahip sınıf rretmenlerinin velilerine göre değer eğitiminin verilmesi gerektiği yerler hakkında edilen bulgular Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf rretmenlerinin Velilerine Göre Eğitimin Verilmesi Gerektiği Yerler

Kategori	Tema	Velisi olunan rretmenin kıdemi			
		1-5 yıl	6-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve zeri
Aile	Ailede	14	25	62	41
	Aile Büyüklerinin Yanında	-	-	3	-
	Akraba	-	-	1	-
	Evde	16	26	44	41
TOPLAM	f	30	51	110	82
	%	28,0	35,4	37,5	36,4
Sosyal evre	Arkadaş	-	-	1	1
	evrede	3	7	13	6
	Dışarıda	-	-	1	-
	Medyada	-	6	5	3
	Parkta	-	1	-	-
	İş Alanında	-	-	2	1
	Kitaplarda	1	1	-	-
	Serbest Zamanlarda	-	-	1	-
	Sokakta	1	2	5	3
	Sosyal Hayatta	3	2	6	7
	Spor Alanlarında	-	-	-	1
	Toplantı Salonunda/ Toplantılarda	2	-	4	2
	Toplumda	6	7	6	9
	Yemekte	1	-	-	-
	Yurtlarda	-	1	1	-
TOPLAM	f	17	27	45	33
	%	15,9	18,8	15,4	14,7
Eğitim	Eğitim ile	-	2	-	-
	Eğitim Hayatı Boyunca	-	-	1	1
	Ettlde	-	-	-	1
	Derslerde	-	1	3	3
	Camide	2	1	4	3
	İlkokul Ortaokul	1	-	-	1
	Okul ncesinde/ Kreş	1	3	1	3
	Okulda	43	51	102	80
	Kurumlarda	-	1	-	1
	Kursta	1	2	-	3
	Laboratuvarda	1	-	6	-
	Projelerde	-	-	1	-
	Rehberlik	1	-	-	-
Eğitim	Seminer	-	-	1	1
	Sınıfta	3	-	9	4
	Sınıf rretmeninden	-	1	-	-
TOPLAM	f	53	62	128	101
	%	49,5	43,1	43,7	44,9

Tablo 17 (Devam). Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Velilerine Göre Eğitimin Verilmesi Gerektiği Yerler

Kategori	Tema	Velisi olunan öğretmenin kıdemi	Kategori	Tema	Velisi olunan öğretmeni n kıdemi
		1-5 yıl			21 yıl ve üstü
Hayatın içinde	Hayatın İçinde	1	-	-	3
	Hayatın/ Yaşamın Her Kademesinde/ Alanında	3	-	2	1
	Hayattan Örneklerle	-	-	1	-
TOPLAM	f	4	0	3	4
	%	3,7	0,0	1,0	1,8
Diğer	Uygulamalı Öğretim ile	-	-	2	-
	Her Yerde	1	4	4	4
	Her Yaşta	-	-	-	1
	Öğretmen Veli Arasında	1	-	-	-
	Okul Dışında	-	-	1	-
	Özel Alanlar	1	-	-	-
TOPLAM	f	3	4	7	5
	%	2,8	2,8	2,4	2,2
Verilen Toplam Cevap		107	144	293	225
Yanıtız		27	15	17	19

*Tabloda bulunan f ankete katılan kişi sayısını, % ise aynı grup içindeki yüzdeliği temsil etmektedir.

Tablo 17'ye farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerine değer eğitiminin nerede verilmesi gerektiği sorulmuştur. Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerin verdiği cevaplar aile, sosyal çevre, eğitim, hayatın içinde ve diğer şeklinde kategorilere ayrılmıştır.

1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin velilerinin %28'i aile (30), %15,9 'u sosyal çevre (17), %49,5'i eğitim (53), %3,7'si hayatın içinde (4), %2,8'i diğer (1) şeklinde görüş belirtmiş ve 27 kişi soruyu yanıtız bırakmıştır.

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin %35,4'ü aile (51), %18,8'i sosyal çevre (27), %43,1'i eğitim (62), %2,8'ü diğer (4) şeklinde görüş belirtmiş 15 kişi soruyu yanıtız bırakmıştır.

11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin %37,5'i aile (110), %15,4'ü sosyal çevre (45), %43,7'si eğitim (128), %1 hayatın içinde (3), %2,4'ü diğer (7) şeklinde görüş belirtmiş ve 17 kişi soruyu yanıtız bırakmıştır.

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin %36,4'ü aile (82), %14,7'si sosyal çevre (33), %44,9'u eğitim (101), %1,8'i hayatın içinde (4), %2,2'si diğer (5) şeklinde görüş belirtmiş ve 19 tanesi soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerine göre değer eğitiminin verilmesi gerektiği yerler, eğitim kategorisi altında okulda cevabı tüm veli gruplarının en fazla verdiği cevap olmuştur.

Velilerine yöneltilen “Değerler eğitimi nerede verilmelidir?” sorusuna yönelik cevapları;

- ✓ AK8-4: “1-Hayatın her alanında olmalı. Aile, 2-Eğitim yerleri (okul-cami vs.), 3-Toplum.”
- ✓ AK9-3: “1. Aile İçinde 2.Kitaplarda 3.Okulda.”
- ✓ BK1-8: “1-İlk olarak ailede verilmelidir, 2-Sınıf öğretmeni tarafından sık sık hatırlatılmalıdır.”
- ✓ BK6-7: “1-Evde, 2-Okulda, 3-Her Kurumda.”
- ✓ CK3-2: “1-Dersler içerisinde, 2-Ayrı bir disiplin olarak, 3-Ailede ve okul ve sosyal çevrede.”
- ✓ CK6-2: “1-Aile (Çekirdek ailede), 2-okul, 3-Toplumsal mesajlar (Televizyon programları, belgesel, çevre).”
- ✓ DE3-9: “1-Okul, 2-Aile, 3-Çeşitli eğitim kurumları.”
- ✓ DK5-5: “1-Okulda, 2-Okul öncesi eğitimlerde, 3-Camilerde.”

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerine göre değer eğitiminin verilmesi gereken zaman hakkında elde edilen bulgular Tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerine Göre Değer Eğitiminin Verilmesi Gereken Zaman

Kod	Kıdem	f	Toplam
Her zaman	1-5 yıl	4	14
	6-10 yıl	5	
	11-20 yıl	5	
	21 yıl ve üzeri	-	
Küçük Yaşlardan İtibaren	1-5 yıl	1	9
	6-10 yıl	1	
	11-20 yıl	1	
	21 yıl ve üzeri	6	
Doğumdan itibaren	1-5 yıl	1	7
	6-10 yıl	2	
	11-20 yıl	2	
	21 yıl ve üzeri	2	

Tablo 18 (Devam). Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerine Göre Değer Eğitiminin Verilmesi Gereken Zaman

Anlamaya başladığında	1-5 yıl	-	3
	6-10 yıl	1	
	11-20 yıl	1	
	21 yıl ve üzeri	1	
Ailede	1-5 yıl	1	3
	6-10 yıl	-	
	11-20 yıl	1	
	21 yıl ve üzeri	1	
Anne karnında	1-5 yıl	1	2
	6-10 yıl	1	
	11-20 yıl	-	
	21 yıl ve üzeri	-	
İlkokul çağlarında	1-5 yıl	1	1
	6-10 yıl	-	
	11-20 yıl	-	
	21 yıl ve üzeri	-	
Gerektiği zaman	1-5 yıl	1	1
	6-10 yıl	-	
	11-20 yıl	-	
	21 yıl ve üzeri	-	
TOPLAM			40

Tablo 18 'de farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerine değer eğitiminin ne zaman verilmesi gerektiği sorulmuştur. Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerin verdiği cevaplar her zaman (14), küçük yaşlardan itibaren (9), doğumdan itibaren (7), anlamaya başladığında (3), ailede (3), anne karnında (2), ilkokul çağlarında (2), gerektiği zaman (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi konusunda öz yeterlilikleri hakkında elde edilen bulgular Tablo 19'de sunulmuştur.

Tablo 19. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Değer Eğitimi Konusunda Öz Yeterlilikleri

Yeterlilik	Kıdem	f	Toplam
Yeterliyim	1-5 yıl	1	21
	6-10 yıl	8	
	11-20 yıl	6	
	21 yıl ve üzeri	6	
Emin değilim	1-5 yıl	9	19
	6-10 yıl	2	
	11-20 yıl	4	
	21 yıl ve üzeri	4	
Yetersizim	1-5 yıl	-	-
	6-10 yıl	-	
	11-20 yıl	-	
	21 yıl ve üzeri	-	
TOPLAM			40

Tablo 19’da farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerine değer eğitimi konusunda öz yeterlilikleri sorulmuştur. Öğretmenlerin verdiği cevaplar yeterliyim (21) ve emin değilim (19) şeklindedir. En yüksek frekans değerlerine göre, 6-10 yıl kıdeme sahip 10 öğretmenin 8’i yeterliyim demiştir. 1-5 yıl arası kıdeme sahip 10 öğretmenden 9’u emin değilim şeklinde görüş belirtmiştir.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi konusunda hakkında üstlendikleri sorumluluklar başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 20. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Değer Eğitimi Konusunda Üstlendikleri Sorumluluklar

Önerilen Sorumluluklar	Kıdem				Toplam
	1-5 yıl	6-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve üzeri	
Etkinlikler Yapmak	-	2	-	-	2
Kendi hayatına da empoze etmek	1	2	1	-	4
Kendini Sürekli Geliştirme	1	-	-	1	2
Kök değerleri öğrencilere kazandırmak	1	-	-	2	3
Mikro öğretim	1	-	-	-	1
Öğrencileri daha aktif kılmak	1	-	-	-	1
Öğretmene çok iş düşüyor.	1	1	2	2	6
Öğretmenler değerler eğitimi konusunda görevlerini yapmaktadır	-	-	1	-	1
Rol model olmak	1	-	3	1	5
Veli ve öğrencileri yönlendirmek	-	1	1	1	3
Yaşantılarla öğrencilere benimsetmek	-	3	1	2	6
Yanıt yok	3	1	1	1	6
TOPLAM					40

Tablo 20’ye göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerine değer eğitimi konusunda üstlendikleri sorumluluklar sorulmuştur. Elde edilen bulgular alfabetik sıralama ile tabloda verilmiştir. Sınıf Öğretmenlerinin Değer Eğitimi Konusunda Üstlendikleri Sorumluluklar en fazla frekansa sahip öğretmene çok iş düşüyor (6) ve yaşantılarla öğrencilere benimsetmek (6) olmuştur. Bununla birlikte rol model olmak (5), kendi hayatına da empoze etmek (4), kök değerleri öğrencilere kazandırmak (3), etkinlikler yapmak (2), kendini sürekli geliştirme (2) yer almıştır. En az önerilen belirtilenler mikro öğretim (1), öğrencileri daha aktif kılmak (1) ve öğretmenler değerler eğitimi konusunda görevlerini yapmaktadır (1) olmuştur. 6 sınıf öğretmeni soruyu yanıtsız bırakmıştır.

Sınıf öğretmenlerine “Sizce öğretmenlere değerler eğitimi konusunda ne gibi sorumluluklar düşmektedir?” sorusuna yönelik cevaplar;

- ✓ AK1: “Bu konuda kendimi sürekli geliştirmem gerektiğini düşünüyorum. Farklı etkinlik ve anlatımlarla değerleri çocuklara aktarmanın büyük bir sorumluluk olduğunu düşünüyorum.”
- ✓ AK6: “Okul hayatın kendisidir. Bu nedenle kişilik oluşumunda okula, öğretmene çok iş düşüyor. Değerlerin öğrenciye eğitimi tam olmalı.”
- ✓ BK6: “Özellikle sınıf öğretmenlerine büyük sorumluluklar düşmektedir. Elimden geldiğince her değerle ilgili etkinlikler yapmaya çalışıyorum.”
- ✓ BK10: “Öğretmenler her an ve her zaman değerler eğitimi üzerinde durmalıdır. Bu çok önemli. Günümüzde bu konuyu öğrencilere aşılamalıyız.”
- ✓ CK6: “Kendi davranışlarıyla örnek olmalı öncelikle, küçüklere saygı duyarak saygıyı, severek sevgiyi öğretebilir. Çocukların birbirlerini ezmesine dışlamasına özellikle dikkat etmelidir.”
- ✓ CE8: “Konuların öğretimi sırasında mutlaka değer ilişkilendirmesi yapılmalıdır. Okul içerisinde söyledikleri ile davranışları paralellik göstermelidir. Hareketleri ile model olmalıdır. Günlük hayattan bulduğu değerlerle ilgili video, gazete haberi gibi kaynakları sınıfında etkin bir şekilde kullanılmalıdır.”
- ✓ DE1: “Başta rol- model ve bu konudaki bilgilerini arttırma sorumluluk var.”
- ✓ DK9: “Sınıfın yaşama biçimidir. Değerler ayrı tutulamaz. Değerler ayrı tutulamaz. Değerler Eğitimi ayrı başlık taşıyamaz. Yaşam biçimimizdir.”

3.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Öğretmen ve velilerin değer eğitimi konusunda beklentileri nelerdir?” şeklinde düzenlenmiştir. Bu amaçla sınıf öğretmenlerin velilerinden, okuldan beklentileri ile velilerin öğretmenlerinden, okuldan, velilerden beklentileri tablo haline getirilerek, yorumlanmıştır.

Bu bağlamda ilk olarak farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değerler eğitimi konusunda velilerden beklentileri Tablo 21’de sunulmuştur.

Tablo 21. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Değerler Eğitimi konusunda Velilerden Beklentileri

Beklentileri	Öğretmen kodu	f
Öğretmenlerle ve Okulla İş Birliği İçinde Olmak	AK1, AK3, BK8, BK9, CE1, DE2	6
Tutarlı Olmak	AE2, CE8	2
Aileler Değerler Eğitimi ile İlgili Bilgilendirmek	AK4, DE1, DK4	3
Değerler Eğitimin Her Zaman Verilmesi	AK5	1
Anlayışlı Olmaları	AE7	1
Çocuklarına Fırsat Tanımaları	AK8, DK5	2
Örnek Olunması	AK9, BK3, BK7, CK10	4
Eğitimi Sadece Okula Yüklememeleri	AK10, BK1, BK5, BK6	4
İyi Birey Yetiştirmek	BK2, DE8	2
Önce Kendi Eksiklerini Kapatmaları	BK4	1
Değerler eğitimi evde başlamalı	BK10, CK6, CK7, DE6	4
Veli görevini özenerek yapmalı	CK2, DE3, DK10	3
Değerler eğitimi önemsenmeli	CK3, DE7	2
Öğretmenle eşgüdüm içinde olmaları	CK4	1
Toplumsal değerleri vermeliler	CE5, CE9	2
Beklentim yok.	DK9	1
Cevaplamayan	AK6	1
TOPLAM		40

Tablo 21'e göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değerler eğitimi konusunda velilerden beklentileri sorusuna 39'u cevap vermiş. Öğretmenlerden 1'i soruyu yanıtsız bırakmıştır.

1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler *öğretmenlerle ve okulla iş birliği içinde olmak (2), tutarlı olmak (1), aileler değerler eğitimi ile ilgili bilgilendirmek (1), değerler eğitimin her zaman verilmesi (1), anlayışlı olmaları (1), çocuklarına fırsat tanımaları (1), örnek olunması (1), eğitimi sadece okula yüklememeleri (1)* şeklinde her biri farklı görüş belirtmiş ve 1'i soruyu yanıtsız bırakmıştır.

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler *Eğitimi Sadece Okula Yüklememeleri (3), Öğretmenlerle ve Okulla İş Birliği İçinde Olmak (2), Örnek Olunması (2), İyi Birey Yetiştirmek (1), Önce Kendi Eksiklerini Kapatmaları (1), Değerler eğitimi evde başlamalı (1)* şeklinde görüş belirtmiştir.

11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenler *öğretmenlerle ve okulla iş birliği içinde olmak (1), örnek olunması (1), tutarlı olmak (1), değerler eğitimi evde başlamalı (2), veli görevini özenerek yapmalı (1), değerler eğitimi önemsenmeli (1), öğretmenle eşgüdüm içinde olmaları (1), toplumsal değerleri vermeliler (2)* şeklinde görüş belirtmiştir.

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler öğretmenlerle ve okulla iş birliği içinde olmak (1), aileler değerler eğitimi ile ilgili bilgilendirmek (2), iyi birey yetiştirmek (1), çocuklarına fırsat tanımaları (1), değerler eğitimi evde başlamalı (1), veli görevini özenerek yapmalı (2), değerler eğitimi önemsenmeli (1) ve beklentim yok (1) şeklinde görüş belirtmiştir.

Sınıf öğretmenlerine “*Velilerden değer eğitimi konusunda beklentiniz nedir?*” sorusuna yönelik cevaplar;

- ✓ AK1: “*Çocuklara okulda kazandırdığımız değerleri aynı şekilde evde de devam ettirmelerini, bu konuda öğretmenlerle iş birliği içinde olmalarını beklerim.*”
- ✓ AK3: “*İş birliği yaparak ortak değerler eğitimi üzerinde etkinlikler yapmalıyız.*”
- ✓ BK8: “*Evde çocuklara gereken değerlerin kazandırılmaya çalışılması ve öğretmenle de işbirliği yaparak bunun pekiştirilmesi.*”
- ✓ BK9: “*Evde çocuklara gereken değerlerin kazandırılmaya çalışılması ve öğretmenle de işbirliği yaparak bunun pekiştirilmesi.*”
- ✓ CE1: “*Kazandırmak istedikleri değerleri eğer kendileri uygulamıyorsa bir işe yaramaz. Okulda yanlış denilen şeylere evde doğrudur. Demek karmaşaya sebep olur. Öğretmenle ve okulla iletişim halinde olmaları gerekir.*”
- ✓ DE2: “*Öğrenciyle ilgilenmesi, öğrencinin maddi ve manevi desteğinin sağlanması okul-Öğretmen- veli iş birliği.*”

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinin değerler eğitimi konusunda öğretmenlerde beklentileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 22’de sunulmuştur.

Tablo 22. Kıdemi 1-5 Yıl Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Öğretmenlerinden Beklentileri

Beklenti	f	Beklenti	f
Anlatmalı	4	Nitelikli Eğitim ve Öğretim Programı	1
Anlayışlı Olmalı	1	Örf ve Adetleri Anlatmalı	1
Ayrım- Sınıflandırma- Kıyas Yapmasın	2	Örnek Olmalı	2
Başarılı	1	Özgüvenli Çocuk Yetiştiren	1
Davranış Öğretilmeli	1	Özverili	1
Değer Eğitimi	8	Pano Hazırlamalı	1
Desteklesin	2	Pekiştirici	1
Disiplin	1	Program Düzenlemeli	1
Eğitim	8	Rol Model	2
Etkinlikler Düzenleyici	1	Sabırlı	1
Geliştirmeli	1	Samimi İçten	3
Güven Vermeli	1	Sevgi ve Saygı	7
Hoşgörülü	2	Sorulara ve Eleştirilere Açık Olmalı	1
İlgili	2	Süreklilik-Kararlılık	1
İş Birliği -Koordinasyonlu Çalışmalı	4	Şefkatli	1
Kendi Çocuğu Gibi Alakalı	4	Uyumlu	1
Kitap Okumalı	1	Vatan Sevgisi- Milli Değerlere Bağlı	1
Müdahaleci (Ailenin Eksik Kaldığı)	1		
GENEL TOPLAM		72	

Tablo 22’ye göre 1-5 yıl kıdemi olan sınıf öğretmenlerinin velilerinin değer eğitimi konusunda öğretmenlerinden beklentilerinden elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 1-5 yıl sınıf öğretmenlerinin velilerinin değer eğitimi konusunda öğretmenlerinden beklentileri değer eğitimi (8), eğitim (8), sevgi ve saygı (7), anlatmalı (4), iş birliği -koordinasyonlu çalışmalı (4), kendi çocuğu gibi alakalı (4), samimi içten (3), ayırım- sınıflandırma- kıyas yapmasın (2), desteklesin (2), hoşgörülü (2), ilgili (2), örnek olmalı (2), rol model (2), anlayışlı olmalı, başarılı, davranış öğretilmeli, disiplin, etkinlikler düzenleyici, geliştirmeli, güven vermeli, kitap okumalı, müdahaleci (ailenin eksik kaldığı), nitelikli eğitim ve öğretim programı (1), örf ve adetleri anlatmalı (1), özgüvenli çocuk yetiştiren (1), özverili (1), pano hazırlamalı (1), pekiştirici (1), program düzenlemeli (1), sabırlı (1), sorulara ve eleştirilere açık olmalı (1), süreklilik-kararlılık (1), şefkatli (1), uyumlu (1), vatan sevgisi- milli değerlere bağlı (1) şeklindedir.

Kıdemi 1-5 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerine “Değerler eğitimi konusunda öğretmeninizden beklentileriniz nedir?” sorusuna cevaplar;

- ✓ AK1-11: “1.Aileyle işbirliği içinde olması, 2.Çocukların olumlu davranışlarını pekiştirerek onları kalıcı kılması, 3.Belli zamanlarda değerler eğitimi gündemine alması.”
- ✓ AK6-7: “1-Değerler Eğitiminde başarı, örnek, samimiyet davranması, 2-Eğitimin bizat alınmış olup drama ile verilmesi, 3-Aile ile işbirliği içinde tek tek sorumluluk sahibi olması.”
- ✓ AK8-5: “1-Öğretmenden kendi çocuğuna nasıl değer eğitimi veriyorsa benim çocuğuma da aynı şekilde öğretmesini bekleriz.”
- ✓ AK9-5: “1-Gereken değerleri öğrettiğini düşünüyorum.”

Kıdemi 6-10 yıl olan sınıf öğretmenlerinin velilerinin değer eğitimi konusunda öğretmenlerinden beklentileri hakkında elde edilen bulgular Tablo 23’te sunulmuştur.

Tablo 23. Kıdemi 6- 10 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Öğretmenlerinden Beklentileri

Beklenti	f	Beklenti	f
Alçak Gönüllü Olsun	1	Kültür Seviyesini Artırmalı	1
Anlatmalı	5	Merhametli	1
Ayrım- Sınıflandırma- Kıyas Yapmasın	2	Müdahaleci (Ailenin Eksik Kaldığı)	1
Başarılı	1	Nasihat	1
Bilgi Vermeli	5	Önem Vermeli	1
Bilgili	2	Örf ve Adetleri Anlatmalı	1
Bilinçlendiren	1	Örnek Olmalı	6
Çaba Harcayan	1	Özendirici	1
Çocukları Tanımalı	1	Özgüvenli Çocuk Yetiştiren	1
Değer Eğitimi	7	Pekiştirici	2
Desteklesin	1	Proje Yapmalı	2
Doğruluk	4	Rehberlik Etmeli	1
Dürüst	1	Rol Model	1
Eğitim	5	Sabırlı	4
Etkinlikler Düzenleyici	3	Sevgi ve Saygı	3
Gerekeni Yapmalı	1	Sorumluluk Vermeli	1
Gözlemci Olmalı	1	Takipçi Olması	1
Güler Yüzlü Olmalı	1	Tedbirli	1
Güven Vermeli	1	Terbiye	1
Hataları Düzeltme	1	Tespitler Yapmalı	1
Hedef Belirleme	1	Teşvik Edici	1
Hoşgörülü	1	Tiyatro	1
İlgili	3	Uyumlu	1
İslami Kurallara Uygun	1	Vatan Sevgisi- Milli Değerlere Bağlı	1
İş birliği -Koordinasyonlu Çalışmalı	3	Veliye Değer Vermeli	1
Kendi Çocuğu Gibi Alakalı	3	Yanlarında Olmalı	1
Kurallara Uymalı	1	Yönlendirme	2
		Öğretmenimiz Bu Görevi Laiikiyle Yerine Getiriyor.	7
GENEL TOPLAM	105		

Tablo 23'e göre 6-10 yıl kıdemi olan sınıf öğretmenlerinin velilerinin değer eğitimi konusunda öğretmenlerinden beklentilerinden elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 6-10 yıl sınıf öğretmenlerinin velilerinin değer eğitimi konusunda öğretmenlerinden beklentileri değer eğitimi (7), örnek olmalı (6), anlatmalı (5), bilgi vermeli (5), eğitim (5), doğruluk (4), sabırlı (4), etkinlikler düzenleyici (3), ilgili (3), iş birliği -koordinasyonlu çalışmalı (3), kendi çocuğu gibi alakalı (3), sevgi ve saygı (3), ayırım- sınıflandırma- kıyas yapmasın (2), bilgili (2), pekiştirici (2), proje yapmalı (2), yönlendirme (2), alçak gönüllü olsun (1), başarılı (1), bilinçlendiren (1), çaba harcayan (1), çocukları tanımalı (1), desteklesin (1), dürüst (1), gerekeni yapmalı (1), gözlemci olmalı (1), güler yüzlü olmalı (1), güven vermeli (1), hataları düzeltme (1), hedef belirleme (1), hoşgörülü (1), İslami kurallara uygun (1), kurallara uymalı (1), kültür seviyesini artırmalı (1), merhametli (1), müdahaleci (ailenin eksik kaldığı) (1), nasihat (1), önem vermeli (1), örf ve adetleri anlatmalı (1), özendirici (1), özgüvenli çocuk yetiştiren (1), rehberlik etmeli (1), rol model (1), sorumluluk vermeli (1), takipçi olması (1), tedbirli (1), terbiye (1), tespitler yapmalı (1), teşvik edici (1), tiyatro (1), uyumlu (1), vatan sevgisi- milli değerlere bağlı (1), veliye değer vermeli (1), yanlarında olmalı (1) şeklindedir.

6-10 yıl kıdemi olan sınıf öğretmenlerinin 74 velisinden 7'si öğretmenimiz bu görevi laikiyle yerine getiriyor demiştir.

Kıdemi 6-10 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin "Değerler eğitimi konusunda öğretmeninizden beklentileriniz nedir?" sorusuna yönelik cevapları;

- ✓ BK1-10: "1-Rol model olarak değerler eğitimi benimsetmek, örnek olmak."
- ✓ BK4-7: "1-Çocuklara değerlerimizle ilgili bilgilendirmeler yapılması, 2-Okulda oluşacak fırsat durumlarında hatırlatmalar ve vurgular yapılması, 3-Sınıf ortamında ve okulda değerlerine uygun bireyler olmalarına rehberlik edilmesi."
- ✓ BK8-3: "1-Elinden geldiği kadar çocuklarla konuşup değerlerimizin ne kadar önemli olduğunu onlara anlatmak."

- ✓ BK9-1: “1-Türkçe, matematik vb. dersler gibi aralarda çocuklara değerlerimizi öğretmeleri her ne kadar anne baba anlatsada öğretmen olduğu için çocukların daha iyi dinleyeceğini düşünüyorum.”

Kıdemi 11-20 yıl olan sınıf öğretmenlerinin velilerinin değer eğitimi konusunda öğretmenlerinden beklentileri hakkında elde edilen bulgular Tablo 24’te sunulmuştur.

Tablo 24. Kıdemi 11-20 Yıl Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Öğretmenlerinden Beklentileri

Beklenti	f	Beklenti	f
Adalet Kavramını Öğretmeli	1	İlgili	7
Ahlaki Eğitim Vermeli	5	İnsanlık Öğretsin	1
Anlatmalı	9	İş Birliği -Koordinasyonlu Çalışmalı	8
Anlayışlı Olmalı	2	Karakterli Birey Yetiştirmeli	1
Arkadaşlık	1	Kitap Okumalı	2
Ayırım- Sınıflandırma- Kıyas Yapmasın	3	Mutlu Öğrenci	1
Barış	1	Nasihat	3
Başarılı	2	Örf ve Adetleri Anlatmalı	1
Bilgi Vermeli	15	Örnek Olmalı	14
Bilgili	3	Pekleştirici	1
Bilinçlendiren	1	Rol Model	4
Çaba Harcayan	1	Sabırlı	3
Çevre Bilinci Versin	1	Samimi İçten	1
Değer Eğitimi	14	Sevgi ve Saygı	18
Desteklesin	4	Sorumluluk Vermeli	7
Dışlama ve Alaydan Soyutlasın	1	Sosyal Yaşam Becerilerini Öğretsin	2
Dinamik Olmalı	1	Şefkatli	1
Dürüst	2	Şiir Yazdırmalı	1
Düzenli Olmayı Öğretmeli	1	Takipçi Olması	5
Eğitim	9	Temiz Olmayı	1
Etkinlikler Düzenleyici	2	Tesvik Edici	2
Empati Kursun	2	Tutarlı Olmalı	3
Gözlemci Olmalı	1	Vatan Sevgisi- Milli Değerlere Bağlı	2
Güler Yüzlü Olmalı	1	Yardımcı Olmalı	2
Hataları Düzeltme	1	Öğretmenimiz Bu Görevi Laikiye Yerine Getiriyor.	12
Hoşgörülü	5		
GENEL TOPLAM			192

Tablo 24’e göre 11-20 yıl kıdemi olan sınıf öğretmenlerinin velilerinin değer eğitimi konusunda öğretmenlerinden beklentilerinden elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 11-20 yıl sınıf öğretmenlerinin velilerinin değer eğitimi konusunda öğretmenlerinden beklentileri sevgi ve saygı (18), bilgi vermeli (15), değer eğitimi (14), örnek olmalı (14), anlatmalı (9), eğitim (9), iş birliği - koordinasyonlu çalışmalı (8), ilgili (7), sorumluluk vermeli (7), ahlaki eğitim vermeli (5), hoşgörülü (5), takipçi olması (5), desteklesin (4), , rol model (4),

ayırım- sınıflandırma- kıyas yapmasın (3), bilgili (3), nasihat (3), sabırlı (3), tutarlı olmalı (3), anlayışlı olmalı (2), başarılı (2), dürüst (2), etkinlikler düzenleyici (2), empati kursun (2), kitap okumalı (2), sosyal yaşam becerilerini öğretsin (2), teşvik edici (2), vatan sevgisi- milli değerlere bağlı (2), yardımcı olmalı (2), adalet kavramını öğretmeli (1), arkadaşlık (1), barış (1), bilinçlendiren (1), çaba harcayan (1), çevre bilinci versin (1), dışlama ve alaydan soyutlasın (1), dinamik olmalı (1), düzenli olmayı öğretmeli (1), gözlemci olmalı (1), güler yüzlü olmalı (1), hataları düzeltme (1), insanlık öğretsin (1), karakterli birey yetiştirmeli (1), mutlu öğrenci (1), örf ve adetleri anlatmalı (1), pekiştirici (1), samimi içten (1), şefkatli (1), şiir yazdırmalı (1), temiz olmayı (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

11-20 yıl kıdemi olan sınıf öğretmenlerinin 136 velisinden 12'si öğretmenimiz bu görevi laikiyle yerine getiriyor demiştir.

Kıdemi 11-20 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin “Değerler eğitimi konusunda öğretmeninizden beklentileriniz nedir?” sorusuna yönelik cevapları;

- ✓ CK4-3: “1-Öğretmenimizinde iyi bir model olması, 2-Değerler eğitimi konusunda pekiştirme bakımından etkinlik yapılması, 3-Sabırlı ve hoşgörülü olunması.”
- ✓ CK4-4: “Çocuğumun anlattığı ve hareketlerinden bakarsak öğretmenimiz değerler eğitimi konusunda gayet başarılı.”
- ✓ CE5-3: “1-Çocuklarımızın bu konudaki ihtiyaçlarını karşılamak, 2-Değerleri kazandırmada bir anne-baba kadar etkili olduklarının bilincinde olmak.”
- ✓ CK7-9: “1-Değerler eğitimi adı altında oyunlar oynanabilir, 2- Değerler eğitimi adı altında sınıf ortamında tiyatro oynanabilir, 3-Davranış olarak iyi örnek olmak ve iyi bir davranış takipçisi olmak.”

Kıdemi 21 yıl ve üzeri olan sınıf öğretmenlerinin velilerinin değer eğitimi konusunda öğretmenlerinden beklentileri hakkında elde edilen bulgular Tablo 25'te sunulmuştur.

Tablo 25. Kıdemi 21 Yıl ve Üzerinde Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Öğretmenlerinden Beklentileri

Beklenti	f	Beklenti	f
Adalet Kavramını Öğretmenli	4	Nasihah	2
Ahlaki Eğitim Vermeli	4	Önem Vermeli	1
Anlatmalı	8	Örnek Olmalı	11
Ayırım- Sınıflandırma- Kıyas Yapmasın	5	Özgüvenli Çocuk Yetiştiren	1
Başarılı	2	Pekiştirici	4
Bilgi Vermeli	6	Rol Model	1
Bilinçlendiren	2	Sabırlı	4
Çocukları Tanımalı	1	Sevgi ve Saygı	13
Değer Eğitimi	9	Sorulara ve Eleştirilere Açık Olmalı	1
Doğruluk	3	Sorumluluk Vermeli	6
Dürüst	5	Sosyal Yaşam Becerilerini Öğretsin	4
Eğitim	9	Süreklilik-Kararlılık	1
Empati Kursun	5	Takipçi Olması	1
Gerekeni Yapmalı	1	Tutarlı Olmalı	1
Güven Vermeli	1	Vatan Sevgisi- Milli Değerlere Bağlı	7
Hoşgörölü	4	Veliye Değer Vermeli	1
İlgili	6	Yanlarında Olmalı	1
İş birliğı – Koordinasyonlu Çalışmalı	5	Yardımcı Olmalı	5
Karakterli Birey Yetiştirmeli	1	Yönlendirme	2
Konuşma Diline Hâkim	1	Öğretmenimiz Bu Görevi Laiikiyle Yerine Getiriyor.	13
GENEL TOPLAM			162

Tablo 25'e göre 21 yıl ve üzeri kıdemi olan sınıf öğretmenlerinin velilerinin değer eğitimi konusunda öğretmenlerinden beklentilerinden elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 21 yıl ve üzeri sınıf öğretmenlerinin velilerinin değer eğitimi konusunda öğretmenlerinden beklentileri sevgi ve saygı (13), örnek olmalı (11), değer eğitimi (9), eğitim (9), anlatmalı (8), vatan sevgisi- milli değerlere bağlı (7), bilgi vermeli (6), ilgili (6), sorumluluk vermeli (6), ayırım-sınıflandırma- kıyas yapmasın (5), dürüst (5), empati kursun (5), iş birliğı – koordinasyonlu çalışmalı (5), yardımcı olmalı (5), adalet kavramını öğretmenli (4), ahlaki eğitim vermeli (4), hoşgörölü (4), pekiştirici (4), sabırlı (4), sosyal yaşam becerilerini öğretsin (4), doğruluk (3), başarılı (2), bilinçlendiren (2), nasihat (2), yönlendirme (2), çocukları tanımalı (1), gerekeni yapmalı (1), güven vermeli (1), karakterli birey yetiştirmeli (1), konuşma diline hâkim (1), önem vermeli (1), özgüvenli çocuk yetiştiren (1), rol model (1), sorulara ve eleştirilere açık olmalı (1),

süreklilik-kararlılık (1), takipçi olması (1), tutarlı olmalı (1), veliye değer vermeli (1), yanlarında olmalı (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

21 yıl ve üzeri kıdemi olan sınıf öğretmenlerinin 111 velisinden 13'ü öğretmenimiz bu görevi laikiyle yerine getiriyor demiştir.

21 yıl ve üzeri kıdemi olan sınıf öğretmenleri velilerine “Değerler eğitimi konusunda öğretmeninizden beklentileriniz nedir?” sorusuna yönelik cevaplar;

- ✓ DE3-7; “Öğretmenler zaten toplumun önder değerler eğiticisidir.”
- ✓ DK5-6: “1-Çocuklar öğretmenlerinin her davranışını çok hızlı bir şekilde kendilerine örnek alırlar. Uygun değer yargıları çocukların yaşam tarzına da yansır. İyi örnek olması tek beklentimizdir ki bu konuda güvenimiz sonsuz ve içimiz çok rahattır.”
- ✓ DE8-15: “1-Öğrencilere fazla ilgi ve alaka, 2-Çocuklarımıza değerlerimiz hakkında bilgi vermemiz, 3-Çocuklarımızın değerler hakkında etkinlik yapılabilir.”
- ✓ DK9-2: “1-Milli değerler, 2-Tarihi değerler, 3-Ve toplumsal değerleri öğretmek.”

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 26’da sunulmuştur.

Tablo 26. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri

Kategori	Öğretmen kodu	f
Organizasyon ve etkinliklerde öğretmene destek vermesi	AK8, AK9, AK10, BK1, BK5, CK2, CK4, DK9	8
Okulun aktivite, etkinlik, toplantı düzenlenmesi	AK1, BK2, BK6, BK10, DE1, DE3, DE6, DK10	8
Herkese adaletli davranmaları	CK6, DE8	2

Tablo 26 (Devam). Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri

Kategori	Öğretmen kodu	f
Alanında uzman konuşmacılar getirilebilir	AK4, BK3	2
Konuyla ilgili bilgilendirmeler yapması gerekir	AK5, AE7	2
Rehberlik seviyesiyle ortak etkinlikler düzenlemeli	BK4	1
Akademik başarıya verdikleri önemi değerler eğitimine de vermeliler.	BK7, CE1, CK3, CK10	4
Yapılan etkinlikler somut şekilde sergilenmeli	BK8	1
Değerler konusunda katkısı yadsınamaz.	AE2	1
Üzerinde durması gerekir.	AK3	1
Tutarlı davranışları gerekir	CE8	1
Okul yöneticilerin inisiyatif alabilmeleri gerekir	DE2	1
Okulumuz gerekeni yapmaktadır	DK5	1
Herhangi bir beklentim yoktur.	DE7	1
Bu soruya cevap vermemiş	AK6, BK9, CE5, CK7, CE9, DK4	6
TOPLAM		40

Tablo 26'ya göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir.

1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler *organizasyon ve etkinliklerde öğretmene destek vermesi (3), okulun aktivite, etkinlik, toplantı düzenlenmesi (1), alanında uzman konuşmacılar getirilebilir (1), konuyla ilgili bilgilendirmeler yapması gerekir (2), değerler konusunda katkısı yadsınamaz (1), üzerinde durması gerekir (1)* şeklinde görüş belirtmiş ve 1'i soruyu yanıtsız bırakmıştır

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler *organizasyon ve etkinliklerde öğretmene destek vermesi (2), okulun aktivite, etkinlik, toplantı düzenlenmesi (3), rehberlik seviyesiyle ortak etkinlikler düzenlemeli (1), alanında uzman konuşmacılar getirilebilir (1), akademik başarıya verdikleri önemi değerler eğitimine de vermeliler (1), yapılan etkinlikler somut şekilde sergilenmeli (1)* şeklinde görüş belirtmiş ve 1'i soruyu yanıtsız bırakmıştır.

11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenler *organizasyon ve etkinliklerde öğretmene destek vermesi (2), Herkese adaletli davranışları (1), Akademik başarıya verdikleri önemi değerler eğitimine de vermeliler (3), Tutarlı davranışları gerekir (1)* şeklinde görüş belirtmiş ve 3'ü soruyu yanıtsız bırakmıştır.

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler organizasyon ve etkinliklerde öğretmene destek vermesi (1), okulun aktivite, etkinlik, toplantı düzenlenmesi (4), herkese adaletli davranmaları (1), okul yöneticilerin inisiyatif alabilmeleri gerekir (1), okulumuz gerekeni yapmaktadır (1), herhangi bir beklentim yoktur (1) şeklinde görüş belirtmiş ve 1'i soruyu yanıtsız bırakmıştır.

Sınıf öğretmenlere yöneltilen “Değerler eğitimi konusunda okul idaresinden beklentiniz nedir?” sorusuna yönelik cevaplar;

- ✓ AK1: “Okul idaresinden beklentim değerler eğitimi konusunda velilere ve bize bazı aktiviteleri sunmalarıdır. Bizim de çocuklara sunacağımız her aktivitede bize destek olmalarıdır.”
- ✓ BK10: “Çocuklara her hafta bir değeri anlatabilirler. Etkinlik düzenleyebilirler.”
- ✓ CK3: “Değerleri önemseyen ve ön plana konan bir yaklaşım benimsemeleri.”
- ✓ DE6: “Zaman zaman değerlerle ilgili sınıflara tiyatro veya film şeklinde sınıflara verilebilir.”

Kıdemi 1-5 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin, değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 27’de sunulmuştur.

Tablo 27. Kıdemi 1-5 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri

Beklenti	f	Beklenti	f
Anlayış- Hoşgörü	3	Okulların Değerlerimize Önem Vermesi	1
Başarı	2	Okulun Düzenlediği Etkinlikler, Sosyal Faaliyetler	4
Beklentim yok	1	Okulun İç ve Dış Mekânda Güvenliği Sağlaması	4
Belirli Günler Anlatılmalı, Kutlanmalı	1	Okulun Temizliğine Dikkat Edilmesi	4
Bilgi Paylaşımı Yapılsın	5	Pano Düzenlenmesi, Afiş, Broşür	2
Cesaretli, Özgüven Sahibi Çocuk Yetiştirmeli	1	Rehber Öğretmenin Etkinlik Yapması	1
Değerler Öğretilsin (Milli, Manevi, İnsani, Ahlaki)	5	Sanatsal Etkinlikler Düzenlenmeli (Tiyatro, Sinema, Drama...)	3
Devamlılık	1	Saygı	6
Disiplin	1	Seminer, Söyleşi (Uzman Kişilerce), Toplantı	2

Tablo 27 (Devam). Kıdemi 1-5 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri

Beklenti	f	Beklenti	f
Doğruluk- Dürüstlük	2	Sevgi	1
Eğitim	12	Sorunlar Aileye Bildirilmeli	1
İletişim	2	Spor Aktiviteleri	4
İlgi	6	Teşvik	2
İş Birliği	2	Topluma Uyumlu Birey Yetiştirmek	2
İyi Bir Birey Yetiştirmeli	2	Vatan Sevgisi Aşılansın	1
Okuldan sonra Çocuklara Kurs Yapılmalı	1	Velileri Bilinçlendirmeli	4
TOPLAM	89		

Tablo 27’ye göre kıdemi 1-5 yıl sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda okuldan beklentileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 1-5 yıl sınıf öğretmen velileri *eğitim* (12), *ilgi* (6), *saygı* (6), *bilgi paylaşımı yapılsın* (5), *değerler öğretilsin (milli, manevi, insanı, ahlaki)*(5), *okulun düzenlediği etkinlikler, sosyal faaliyetler* (4), *okulun iç ve dış mekânda güvenliği sağlaması* (4), *okulun temizliğine dikkat edilmesi* (4), *spor aktiviteleri* (4), *velileri bilinçlendirmeli* (4), *anlayış- hoşgörü* (3), *sanatsal etkinlikler düzenlenmeli (tiyatro, sinema, drama...)*(3), *başarı* (2), *doğruluk- dürüstlük* (2), *iletişim* (2), *iş birliği* (2), *iyi bir birey yetiştirmeli* (2), *pano düzenlenmesi, afiş, broşür* (2), *seminer, söyleşi (uzman kişilerce), toplantı* (2), *teşvik* (2), *topluma uyumlu birey yetiştirmek*(2), *beklentim yok*(1), *belirli günler anlatılmalı, kutlanmalı* (1), *cesaretli, özgüven sahibi çocuk yetiştirmeli* (1), *devamlılık* (1), *disiplin* (1), *okuldan sonra çocuklara kurs yapılmalı* (1), *okulların değerlerimize önem vermesi* (1), *rehber öğretmenin etkinlik yapması* (1), *sevgi* (1), *sorunlar aileye bildirilmeli* (1), *vatan sevgisi aşılansın* (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Kıdemi 1-5 yıl olan sınıf öğretmenlerinin velilerine yöneltilen Değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileriniz nelerdir? sorusuna yönelik cevaplar;

- ✓ AK4-1; “Çocukların öğrendiği şeyleri yaşamlarına uygulayacak şekilde uygulamalı eğitimlere önem verilmelidir.”
- ✓ AE2-1; “1.Kaliteli Eğitim, 2.Güzel Davranış, 3.Uyumluluk.”
- ✓ AK9-4: “1.Eğitim, 2.Hoşgörü, 3.Şefkat.”
- ✓ AK10-4: “Eğitim konusunda okulda her şeyin tam olması.”

Kıdemi 6-10 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 28’de sunulmuştur.

Tablo 28. Kıdemi 6-10 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri

Beklenti	f	Beklenti	f
Anlayış- Hoşgörü	1	Okulun İç ve Dış Mekânda Güvenliği Sağlaması	2
Beklentim yok	1	Okulun Temizliğine Dikkat Edilmesi	3
Bilgi Paylaşımı Yapılsın	2	Pano Düzenlenmesi, Afiş, Broşür	1
Cesaretli, Özgüven Sahibi Çocuk Yetiştirmeli	3	Rehber Öğretmenin Etkinlik Yapması	2
Değerler Öğretilsin (Milli, Manevi, İnsanı, Ahlaki)	11	Sanatsal Etkinlikler Düzenlenmeli (Tiyatro, Sinema, Drama...)	1
Değerlerimize sahip çıkılsın	6	Sabır	1
Denetim ve Takip	3	Saygı	3
Disiplin	6	Seminer, Söyleşi (Uzman Kişilerce), Toplantı	2
Eğitim	7	Sorumluluk	3
Farkındalık Oluşturmak	1	Sosyal Projeler	3
Gereken Yapılıyor, Memnunum	5	Spor Aktiviteleri	1
Herkese Eşit Davranılmalı	2	Tasarruf ve İsrafla İlgili Bilgi Verilsin	1
İletişim	6	Teşvik	1
İlgi	1	Topluma Uyumlu Birey Yetiştirmek	2
İmkân Sağlamak	5	Uygun Davranış Gösterenlere Önem veya Ödül Verilmeli, Taktir Etme	1
İş Birliği	2	Velileri Bilinçlendirmeli	1
Okul Çevresinin Uygun Düzenlenmesi Yapılsın	2	Velilerin Düşüncelerine Önem Verilmesi	1
Okulların Değerlerimize Önem Vermesi	1		
TOPLAM		94	

Tablo 28’a göre kıdemi 6-10 yıl sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda okuldan beklentileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 6-10 yıl sınıf öğretmen velileri *değerler öğretilsin (milli, manevi, insanı, ahlaki) (11), eğitim (7), değerlerimize sahip çıkılsın (6), disiplin (6), iletişim (6), gereken yapılıyor, memnunum (5), imkân sağlamak (5), cesaretli, özgüven sahibi çocuk yetiştirmeli (3), denetim ve takip (3), okulun temizliğine dikkat edilmesi(3), saygı (3), sorumluluk (3), sosyal projeler (3), bilgi paylaşımı yapılsın (2), herkese eşit davranılmalı (2), iş birliği (2), okul çevresinin uygun düzenlenmesi yapılsın (2), okulun iç ve dış mekânda güvenliği sağlaması (2), rehber öğretmenin etkinlik yapması (2), seminer, söyleşi (uzman kişilerce) toplantı (2), topluma*

uyumlu birey yetiştirmek (2), anlayış- hoşgörü (1), beklentim yok(1), farkındalık oluşturmak (1), ilgi (1), okulların değerlerimize önem vermesi (1), pano düzenlenmesi, afiş, broşür (1), sanatsal etkinlikler düzenlenmeli (tiyatro, sinema, drama...)(1), sabır (1), spor aktiviteleri (1), tasarruf ve israfı ilgili bilgi verilsin (1), teşvik (1), uygun davranış gösterenlere önem veya ödül verilmeli, takdir etme (1), velileri bilinçlendirmeli (1), velilerin düşüncelerine önem verilmesi (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Kıdemi 6-10 yıl olan sınıf öğretmenlerin velilerine yöneltilen “Değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileriniz nelerdir?” sorusuna yönelik cevaplar;

- ✓ BK3-5: “Örf ve adetlerimizin öğretilmesi.”
- ✓ BK5-4: “1-Değer eğitimi ile ilgili söyleşiler hazırlamaları, 2-Bu konularda bilgili kişileri okula getirmeleri ve öğrencilere anlatmaları
- ✓ BK8-5: “1-Gerekli eğitim ve öğretimi desteklemek amaçlı projeler yapılmasını.”
- ✓ BK9-1: “1-Değerler eğitimi adı altında etkinlikler düzenlenmesi.”

Kıdemi 11-20 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 29’da sunulmuştur.

Tablo 29. Kıdemi 11-20 Yıl Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri

Beklenti	f	Beklenti	f
Altyapı	1	İmkân Sağlamak	4
Anlatılmalı	2	İş Birliği	2
Anlayış- Hoşgörü	1	Okul Gezisi	3
Barış ve Huzur Ortamı Sağlamak	2	Okulların Değerlerimize Önem Vermesi	2
Beklentim yok	1	Okulun Düzenlediği Etkinlikler, Sosyal Faaliyetler	9
Belirli Günler Anlatılmalı, Kutlanmalı	2	Okulun İç ve Dış Mekânda Güvenliği Sağlaması	2
Berberlik	1	Okulun Temizliğine Dikkat Edilmesi	6
Bilgi Paylaşımı Yapılsın	3	Öğrencilerin Mutlu Edilmesi	1
Cesaretli, Özgüven Sahibi Çocuk Yetiştirmeli	3	Pano Düzenlenmesi, Afiş, Broşür	6
Çevre Bilinci	1	Rehber Öğretmenin Etkinlik Yapması	2

Tablo 29 (Devam). Kıdemi 11-20 Yıl Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri

Beklenti	f	Beklenti	f
Dayanışma	1	Sanatsal Etkinlikler Düzenlenmeli (Tiyatro, Sinema, Drama...)	4
Değerler Öğretilsin (Milli, Manevi, İnsanı, Ahlakı)	5	Saygı	7
Demokrasi Eğitimi Verilmeli	1	Seminer, Söyleşi (Uzman Kişilerce), Toplantı	19
Denetim ve Takip	3	Sevgi	2
Destek	1	Sorumluluk	4
Devamlılık	3	Sosyal Projeler	2
Disiplin	8	Spor Aktiviteleri	1
Doğruluk- Dürüstlük	1	Topluma Uyumlu Birey Yetiştirmek	3
Duyarlı	2	Uygun Davranış Gösterenlere Önem veya Ödül Verilmeli, Takdir Etme	6
Eğitim	21	Velileri Bilinçlendirmeli	5
Farkındalık Oluşturmak	2	Yardımcı Olmak	4
Gereken Yapılıyor, Memnunum	1	Yarışmalar Yapılsın	5
Herkese Eşit Davranılmalı	5	Yaşayarak Öğretilmeli, Örnek Olunmalı	5
İletişim	5	Yönlendiren	1
İlgi	1		
TOPLAM	182		

Tablo 29'a göre kıdemi 11-10 yıl sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda okuldan beklentileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 11-20 yıl sınıf öğretmen velileri *eğitim (21), seminer, söyleşi (uzman kişilerce), toplantı (19), okulun düzenlediği etkinlikler, sosyal faaliyetler (9), disiplin (8), saygı (7), okulun temizliğine dikkat edilmesi (6), pano düzenlenmesi, afiş, broşür (6), uygun davranış gösterenlere önem veya ödül verilmeli, takdir etme (6), değerler öğretilsin (milli, manevi, insanı, ahlaki) (5), herkese eşit davranılmalı (5), iletişim (5), velileri bilinçlendirmeli (5), yarışmalar yapılsın (5), yaşayarak öğretilmeli, örnek olunmalı (5), imkân sağlamak (4), sanatsal etkinlikler düzenlenmeli (tiyatro, sinema, drama...) (4), sorumluluk (4), yardımcı olmak (4), bilgi paylaşımı yapılsın (3), cesaretli, özgüven sahibi çocuk yetiştirmeli (3), denetim ve takip (3), devamlılık (3), okul gezisi (3), topluma uyumlu birey yetiştirmek (3), anlatılmalı (2), barış ve huzur ortamı sağlamak (2), belirli günler anlatılmalı, kutlanmalı (2), duyarlı (2), farkındalık oluşturmak (2), iş birliği (2), okulların değerlerimize önem vermesi (2), okulun iç ve dış mekânda güvenliği sağlaması (2), rehber öğretmenin etkinlik yapması (2), sevgi (2), sosyal projeler*

(2), altyapı (1), anlayış- hoşgörü (1), beklentim yok (1), beraberlik(1), çevre bilinci (1), dayanışma (1), demokrasi eğitimi verilmeli (1), destek(1), doğruluk- dürüstlük (1), gereken yapılıyor, memnunum (1), ilgi (1), öğrencilerin mutlu edilmesi (1), spor aktiviteleri (1), yönlendiren (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Kıdem 11-20 yıl olan sınıf öğretmenlerinin velilerine yöneltilen “Değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileriniz nelerdir?” Sorusuna yönelik cevaplar;

- ✓ CE5-2: “1-Bu konuda okuldaki bütün öğretmenle işbirliği yapılmalıdır,2-Hepsi aynı değer eğitimi vermeli ki etkili olsun, 3-Sadece çocuklar değil ebeveynler de bu konuda eğitilmelidir.”
- ✓ CK6-2: “1-Konuyla ilgili seminerler düzenlemek, 2-Öğrencilere okulda hatırlatıcı mesajlar vermek, 3-Örnek öğrencileri ödüllendirmek.”
- ✓ CK7-21: “Yapılan etkinlikler ve eğitim prosedüre dayalı olmakdan çıkmalı güzel ahlak saygı sevgi bağları güçlendirilmeli.”
- ✓ CK10-1: “1-Çocuk eğitim ve gelişim, konusunda seminerler düzenlensin, 2-Ailelere eğitim verilsin, görevler verilsin, 3-Daha çok eğitici ve öğretici etkinlikler yapılsın.”

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 30’da sunulmuştur.

Tablo 30. 21 Yıl ve Üzeri Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri

Beklenti	f	Beklenti	f
Anlatılmalı	1	Okuldan sonra Çocuklara Kurs Yapılmalı	1
Anlayış- Hoşgörü	4	Okul Çevresinin Uygun Düzenlemesi Yapılsın	1
Beklentim yok	1	Okulun Düzenlediği Etkinlikler, Sosyal Faaliyetler	8
Belirli Günler Anlatılmalı, Kutlanmalı	3	Okulun İç ve Dış Mekânda Güvenliği Sağlaması	2
Bilgi Paylaşımı Yapılsın	1	Okulun Temizliğine Dikkat Edilmesi	3
Cesaretli, Özgüven Sahibi Çocuk Yetiştirmeli	7	Pano Düzenlenmesi, Afiş, Broşür	6

Tablo 30 (Devam). 21 Yıl ve Üzeri Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Okuldan Beklentileri

Beklenti	f	Beklenti	f
Değerler Öğretilsin (Milli, Manevi, İnsani, Ahlaki)	16	Rehber Öğretmenin Etkinlik Yapması	3
Değerlerimize sahip çıkılsın	1	Sağlıklı Yiyecekler Satılsın	1
Denetim ve Takip	1	Sanatsal Etkinlikler Düzenlenmeli (Tiyatro, Sinema, Drama...)	2
Destek	3	Sabır	1
Disiplin	6	Saygı	10
Doğruluk- Dürüstlük	8	Seminer, Söyleşi (Uzman Kişilerce), Toplantı	8
Duyarlı	2	Sevgi	5
Eğitim	5	Sorumluluk	6
Empati	1	Sosyal Projeler	1
Farkındalık Oluşturmak	2	Uygun Davranış Gösterenlere Önem veya Ödül Verilmeli, Takdir Etme	3
Gereken Yapılıyor, Memnunum	3	Vatan Sevgisi Aşılsın	2
Herkese Eşit Davranılmalı	9	Velileri Bilinçlendirmeli	3
İletişim	3	Yardımcı Olmak	1
İmkân Sağlamak	4	Yarışmalar Yapılsın	1
İş Birliği	2	Yapılanlar Yeterli Değil	1
İyi Bir Birey Yetiştirmeli	2	Yaşayarak Öğretilmeli, Örnek Olunmalı	1
Cesaretli, Özgüven Sahibi Çocuk Yetiştirmeli	7	Pano Düzenlenmesi, Afiş, Broşür	6
Değerler Öğretilsin (Milli, Manevi, İnsani, Ahlaki)	16	Rehber Öğretmenin Etkinlik Yapması	3
Değerlerimize sahip çıkılsın	1	Sağlıklı Yiyecekler Satılsın	1
Denetim ve Takip	1	Sanatsal Etkinlikler Düzenlenmeli (Tiyatro, Sinema, Drama...)	2
Destek	3	Sabır	1
Disiplin	6	Saygı	10
Doğruluk- Dürüstlük	8	Seminer, Söyleşi (Uzman Kişilerce), Toplantı	8
Duyarlı	2	Sevgi	5
Eğitim	5	Sorumluluk	6
Empati	1	Sosyal Projeler	1
Farkındalık Oluşturmak	2	Uygun Davranış Gösterenlere Önem veya Ödül Verilmeli, Takdir Etme	3
Gereken Yapılıyor, Memnunum	3	Vatan Sevgisi Aşılsın	2
Herkese Eşit Davranılmalı	9	Velileri Bilinçlendirmeli	3
İletişim	3	Yardımcı Olmak	1
İmkân Sağlamak	4	Yarışmalar Yapılsın	1
İş Birliği	2	Yapılanlar Yeterli Değil	1
İyi Bir Birey Yetiştirmeli	2	Yaşayarak Öğretilmeli, Örnek Olunmalı	1
GENEL TOPLAM		155	

Tablo 30'a göre 21 yıl ve üzeri kıdeme sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda okuldan beklentileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. 21 yıl ve üzeri kıdeme sınıf öğretmen velileri *değerler öğretilsin (milli, manevi, insani, ahlaki) (16), saygı (10), herkese eşit davranılmalı (9), doğruluk-dürüstlük (8), okulun düzenlediği etkinlikler, sosyal faaliyetler (8), seminer, söyleşi*

(uzman kişilerce), toplantı (8), cesaretli, özgüven sahibi çocuk yetiştirmeli (7), disiplin (6), pano düzenlenmesi, afiş, broşür (6), sorumluluk (6), eğitim (5), sevgi (5), anlayış- hoşgörü (4), imkân sağlamak (4), belirli günler anlatılmalı, kutlanmalı (3), destek (3), memnunum (3), iletişim (3), okulun temizliğine dikkat edilmesi (3), rehber öğretmenin etkinlik yapması (3), uygun davranış gösterenlere önem veya ödül verilmeli, takdir etme (3), velileri bilinçlendirmeli (3), duyarlı (2), farkındalık oluşturmak (2), gereken yapılıyor, iş birliği (2), iyi bir birey yetiştirmeli (2), okulun iç ve dış mekânda güvenliği sağlaması (2), sanatsal etkinlikler düzenlenmeli (tiyatro, sinema, drama...) (2), vatan sevgisi aşılsın (2), anlatılmalı (1), beklentim yok (1), bilgi paylaşımı yapılsın (1), değerlerimize sahip çıkılsın (1), denetim ve takip (1), empati (1), okuldan sonra çocuklara kurs yapılmalı (1), okul çevresinin uygun düzenlenmesi yapılsın (1), sağlıklı yiyecekler satılsın (1), sabır (1), sosyal projeler (1), yardımcı olmak (1), yarışmalar yapılsın (1), yapılanlar yeterli değil (1), yaşayarak öğretilmeli, örnek olunmalı (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

21 yıl ve üzeri kıdem yılına sahip öğretmenlerin velilerine yöneltilen “Değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileriniz nelerdir?” sorusuna yönelik cevaplar,

- ✓ DE1-3: “1-Adil davranışlar, 2-Hak ve hukuk kurallarını öğretilmesi, 3-Kendini ifade edebilecek ortamlar sunulması.”
- ✓ DE3-12: “Çocuğumuza eğitimi bilinçli, vatan sevgisi aşılamak.”
- ✓ DK5-5: “1-Sosyal ve kültürel faaliyetlerin il merkezli yapılması, 2-Farkındalık derslerinin eğlenceli olarak öğretilmesi., 3-Okul-Veli katılımının sağlanması.”
- ✓ DK9-2: “1-Milli değerler öğretmek, 2-Toplumsal değerleri öğretmek, 3-Sosyolojik değerlerin öğretilmesi.”

Kıdemi 1-5 yıl sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda velilere yükledikleri görevler başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 31’de sunulmuştur.

Tablo 31. Kıdemi 1-5 Yıl Sınıf Öğretmenleri Velilerinin, Değer Eğitimi Konusunda Velilere Yükledikleri Görevler

Görev başlıkları	f	Görev başlıkları	f
Adaletli	1	Karakterli	2
Aile Kavramını Yaşatmak	1	Kitap Okuyan	2
Ailesini Tanıyan	1	Kültürünü Bilen	3
Anlatmalıyım	4	Manevi Değerlere Uygun	1
Bilgili	3	Milli Değerlerimize Sahip, İnançlı	2
Bilinçli	1	Mutlu Birey	2
Değer Kazandırmak	2	Olumlu Davranış Kazandırmak	1
Değerlere İlgili Sohbet Etmeliyim	2	Öğretmen ile İş Birliği İçinde	2
Değer Eğitimi Ailede Başlamalı	3	Örnek Olmalı	9
Değerlerimize Uygun Yetiştirmeli	2	Özenli Yetiştirmek- İlgili-Takipçi	10
Derslerine Yardımcı Olmak	5	Sabırlı Olmayı	2
Destek Olmak	2	Sakin Yetiştirmek	1
Disiplinli	2	Saygılı Birey	18
Duyarlı	1	Sorumluluk Sahibi	1
Dürüst	4	Şefkatli	1
Eğitimli	4	Sevgi Kavramını Vermek	10
Elinden Geleni Yapan	1	Terbiyeli	1
Empati Duygusu Olan	2	Tesvik Etmek, ödüllendirme	1
Erdemli	1	Topluma Faydalı Birey	1
Gelenek ve Göreneklere Uygun	1	Vatan Sevgisini Kazanmış	1
Geniş Ufka Sahip Birey	1	Yardımsever	1
Güzel Ahlaklı	4	Yaşa Uygun Davranan	1
Hoşgörülü	5	Zamanında Uyuması	1
İyi ve Kötüyü Bilen	1		
TOPLAM	62		66
GENEL TOPLAM			128
*Tabloda bulunan görev başlıkları, verilen yanıtlar doğrultusunda araştırmacılar tarafından kategorize edilmiştir.			

Tablo 31'e göre kıdemi 1-5 yıl sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda velilere atfettikleri görevler hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 1-5 yıl sınıf öğretmenlerin velileri saygılı birey (18), özenli yetiştirmek- ilgili-takipçi (10), sevgi kavramını vermek (10), örnek olmalı (9), derslerine yardımcı olmak (5), hoşgörülü (5), güzel ahlaklı (4), dürüst (4), eğitimli (4), anlatmalıyım (4), bilgili (3), değer eğitimi ailede başlamalı (3), kültürünü bilen (3), değer kazandırmak (2), değerlere ilgili sohbet etmeliyim (2), değerlerimize, empati duygusu olan (2), uygun yetiştirmeli (2), destek olmak (2), disiplinli (2), karakterli (2), kitap okuyan (2), milli değerlerimize sahip, inançlı (2), mutlu birey (2), iş birliği içinde (2), sabırlı olmayı (2), adaletli (1), aile kavramını yaşatmak (1), ailesini tanıyan (1), bilinçli (1), duyarlı (1), elinden geleni yapan (1), erdemli (1), gelenek ve göreneklere uygun (1), geniş ufka sahip birey (1), iyi ve kötüyü bilen (1), manevi değerlere uygun (1), olumlu davranış kazandırmak (1), öğretmen ile

sakin yetiştirmek (1), sorumluluk sahibi (1), şefkatli (1), terbiyeli (1), teşvik etmek, ödüllendirme (1), topluma faydalı birey (1), vatan sevgisini kazanmış (1), yardımsever (1), yaşa uygun davranan (1), zamanında uyuması (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

1-5 kıdem yılına sahip öğretmenlerin velilerine yöneltilen “Ebeveyn olarak değerler eğitiminde üzerinize düşen görevler nelerdir?” sorusuna yönelik cevaplar;

- ✓ AE2-3: “1.Geçmişe saygı göstermeli, 2.Öğretmenlere saygı göstermek, 3.Büyüklerle saygı göstermek.”
- ✓ AK4-3: “1.Öğretmenine ve arkadaşlarına karşı saygı ve sevgi göstermesi.”
- ✓ AK6-4: “1-Saygıyı öğretmek, 2-Sevgiyi öğretmek.”
- ✓ AK10-8: “1-Saygıyı aşılama, 2-Dürüst davranmak, 3-Terbiyeli ahlaklı bireyler yetiştirmek.”

Kıdemi 6-10 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin, değerler eğitimi konusunda velilere atfettikleri görevler başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 32’de sunulmuştur.

Tablo 32. Kıdemi 6-10 Yıl Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin, Değer Eğitimi Konusunda Velilere Yükledikleri Görevler

Görev başlıkları	f	Görev başlıkları	f
Adaletli	1	Manevi Değerlere Uygun	3
Anlatmalıyım	7	Merhametli	1
Bilgili	2	Milli Değerlerimize Sahip, İnancı	3
Bilinçli	1	Öğretmen ile İş Birliği İçinde	2
Çocuğu Anlamalı ve Dinlemeliyim	4	Ön Yargısız	1
Değer Kazandırmak	3	Örnek Olmalı	13
Değer Eğitimi Ailede Başlamalı	6	Özenli Yetiştirmek- İlgili-Takipçi	8
Derslerine Yardımcı Olmak	1	Paylaşmayı Bilen	1
Destek Olmak	2	Sabırlı Olmayı	2
Dürüst	5	Saygılı Birey	9
Eğitimi	6	Sorumluluk Sahibi	6
Gelenek ve Göreneklere Uygun	2	Sosyal Medya Kontrolü	1
Güzel Ahlaklı	8	Sevgi Kavramını Vermek	4
Güven Ortamı Oluşturmak	2	Temiz	1
Hoşgörülü	1	Topluma Faydalı Birey	2
İmkân Sağlamak	3	Toplumsal Kuralları Uyan	3
İsteklerini Karşılatabilmek	3	Vicdanlı	1
Karakterli	1	Yardımsever	2
Kitap Okuyan	1	Zaman Ayırmalı	1
TOPLAM	62		61
GENEL TOPLAM			123

*Tabloda bulunan Görev başlıkları, verilen yanıtlar doğrultusunda araştırmacılar tarafından kategorize edilmiştir.

Tablo 32'ye göre kıdemi 6-10 yıl sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda velilere atfettikleri görevler hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 6-10 yıl sınıf öğretmenleri velileri örnek olmalı (13), saygılı birey (9), güzel ahlaklı (8), özenli yetiştirmek- ilgili-takipçi (8), anlatmalıyım (7), değer eğitimi ailede başlamalı (6), eğitilmiş (6), sorumluluk sahibi (6), dürüst (5), çocuğu anlamalı ve dinlemeliyim (4), sevgi kavramını vermek (4), değer kazandırmak (3), imkân sağlamak (3), milli değerlerimize sahip, inançlı (3), manevi değerlere uygun (3), isteklerini karşılayabilmek (3), toplumsal kuralları uyan (3), bilgili (2), destek olmak (2), gelenek ve göreneklere uygun (2), güven ortamı oluşturmak (2), öğretmen ile işbirliği içinde (2), sabırlı olmayı (2), topluma faydalı birey (2), yardımsever (2), adaletli (1), bilinçli (1), derslerine yardımcı olmak (1), hoşgörülü (1), karakterli (1), kitap okuyan (1), merhametli (1), ön yargısız (1), paylaşmayı bilen (1), sosyal medya kontrolü (1), temiz (1), vicdanlı (1), zaman ayırmalı (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

6-10 kıdem yılına sahip öğretmenlerin velilerine yöneltilen “Ebeveyn olarak değerler eğitiminde üzerinize düşen görevler nelerdir?” sorusuna yönelik cevaplar;

- ✓ BK4-8: “1-Örnek davranış sergilemek, 2-Gerekli kavramları benimsetmek, 3-Davranış haline getirmesini sağlamak.”
- ✓ BK6-1: “1-Onları dinlemek, 2-Onlara iyi bir rehber olmak, 3-Onlara iyi bir rol model olmak.”
- ✓ BK7-2: “1.Örnek olmak, 2.Gerekli eğitim ortamı sağlamak.”
- ✓ BK10-1: “1-Özellikle ailede Anne Babanın örnek davranışları büyük rol alır. 2-Çocuklarımızı tablet, telefon, bilgisayar vs. teknoloji aletlere bağımlı olmamasına dikkat etmeliyiz.”

Kıdemi 11-20 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin, değerler eğitimi konusunda velilere atfettikleri görevler başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 33'te sunulmuştur.

Tablo 33. Kıdemi 11-20 Yıl Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin, Değer Eğitimi Konusunda Velilere Yükledikleri Görevler

Görev Başlıkları	f	Görev Başlıkları	f
Adaletli	2	Karakterli	2
Aile Kavramını Yaşatmak	1	Kitap Okuyan	3
Anlatmalıyım	12	Manevi Değerlere Uygun	2
Barışçıl	1	Merhametli	1
Bilgili	4	Milli Değerlerimize Sahip, İnancı	1
Bilinçli	3	Mutlu Birey	3
Birey Olarak Görmek	4	Öğretmen ile İş Birliği İçinde	12
Çocuğu Anlamalı ve Dinlemeliyim	1	Örnek Olmalı	29
Değer Kazandırmak	5	Özenli Yetiştirmek- İlgili-Takipçi	12
Değerlere İlgili Sohbet Etmeliyim	2	Özgür Yetişmeli	1
Değer Eğitimi Ailede Başlamalı	11	Özgüvenli	1
Değerlerimize Uygun Yetiştirmeli	1	Paylaşmayı Bilen	1
Destek Olmak	6	Sabırlı Olmayı	2
Disiplinli	1	Samimi	1
Duyarlı	1	Saygılı Birey	26
Dürüst	8	Sorumluluk Sahibi	8
Eğitimi	5	Sosyal Medya Kontrolü	1
Empati Duygusu Olan	3	Sevgi Kavramını Vermek	16
Güzel Ahlaklı	7	Temiz	1
Hoşgörülü	8	Topluma Faydalı Birey	1
İyi ve Kötüyü Bilen	1	Tutarlı	1
İmkân Sağlamak	9	Yardımsever	8
Kendimizi Geliştirmek	3	Uyarmak	5
Kendine Güvenen	1	Uyumlu	1
TOPLAM	100		139
GENEL TOPLAM			239

*Tabloda bulunan Görev başlıkları, verilen yanıtlar doğrultusunda araştırmacılar tarafından kategorize edilmiştir.

Tablo 33'e göre kıdemi 11-20 yıl sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda velilere atfettikleri görevler hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 11-20 yıl sınıf öğretmenleri velileri örnek olmalı (29), saygılı birey (26), sevgi kavramını vermek (16), anlatmalıyım (12), öğretmen ile işbirliği içinde (12), özenli yetiştirmek- ilgili-takipçi (12), değer eğitimi ailede başlamalı (11), imkân sağlamak (9), dürüst (8), hoşgörülü (8), sorumluluk sahibi (8), yardımsever (8), güzel ahlaklı (7), destek olmak (6), değer kazandırmak (5), eğitimi (5), uyarmak (5), bilgili (4), birey olarak görmek (4), bilinçli (3), empati duygusu olan (3), kendimizi geliştirmek (3), kitap okuyan (3), mutlu birey (3), adaletli (2), değerlere ilgili sohbet etmeliyim (2), karakterli (2), manevi değerlere uygun (2), sabırlı olmayı (2), aile kavramını yaşatmak (1), barışçıl (1), çocuğu anlamalı ve dinlemeliyim (1), değerlerimize uygun yetiştirmeli (1), disiplinli (1), duyarlı (1), iyi ve kötüyü bilen (1), kendine güvenen (1), merhametli (1), milli değerlerimize sahip, inançlı (1), özgür yetişmeli (1), özgüvenli (1), paylaşmayı

bilen (1), samimi (1), sosyal medya kontrolü (1), temiz (1), topluma faydalı birey (1), tutarlı (1), uyumlu (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

11-20 kıdem yılına sahip öğretmenlerin velilerine yöneltilen “Ebeveyn olarak değerler eğitiminde üzerinize düşen görevler nelerdir?” sorusuna yönelik cevaplar,

- ✓ CE1-1: “1.Değerlerin hayatımızda değerini önce kendimizde uygulamak, 2.Kendimizde yaşattığımız bu değerleri uygulamalı olarak çocuklarımıza göstermek, 3.Çocuklarımızın, bu değerleri arkadaşlarına da anlatmasına vesile olmak.”
- ✓ CE5-2: “1-Değerlerimizi anlatmak, 2-Yaşayarak göstermek, 3-Çocuğumuz uyguluyorsa destek vermek. Süreklilik olmalıdır.”
- ✓ CE5-4: “1-Değerlerimizi yaşayarak onlara örnek olmak.”
- ✓ CK10-2: “1-Herşeyden önce iyi bir örnek olmak, 2-Yapılan yanlış davranışları desteklemeden düzeltmek, 3-Sağlıklı iletişim kurmak.”

Kıdemi 21 yıl ve üzeri olan sınıf öğretmenleri velilerinin, değerler eğitimi konusunda velilere atfettikleri görevler başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 34’de sunulmuştur.

Tablo 34. 21 Yıl ve Üzeri Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin, Değer Eğitimi Konusunda Velilere Yükledikleri Görevler

Görevler	f	Görevler	f
Adaletli	5	Merhametli	4
Aile Kavramını Yaşatmak	1	Milli Değerlerimize Sahip, İnancı	1
Anlatmalıyım	3	Mutlu Birey	1
Bilgili	4	Nezaketli	1
Birey Olarak Görmek	1	Öğretmen ile İş Birliği İçinde	3
Cesaretli (Yapabileceğine Olan İnancı Artırmak)	3	Öğretmek	4
Çocuğu Anlamalı ve Dinlemeliyim	1	Örnek Olmalı	25
Değer Kazandırmak	3	Özenli Yetiştirmek- İlgili-Takipçi	10
Değer Eğitimi Ailede Başlamalı	14	Özgüvenli	5
Değerlerimize Uygun Yetiştirmeli	4	Sabırlı Olmayı	1
Derslerine Yardımcı Olmak	1	Saygılı Birey	24
Destek Olmak	4	Sorumluluk Sahibi	7
Dürüst	10	Sosyal Medya Kontrolü	2
Eğitimi	8	Sevgi Kavramını Vermek	17
Empati Duygusu Olan	2	Tecrübelerini Aktarmalı	1
Güzel Ahlaklı	6	Teşvik Etmek, ödüllendirme	1
Güven Ortamı Oluşturmak	3	Topluma Faydalı Birey	1
Hoşgörülü	4	Toplumsal Kuralları Uyan	1
İyi ve Kötüyü Bilen	3	Tutarlı	4

Tablo 34 (Devam). 21 Yıl ve Üzeri Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin, Değer Eğitimi Konusunda Velilere Yükledikleri Görevler

Görevler	f	Görevler	f
İmkân Sağlamak	2	Vatan Sevgisini Kazanmış	1
Kendimizi Geliştirmek	1	Vicdanlı	1
Karakterli	1	Yardımsaver	7
Manevi Değerlere Uygun	4	Yaşa Uygun Davranan	1
Manevi Değerlere Uygun	4		
TOPLAM	88		123
GENEL TOPLAM			211
*Tabloda bulunan Görev başlıkları, verilen yanıtlar doğrultusunda araştırmacılar tarafından kategorize edilmiştir.			

Tablo 34'e göre 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda velilere atfettikleri görevler hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip sınıf öğretmenleri velileri örnek olmalı (25), saygılı birey (24), sevgi kavramını vermek (17), değer eğitimi ailede başlamalı (14), dürüst (10), özenli yetiştirmek- ilgili-takipçi (10), eğitimli (8), sorumluluk sahibi (7), yardımsaver (7), güzel ahlaklı (6), adaletli (5), özgüvenli (5), bilgili (4), değerlerimize uygun yetiştirmeli (4), destek olmak (4), hoşgörülü (4), manevi değerlere uygun (4), manevi değerlere uygun (4), merhametli (4), öğretmek (4), tutarlı (4), anlatmalıyım (3), cesaretli (yapabileceğine olan inancı artırmak) (3), değer kazandırmak(3), güven ortamı oluşturmak (3), iyi ve kötüyü bilen (3), öğretmen ile işbirliği içinde(3), empati duygusu olan(2), imkân sağlamak (2), sosyal medya kontrolü (2), aile kavramını yaşatmak (1), birey olarak görmek (1), çocuğu anlamalı ve dinlemeliyim (1), derslerine yardımcı olma (1), kendimizi geliştirmek (1), karakterli (1), milli değerlerimize sahip, inançlı (1), mutlu birey (1), nezaketli (1), sabırlı olmayı (1), tecrübelerini aktarmalı (1), teşvik etmek, ödüllendirme (1), topluma faydalı birey (1), toplumsal kuralları uyan (1), vatan sevgisini kazanmış (1),vicdanlı (1), yaşa uygun davranan (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

21 yıl ve üzeri kıdem yılına sahip öğretmenlerin velilerine yöneltilen “Ebeveyn olarak değerler eğitiminde üzerinize düşen görevler nelerdir?” sorusuna yönelik cevaplar;

- ✓ DE3-12: “1-Davranışlarla çocuğa örnek olmak, 2-Çocuğa değerler eğitimi aşlamak.”
- ✓ DK5-2: “1-Çocuğuma değerler konusunda bilinç kazandırmak, 2-örnek olmak., 3-Davranış takibinde bulunmak.”
- ✓ DE6-3: “1-önce değerleri kendim yapmalıyım., 2-çocuklara örnek olmalıyım., 3-ondan sonra çocuklara öğretmenliyim.”
- ✓ DK9-9: “1-Değerlerin ilk kazanıldığı yer ailedir aile bu konuda kendini geliştirmeli, 2-Çocuk eğitimi değerlerle ilişkilendirilerek verilmeli ,3-Ebeveynler çocuğu uygun rol model olmalı.”

3.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın beşinci alt problemi “Okulda öğrenilen değerlerin çocuğun çevresine yansması nasıldır?” şeklinde düzenlenmiştir. Bu amaçla öğretmen ve veli dışında değer eğitimine katılanlar, değer eğitimin velilere etkisi, ev ortamına yansıyan değerler ve öğretmenlerin değer eğitimin aileler tarafından desteklenmesi için önerileri tablo haline getirilerek, yorumlanmıştır.

Velilerin görüşlerine göre öğrencilerin değer eğitimine veli ve öğretmen dışında katkı sağlayan herhangi birinin olup olmama durumu Tablo 35’de sunulmuştur.

Tablo 35. Velilerin Görüşlerine Göre Öğrencilerin Değer Eğitimine Veli ve Öğretmen Dışında Katkı Sağlayan Herhangi Birinin Olup Olmama Durumu

Olup olmama durumu	Kıdem	f	Toplam
Yok	1-5 yıl	35	145
	6-10 yıl	23	
	11-20 yıl	49	
	21 yıl ve üzeri	38	
Var	1-5 yıl	34	220
	6-10 yıl	42	
	11-20 yıl	79	
	21 yıl ve üzeri	65	
Yanıt yok	1-5 yıl	12	37
	6-10 yıl	9	
	11-20 yıl	8	
	21 yıl ve üzeri	8	
TOPLAM			402

Tablo 35'e göre velilerin görüşlerine göre öğrencilerin değer eğitimine veli ve öğretmen dışında katkı sağlayan herhangi birinin olup olmama durumuna yok (145) ve var (220) cevabı verilmiş. Velilerden 37 tanesi soruyu yanıtsız bırakmıştır.

1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 81 velisinden 34 tanesi var, 35 tanesi yok şeklinde görüş belirtmiş ve 12 tanesi soruyu yanıtsız bırakmıştır.

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 74 velisinden 42 tanesi var, 23 tanesi yok şeklinde görüş belirtmiş ve 9 tanesi soruyu yanıtsız bırakmıştır.

11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin 136 velisinden 79 tanesi var, 49 tanesi yok şeklinde görüş belirtmiş ve 8 tanesi soruyu yanıtsız bırakmıştır.

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin 111 velisinden 65 tanesi var, 38 tanesi yok şeklinde görüş belirtmiş ve 8 tanesi soruyu yanıtsız bırakmıştır.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin okulda verilen değer eğitiminin velilere etkisine ilişkin görüşleri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 36'da sunulmuştur.

Tablo 36. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Okulda Verilen Değer Eğitiminin Velilere Etkisine İlişkin Görüşleri

Görüşler	Öğretmen Kıdemleri			
	1-5 yıl	6-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve üzeri
Olumlu	AK1, AE2, AK4, AK6, AE7, AK8, AK9, AK10,	BK1, BK4, BK6, BK7, BK8, BK9, BK10	CE1, CK2, CK3, CK4, CE5, CE8, CK10	DE1, DE2, DE3, DK4, DK5, DE6, DE7, DK10
Olumsuz	AK5	BK2, BK3, BK5		DE8, DK9
Cevaplamayan	AK3		CK6, CK7, CE9	

Tablo 36'ya göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin okulda verilen değer eğitiminin velilere etkisine ilişkin görüşleri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir.

1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerden 8'i olumlu şekilde görüş belirtmiş, 1'i olumsuz şekilde görüş belirtmiş ve 1'i soruyu yanıtsız bırakmıştır.

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerden 7'si olumlu seklinde şeklinde görüş belirtmiş ve 3'ü olumsuz şeklinde görüş belirtmiştir.

11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerden 7'si olumlu seklinde şeklinde görüş belirtmiş ve 3'ü soruyu yanıtsız bırakmıştır.

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerden 8'i olumlu seklinde şeklinde görüş belirtmiş ve 2'si soruyu yanıtsız bırakmış.

Sınıf öğretmenlerinin velilerinden geri dönüş aldıkları değerler tablosu başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 37'de sunulmuştur.

Tablo 37. Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinden Geri Dönüş Aldıkları Değerler Tablosu

Değerler		Öğretmen kıdemleri				
		1-5 yıl	6-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve üzeri	
2018 sosyal bilgiler dersi öğretim programı	Öğretim programındaki değerler	Adalet	AK4		DE7	
		Aile Birliği		CK4, CE5	DK10	
		Duyarlılık		CE1, CK2, CK4, CE8	DE2	
		Dürüstlük	AK1	BK1	CK2	DE1
		Saygı	AK1, AE2, AK10	BK1, BK6	CK10	DK10
		Sevgi	AK1, AE2, AK8, AK10	BK1, BK6	CK10	DK10
		Sorumluluk		BK8	CE1	DE1
		Vatanseverlik	AE2, AK9, AK10			DE7
		Yardımseverlik	AK9		CK2	DE7
		Diğer	Merhamet		CK10	
Nezaket				DE1		
Kültürel Değerlerimiz				DE7		
Özgüven				DE7, DK10		
Paylaşma			BK6	DE2		
İş Birliği				DE2		
Beceri	Olumlu Dönüş Aldım Diyerek Değer Belirtmeyen	AK3, AK6, AE7	BK4, BK7, BK9, BK10	CK3	DE3, DK4, DK5, DE6	

Tablo 37 (Devam). Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinden Geri Dönüş Aldıkları Değerler Tablosu

	Öğretmen kıdemleri			
	1-5 yıl	6-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve üzeri
Olumsuz	AK5	BK2, BK3, BK5		DE8, DK9
Soruyu Cevaplamayan			CK6, CK7, CE9	

Tablo 37'ye göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinden geri dönüş aldıkları değerler hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir.

1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler Adalet (1), Dürüstlük (1), Saygı (3), Sevgi (4), Vatanseverlik (3), Yardımseverlik (1) değerlerinden olumlu dönüş sağladım, olumlu dönüş aldım diyerek değer belirtmeyen (3) ve olumsuz dönüş aldım (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler Dürüstlük (1), Saygı (2), Sevgi (2), Sorumluluk (1) değerlerinden olumlu dönüş sağladım, olumlu dönüş aldım diyerek değer belirtmeyen (4) ve olumsuz dönüş aldım (3) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenler Aile birliğine önem verme (2), Duyarlılık (4), Dürüstlük (1), Saygı (1), Sevgi (1), Sorumluluk (1), Vatanseverlik (1), Yardımseverlik (1), Merhamet (1) değerlerinden olumlu dönüş sağladım, olumlu dönüş aldım diyerek değer belirtmeyen (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir. 3 öğretmen soruyu yanıtsız bırakmıştır.

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler Adalet (1), Aile birliğine önem verme (1), Duyarlılık (1), Dürüstlük (1), Saygı (1), Sevgi (1), Sorumluluk (1), Vatanseverlik (1), Yardımseverlik (1), Nezaket (1), Kültürel Değerlerimiz (1), Özgüven (2), Paylaşma (1) değerlerinden olumlu dönüş sağladım, olumlu dönüş aldım diyerek değer belirtmeyen (4) ve olumsuz dönüş aldım (2) şeklinde görüş belirtmişlerdir. 1 öğretmen iş birliği becerisini değer olarak belirtmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin velilerinin okulda öğretilmiş bir değer, ev ortamına yansımaları ile ilgili görüşleri altında elde edilen bulgular Tablo 38’de sunulmuştur.

Tablo 38. Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Okulda Öğretilmiş Bir Değerin, Ev Ortamına Yansımaları ile İlgili Görüşleri

Değerler			Öğretmen kıdemleri			
			1-5 yıl	6-10 yıl	11-20 yıl	21 yıl ve üzeri
2018 Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı	Öğretim programındaki değerler	Adalet	-	1	-	2
		Aile Birliğine Önem Verme	-	2	-	-
		Bağımsızlık	-	1	-	-
		Barış	-	1	-	-
		Bilimsellik	1	1	-	-
		Çalışkanlık	-	3	5	-
		Dayanışma	-	1	1	-
		Duyarlılık	-	1	4	2
		Yardımseverlik	-	5	4	5
		Öz Denetim	1	1	-	-
		Dürüstlük	2	2	3	5
		Estetik	-	1	-	-
		Eşitlik	-	1	-	-
		Özgürlük	-	1	1	1
		Saygı	5	12	19	13
		Sevgi	1	3	8	8
		Sorumluluk	4	6	16	9
		Tasarruf	-	2	2	5
	Diğer	Vatanseverlik	1	3	-	-
		Hoşgörü	1	1	6	3
		İyimserlik	1	-	-	-
		Doğru	-	-	-	-
		Temizlik	1	1	1	-
		Merhamet	-	1	-	-
		İyi Ahlaklı Olmak	-	1	1	-
		Paylaşma	-	3	8	6
		Dostluk-Arkadaşlık	-	-	2	-
		Alçakgönüllü	-	-	1	-
	Beceri	Empati	1	-	1	-
		Türkçeyi doğru, Güzel ve Etkili Kullanma	3	1	4	-
		Sosyal Katılım	-	1	-	1
		İş Birliği	-	-	5	-
		İletişim	2	4	6	7
Verilen Yanıtlar						
Toplam		24	61	98	67	
Olumlu Yansır		49	50	108	85	
Yansımada		12	13	17	13	
Cevaplamayan		20	9	11	15	
ANKETE KATILAN TOPLAM			81	72	136	113

Tablo 38’e göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinin okulda öğretilmiş bir değer, ev ortamına yansması ile ilgili görüşleri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir.

1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin velileri Bilimsellik (1), Dürüstlük (2), Saygı (5), Sevgi (1), Sorumluluk (4), Vatanseverlik (1), Öz Denetim (1), Hoşgörü (1), İyimserlik (1), Temizlik (1) değerlerini gözlemledim şeklinde görüş belirtmişlerdir. Empati (1), Türkçeyi Doğru, Güzel ve Etkili Kullanma (3) ve İletişim (2) becerilerini değer olarak belirtmişlerdir. 81 velinin katıldığı grupta olumlu yansır şeklinde yanıt veren 49 kişi 24 farklı değer adı vermiştir. 12 veli yansımada ve 20 veli soruyu yanıtsız bırakmıştır.

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin velileri Adalet (1), Aile birliğine önem verme (2), Bağımsızlık (1), Barış (1), Bilimsellik (1), Çalışkanlık (3), Dayanışma (1), Duyarlılık (1), Dürüstlük (2), Estetik (1), Eşitlik (1), Özgürlük (1), Saygı (12), Sevgi (3), Sorumluluk (6), Tasarruf (2), Vatanseverlik (3), Yardımseverlik (5), Öz Denetim (1), Hoşgörü (1), Temizlik (1), Merhamet (1), İyi Ahlaklı Olmak (1) ve Paylaşma (3) değerlerini gözlemledim şeklinde görüş belirtmişlerdir. Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma (1), Sosyal Katılım (1) ve İletişim (4) becerilerini değer olarak belirtmişlerdir. 72 velinin katıldığı grupta olumlu yansır şeklinde yanıt veren 50 kişi 61 farklı değer adı vermiştir. 13 veli yansımada ve 9 veli soruyu yanıtsız bırakmıştır.

11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin velileri Çalışkanlık (5), Dayanışma (1), Duyarlılık (4), Dürüstlük (3), Özgürlük (1), Saygı (19), Sevgi (8), Sorumluluk (16), Tasarruf (2), Yardımseverlik (4), Hoşgörü (6), Temizlik (1), İyi Ahlaklı Olmak (1), Paylaşma (8), Dostluk- Arkadaşlık (2), Alçakgönüllü (1) ve Empati (1) değerlerini gözlemledim şeklinde görüş belirtmişlerdir. Türkçeyi doğru, Güzel ve Etkili Kullanma (4), İş Birliği (5) ve İletişim (6) becerilerini değer olarak belirtmişlerdir. 136 velinin katıldığı grupta olumlu yansır şeklinde yanıt veren 108 kişi 98 farklı değer adı vermiştir. 17 veli “yansımada” şeklinde cevap verirken, 11 veli ise bu soruyu yanıtsız bırakmıştır.

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin velileri Adalet (2), Duyarlılık (2), Dürüstlük (5), Özgürlük (1), Saygı (13), Sevgi (8), Sorumluluk (9), Tasarruf (5), Yardımseverlik (5), Hoşgörü (3), Paylaşma (6) değerlerini gözlemledim şeklinde görüş belirtmişlerdir. Sosyal katılım (1) ve İletişim (7) becerilerini değer olarak belirtmişlerdir. 113 velinin katıldığı grupta olumlu yansır şeklinde yanıt veren 85 kişi 67 farklı değer adı vermiştir. 13 veli “yansımadı” şeklinde yanıt verirken, 15 veli ise bu soruyu yanıtsız bırakmıştır.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin okulda verilen değerler eğitiminin aileler tarafından desteklenmesi için önerileri hakkında elde edilen bulgular Tablo 39’da sunulmuştur.

Tablo 39. Farklı Kıdeme Sahip Sınıf Öğretmenlerinin Okulda Verilen Değerler Eğitiminin Aileler Tarafından Desteklenmesi İçin Önerileri

Kategori	Öğretmen kodu	f
Bilgilendirici Toplantıların Yapılması	AK3- AK10- BK3- BK4- BK5- BK7- CK6- CE8- DE1- DE2	10
İletişim İçerisinde Olunması	AK6- AK8- AK9- CE1- CE5	5
Öğretmen-Veli-Öğrenci İş Birliği	AK1- AE2- BK9- CK2	4
Çocuklarına Örnek Davranış Sergilenmesi	AK4- BK1- CK3	3
Geri Dönüt Sağlanması	BK8- CK4	2
Etkinlikler Yapmak	BK6- BK10	2
Velilerin Denetlenmesi	BK2	1
Evde Anlatılması	CK10	1
Tutarlı Olmak	DE3	1
Kendini Sevmek	DK4	1
Ailelerin Desteği	DK5	1
Ahlaki Eser Okuma	DE7	1
Öğretmenin Yönlendirmesi	DK10	1
Cevapsız Bırakan	AK5- AE7- CK7- CE9- DE6- DE8- DK9	7
TOPLAM		40

Tablo 39’a göre sınıf öğretmenlerinin okulda verilen değerler eğitiminin aileler tarafından desteklenmesi için önerileri sunulmuştur. En fazla yazılan öneri bilgilendirici toplantıların yapılması (10) olmuştur. Bunun yanı sıra iletişim içerisinde olunması (5), öğretmen-veli-öğrenci iş birliği (4), çocuklarına örnek davranış sergilenmesi (3), geri dönüt sağlanması, etkinlikler yapmak (2), velilerin denetlenmesi (1), evde anlatılması (1), tutarlı olmak (1), kendini sevmek (1), ailelerin desteği (1), ahlaki eser okuma (1) ve öğretmenin yönlendirmesi (1) şeklinde önerilerde bulunmuşlardır. 40 sınıf öğretmeni arasında okulda verilen

değerler eğitiminin aileler tarafından desteklenmesi için öneride bulunmayan 7 öğretmen vardır.

Sınıf öğretmenlerin velilerine yöneltilen *Okulda verilen değerler eğitiminin aileler tarafından desteklenmesi için (ağız birliği oluşturabilmek için) önerileriniz nelerdir?* sorusuna yönelik cevapları;

- ✓ AK3: “*Toplantılar yapılabilir. Ölçekler kullanılabilir.*”
- ✓ AK10: “*Velilerin de bu konuda bilgilenmesi gerekiyor. Okul tarafında velilere seminerler verilebilir.*”
- ✓ BK3: “*Sık sık bir araya gelerek aileler bu konuda bilinçlendirilmeli.*”
- ✓ BK4: “*Ailelere de bu doğruda seminerler verilmeli.*”
- ✓ BK5: “*İlkokula gelene kadar çok geç kalınıyor. Bu konuda temelden itibaren aile eğitimleri verilmeli (daha çocuk sahibi olunmadan). Ailelere daha çok eğitim verilip önemi anlatılabilir.*”
- ✓ BK7: “*Veli eğitimi şart.*”
- ✓ CK6: “*Velilerin yaptığınız çalışmalar hakkında bilgilendirilmesi ve çalışmaları dahil edilmesi.*”
- ✓ CE8: “*Belli aralıklarla çocuk eğitimi ile ilgili toplantılar düzenlenmeli.*”
- ✓ DE1: “*Ortak anlayışların geliştirilebileceği toplantılar yapmak/katılmak.*”
- ✓ DE2: “*Okullar zaman zaman okul aile birliği, rehber öğretmen uzman kişiler tarafından seminer düzenlemeli.*”

3.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın altıncı alt problemi “Öğretmen ve velilerin değer eğitimi üzerine etkinlik önerileri nelerdir?” şeklinde düzenlenmiştir. Bu amaçla velilerin değer eğitimi konusunda okul ve aile iş birliği içinde, çocuklarıyla birlikte evde yapılabilecek etkinlik önerileri ile sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi konusunda velilere önerileri tablo haline getirilerek, yorumlanmıştır.

Bu bağlamda ilk olarak kıdemi 1-5 yıl olan sınıf öğretmenlerinin velilerinin değer eğitimi konusunda okul ve aile iş birliği içinde yapılabilecek etkinlik önerileri Tablo 40’da sunulmuştur.

Tablo 40. Kıdemi 1-5 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Okul ve Aile İş Birliği İçinde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri

Etkinlik Önerisi	f
Bağış, Yardım Kampanyaları Düzenleme, Kermes Düzenleme	1
Başarı	2
Bilgilendirme	1
Deneyim, Tecrübe	1
Değer Sevdirmek	1
Değer eğitimi	1
Ders Çalışmak	4
Eğitim (Manevi)	4
Etkinlik (Okul Dışı)	7
Gezi	2
İletişim, İş Birliği	3
Kitap Okuma	6
Konuşma Sohbet	2
Konferans	1
Kurslar	2
Ödül Verme, Pekiştirme (Ayn En İyisi) Motive Etme	1
Örnek Ya Da Uzman Kişiler Okula Davet Edilebilir Konuşma	1
Pano Düzenleme	1
Piknik	2
Seminer (Aile İçin Ya Da Çocuk İçin)	3
Sosyal Sorumluluk Projeleri (Kardeş Okul Projesi)	5
Spor	1
Temizlik Etkinliği	1
Tiyatro ve Drama	2
Toplantı	2
Video Film İzleme Sinema	1
Yardımcı Olma	1
Ziyaret (Akraba, Ev, Hasta, Hayvan Barınağı, Huzur Evi, Kurum, Yaşlı, Yurt)	4
TOPLAM	63

Tablo 40'a göre kıdemi 1,5 yıl sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda okul ve aile iş birliği içinde yapılabilecek etkinlik önerileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 1,5 yıl sınıf öğretmenlerin velileri *etkinlik (okul dışı)* (7), *kitap okuma* (6), *sosyal sorumluluk projeleri (kardeş okul projesi)* (5), *ders çalışmak* (4), *eğitim (manevi)* (4), *ziyaret (akraba, ev, hasta, hayvan barınağı, huzur evi, kurum, yaşlı, yurt)* (4), *iletişim, iş birliği* (3), *seminer (aile için ya da çocuk için)* (3), *başarı* (2), *gezi* (2), *konuşma sohbet* (2), *kurslar* (2), *piknik* (2), *tiyatro ve drama* (2), *toplantı* (2), *bağış, yardım kampanyaları düzenleme, kermes düzenleme* (1), *bilgilendirme* (1), *deneyim, tecrübe* (1), *değer sevdirmek* (1), *değer eğitimi* (1), *konferans* (1), *ödül verme, pekiştirme (ayın en iyisi) motive etme* (1), *örnek ya da uzman kişiler okula davet edilebilir konuşma* (1), *pano düzenleme* (1), *spor* (1), *temizlik etkinliği* (1), *video film izleme sinema* (1), *yardımcı olma* (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Kıdemi 6-10 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda okul ve aile iş birliği içinde yapılabilecek etkinlik önerileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 41’de sunulmuştur.

Tablo 41. Kıdemi 6-10 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Okul ve Aile İş Birliği İçinde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri

Etkinlik Önerisi	f
Anlatım (Ahlaki Değer Anlatılmalı)	1
Bağış, Yardım Kampanyaları Düzenleme, Kermes Düzenleme	3
Başarı	1
Bilgilendirme	2
Broşür, Afiş Hazırlama	2
Değer Anlatma Görevi Her Ay Bir Veliye Verilsin	1
Değer eğitimi	2
Dünyada Bu Konuda Neler Yapılır Araştırılsın	2
Eğitim (Manevi)	1
Etkinlik (Okul Dışı)	11
Gezi	5
İletişim, İş Birliği	2
Kitap Okuma	1
Konuşma Sohbet	1
Konferans	3
Kurslar	1
Ödül Verme, Pekiştirme (Ayn En İyisi) Motive Etme	2
Örnek Ya Da Uzman Kişiler Okula Davet Edilebilir Konuşma	2
Pano Düzenleme	1
Rehberlik Servisi	1
Seminer (Aile İçin Ya Da Çocuk İçin)	4
Sorumluluk Alma	3
Sosyal Sorumluluk Projeleri (Kardeş Okul Projesi)	1
Spor	1
Temizlik Etkinliği	1
Tiyatro ve Drama	6
Toplantı	1
Uygulama Yaptırma	1
Video Film İzleme Sinema	3
Yaratıcı Fikir Geliştirme	1
Ziyaret (Akraba, Ev, Hasta, Hayvan Barınağı, Huzur Evi, Kurum, Yaşlı, Yurt)	4
TOPLAM	71

Tablo 41’e göre kıdemi 6-10 yıl sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda okul ve aile iş birliği içinde yapılabilecek etkinlik önerileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 6-10 yıl sınıf öğretmenlerin velileri *etkinlik (okul dışı)* (11), *tiyatro ve drama* (6), *gezi* (5), *seminer (aile için ya da çocuk için)* (4), *ziyaret (akraba, ev, hasta, hayvan barınağı, huzur evi, kurum, yaşlı, yurt)* (4), *bağış, yardım kampanyaları düzenleme, kermes düzenleme* (3), *konferans* (3), *sorumluluk alma* (3), *video film izleme sinema* (3), *bilgilendirme* (2), *broşür, afiş hazırlama* (2), *değer eğitimi* (2), *dünyada bu konuda neler yapılır*

araştırılsın (2), iletişim, iş birliği (2), ödül verme, pekiştirme (ayın en iyisi) motive etme (2), örnek ya da uzman kişiler okula davet edilebilir konuşma (2), anlatım (ahlaki değer anlatılmalı) (1), başarı (1), değer anlatma görevi her ay bir veliye verilsin (1), eğitim (manevi) (1), kitap okuma (1), konuşma sohbet (1), kurslar (1), pano düzenleme (1), rehberlik servisi (1), sosyal sorumluluk projeleri (kardeş okul projesi)(1), spor (1), temizlik etkinliği (1), toplantı (1), uygulama yaptıırma (1), yaratıcı fikir geliştirme (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Kıdemi 11-20 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda okul ve aile iş birliği içinde yapılabilecek etkinlik önerileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 42’de sunulmuştur.

Tablo 42. Kıdemi 11-20 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Okul ve Aile İş Birliği İçinde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri

Etkinlik Önerisi	f
Anlatım (Ahlaki Değer Anlatılmalı)	4
Bağış, Yardım Kampanyaları Düzenleme, Kermes Düzenleme	7
Bilgilendirme	2
Broşür, Afiş Hazırlama	2
Davranış Gözlemlemek	1
Değer Anlatma Görevi Her Ay Bir Veliye Verilsin	1
Değer eğitimi	3
Eğitim (Manevi)	2
Etkinlik (Okul Dışı)	15
Gezi	9
Hayvan veya Bitki Sevmek, Beslemek	3
Hediyeleşme	1
İletişim, İş Birliği	3
Konuşma Sohbet	1
Konferans	4
Kurslar	1
Kütüphane Yapılmalı	1
Oyun Oynamak	6
Ödevlendirme, Görevlendirme	1
Önemli Günlerin Farkına Vardırma (Milli Bayramları)	1
Ödül Verme, Pekiştirme (Ayn En İyisi) Motive Etme	2
Örnek olunması	1
Örnek Ya Da Uzman Kişiler Okula Davet Edilebilir Konuşma	1
Öykü Yazma	1
Pano Düzenleme	3

Tablo 42 (Devam). Kıdemi 11-20 Yıl Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Okul ve Aile İş Birliği İçinde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri

Etkinlik Önerisi	f
Paylaşma	2
Piknik	2
Proje	1
Resim	2
Seminer (Aile İçin Ya Da Çocuk İçin)	7
Sorumluluk Alma	2
Sosyal Sorumluluk Projeleri (Kardeş Okul Projesi)	5
Spor	3
Sunum Yapma	2
Şiir Yazma	1
Temizlik Etkinliği	3
Tiyatro ve Drama	15
Toplantı	6
Vaka Olay İnceleme	1
Vatan Severlik Bilgisi	1
Video Film İzleme Sinema	6
Yarışma	4
Ziyaret (Akraba, Ev, Hasta, Hayvan Barınağı, Huzur Evi, Kurum, Yaşlı, Yurt)	13
TOPLAM	152

Tablo 42'e göre kıdemi 11-20 yıl sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda okul ve aile iş birliği içinde yapılabilecek etkinlik önerileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 11-20 yıl sınıf öğretmenlerin velileri *etkinlik (okul dışı)* (15), *tiyatro ve drama* (15), *ziyaret (akraba, ev, hasta, hayvan barınağı, huzur evi, kurum, yaşlı, yurt)* (13), *gezi* (9), *bağış, yardım kampanyaları düzenleme, kermes düzenleme* (7), *seminer (aile için ya da çocuk için)* (7), *oyun oynamak* (6), *toplantı* (6), *video film izleme sinema* (6), *sosyal sorumluluk projeleri (kardeş okul projesi)* (5), *anlatım (ahlaki değer anlatılmalı)* (4), *konferans* (4), *yarışma* (4), *değer eğitimi* (3), *hayvan veya bitki sevmek, beslemek* (3), *iletişim, iş birliği* (3), *pano düzenleme* (3), *spor* (3), *temizlik etkinliği* (3), *bilgilendirme* (2), *broşür, afiş hazırlama* (2), *eğitim (manevi)* (2), *ödül verme, pekiştirme (ayın en iyisi) motive etme* (2), *paylaşma* (2), *piknik* (2), *resim* (2), *sorumluluk alma* (2), *sunum yapma* (2), *davranış gözlemlemek* (1), *değer anlatma görevi her ay bir veliye verilsin* (1), *hediyeleşme* (1), *konuşma sohbet* (1), *kurslar* (1), *kütüphane yapılmalı* (1), *ödevlendirme, görevlendirme* (1), *önemli günlerin farkına vardırma (milli bayramları)* (1), *örnek olunması* (1), *örnek ya da uzman kişiler okula davet edilebilir konuşma* (1), *öykü yazma* (1), *proje* (1), *şiir*

yazma (1), vaka olay inceleme (1), vatanseverlik bilgisi (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Kıdemi 21 yıl ve üzeri olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda okul ve aile iş birliği içinde yapılabilecek etkinlik önerileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 43'te sunulmuştur.

Tablo 43. Kıdemi 21 Yıl ve Üzeri Olan Sınıf Öğretmenlerinin Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Okul- Aile İş Birliği İçinde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri

Etkinlik Önerisi	f
Anlatım (Ahlaki Değer Anlatılmalı)	1
Bağış, Yardım Kampanyaları Düzenleme, Kermes Düzenleme	5
Broşür, Afiş Hazırlama	3
Değer eğitimi	2
Eğitim (Manevi)	2
Etkinlik (Okul Dışı)	11
Gezi	11
İletişim, İş Birliği	10
Kitap Okuma	1
Konferans	2
Kurslar	2
Oyun Oynamak	1
Okul Bahçe Düzenleme	1
Önemli Günlerin Farkına Vardırma (Milli Bayramları)	2
Ödül Verme, Pekiştirme (Aydın En İyisi) Motive Etme	7
Örnek Ya Da Uzman Kişiler Okula Davet Edilebilir Konuşma	1
Paylaşma	1
Proje	3
Rehberlik Servisi	1
Seminer (Aile İçin Ya Da Çocuk İçin)	3
Sosyal Sorumluluk Projeleri (Kardeş Okul Projesi)	4
Spor	2
Sunum Yapma	1
Şiir Yazma	1
Temizlik Etkinliği	3
Tiyatro ve Drama	7
Toplantı	5
Video Film İzleme Sinema	5
Yarışma	4
Ziyaret (Akraba, Ev, Hasta, Hayvan Barınağı, Huzur Evi, Kurum, Yaşlı, Yurt)	9
TOPLAM	111

Tablo 43'e göre 21 yıl ve üzeri kıdemi olan sınıf öğretmenleri velilerinin, değer eğitimi konusunda okul ve aile iş birliği içinde yapılabilecek etkinlik önerileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. 21 yıl ve üzeri kıdemi olan sınıf öğretmenlerinin velileri *etkinlik (okul dışı)* (11), *gezi* (11), *iletişim, iş birliği* (10), *ziyaret (akraba, ev, hasta, hayvan barınağı, huzur evi, kurum, yaşlı, yurt)* (9), *ödül verme, pekiştirme (ayın en iyisi) motive etme* (7), *tiyatro ve drama* (7), *bağış, yardım kampanyaları düzenleme, kermes düzenleme* (5), *toplantı* (5), *video film*

izleme sinema (5), sosyal sorumluluk projeleri (kardeş okul projesi) (4), yarışma (4), broşür, afiş hazırlama (3), proje (3), seminer (aile için ya da çocuk için) (3), temizlik etkinliği (3), değer eğitimi (2), eğitim (manevi) (2), konferans (2), kurslar (2), önemli günlerin farkına vardırma (milli bayramları) (2), spor (2), anlatım (ahlaki değer anlatılmalı) (1), kitap okuma (1), oyun oynamak (1), okul bahçe düzenleme (1), örnek ya da uzman kişiler okula davet edilebilir konuşma (1), paylaşma (1), rehberlik servisi (1), sunum yapma (1), şiir yazma (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Kıdemi 1-5 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda çocuklarıyla birlikte evde yapılabilecek etkinlik önerileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 44'te sunulmuştur.

Tablo 44. Kıdemi 1-5 Yıl Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Çocuklarıyla Birlikte Evde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri

Etkinlik Önerisi	f	Etkinlik Önerisi	f
Ağaç Dikmek	2	Hikâye Anlatmak	2
Ailecek Bir Şeyler Üretmek	1	Bu Konuda Hiçbir Fikrim Yok	3
Ailecek Yapılacak Kültürel ve Tarihi Gezi	2	Kitap Okumak	10
Drama	2	Küçük Görevler Vermek (Sofra Kurmaya Yardım Etmek, Oda Toplamak)	1
Çocuğu birey olarak görmek	2	Namaz Kılmak	2
Davranış Öğrenmek (Davranış Biriktirme Kutusu, Davranış Çizelgesi Oluşturma)	6	Oyun Oynamak (Zekâ Oyunu, Halk Oyunu)	8
Değerle İlgili Video, Film İzlemek	2	Sofra Kurmaya Yardım Etmek	1
Değerlerle İlgili Etkinlik	2	Resim Çizmek	3
Ders Çalışmak	2	Sohbet Etmek	6
Gelenek ve Göreneklerimizi Öğretmek	1	Soru Cevap Yapmak	1
Günün Sonunda Ailecek Değerlendirme Yapmak	1	Sosyal Faaliyet Yapmak	1
Hayvan Beslemek	2	Yardım Yapmak (Sadaka Kutusu, Yaşlıların Alışveriş Poşetini Taşımak)	2
Her Güne Farklı Bir Değer Eğitimi	1	Ziyaret (Aile Büyükleri, Akraba vs.)	1
TOPLAM		67	

Tablo 44'e göre kıdemi 1,5 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda çocuklarıyla birlikte evde yapılabilecek etkinlik önerileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 1-5 yıl olan sınıf öğretmenlerinin velileri kitap okumak (10), oyun oynamak (zekâ oyunu, halk oyunu) (8), davranış öğrenmek (davranış biriktirme kutusu, davranış çizelgesi oluşturma) (6), sohbet etmek (6), resim çizmek (3), bu konuda hiçbir fikrim yok (3), ağaç dikmek

(2), ailecek yapılacak kültürel ve tarihi gezi (2), drama (2), çocuğu birey olarak görmek (2), değerlerle ilgili etkinlik (2), değerle ilgili video, film izlemek (2), ders çalışmak (2), hayvan beslemek (2), hikâye anlatmak (2), namaz kılmak (2), yardım yapmak (sadaka kutusu, yaşlıların alışveriş poşetini taşımak) (2), ailecek bir şeyler üretmek (1), gelenek ve göreneklerimizi öğretmek (1), günün sonunda ailecek değerlendirme yapmak (1), her güne farklı bir değer eğitimi (1), küçük görevler vermek (sofra kurmaya yardım etmek, oda toplamak) (1), sofraya kurmaya yardım etmek (1), soru cevap yapmak (1), sosyal faaliyet yapmak (1), ziyaret (aile büyükleri, akraba vs.) (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Kıdemi 6-10 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda çocuklarıyla birlikte evde yapılabilecek etkinlik önerileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 45'te sunulmuştur.

Tablo 45. Kıdemi 6-10 Yıl Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Çocuklarıyla Birlikte Evde Yapabilecek Etkinlik Önerileri

Etkinlik Önerisi	f	Etkinlik Önerisi	f
Ağaç Dikmek	1	İş Birliği İçinde Aile Bireylerine Yardım, Etmek	4
Ailecek Yapılacak Kültürel ve Tarihi Gezi	1	Kahramanları Tanıtmak	3
Araştırma Yapmak	3	Kitap Okumak	5
Beraber Günlük Yazmak	1	Küçük Görevler Vermek (Sofra Kurmaya Yardım Etmek, Oda Toplamak)	1
Drama	3	Oyun Oynamak (Zekâ Oyunu, Halk Oyunu)	7
Çocuğu Birey Olarak Görmek	3	Ödüllendirme (Ödül Tablosu, Hediye Almak)	6
Çocukla Çocuk Olmak	2	Öğretmek	1
Davranış Öğrenmek (Davranış Biriktirme Kutusu, Davranış Çizelgesi Oluşturma)	1	Önemli Günleri Kutlamak	1
Değerle İlgili Video, Film İzlemek	1	Sohbet Etmek	14
Düzenleme, Tertip Yapmak, Oda Toplama	1	Soru Cevap Yapmak	2
El İşi Yapmak, Maket Yapmak, Puzzle	1	Sorumluluk Yüklemek	2
Evde Değer Eğitimi ile İlgili Pano Yapmak	1	Sosyal Medya Kontrolü	1
Gelenek ve Göreneklerimizi Öğretmek	2	Sosyal Yaşama Çocukları Dahil Etmek	1
Hayal Dünyasını Zenginleştirmek	1	Şiir Okuma, Yazma	2
Hayvan Beslemek	1	Yardım Yapmak (Sadaka Kutusu, Yaşlıların Alışveriş Poşetini Taşımak)	1
Hikâye Anlatmak	1	Yaşayarak Anlatmak Örnek Olmak	6
Bu Konuda Hiçbir Fikrim Yok	3	Ziyaret (Aile Büyükleri, Akraba Vs.)	2
TOPLAM		86	

Tablo 45'e göre kıdemi 6-10 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda çocuklarıyla birlikte evde yapılabilecek etkinlik önerileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 6,10 yıl olan sınıf öğretmenlerinin velileri *sohbet etmek (14)*, *oyun oynamak (zekâ oyunu, halk oyunu) (7)*, *ödüllendirme (ödül tablosu, hediye almak) (6)*, *yaşayarak anlatmak örnek olmak (6)*, *kitap okumak (5)*, *işbirliği içinde aile bireylerine yardım etmek (4)*, *araştırma yapmak (3)*, *drama (3)*, *çocuğu birey olarak görmek (3)*, *bu konuda hiçbir fikrim yok (3)*, *kahramanları tanıtmak (3)*, *çocukla çocuk olmak (2)*, *gelenek ve göreneklerimizi öğretmek (2)*, *soru cevap yapmak (2)*, *sorumluluk yüklemek (2)*, *şiir okuma, yazma (2)*, *ziyaret (aile büyükleri, akraba vs.) (2)*, *ağaç dikmek (1)*, *ailecek yapılacak kültürel ve tarihi gezi (1)*, *beraber günlük yazmak (1)*, *davranış öğrenmek (davranış biriktirme kutusu, davranış çizelgesi oluşturma) (1)*, *değerle ilgili video, film izlemek (1)*, *düzenleme, tertip yapmak, oda toplama (1)*, *el işi yapmak, maket yapmak, puzzle (1)*, *evde değer eğitimi ile ilgili pano yapmak (1)*, *hayal dünyasını zenginleştirmek (1)*, *hayvan beslemek (1)*, *hikâye anlatmak (1)*, *küçük görevler vermek (sofra kurmaya yardım etmek, oda toplamak) (1)*, *öğretmek (1)*, *önemli günleri kutlamak (1)*, *sosyal medya kontrolü (1)*, *sosyal yaşama çocukları dahil etmek (1)*, *yardım yapmak (sadaka kutusu, yaşlıların alışveriş poşetini taşımak) (1)* şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Kıdemi 11-20 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda çocuklarıyla birlikte evde yapılabilecek etkinlik önerileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 46'da sunulmuştur.

Tablo 46. Kıdemi 11- 20 Yıl Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Çocuklarıyla Birlikte Evde Yapabilecek Etkinlik Önerileri

Etkinlik Önerisi	f	Etkinlik Önerisi	f
Ağaç Dikmek	1	Hikâye Anlatmak	7
Ailecek Yapılacak Kültürel ve Tarihi Gezi	7	Kitap Okumak	17
Araştırma Yapmak	6	Küçük Görevler Vermek (Sofra Kurmaya Yardım Etmek, Oda Toplamak)	1
Beraber Günlük Yazmak	1	Oyun Oynamak (Zekâ Oyunu, Halk Oyunu)	21
Çocuğu Birey Olarak Görmek	6	Ödüllendirme (Ödül Tablosu, Hediye Almak)	2

Tablo 46 (Devam). Kıdemi 11- 20 Yıl Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değer Eğitimi Konusunda Çocuklarıyla Birlikte Evde Yapabilecek Etkinlik Önerileri

Etkinlik Önerisi	f	Etkinlik Önerisi	f
Çocukla Çocuk Olmak	4	Öğretmek	1
Davranış Öğrenmek (Davranış Biriktirme Kutusu, Davranış Çizelgesi Oluşturma)	2	Resim Çizmek	1
Değerle İlgili Video, Film İzlemek	4	Sohbet Etmek	17
Ders Çalışmak	4	Soru Cevap Yapmak	1
Düzenleme, Tertip Yapmak, Oda Toplama	4	Sorumluluk Yükleme	8
El İşi Yapmak, Maket Yapmak, Puzzle	4	Sosyal Medya Kontrolü	1
Evde Değer Eğitimi ile İlgili Pano Yapmak	1	Ürün Tasarlamak	2
Fiziksel Aktivite, Spor Yapmak	1	Yardım Yapmak (Sadaka Kutusu, Yaşlıların Alışveriş Poşetini Taşımak)	4
Gelenek ve Göreneklerimizi Öğretmek	2	Yaşayarak Anlatmak Örnek Olmak	9
Hayal Dünyasını Zenginleştirmek	1	Ziyaret (Aile Büyükleri, Akraba vs.)	5
Hayvan Beslemek	1		
TOPLAM	146		

Tablo 46'ya göre kıdemi 11-20 yıl olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda çocuklarıyla birlikte evde yapılabilecek etkinlik önerileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 11,20 yıl olan sınıf öğretmenlerinin velileri *oyun oynamak (zekâ oyunu, halk oyunu) (21), kitap okumak (17), sohbet etmek (17), yaşayarak anlatmak örnek olmak (9), sorumluluk yüklemek (8), ailecek yapılacak kültürel ve tarihi gezi (7), hikâye anlatmak (7), araştırma yapmak (6), çocuğu birey olarak görmek (6), ziyaret (aile büyükleri, akraba vs.) (5), çocukla çocuk olmak (4), değerle ilgili video, film izlemek (4), ders çalışmak (4), düzenleme, tertip yapmak, oda toplama (4), el işi yapmak, maket yapmak, puzzle (4), yardım yapmak (sadaka kutusu, yaşlıların alışveriş poşetini taşımak) (4), davranış öğrenmek (davranış biriktirme kutusu, davranış çizelgesi oluşturma) (2), gelenek ve göreneklerimizi öğretmek (2), ödüllendirme (ödül tablosu, hediye almak) (2), ürün tasarlamak (2), ağaç dikmek (1), beraber günlük yazmak (1), evde değer eğitimi ile ilgili pano yapmak (1), fiziksel aktivite, spor yapmak (1), hayal dünyasını zenginleştirmek (1), hayvan*

beslemek (1), küçük görevler vermek (sofra kurmaya yardım etmek, oda toplamak) (1), öğretmek (1), resim çizmek (1), soru cevap yapmak (1), sosyal medya kontrolü (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Kıdemi 21 yıl ve üzeri sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda çocuklarıyla birlikte evde yapılabilecek etkinlik önerileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 47’de sunulmuştur.

Tablo 47. Kıdemi 21 Yıl ve Üzeri Yıl Olan Sınıf Öğretmenleri Velilerinin Değerler Eğitimi Konusunda Çocuklarıyla Birlikte Evde Yapılabilecek Etkinlik Önerileri

Etkinlik Önerisi	f	Etkinlik Önerisi	f
Ailecek Yapılacak Kültürel ve Tarihi Gezi	7	İş birliği İçinde Aile Bireylerine Yardım, Etmek	6
Araştırma Yapmak	3	Kitap Okumak	13
Beraber Günlük Yazmak	3	Namaz Kılmak	2
Birlikte Kaliteli Zaman Geçirmek	1	Oyun Oynamak (Zekâ Oyunu-Halk Oyunu)	6
Drama	2	Ödüllendirme (Ödül Tablosu, Hediye Almak)	2
Çocuğu Birey Olarak Görmek	2	Resim Çizmek	3
Çocukla Çocuk Olmak	1	Sohbet Etmek	10
Değerlerle İlgili Etkinlik	1	Sorumluluk Yüklemek	5
Değerle İlgili Video, Film İzlemek	1	Sosyal Faaliyet Yapmak	4
Ders Çalışmak	1	Sosyal Medya Kontrolü	4
Düzenleme, Tertip Yapmak, Oda Toplama	1	Tasarruf ÖNLEMLERİ ANLATILABİLİR	1
El İşi Yapmak, Maket Yapmak, Puzzle	6	Ürün Tasarlamak	1
Gelenek ve Göreneklerimizi Öğretmek	2	Yardım Yapmak (Sadaka Kutusu, Yaşlıların Alışveriş Poşetini Taşımak)	4
Hikâye Anlatmak	7	Yaşayarak Anlatmak Örnek Olmak	6
Bu Konuda Hiçbir Fikrim Yok	3	Ziyaret (Aile Büyükleri, Akraba Vs.)	2
TOPLAM		110	

Tablo 47’ye göre kıdemi 21 yıl ve üzeri olan sınıf öğretmenleri velilerinin değerler eğitimi konusunda çocuklarıyla birlikte evde yapılabilecek etkinlik önerileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir. Kıdemi 21 yıl ve üzeri olan sınıf öğretmenlerinin velileri *kitap okumak (13), sohbet etmek (10), ailecek yapılacak kültürel ve tarihi gezi (7), hikâye anlatmak (7), el işi yapmak, maket yapmak, puzzle (6), işbirliği içinde aile bireylerine yardım, etmek (6), oyun oynamak (zekâ oyunu, halk oyunu) (6), yaşayarak anlatmak örnek olmak (6), sorumluluk yüklemek (5), sosyal faaliyet yapmak (4), sosyal medya kontrolü (4), yardım yapmak (sadaka kutusu, yaşlıların alışveriş poşetini taşımak) (4), araştırma*

yapmak (3), beraber günlük yazmak (3), bu konuda hiçbir fikrim yok (3), resim çizmek (3), drama (2), çocuğu birey olarak görmek (2), gelenek ve göreneklerimizi öğretmek (2), namaz kılmak (2), ödüllendirme (ödül tablosu, hediye almak) (2), ziyaret (aile büyükleri, akraba vs.) (2), birlikte kaliteli zaman geçirmek (1), çocukla çocuk olmak (1), değerlerle ilgili etkinlik (1), değerle ilgili video, film izlemek (1), ders çalışmak (1), düzenleme, tertip yapmak, oda toplama (1), tasarruf önlemleri anlatılabilir (1), ürün tasarlamak (1) şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Sınıf öğretmenlerinin değerler eğitimi konusunda velilere önerileri başlığı altında elde edilen bulgular Tablo 48’de sunulmuştur.

Tablo 48. Sınıf Öğretmenlerinin Değer Eğitimi Konusunda Velilere Önerileri

Etkinlik Önerileri	ÖĞRETMEN KODU	f	Etkinlik Önerileri	ÖĞRETMEN KODU	f
Gözlem Yapmaları	AK3, DE3	2	Etkinliklere Katılmaları	BK10	1
Olumlu Davranışları Pekiştirmek	BK4, CE1	2	Arkadaş Seçiminde Seçici Olmaları	CE1	1
Örf, Adet, Geleneklerimiz ve Manevi Duygular Öğretilsin	DE2, DK5	2	Günlük Olaylar Çocukla Tartışılmalı	CE8	1
Tutarlı Olmaları	AK1	1	Yarışma Düzenleme	DE1	1
Okudukları Üzerine Konuşmaları	AK1	1	Çocuklarını Milli ve Manevi Değerler Konusunda Bilinçlendirmek	DK5	1
Çocuğu Birey Olarak Görmek	AK1	1	İçten Olmak	DE6	1
Kısa Film Tasarlamak	AE2	1	Gezi Yapmaları	DK10	1
Cevap Vermeyen	AK4, AK6, AE7, CK3, CE5, CK7, CE9, DK4, DE8	9	Değerlerin Derslerde Kullanılması	AK5	1
Örnek Olmak	BK4, BK5, BK7, BK8, CK6, DK9	6	Dürüst Olunmalı	BK1	1
Evde Şiir, Resim, Araştırma, Gazete, Kitap, Blog Sitesi, Kamu Spotu, Tiyatro, Drama	AE2, BK6, CE8, CK10, DK10	5	Çocukların Haklarına Saygı Gösterilmeli	BK1	1
Hikâye veya Kitap Okumaları	AK1, BK9, CK4, CK10	4	İyi Bir Birey Olarak Yetiştirmeleri	BK2	1
Animasyon, Film, Kısa Film, Sinema, Video İzlemeleri	AE2, AK8, AK9	3	Her İstedigini Yaparak Şımartmamaları	BK2	1

Tablo 48 (Devam). Sınıf Öğretmenlerinin Değer Eğitimi Konusunda Velilere Önerileri

Etkinlik Önerileri	ÖĞRETMEN KODU	f	Etkinlik Önerileri	ÖĞRETMEN KODU	f
Seminere Katılmaları	AK5, CK4, DE7	3	Rol Model Olmak	BK3	1
Ailecek Yapılacak Ziyaretler (Akrabalarını, Büyüklerini, Hasta, Huzurevi)	AK8, AK9, DE2	3	Canlı Sevgisi	BK4	1
Değer Eğitiminde Öğretmen ve Okul ile Ortak Hareket Edilmeli	AK10, CK2, CK6	3	Konuşarak Davranışlar Düzeltilmeli	BK4	1
Televizyon İzlerken Seçici Davranmaları	BK7, CE1, CE8	3	Bireyi Doğru Tanımak	BK5	1
Çocuklarına Sorumluluk Vermek	AK1, BK5	2	İnterneti Kontrollü Kullanma	BK7	1

Tablo 48'e göre farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi konusunda velilere önerileri hakkında elde edilen bulgular tablo halinde verilmiştir.

1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenler *evde şiir, resim, araştırma, gazete, kitap, blog sitesi, kamu spotu, tiyatro, drama (1), hikâye veya kitap okumaları (1), animasyon, film, kısa film, sinema, video izlemeleri (3), seminere katılmaları (1), ailecek yapılacak ziyaretler (akrabalarını, büyüklerini, hasta, huzurevi) (2), değer eğitiminde öğretmen ve okul ile ortak hareket edilmeli (1) çocuklarına sorumluluk vermek (1), gözlem yapmalılar (1), tutarlı olmaları (1), okudukları üzerine konuşmalar (1), çocuğu birey olarak görmek (1), kısa film tasarlamak (1), değerlerin derslerde kullanılması (1) şeklinde görüş belirtmiş ve 3 öğretmen soruyu yanıtsız bırakmıştır.*

6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenler *örnek olmak (4), evde şiir, resim, araştırma, gazete, kitap, blog sitesi, kamu spotu, tiyatro, drama (1), hikâye veya kitap okumaları (1), Televizyon İzlerken Seçici Davranmaları (1), Çocuklarına Sorumluluk Vermek (1), Olumlu Davranışları Pekiştirmek (1), Dürüst Olunmalı (1), Çocukların Haklarına Saygı Gösterilmeli (1), İyi Bir Birey Olarak Yetiştirmeleri (1), Her İstedigini Yaparak Şımartmamaları (1), Rol Model Olmak (1), Canlı Sevgisi (1), Konuşarak Davranışlar Düzeltilmeli (1), Bireyi Doğru Tanımak (1),*

İnterneti Kontrollü Kullanma (1), Etkinliklere Katılmaları (1) şeklinde görüş belirtmiş ve soruyu yanıtızsız bırakan öğretmen olmamıştır.

11-20 yıl kıdeme sahip öğretmenler *örnek olmak (1), evde şiir, resim, araştırma, gazete, kitap, blog sitesi, kamu spotu, tiyatro, drama (2), hikâye veya kitap okumaları (2), seminere katılmaları (1), değer eğitiminde öğretmen ve okul ile ortak hareket edilmeli (2), televizyon izlerken seçici davranmaları (2), olumlu davranışları pekiştirmek (1), arkadaş seçiminde seçici olmaları (1), günlük olaylar çocukla tartışılmalı (1)* şeklinde görüş belirtmiş ve 4 öğretmen soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler *örnek olmak (1), evde şiir, resim, araştırma, gazete, kitap, blog sitesi, kamu spotu, tiyatro, drama (1), seminere katılmaları (1), ailecek yapılacak ziyaretler (akrabalarını, büyüklerini, hasta, huzurevi)(1), gözlem yapmaları (1), örf, adet ve geleneklerimiz ve manevi duygular öğretilsin (2), yarışma düzenleme(1), çocuklarını milli ve manevi değerler konusunda bilinçlendirmek (1), içten olmak (1), gezi yapmaları (1)* şeklinde görüş belirtmiş ve 2 öğretmen soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu bölümde çalışmadan elde edilen bulgular esas alınarak alt problemlere ilişkin ortaya çıkan sonuçlar tartışılmıştır.

4.1. Sonuç ve Tartışma

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın “*Velilerin görüşlerine göre eğitimde okul- aile iş birliği denilince aklınıza gelen üç kelime nelerdir?*” şeklinde olan birinci alt problemi bulgularına göre veliler tarafından değer odaklı değil daha fazla akademik başarı odaklı kelimelerin (eğitim, iş birliği, okul, öğretmen, iletişim, başarı) tercih edildiği görülmektedir. Alan yazında okul aile iş birliğini ele alan sınırlı sayıdaki çalışmalardan elde edilen bulgular da bu çalışmanın verileri ile örtüşmektedir. Sınıf öğretmenlerinin ve ilkokulda çocuğu bulunan ebeveynlerin okul-aile iş birliğine yönelik algılarını metafor yoluyla ortaya çıkarmayı amaçlayan Kılıç’ın (2019) araştırma sonuçlarında sınıf öğretmenleri ile okul- aile iş birliğini önemsedikleri, bu iletişimin bir gereklilik olduğu, öğretmen-okul-veli üçgeninin olduğu, öğretmen-veli-öğrenci arasında iletişim sağladığı, çocukların eğitimi ile ilgili sorunların çözüldüğü, öğretmen ve veliye destek sağladığı ifadeleri yer almaktadır. Bununla beraber Ulucan (2020) da çalışmasında değerlerin kazandırılması için okul aile iş birliğinin önemine ve geliştirilmesinin gerekliliğine vurgu yapmaktadır.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

İkinci alt probleme göre ulaşılan sonuçlar genel fikir, düzenleme ve katılma şeklinde sınıflandırılarak özetlenmiş ve aşağıdaki şekilde sunulmuştur.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenleri ve velilerinin okul aile iş birliği kapsamında düzenlenen etkinlikler hakkındaki genel fikirleri incelendiğinde; sınıf öğretmenlerinin de velilerin de yarısından fazlasının bu etkinlikleri faydalı bulduğu

tespit edilmiştir. Bu bulgu ayrıntılı incelendiğinde faydalı olduğu fikrini en fazla ifade eden sınıf öğretmenlerinin 6-10 yıl arasında kıdeme sahip olduğu tespit edilmiştir. Bununla beraber okul aile iş birliği kapsamında düzenlenen etkinliklerin faydalı olduğu fikrini en fazla ifade eden velilerin ise 11-20 yıl kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinin olması dikkat çekicidir.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenleri ve velilerinin okul aile iş birliği kapsamında etkinlik organize etme/düzenleme ile ilgili bulgular incelendiğinde; farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin yarısından fazlası okul- aile iş birliği kapsamında herhangi bir etkinlik organize etmediği, en fazla etkinlik organize eden grubun ise 6-10 yıl kıdeme sahip sınıf öğretmenleri olduğu tespit edilmiştir. Velilerinin önemli bir bölümünün okul –aile iş birliği kapsamında herhangi bir deneyimin olmadığı bununla beraber bu konuda deneyimi en fazla olan grubun kıdemi 11-20 yıl arasında olan sınıf öğretmenlerinin velilerinin olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen ve velilerinin akademik başarı dışında iletişime geçme durumlarında kıdem yılı artıka artış olduğu da ulaşılan bir başka sonuçtur.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenleri ve velilerinin okul aile iş birliği kapsamında düzenlenen etkinliklere katılma durumları incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin önemli bir bölümünün bu etkinliklerde yer aldığı saptanmıştır. Bununla beraber katılımın en yoğun olduğu grubun ise kıdemi 6-10 yıl arasında olan sınıf öğretmenlerinden oluşan grubun olduğu, en az olduğu grubun ise 1-5 yıl arasında kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinden oluşan grubun olduğu belirlenmiştir. Velilerin yarısından fazlasının okul aile iş birliği kapsamında yapılan etkinliklere katıldıkları, en fazla katılım gösteren grubun 11-20 yıl kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinin, en az katılım gösteren velilerin ise 1-5 yıl kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinin olduğu tespit edilmiştir.

Alan yazın incelendiğinde öğretmenlerin ve velilerin okul –aile iş birliği kapsamında düzenlenen etkinlikler hakkında fikirlerinin, katılımlarının ve organize etme durumlarının sorgulandığı doğrudan bir çalışmaya rastlanılmamakla beraber bu etkinliklerin gerekliliği ve önemini ortaya çıkaran çalışmaların mevcut olduğu görülmektedir. Çalık (2017) çalışmasında gelir kaynakları sınırlı olan devlet okullarının eğitim kalitesini artırmak için yapacağı yegâne görevin okul aile

ilişkilerinin geliştirilmesi gerektiğini bunun için öğretmenler açısından değerli görülmesi gerektiğini ve öğretmenin ile velinin beklentilerinin açık şekilde konuşulduğu bir ortamın eğitimin kalitesini artıracaklarını savunmuştur. Uzun ve Köse (2017) çalışmasında değerler eğitiminde aile katılımını artırmak amacıyla aile ile yapılan yüz yüze görüşmelerin olduğunu belirtilmiştir.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın üçüncü alt problemine ait bulgular incelendiğinde, farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin ve velilerinin değer eğitimiye yönelik görüşleri, değer eğitiminin verilmesi gerektiği yerler, değer eğitiminin verilmesi gereken zaman, sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi bağlamında öz yeterlilikleri ve üstlendikleri sorumluluklara ilişkin sonuçlar aşağıdaki şekilde özetlenmiştir;

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi konusunda ifade ettikleri görüşlerin en belirgin olanlarının değer eğitiminin ailede başlaması gerektiği, faydalı olduğu ve toplumsal kalkınma için gerekli olduğu şeklindedir. Velilerin yaklaşık yarısı okulda değer eğitimi verilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Veliler arasında bu görüşe en fazla katılan grubun ise 11-20 yıl kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinin olduğu, onu takip eden diğer grubun ise 21 yıl ve üzerinde kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinin olması dikkat çekici bir sonuçtur.

Değer eğitiminin verilmesi gerektiği yerler konusunda öğretmenlerin tamamına yakınının “her yer” ifadesini kullanırken; velilerin aile, eğitim, sosyal çevre gibi farklı yerler ifadesi kullanmış oldukları ancak en fazla fikir birliğine vardıkları yerlerin ise eğitim ve aile kategorisi içerisinde yer aldığı belirlenmiştir.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerine göre değer eğitimin verilmesi gereken zamanlamada ilk üç sırayı; her zaman, küçük yaşlardan itibaren ve doğumdan itibaren ifadelerinin yer aldığı görülmektedir.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi konusundaki öz yeterlilikleri incelendiğinde, öğretmenlerin yarısından fazlasının kendini yeterli gördüğü tespit edilmiştir. Bununla beraber hiçbir öğretmenin kendini yetersiz olarak ifade etmemiş olması da önemli bir bulgudur. Ancak emin olmadığını ifade

eden öğretmenler olduğu da görülmektedir. Bu konuda emin olmayan en fazla öğretmen, 1-5 yıl kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin grubunda yer almaktadır.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi konusunda üstlendikleri sorumluluklar incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin kendilerine çok iş düştüğünü belirtmelerinin yanı sıra yaşantılar yoluyla değerleri öğrencilere benimsetme ve kendi hayatlarına da değerleri empoze etme sorumluluklarını en fazla üstlendikleri tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin ifade ettikleri sorumluluklar kıdemler bağlamında incelendiğinde, 1-5 yıl kıdeme sahip sınıf öğretmenleri dışında kalan diğer 3 farklı kıdem grubundaki öğretmenlerin bu gruptaki sınıf öğretmenlerinden eşit sayıda ve daha fazla sorumluluk ifade ettikleri de belirlenmiştir.

Alan yazında değer eğitimi ile ilgili öğretmenlerin ve velilerin görüşlerini inceleyen ve araştırma sonuçlarını destekleyen çalışmalar mevcuttur. Öğretmen adaylarının değerler eğitimine ilişkin görüşlerini inceleyen Oğuz (2012) çalışmasında, öğretmen adaylarının değer eğitiminin verilme yerinin aile olduğunu ve üniversitenin çok geç olduğunu ifade ettiklerini belirtmiştir. Bu çalışmada da hem öğretmenlerin hem de velilerin değer eğitiminin verilmesinde ailenin önemine vurgu yaptıkları tespit edilmiştir.

Öğretmenlerin değerler eğitiminde öz yeterliliklerini ortaya koyan çalışmalar incelendiğinde bu çalışmada ortaya çıkan sonuçlar gerekçelendirilmiş olmaktadır. Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin nerdeyse yarısı kendini yeterli hissederken, diğer yarısı ise kendinden emin değildi. Bunun sebepleri olarak alan yazısında ki çalışmalar gösterilebilir. Yıldırım ve Çalışkan (2018) araştırmasının sonuçları arasında öğretmenlerin büyük bir kısmının değerler eğitime yönelik akademik çalışmaları takip etmediği ve çok azının değerler eğitime yönelik kurs, seminer, hizmet içi eğitim aldığı bulunmaktadır. Aynı şekilde Çelikkaya, Filoğlu ve Öktem'in (2013) araştırmasında, öğretmenlerin yarısından fazlasının değerler eğitimi adı altında herhangi bir eğitim, kurs almadığı gibi değer eğitimi ile ilgili yayın takibi yapmadığı ve arkadaş desteği almadığı sonucuna ulaşılmıştır. Şahinkayası ve Kelleci (2012) ise öğretmenlerin değerler eğitimi üzerine görüşlerini inceledikleri çalışmalarında, katılımcı öğretmenlerin çoğunun hizmet

öncesi eğitim almadıklarını, değer eğitiminin nasıl verileceği konusunda hizmet içi eğitim almadıklarını ve bu sebeple yetersiz olduklarını saptamışlardır.

Araştırma sonuçları arasında sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi bağlamında üstlendikleri sorumluluklar arasında rol model olma ve yaşantılarla benimsetme sorumluluğu alan yazında farklı çalışmaların sonuçları ile örtüşmektedir. Aktepe, Yalçinkaya, Gündüz ve Temur (2020) öğretmen adayları ile yaptıkları çalışmada, öğretmen adaylarının değerler ve eğitimi önemli gördüklerini, iyi karakterli bireyler yetiştirme ve değerler eğitimi okul-aile iş birliği ile yürütmenin önemli olduğunu tespit etmişlerdir. Çalışmada 1-5 yıl arasında kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi bağlamında daha az sorumluluk üstlendiği tespit edilmiştir. Kılıç, Şahin, Albayrakoglu ve Arseven (2016) çalışmalarında, tüm kademelerdeki öğretmenler ile çalışmışlar ve öğretmenlerin ekstra sorumluluk almaktan kaçındıklarını, meslektaşlarıyla dayanışma içinde olmadıkları sonucuna ulaşmış olmaları ile Bayırlı, Doruk ve Tüfekci'nin (2020) çalışmalarında öğretmenlerin değerler eğitimi uygulamalarına ilgisiz ve gönülsüz olduklarını ifade ettikleri araştırma sonuçları, bu araştırmanın sonuçları ile paralellik göstermektedir.

4.1.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin ve velilerinin değer eğitimi konusunda beklentilerinin sorgulandığı dördüncü alt problemine ait bulgular incelendiğinde, tüm kıdem seviyelerinden sınıf öğretmenlerinin velilerinden beklenti olarak; öğretmen-okul- aile iş birliğini, örnek olunmasını, değer eğitimi konusundaki sorumluluğun paylaşarak evde de değer eğitiminin desteklenmesini öncelikli olarak ifade ettikleri görülmektedir. Araştırmanın bu sonucunu alan yazında yapılan farklı çalışma sonuçları ile örtüşmektedir. Batmaz ve Erdoğan (2019), çalışmalarında ailelerin çocuklarına rol model olmadığı durumlarda çocuğun öğrendiği değerleri uygulamada çelişkilere düşmesine ve değerleri davranışa dönüştürmesinde problem yaşamasına neden olabileceğini belirtmektedirler. Bununla beraber ailenin değer eğitiminde rolünün çok önemli bir noktada olduğunu vurgulayan çalışmalarda da mevcuttur (Acar Başeğmez ve Er,

2017; Akbaşı, 2004; Doktaşı Yeşıлтаşı ve Mentişı Taşı, 2016; Erkuşı 2012; Kurtde de Fidan 2009; Yazar, 2012).

Değer eğitimi sürecinde okul ve ailenin iş birliğı içerisinde olması değer kazanımını olumlu etkilediğı yapılan çalışmalarda desteklenmiştir. Neslitürk ve Deniz (2014) ve Neslitürk, Özkal ve Dal (2015) çalışmalarında annelere değerler eğitimi programı uygulanmıştır. Bu program dahilinde ortaya çıkan bulgularda annelerin öğrendikleri etkinlikleri evde çocukları ile birlikte yapmaları ve diğ er aile bireylerinin de bu etkinliklere katılmaları sağlamak amaçlanmıştır. Bu çalışma ile örtüş en sonuçlarına göre ailenin evde değer eğitimini desteklemesinin faydalı olacağı ve öğretmenlerin bu konuda veliden iş birliğı, örnek olmaları, değer eğitimine başlamaları şeklinde benzer görüşler ortaya konulmuştur.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi konusunda okuldan beklentileri incelendiğinde öğretmenlerin en önemli beklentilerinin okulun organizasyon, etkinlik, toplantı vb. düzenleyerek bilgilendirme yapması ile birlikte bu etkinlikler vasıtasıyla öğretmenin yaptığı değer eğitimi desteklemesi şeklindedir. Alan yazında öğretmenlerin bu beklentilerini destekleyecek çalışmalar mevcuttur. Meydan (2014), çalışmasında değerler eğitiminin bireysel, toplumsal ve eğitimsel gerekçelerle okulun sorumluluk alanlarından birisi olduğunu, eğitimcilerin kendilerini daha çok öğrencilerin ahlaki gelişimlerini sağlayıp sağlayamadıklarını değil, onlara sağlıklı bir etik ortam sağlayıp sağlamadıklarından sorumlu olduklarını ifade etmektedir. Çengelci, Hancı ve Karaduman (2013) çalışmasında değerlerin öğretim sürecine yönelik, okul personeline yönelik ve okul-aile- toplum iş birliğine yönelik öneriler olmak üzere öğretmenlerin önerilerini üç başlık altında açıklamıştır. Değerler eğitimi konusundaki önerilerini; okul, aile ve yakın çevreyi içine alan, iş birliğine dayalı uzun soluklu çalışmalar planlanıp uygulanması, öğretmenlerin okul personeline yönelik önerileri olarak okul çalışanlarının öğrencilere model olma sorumluluğı taşıması, okuldaki fiziksel, sosyal ve eğitsel ortamın uygun hale getirilmesi, okul- aile- toplum için öneriler olarak ise bireylerin iş birliğı yapması şeklinde bu çalışmada da ön plana çıkan ifadelerle dile getirmiştir. Çetingöz (2015) okulda çalışan personelin değerler konusunda bilgilendirilmesinin değer eğitiminin tutarlılık ve pekişme göstermesi açısından gereklilik gösteren bir uygulama olduğunu vurgulamaktadır. Bununla

birlikte Turan ve Aktan (2008) çalışmasında sosyal değerlerin öğrenci ve öğretmene göre değişiklik gösterebileceği düşünülerek, tarafların beklentileri ışığında gerekli düzenlemelerin yapılması gerektiğini dile getirmektedir. Bireylerin değer öncelikleri, daha çok içinde yaşadığı kültürün baskın değerlerinden beslenmektedir. Bu sebeple okullardaki çalışma kültüründe yer alan değerlerin önemi göz önünde bulundurulmalıdır (Ergün, 2003).

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerinin, sınıf öğretmenlerinden değer eğitimi konusunda beklentilerinin kesiştiği ortak noktalar olduğu tespit edilmiştir. Tüm veli gruplarında öne çıkan başlıkların, eğitim, iş birliği, örnek/model olunması olduğu belirlenmiştir. Bununla birlikte dikkat çeken önemli bir sonuç, en az beklentinin en az kıdeme sahip olan (1-5 yıl) sınıf öğretmenin velileri tarafından iletilmesinin yanı sıra diğer üç gruptaki velilerin ifade ettiği “öğretmenimiz bu görevi layıkıyla yerine getiriyor.” İfadesinin ise bu veli grubu tarafından ifade edilmemiş olmasıdır. Velilerin okuldan beklentileri incelendiğinde benzer şekilde en az beklentinin kıdemi 1-5 yıl arasında olan sınıf öğretmenlerinin velileri tarafından dile getirildiği ve tüm velilerin benzer konularda fikir birliği içinde olduğu görülmektedir. Velilerin okullardan en önemli beklentisi olarak milli ve manevi değerlerin öğretilmesi, değer eğitimi konusunda fiziki düzenlemesinin yapılması, iletişim ve değer eğitime yönelik organizasyonlar ifade edilebilir. Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velileri değer eğitimi konusunda ebeveynlere düşen görevler olarak değer eğitimi ailede başlatılmasına aracı olma, örnek/model olma, ilgilenme, öğretmen ile iş birliği içerisinde olma şeklinde dile getirmişlerdir. Alan yazında okul-aile iş birliğini inceleyen sınırlı çalışmalardan biri olan Ok'un (2016), araştırmasında okul aile iş birliğiyle ilgili velilerin öğretmenler hakkındaki düşüncelerini incelemiş ve anne babaların büyük çoğunluğunun öğretmenlerin iletişiminden memnun olduğunu ortaya koymuştur. Yaşar ve Çengelci'nin (2009) değerler eğitimi konusunda öğrenci velileriyle gerçekleştirdikleri araştırmasında da velilerin okuldaki değerler eğitiminde öğretmenlerin ellerinden geleni yaptığını, ancak değerler eğitiminin okul dışı sosyal etkinliklerle desteklenmesi gerektiğini düşündükleri sonucuna ulaşılmıştır. Veliler ayrıca çocuklara değerlerin kazandırılmasında okul-aile-çevre iş birliğinin yetersiz

olduğunu, değerler eğitimi konusunda velilerin de birbirleriyle kaynaşmasını sağlayacak etkinliklere gereksinim duyulduğunu ifade etmişlerdir.

4.1.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Okulda öğrenilen değerlerin çocuğun çevresine yansımalarının sorgulandığı araştırmanın beşinci alt probleminde ait bulgular incelendiğinde, velilerin yarısından fazlası ebeveynler dışında çocuklarının değer eğitimi katkı sağlayan birilerinin olduğunu belirtmiştir. Alan yazında değer eğitiminde çevrenin önemine vurgu yapan çalışmalar mevcuttur. Bayırlı, Doruk ve Tüfekci'nin (2020), çalışmasında öğretmenlerin değer eğitimi sırasında çevre kaynaklı zorluklarla karşılaştıkları ve bu zorlukların medyanın ve teknolojinin olumsuz etkilerinin yanı sıra aile, akrabalar, komşular ve arkadaşlardan oluşan çevrenin öğrenciden sadece akademik başarı beklemesinden kaynaklı olduğu çıkarımında bulunmuşlardır. Yapılan çalışmalarda ortaya konulan medya gerçeği, bu çalışmada veliler tarafından göz ardı edildiği ifade edilebilir.

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğu, okulda verilen değer eğitiminin veliler üzerinde olumlu etkiye sahip olduğunu ve en fazla saygı, sevgi ve duyarlılık değerleri ile ilgili geri dönüş aldıklarını ifade etmişlerdir. Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin velilerine göre okulda öğrenilen değerlerden ev ortamına en fazla yansıyan değerler; saygı, sevgi, sorumluluk, yardımseverlik, paylaşma ve dürüstlüktür. Değer eğitimi ile ilgili yapılan uygulamaların olumlu sonuçlarının olduğunu ifade eden çalışmalar da alan yazında yer almaktadır. Okul öncesi eğitim kurumlarında da öğrencilere değer kazandırmaya yönelik programların uygulandığı ve öğrencilerin değer kazanımına ilişkin olumlu sonuçların elde edildiği görülmektedir. Gökçek (2007), okul öncesi eğitime devam eden (5-6 yaş) çocuklara saygı, sorumluluk, özgüven, liderlik, yardımseverlik, nezaket, sabrı içeren karakter eğitimi programı uygulamış ve çalışma sonucunda çocukların eğitim programında yer alan tüm değerlerde olumlu davranış değişikliği gösterdikleri bulgusuna ulaşmıştır. Baş (2011), 60-72 aylık çocuklarda “Hikâye Temelli Eğitim Programının” sorumluluk ve iş birliği, Uzmen ve Mağden (2002) ise okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden altı yaş çocuklarına uygulanan eğitim programının paylaşma ve yardımlaşma davranışlarını olumlu olarak etkilediklerini saptamıştır. Neslitürk,

Özkal ve Dal (2015) yaptıkları çalışmada, çocukların eğitim programında yer alan tüm değerlerde olumlu davranış değişikliği gösterdikleri sonucuna ulaşmışlardır. Bununla beraber Gökçek'in (2007) çalışmasında ise karakter eğitim programına katılan çocukların aileleri için programda yer alan değerlere yönelik aile hayatında olumlu davranış değişikliklerine rastlamadıklarını belirtmişlerdir. Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenleri okulda verilen değerlerin çocuğun çevresine yansıtabilmesini arttırabilmesi amacıyla velilere, iletişim, iş birliği ve kendileri tarafından bilgilendirici toplantıların yapılmasını önermişlerdir. Çetingöz'ün çalışmasında (2015), okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının değerler eğitiminde okul-aile iş birliğinde çocukların sahip oldukları değerlere yönelik gelişim raporlarını aileyle paylaşmayı, okulda çalışan personeli bilgilendirmeyi, aile etkinlikleri ana teması altında konuyla ilgili filmleri aileyle birlikte izlemeyi, konuyla ilgili kitapları aileyle birlikte okumayı, ailenin açık alan gezileri yapmasını, okul-aile açık alan gezilerini (piknik, ağaç dikme vb), konuyla ilgili çalışma yapraklarını eve göndermeyi en az düzeyde ifade ettikleri belirlenmiştir. Oysa aile etkinlikleri değerler eğitiminin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Yapılan araştırmalarda okulda verilen değerlerin ailede pekiştiği ve değer öğretiminde okul aile iş birliğinin önemli olduğu belirlenmiştir (Kerem Aktan ve Kamaraj, 2006). Okullarda öğrencilere kazandırılmak istenilen değerler ile ilgili velilerin bilgilendirilmesi sağlanmalı, mümkün mertebe değer eğitimi sürecine seminerler, konferanslar gibi eğitsel faaliyetlerle ailelerin de katılımları gerçekleştirilmelidir (Yazıcı, 2006). Okul- aile ilişkilerinde annelerin ve babaların etkin rol oynamasını sağlamak için; öğretim yılı başında veliye mektup göndermek, okul geceleri düzenlemek, velilerle telefon ya da internet yoluyla görüşmek, velilere, öğrenciyle not/pusula göndermek, veli toplantıları düzenlemek, velilerle birlikte parti, piknik ve gezi gibi etkinlikler düzenlemek, velilere okul bülteni göndermek (veya online bülten yayınlamak), gerekli olduğu durumlarda dönem içinde de mektup göndermek, belirli bir program çerçevesinde ev ziyaretleri alan yazında ifade edilen önerilerdir (Aktaran: Aslanargun, 2007). Benzer öneriler bu çalışmada öğretmenler tarafından da dile getirilmiştir.

4.1.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuç ve Tartışma

Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenleri ve velilerinin değer eğitimi ile ilgili okul-aile iş birliği içinde yapılabilecek etkinlik önerilerinin sorgulandığı araştırmanın altıncı alt problemi bulguları incelendiğinde, kıdem arttıkça velilerin önerilerinin de sayılarının arttığı ancak ortak paydada buluştukları tespit edilmiştir. Veliler tarafından okul aile iş birliği ile yapılabilecek etkinlik önerileri okul dışı etkinlik, ziyaret, sosyal sorumluluk projeleri, sosyal etkinlikler (tiyatro, sinema, gezi vb.) iken evde yapılabilecek etkinlik önerileri ise şunlardır; kitap okuma, sohbet etme ve oyun oynamadır. Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi konusunda velilerine önerileri ise öncelikli örnek olma iken ardından çocukların ilgi alanlarına göre değerlerle ilgili resim, çizme-boyama, araştırma yapma, gazete okuma-oluşturma, tiyatro-drama ve kitap okuma şeklindedir. Alan yazında değer eğitiminin etkililiği için ailede yapılan etkinliklerin önemini ve gerekliliğini ortaya koyan çalışmalar mevcuttur. Bayırlı (2020), çalışmasında öğretmenlerin merhamet değerinin daha etkili yapılabilmesi için aile ile iş birliği ve aile eğitimi yapılması gerektiğini vurguladıkları bulgusuna ulaşmıştır. Bu bulgular ışığında evde ve okulda merhamet ikliminin oluşturulması amacıyla veli-öğretmen-öğrenci-idareci iş birliğinin oluşturulması ve etkili bir şekilde işletilmesi için öğretmen aileye haber vererek ailenin de paralel bir şekilde etkinlikleri desteklemesini talep edebileceği ifade edilmiştir. Bayırlı, Doruk ve Tüfekci (2020), yaptıkları çalışmada öğretmenlerin değerler eğitime yönelik görüşlerinin aileye, uygulamaya ve öğretmenlere yönelik olarak ele almışlar ve öğretmenlerin aileye yönelik önerilerinin ailelerin değerler eğitimi sürecine daha çok katılması ve bu doğrultuda değerler eğitime yönelik aile eğitimlerinin düzenlenmesi şeklinde olduğunu dile getirmişlerdir. Bu sonuca benzer şekilde Yalar ve Yelken (2011) ve Gür, Koçak, Şirin, Şafak ve Demircan'ın (2015) öğretmenlerin değerler eğitiminin iyileştirilmesine yönelik görüşlerini ele aldıkları çalışmalarında, öğretmenlerin önerisinin ailelerin eğitici seminerlere katılması olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.2. Öneriler

Araştırma kapsamında elde edilen bulgulara dayanarak, farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenleri ve velilerinden yola çıkarak değer eğitiminin okul- aile iş

birliğinde değer eğitime yönelik görüşlerinin alan yazına katkısı olacağı düşüncesi ile geliştirilen öneriler araştırmacılar ve uygulayıcılar olmak üzere iki başlık altında sunulmuştur.

4.2.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Bu kısımda araştırma sonucu elde edilen bulgular göz önüne tutularak gelecekte yapılacak araştırmalara yön verebilecek öneriler sunulmuştur.

- Bu araştırma neticesinde velilerin okul- aile iş birliği kapsamında odaklandıkları kelimelerin akademik başarı ile ilgili olması karşılaştıkları yaşantıların sonucudur. Velilerin değer eğitimi konularındaki organizasyonlara katılımının sağlanması ile değişen fikirleri gözlenebilir.
- Bu araştırma, öğretmenlerin farklı kıdem yılları baz alınarak öğretmen ve veli grupları ile yürütülmüştür. Değer eğitime katkı sağlayan her faktörün (okul personeli, sosyal medya, sosyal çevre) bundan sonraki araştırmalarda değerlerin kazanılmasındaki etkililiğinin ölçülmesi açısından ayrı ayrı ele alınabilir.
- Bu araştırma sadece ilköğretim kademesine yönelik olarak yapılmıştır. Daha sonraki araştırmalar ortaöğretim ve yükseköğretim ile yapılabilir.
- Bu araştırmada farklı kıdeme sahip sınıf öğretmeni ve velilerinin değerler eğitime yönelik görüşleri ulusal bazda ele alınmıştır. Bundan sonraki araştırmalarda farklı ülkelerin ulusal ve evrensel değerleri bu ülkelerdeki değerler eğitiminin okul- aile iş birliği etkinlikleri incelenebilir ve bu yöntemlerin ilköğretilere nasıl adapte edilebileceği üzerine çalışılabilir.
- Bu araştırma devlet okullarında yapılmıştır. Değer eğitiminde iş birliğine yönelik okul kültürünün etkisi göz önüne alınarak farklı sosyoekonomik karşılaştırmalar için özel okullarda da yapılabilir.
- Çocukların aileleri ile gerçekleştirebileceği değerler eğitimi programları tasarlanıp bu programların etkililiği araştırılabilir.
- İş birliği içinde okul dışında gerçekleştirilecek çalışmalar ile öğrencilerin kazandığı değerler araştırılabilir.

4.2.2. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

Bu kısımda araştırma ile elde edilen bulgular göz önüne alınarak uygulayıcılar için öneriler sunulmuştur.

- Bu araştırma neticesinde velilerin okul- aile iş birliği kelimelerinden bulundukları çıkarımların, akademik başarı ile ilgili olması karşılaştıkları yaşantıların sonucudur. Öğretmenler tarafından düzenlenecek organizasyonlar sayesinde velilerin değer eğitimi konusundaki görüşleri değişebilir.
- İlköğretim programları düzenlenirken değerler eğitiminde okul- aile iş birliğini içeren kazanımları eklenmesi, öğretmenlerin bu konuları işleye bilirliğine katkı sağlayacaktır. İlköğretimde ders kitaplarında yer alan bazı çalışmalar okulun farklı paydaşları ile ortak ele alınarak işlenebilir.
- Öğretmenlerin değer eğitimi konusunda sorumluluklarını fark ederek davranışları önemlidir. Sınıf içindeki etkinlikleri ve uygulamalarıyla, sınıf kuralları ile resmi programın birer gerçekleştiricisi olan öğretmenler, rol model olarak değerlerin kazandırılmasında durdukları önemli yerin farkında olmalıdır.
- Öğretmenlere değerler eğitimi ile okul-aile iş birliğine yönelik hizmet içi eğitim verilebilir.
- Öğretmenler sınıf ortamı dışında da öğrencilerin değer kazanma sorumluluğunu üstlenip, değerlerin kazanılmasına öncülük etmelidir. Bunu yapabilmek için uyguladıkları etkinliklerin sınıf dışına da uzamalıdır. Bu bağlamda sınıf öğretmenleri, okul dışı öğrenme etkinliklerinin sayılarını arttırabilirler.
- Öğretmenlerin, öğrencileri ve aileleri ile gerçekleştireceği etkinliklerin değerler eğitimini kapsayıcı ve pekiştirecek faaliyetler olması sağlanabilir. Tasarlanan etkinliklere velileri de dahil edilmelidir.
- Öğretmenler her zaman iletişim kanallarını açık tutmalı, topluma yön veren, dışa dönük, lider ruhla hareket ederek ve sosyal ilişkileri geliştirecek ortamlarda bulunma fırsatları oluşturmalıdır. İş birliğini okul çevresinde de gerçekleştirilmesini sağlayacak projeler düzenlemelidir.

- Öğretmenler ailelerle yaptıkları toplantılarda önemli bir konu başlığı olarak “Değerlerin verilmesinde aileye düşen görevleri” ele almalıdır.

KAYNAKLAR

- 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu. (1961). <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.4.222.pdf> adresinden 09.10.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Acar Başeğmez, D. ve Er, K. O. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının değer öğretimine ilişkin görüşleri. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12(33), 1-34.
- Acosta, R. M. ve Hutchison, M. (2019). *Dünyanın en mutlu çocukları*. İstanbul: The Kitap Yayınları.
- Adem, S. (2019). *Aile eğitim programının aile işlevleri üzerindeki etkisinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 14.08.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Akal, Ş. (2010). *İlköğretim okullarında, okul aile birliği görevlerine verilen önem derecesi ve bu görevlerin gerçekleşme düzeyi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 27.04.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Akbaba, S. ve Samancı, O. (2004). *İlköğretimde Veli, Öğretmen Görüşmelerinin Değerlendirilmesi*. 12. Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sunulan bildiri, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akbaş, O. (2004). *Türk milli eğitim sisteminin duyuşsal amaçlarının (değerlerinin) ilköğretim II. kademedeki gerçekleşme derecesinin değerlendirilmesi* (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 29.11.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Akbaşlı, S. ve Diş, O. (2019). Öğretmen görüşlerine göre okul, aile işbirliğinin okul ortamına yararları. *Electronic Turkish Studies*, 14 (7).

- Akbaşlı, S. ve Tura, B. (2019). Okul aile birlikleri okullara ne getirdi? Neyi değiştirdi? *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi, International Journal of Society Researches*, 9 (14), 20.
- Akça, P. R. (2012). Ana, babaların çocuk yetiştirmede aşırı koruyucu olmaları. *Akademik Bakış Dergisi*, Sayı: 29, 1-13.
- Akkök, F. (2000). İlköğretimde rehberlik (2.baskı). Y. Kuzgun, (Ed.). *Ailelerin Eğitim Sürecine Katılımı* içinde (s. 256). Ankara: Atlas Yayınları.
- Aktepe, V. ve Yel, S. (2009). İlköğretim öğretmenlerinin değer yargılarının betimlenmesi: Kırşehir ili örneği. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7 (3), 607-622.
- Aktepe, V., Yalçınkaya, E., Gündüz, M. ve Temur, M. (2020). Değerler eğitimi dersine yönelik sınıf eğitimi öğretmen adaylarının görüşleri. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9 (2), 809-821.
- Akyüz, Y. (2016). *Türk eğitim tarihi "M.Ö. 1000, M.S. 2004"* (29.baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Alpoğuz, D. ve Şahin, A. (2014). Demokratik veya otoriter olarak algılanan ana,baba tutumlarının ilköğretim öğrencilerinin Türkçe dersi akademik başarılarına etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 53-67.
- Arslan, Ü. ve Nural, E. (2004). Okul öncesi eğitiminde okul, aile iş birliğinin önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 162, 99-108.
- Aslan, A. K. (2002). Değişen toplumda aile ve çocuk eğitiminde sorunlar. *Ege Eğitim Dergisi*, 1 (2), 25-33.
- Aslan, K., Aslan, N. ve Arslan Cansever, B. (2012). *Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara: A Pegem Akademi.
- Aslanargun, E. (2007). Okul-aile işbirliği ve öğrenci başarısı üzerine bir tarama çalışması, *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18, 119-135.
- Atabey, D. ve Tezel Şahin, F. (2011). Aile öğretmen iletişim ve işbirliği ölçeği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19 (3), 793-804.

- Aybey, S. (2018). Ailenin dini değerleri aktarmadaki rolü ve bu süreçte dikkat edilmesi gereken ilkeler. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7 (2), 544-560.
- Aydın, M. Z. (2010). Okulda çalışan herkesin görevi olarak değerler Eğitimi. <https://www.okuloncesi.net/upload/dosyalar/20111113/2300/2010,22.doc> 28.11.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Aydın, M. Z. ve Akyol Gürler, Ş. (2014). *Okulda değerler eğitimi*. İstanbul: Nobel Yayıncılık.
- Bacanlı, H. (2002). *Psikolojik kavram analizleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Balcı, F. A. ve Yanpar Yelken, T. (2013). İlköğretim sosyal bilgiler programında yer alan değerler ve değer eğitimi uygulamaları konusunda öğretmen görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14 (1), 195-213.
- Balcı, F. A. ve Yelken Yanpar, T. (2010). İlköğretim öğretmenlerinin değer kavramına yükledikleri anlamlar. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39, 81-90.
- Balcı, N. (2008). *İlköğretim altıncı sınıf sosyal bilgiler dersinde değer eğitiminin etkililiği* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Balıkçı, G. N. (2016). Erken çocukluk döneminde değerler ve ahlak eğitiminin yeri ve önemi. M. Saygın ve A. G. Saygın (Ed.), *Eğitimde gelecek arayışları dünden bugüne Türkiye'de beceri, ahlak ve değerler eğitimi uluslararası sempozyumu* içinde (s. 105-106). Ankara.
- Baş, E. ve Cengiz, E., (2018). Üniversite öğrencilerinin evlilik ve aileyi anlamlandırma biçimleri: Karadeniz Teknik Üniversitesi örneği, *Altı Aylık Hakemli Beşerî Bilimler Dergisi*, 2, 5-28.
- Baş, N. (2011). *Hikâye temelli eğitim programının 60-72 aylık çocukların sorumluluk ve işbirliği becerilerinin gelişimine etkisinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 25.11.2020 tarihinde edinilmiştir.

- Başaran Uğur, R. ve Bedir, G. (2018). Ortaokul öğrencilerinin sihirli ahlak değneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, 30-39.
- Batmaz, O. ve Erdoğan, T. (2019). Sınıf öğretmenlerinin değerler eğitimine yönelik görüşleri. *Kastamonu Education Journal*, 27 (6), 2681-2692.
- Bayırlı, H. (2020). Merhamet değeri: Sınıf öğretmenlerinin görüşleri ve etkinlik örnekleri. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 9(2), 468-493.
- Bayırlı, H., Doruk, O. ve Tüfekci, A. (2020). Öğretmenlerin değerler eğitimi hakkındaki görüşleri: Afyonkarahisar örneği. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 8 (3), 865-894.
- Bayrak, C. (2003). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Demirel, Ö. ve Kaya, Z. (Ed). Ankara: PegemA Yayınları.
- Berg, B. L. ve Lune, H. (2015). Görüşmeye tiyatral bir bakış. (8. Baskı). H. Aydın (Ed.), *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (İ. Som ve G. Ekşi, Çev.) içinde (s.129-188). Konya: Eğitim Kitabevi.
- Berkant, H. G., Efendioğlu, A. ve Sürmeli, Z. (2014). Değerler eğitimine yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 9 (5), 427-440.
- Bolat, Y. (2013). Bir değer ölçme aracı: Çok boyutlu sosyal değerler ölçeği. *Turkish Journal of Education*, 2 (4), 13-27.
- Can, N. (2004). Öğretmenlerin geliştirilmesi ve etkili öğretmen davranışları. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16 (1), 103-119.
- Can, N. (2008). Gençlik sorunlarında medyanın etkisi. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2, 62-76.
- Ceylan, M. ve Akar, B. (2010). Ortaöğretimde okul, aile iş birliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerinin incelenmesi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 43-64.
- Cice, Y. ve Özgan, H. (2017). Değerler eğitimi uygulamalarının değerlendirilmesi ve geliştirilmesine ilişkin okul çalışma ekibinin görüşleri. *Ekev Akademi Dergisi*, Yıl: 21 Sayı: 70, İstanbul.

- Cüceloğlu, D. ve Erdoğan, İ. (2014). *Öğretmen olmak bir can'a dokunmak* (9. Baskı). İstanbul: Final Kültür Sanat.
- Cüceloğlu, D., (2017). *İnsan ve davranışı, psikolojinin temel kavramları* (35. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çalık, C. (2007). Okul-çevre ilişkisinin okul geliştirmedeki rolü: Kavramsal bir çözümleme, *GÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27 (3), 123-139.
- Çalışandemir, F. ve Altun, M. (2019). Karakter ve Değerler Eğitimi. Ersoy, A.F. ve Ünüvar P. (Ed.), *Erken çocuklukta değerler eğitimi* (115-134). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çelenk, S. (2003). Okul başarısının ön koşulu: Okul aile dayanışması. *İlköğretim Online*, 2 (2), 28.
- Çelikkaya, T., Filoğlu, S. ve Ökdem N. S. (2013). Sosyal bilgiler dersinde değerler eğitimi uygulamalarının öğretmenler tarafından uygulanma düzeyleri. *Journal of Social Studies Education Research*, 4 (1), 121-147.
- Çelikten, M. (2006). Kültür ve öğretmen metaforları. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Sayı: (21)*, 269-283.
- Çengelci, T., Hancı, B. ve Karaduman, H. (2013). Okul ortamında değerler eğitimi konusunda öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11 (25), 33-56.
- Çetingöz, D. (2015). Okul öncesi eğitimi öğretmen adaylarının değerler eğitimde öğretmenin rolüne ilişkin görüşleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 19 (3), 33-52.
- Çınkır, Ş. ve Nayır, F. (2017). Okul aile işbirliği standartlarına ilişkin veli görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (H. U. Journal of Education), 32 (1), 245-264.
- Dam, H. (2008). Öğrencinin okul başarısında aile faktörü. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7 (14), 75-99.
- Demirutku, K. (2017). Değerlerin edinilmesinde ailenin rolü. Ankara: T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.
- Dervişoğlu, S., Menzel, S., Soran, H. ve Bögeholz. S. (2009). Değerler, inançlar ve problem algısının biyolojik çeşitliliği korumaya yönelik

kişisel normlara etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37,50-59.

Doktaş Yeşiltaş, P. ve Mentiş Taş, A. (2016). Okul müdürlerinin değer ve değer kazanımına ilişkin görüşleri, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (2), 1125-1146.

Duman, B. (Ed). (2015). *Öğretim ilke ve yöntemleri* (4.Baskı), Ankara: Anı Yayıncılık.

EARGED. (2005). Öğrenci, Veli, Okul Sözleşmesi. Genelge Numarası: 2005/92, 9.11.2019 tarihinde http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/28/962986/dosyalar/2015_08/27013442_velisozlemesi.pdf adresinden alınmıştır.

Ekşi, H. (2003). Temel insanî değerlerin kazandırılmasında bir yaklaşım: Karakter eğitimi programları. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1 (1), 79-96.

Elbir, B. ve Bağcı, C. (2013). Değerler eğitimi üzerine yapılmış lisansüstü düzeyindeki çalışmaların değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 8(1), 1321-1333.

Emiroğlu, B. (2017). Değerler eğitiminin gençlerin sağlıklı sosyalleşmelerine etkisi. *International Journal Of Eurasian Education And Culture*, 2, 115-126.

Erden, M. (2009). *Eğitim Bilimlerine Giriş* (4.Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Ergün, E. (2003). *İşletmelerdeki kültürel özelliklerin örgüt performansına etkisi üzerine bir uygulama* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 29.11.2020 tarihinde edinilmiştir.

Erkılıç, T. A. (2019). Karakter ve değerler eğitimi. Ersoy, A.F. ve Ünüvar P. (Ed.), *Değişim ve değerlerin gerçekleri içinde* (s. 1-30). Ankara: Anı Yayıncılık.

Erkuş, S. (2012). *Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programındaki değerler eğitimine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi).

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 25.11.2020 tarihinde edinilmiştir.

- Ersoy, A. F. (2012). Annelerin vatandaşlık algısı, çocuklarında vatandaşlık bilinci geliştirme uygulamaları ve karşılaştıkları sorunlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12 (3), 2111-2124.
- Ertem, H. Y. ve Gökalp, G. (2020). Velilerin okul iklimi ve veli katılımı algılarının velilerin eğitim durumu ve çocuklarının öğrenim kademesine göre incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (H. U. Journal of Education), 35 (1), 78-91.
- Eshach, H. (2007). Bridging in,school and out,of,school learning: Formal, non,formal, and informal education. *Journal of science education and technology*, 16 (2), 171-190.
- Faber, A. ve Mazlish, E. (2020). *Konuş ki dinlesin dinle ki konuşsun*. İstanbul: Doğan Egmont Yayıncılık.
- Fidan, N. ve Erden, M. (1998) *Eğitime giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Gelir, E. (2009). *Ana baba tutumları, aile sosyal atomu ve cinsiyete göre ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin öğrenilmiş çaresizlik ve akademik başarılarının incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 27.04.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Genç, S. Z. (2005). İlköğretim 1. kademedeki okul, aile iş birliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3, 227-243.
- Glasser, W. (1999). *Başarısızlığın olmadığı okul*. (Çev. K. Teksöz). İstanbul: Beyaz Yayınları.
- Glesne, C. (2013). *Nitel araştırmaya giriş* (3. Baskı). (Ç. Ali Ersoy-Pelin Yalçinoğlu). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gordon, T. (2006). *Etkili öğretmenlik eğitimi*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Gökçe, E. (2000). *İlköğretimde okul aile iş birliğinin geliştirilmesi*. IV. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu, 15-16 Ekim 1998, Pamukkale Üniversitesi Denizli, PAÜ. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, (7).
- Gökçek, B. S. (2007). *5-6 yaş çocukları için hazırlanan karakter eğitimi programının etkisinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi).

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 25.11.2020 tarihinde edinilmiştir.

Gökgöz, E. A. (2014). *İlkokul eğitiminin kalitesini artırmada okul, aile iş birliği ve okul sosyal hizmeti* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 27.04.2020 tarihinde edinilmiştir.

Güler, A., Halıcıoğlu, M. B. ve Taşgın, S. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma* (2. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Güneş, F. (2016). *Değerler eğitiminde yaklaşım ve modeller*. Eğitimde Gelecek Arayışları: Düünden Bugüne Türkiye’de Beceri, Ahlak ve Değerler Eğitimi Uluslararası Sempozyumu. 16-18 Nisan, Bartın. Yay. haz.: Arzu Güvenç Saygın, Murat Saygın. Ankara: AKDTYK Atatürk Araştırma Merkezi, 2016.

Gür, Ç., Koçak, N., Şirin, N., Şafak, M. ve Demircan, A. (2015). İlköğretim öğretmenlerinin değerler eğitimine ilişkin görüşleri ve karşılaştıkları güçlüklerin incelenmesi: Ankara örneği. *Asya Öğretim Dergisi*, 3(1), 78-91.

Gürdoğan Bayır, Ö., Çengelci Köse, T. ve Deveci, H. (2016). Sınıf öğretmeni adaylarına göre ilkokullarda değer eğitimi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (3), 317-339.

Güzel Candan D. ve Ergen, G. (2014). 3. Sınıf hayat bilgisi ders kitaplarının temel evrensel değerleri içermesi bakımından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (1), 134-161.

Güzeltyurt, T., Birge, F., ve Ökten, A. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin aile katılımına ilişkin görüşleri. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 2 (1), 64-74.

Kağıtçıbaşı, Ç. ve Cemalcılar, Z. (2016). *Dünden bugüne insan ve insanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.

Kant, I. (2016). *Eğitim üzerine* (Çev. Aydoğan, A.). İstanbul: Say Yayınları.

Kerem Aktan E., Kamaraj, I. (2006). Erken çocukluk dönemi “barış” değerine evrensel bir bakış III. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 81-92.

- Kesayak, Y. (2018). *Ailede çocuk haklarının uygulanma düzeyine ilişkin ebeveyn görüşleri* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 14.08.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Keskin, Y. (2008). *Türkiye’de Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarında Değerler Eğitimi: Tarihsel Gelişim, 1998 ve 2004 Öğretim Programlarının Etkinliğinin Araştırılması* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 25.11.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Kılıç, A., Şahin, Ş., Albayrakoglu, Ö., ve Arseven, Z. (2016). Öğretmen görüşlerine göre öğretmen davranışlarının değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi [Journal of Theoretical Educational Science]*, 9 (3), 441-460.
- Kılıç, Z. (2019). Sınıf öğretmenlerinin ve anne, babaların gözünden okul aile işbirliği. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (Özel Sayı), 525-558.
- Kılıç, Z. (2019). Sınıf öğretmenlerinin ve anne-babaların gözünden okul aile işbirliği. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 525-558.
- Kızılar, H. (2014). Ahlaki değerlerin şahsiyet oluşumuna etkisi, *Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 43(204), 5-17.
- Kumru, A. ve Öztürk, P. (2012). Ebeveynlik el kitabı: Kuram ve araştırma. M. Sayıl, ve B. Yağmurlu, (Ed.), *Çocuklukta olumlu sosyal davranış ve ahlak gelişiminde ana baba davranışlarının etkileri*. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Kurtdede Fidan, N. (2009). Öğretmen adaylarının değer öğretimine ilişkin görüşleri. *Kuramsal Eğitim Bilim*, 2 (2), 1-18.
- Leichsenring, A. (2010). *Values,based education in schools in the 2000s: The Australianexperience*. (Yüksek Lisans Tezi, Queensland University Of Technology). ERİC veritabanından erişildi. (ERİC No: ED540361). Erişim adresi:<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED540361.pdf>.

- Leo, P. (2018). *Çocuklarla el ele ebeveynlik*. İstanbul: Gün Yayıncılık.
- Mehmedoğlu, U. (2006). *Gençlik, değerler ve din: Küreselleşme, ahlak ve değerler*. İstanbul: Litera Yayıncılık.
- Merter, F. ve Şekerci, H. (2015). Değerlerin kaybolma durumuna ilişkin sınıf öğretmeni görüşlerinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10 (3), 851-874.
- Meydan, H. (2014). Okulda değerler eğitiminin yeri ve değerler eğitimi yaklaşımları üzerine bir değerlendirme. *Bülent Ecevit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1 (1), 93-108.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2005). Sosyal bilgiler dersi (4 ve 5. sınıflar) öğretim programı. Ankara: MEB Yayıncılık.
- Moulin, D. (2018). *Eğitici Tolstoy* (Çev. Ö, Akçay). Ankara: Hece Yayınları.
- Nalçacı A. ve Beldağ A. (2015). İlköğretim 4. ve 5. sınıf sosyal bilgiler dersindeki değerlerin kazandırılması ile ilgili öğretmen görüşleri. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 6, 67-81.
- Nalçacı, A. (2019). Karakter ve değer eğitimi. S. Z. Genç, A. Beldağ, (Ed.), *Değer eğitiminde: aile, çevre ve okul içinde* (s.189-206). Ankara: Pegem Akademi.
- Neslitürk, S. (2013). *Anne değerler eğitimi programının 5-6 yaş çocuklarının sosyal beceri düzeyine etkisi* (Doktora tezi). (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 25.11.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Neslitürk, S. ve Çeliköz, N. (2015). Okul öncesi değerler ölçeği aile ve öğretmen formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24, 19-42.
- Neslitürk, S. ve Deniz, M. E. (2014). Anne değerler eğitimi programının (ADEP) 5-6 yaş çocuklarının sosyal beceri düzeyine etkisi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 4 (4), 103-116.
- Neslitürk, S., Özkal, N. ve Dal S., (2015), 5-6 Yaş çocuklarının değer kazanım süreçlerine anne değerler eğitimi programının etkisi, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (3): 883-889.

- Oğuz, E. (2012). Öğretmen adaylarının değerler ve değerler eğitimine ilişkin görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12 (2), 1309-1325.
- Ok, S. (2016). *Okul öncesi eğitimde anne babaların ve öğretmenlerin okul aile iş birliği hakkındaki görüşlerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 27.04.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Ok, S. (2016). Öğretmen ve ailelere göre okul öncesi eğitimde okul, aile işbirliğinin önemi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 32, 61-79.
- Okuyucu, A. (2017). *İlkokul döneminde anne baba tutumlarının öğrenci başarısına etkisi esenler ilçesi örneği* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 27.04.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Öz Doğan, Ş. (2018). *İlköğretim 1. kademedeki okul, aile iş birliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşleri (Ağrı ili örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 06.11.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Özabacı, N. ve Acat, M. B. (2005). Öğretmen adaylarının kendi özellikleriyle ideal öğretmen özelliklerine dönük algılarının karşılaştırılması. *Kuramdan Uygulamaya Eğitim Yönetimi*, 11 (42), 211-236.
- Özalp Kaplan, N. (2014). *İlkokullarda değer eğitiminin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 14.08.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Özbaş, M. (2013). İlköğretim okulu yöneticilerinin ilköğretim birinci sınıf öğrenci ailelerinin okul yaşamına katılım eğitimi konusundaki görevlerine ilişkin veli algıları. *Eğitim ve Bilim*, 38 (170), 61-78.
- Özben, Ş. ve Argun, Y. (2002). Okul öncesi çocukların anne, babalarının çocuk yetiştirme tutumları ile ilgili değişkenlerin incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (14), 18-28.
- Özdaş, F. (2013). *Ortaokullarda değerler eğitimi ve istenmeyen öğrenci davranışlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi*

- (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 27.04.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Özen, R. (2015). *Türk toplumundaki üç kuşak annelerin çocuklarında olmasını istedikleri değerler ve değer sınıflaması* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 27.04.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Özkan, N. P. (2015). *Sınıf içi iletişimde gürültü düzeyinin sınıfta ortamındaki dikkat dağınıklığıyla ilişkisi (K.T.Ü. İletişim fakültesi halkla ilişkiler ve reklamcılık bölümü örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 27.04.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Özkan, R. (2011). Toplumsal yapı, değerler ve eğitim ilişkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19 (1), 333-344.
- Özyurt, M. (2015). *İlkokul üçüncü ve dördüncü sınıf değer eğitimi programının geliştirilmesinde okul temelli yaklaşımın etkililiğinin değerlendirilmesi* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 14.08.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Özyürek A., Özpınar H., Okcu A., Kabakuş B. S., Öksüzoğlu Ş., Fikir S., Akarsu Ş., Karaoğlu M., Yağımlı M. A. ve Şahin, H. (2019) Yetişkinlerin Aile Değerlerinin Kişisel Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 5, 121-133.
- Özyürek, A. (2004). *Kırsal bölge ve şehir merkezinde yaşayan anne, babaların çocuk yetiştirme tutumlarının incelenmesi*. Gazi Üniversitesi (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 25.11.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Palmer, S. (2019). *Zehirlenen çocukluk*. İstanbul: İletişim Yayıncılık.
- Passy, R. (2005). Family values and primary schools: an investigation into family-related education. *British Educational Research Journal*, 31 (6), 723-736.
- Petrov, G. (2015). *İdeal öğretmen* (12. Baskı). İstanbul: Zafer Yayınları.

- Prencipe A. ve Helwig C. C. (2002). The Development of Reasoning about the Teaching of Values in School and Family Contexts , *Child Development*, 73 (3), 841–856.
- Sabancı, A. (2009). Türkiye’de veli katılımına ilişkin ilköğretim okulu yöneticilerinin, öğretmenlerinin ve öğrenci velilerinin görüşleri. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 36, 245-262.
- Sağlam, E. ve Genç, S. Z. (2015). İlkokul 4. sınıf sosyal bilgiler programındaki değerlerin kazandırılması sürecinde karşılaşılan güçlüklerin değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4 (2), 106-118.
- Sayar, K. ve Bağlan, F. (2019). *Koruyucu psikoloji* (9. Baskı). İstanbul: Timaş Yayınları.
- Sayıl, M. ve Yağmurlu, B. (2012). *Ana babalık: kuram ve araştırma*. İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.
- Seplocha, H. (2004). Family ties. partnerships for learning: conferencing with families. *Young Children* 59 (5), 96-98.
- Serinsu, M. E. (2019). *Ailede değer eğitiminde modelleme* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 14.08.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Sezer, N. (2019). *Etkili İletişim Becerileri*. Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü Uzaktan Eğitim https://www.academia.edu/19034101/Etkili_%C4%B0leti%C5%9Fi_m_Becerileri_7_Hafta adresinden 21.12.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Siegel, D.J. ve Bryson, T.P. (2020). *Bütün beyinli çocuk*. İstanbul: Diyojen Yayıncılık.
- Soydemir, Ş. S. (2011). *Okul öncesi öğretmen ve ebeveynlerinin birbirlerini ve okul öncesi çocuklarını nasıl algıladıklarının metaforlar yoluyla incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 15.08.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Sönmez, V. (2003). *Öğretmenlik mesleğine giriş* (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

- Sönmez, V. (2015). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı* (18. Baskı). Ankara: PEGEM.
- Şahin, S. (2019). *İlköğretim 1. sınıfta okuma ve yazma eğitime ailenin katkı düzeyinin belirlenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 14.08.2020 tarihinde edinilmiştir
- Şahin, Y. (2017). *Okul öncesi çocuklarda değerler eğitimi kapsamında yardımlaşma ve paylaşma değerleri* (Yüksek Lisans Tez). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 27.04.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Şahin, S. ve Aral N. (2012). Aile içi iletişim. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1 (3), 55-66.
- Şahinkaya, Y. ve Kelleci, Ö. (2012). Elementary School Teachers' Views on Values Education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 93, 116-120.
- Şanlı, D. ve Öztürk, C. (2015). Anne babaların çocuk yetiştirme tutumları ve tutumlar üzerinde kültürün etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 8 (4), 240-246.
- Şentürk, R. (2016). Eğitimin Amacı: Fikrî bağımsızlık taklitten tahkike. *Tohum Dergisi*, 162, 8-16. Erişim adresi https://openaccess.ihu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12154/595/tohum_162.pdf?sequence=1&isAllowed=y adresinden 22.12.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Şişman, M. (2013). *Eğitimde mükemmellik arayışı etkili okullar* (4.Basım). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tarhan, N. (2012). *Sen ben ve çocuklarımız*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Tay, B. ve Yıldırım, K. (2009). Sosyal bilgiler dersinde kazandırılması amaçlanan değerlere ilişkin veli görüşleri. *KUYEB (Kuramdan Uygulamada Eğitim Bilimleri)*. 9 (3), 1499–1542.
- Tekin, S. (2019). *İlkokul 4. sınıflarda etkinlik temelli değer eğitimi yoluyla sorumluluk değerinin kazandırılması* (Yüksek lisans tezi).

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 14.08.2020 tarihinde edinilmiştir

- Tezel Şahin, F. ve Özyürek, A. (2008). 5,6 yaş grubu çocuğa sahip ebeveynlerin demografik özelliklerinin çocuk yetiştirme tutumlarına etkisinin incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (3), 395-414.
- Töremen, F. ve Kolay, Y. (2003). İlköğretim okulu yöneticilerinin sahip olması gereken yeterlikler. *Millî Eğitim Dergisi*, 160.
- Turan, C. ve Arslan, S. (2016). İlkokul öğrencilerinde evrensel ve insani değerlerin kazandırılma sürecinin, sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre değerlendirilmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports& Science Education*, 5 (1), 26-41.
- Turan, S. ve Aktan, D. (2008). Okul hayatında var olan ve olması düşünülen sosyal değerler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6 (2), 227-259.
- Tutar, H. ve Yılmaz, M. K. (2008) *Genel iletişim kavramlar ve modeller* (6.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- TÜİK, (2019). Eğitim İstatistikleri. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1018 adresinden 17.10.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Türk Dil Kurumu, <https://sozluk.gov.tr/?kelime=> adresinden 21.08.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Türk, N., ve Nalçacı, A. (2011). İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler programında verilen değerleri edinme düzeyleri (Erzincan Örneği). *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13 (2), 39-56.
- Ulaş, A.H. ve Özgelen, İ. (2016). *Çocuk Eğitiminde Öğretmenlere 100 Altın Kural*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Ulucan, P. (2020) Türkiye okul öncesi eğitim programı ve ohio erken öğrenme standartları öğrenme sürecinde yer alan değerler. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3 (1), 55-79.
- Ulusoy, K. ve Dilmaç, Bülent. (2015). *Değerler eğitimi. (3. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi.

- Ulusoy, M. D., Özcan Demir, N. ve Görgün Baran, A. (2005). Ebeveynin çocuk yetiştirme biçimi ve öğrenci problemleri: Ankara İli Örneği. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü*, 6-8.
- Uyanık Balat, G. (2007). İlköğretime başlayan çocukların anne babalarının çocuk yetiştirme tutumlarının okul öncesi eğitimden yararlanma düzeylerine göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 32 (143).
- Uzmen, S. ve Mağden, D. (2002). Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden altı yaş çocuklarının prososyal davranışlarının resimli çocuk kitapları ile desteklenmesi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 15, 193-212.
- Uzun, M. ve Köse, A. (2017). Okul öncesi eğitimde değerler eğitiminin uygulanmasına yönelik öğretmen görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 23.
- Valeeva, R. A., Korolyeva, N. E., ve Sakhapova, F. K. (2016). Case, Study of the High School Student's Family Values Formation. *International Journal of Environmental and Science Education*, 11 (7), 1641-1649.
- Yağbasan, M. ve İmİK, N. (2006). Öğretmenlerin aile içi iletişimi (Malatya İli Örneği). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16 (2), 227-229.
- Yalar, T. ve Yanpar Yelken, T. (2011). Değerler eğitiminin iyileştirilmesi ile ilgili öğretmen görüşlerinin belirlenmesi ve bir program modülü örneğinin geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10 (38), 79-98.
- Yaman, E. (2016). *Değerler eğitimi* (4. Baskı). Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yapıcı, A. (2010). Türk toplumunda aile ve eğitim ilişkisi. *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish of Turkic*, 5 (4), 1545.
- Yaşar, Ş. ve Çengelci, T. (2009). “Views of Students’ Parents Regarding Values Education in Primary Education in Turkey”, *International Conference on Primary Education*, 25-27 November, Hong Kong.
- Yaşar, Ş. ve Çengelci, T. (2012). Sosyal Bilgiler Dersinde Değerler Eğitime İlişkin Bir Durum Çalışması. *Uluslararası. Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 3 (9), 1-23.

- Yavuzer, H. (1986). *Ana, baba ve çocuk*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2004). *Çocuk psikolojisi* (26. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2014). *Çocuk psikolojisi* (37. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2013). Yaygın Anne baba tutumları (4.Baskı). H. Yavuzer, Ö. Köknel, A. Kulaksızoğlu, H. Ayhan, A. Dodurgalı, ve H. Ekşi, (Ed.) *Çocuk ve ergen eğitiminde anne baba tutumları içinde*.(s.39). İstanbul: Timaş yayınları.
- Yavuzer, H. (2016). *Anne olmak* (6. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (2016). *Okul çağı çocuğu* (19. Basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yaylacı, A. F. ve Beldağ, A. (2015). Karar verme sürecinde okul yöneticilerini etkileyen değerler. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (1), 165-176.
- Yaylacı, A. F., ve Beldağ, A. (2018). Değerler eğitimi ve güncel tartışmalar: gazete haberlerine ilişkin bir eleştirel söylem analizi. *Sakarya University Journal of Education*, 8 (1), 139-155.
- Yazar, T. (2012). Öğretmen adaylarının değerler hakkındaki görüşleri. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2 (1), 61-68.
- Yazıcı, K. (2006). Değerler eğitimine genel bir bakış. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 19, 499-522.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, C. ve Dönmez, B. (2008). Okul, aile iş birliğine dayalı bir araştırma (İstiklal ilköğretim Okulu Örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7 (23), 98-115.
- Yıldırım, Y. ve Çalışkan, H. (2018). 2005 ile 2017 sosyal bilgiler dersi öğretim programlarındaki değerlere ve değerler eğitimine ilişkin öğretmen görüşleri. *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 1 (1), 7-23.
- Yılmaz, M. Ve Yılmaz, Ö. F. (2017). Sınıf ve okul öncesi öğretmenlerinin değer eğitimine ilişkin görüşleri. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (2), 737.

- Yuvacı, Z. (2013). *Okulöncesi değerler eğitimi uygulayan okullardan seçilen değerlerin ve etkinliklerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 14.08.2020 tarihinde edinilmiştir.
- Yüce, N. (2009). *İlköğretim okullarındaki fiziki koşulların, eğitim programlarına ve öğrenci gereksinimlerine uygunluğunun değerlendirilmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> adresinden 09.10.2019 tarihinde edinilmiştir.
- Zembat, R. ve Polat, Ö. (2001). *Okul öncesi dönemde çocuğun sosyalleşmesinde ailenin yeri aile katılım programı uygulama örnekleriyle*. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

EKLER

Ek 1: Araştırma İzin Belgeleri

T.C.
RİZE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 57774812-605.01-E.19100246
Konu : Araştırma İzni

12.10.2018

RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına)

İlgi : a) 27/09/2018 tarih ve 87374136-302.08.01-E.2008 sayılı yazınız.
b) 01/10/2018 tarih ve 87374136-302.08.01-E.2045 sayılı yazınız.
c) 05/10/2018 tarih ve 87374136-302.08.01-E.2121 sayılı yazınız.

İlgi yazılarda yüksek lisans öğrencileriniz Aynur KILIÇ, Büşra KOLAY ÇEPNİ ve Duygu TERZİ'nin tez çalışmaları kapsamında müdürlüğümüze bağlı kurumlarda gerçekleştirecekleri araştırmalara ilişkin onaylar ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi arz ederim.

Ahmet Hamdi YILMAZ
Millî Eğitim Müdürü

EKLER:

- 1- Aynur KILIÇ Onay ve Ekleri
- 2- Büşra KOLAY ÇEPNİ Onay ve Ekleri
- 3- Duygu Terzi Onay ve Ekleri

Vali Yardımcısı Şenol Merve RİZE
Elektronik Posta: raze@rize.gov.tr
e-posta: 000533@rize.gov.tr

Açısından bilgi için: İlçesi R. BUDAK Şube Müdürü
Tel: 00 464 250 53 09
Faks: 00 464 21 3 64 21

Bu evrak güvenli elektronik imza ile onaylanmıştır. İmza kontrolünü ayni gün ve saatte 09e2-a717-34fc-b658-94eb kodu ile yapabilirsiniz.

(Ek-1 Devamı)

T.C.
RİZE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü
ARAŞTIRMA DEĞERLENDİRME FORMU

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Büşra KOLAY ÇEPNİ
Kurumu / Üniversitesi	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Araştırma yapılacak iller	Rize
Araştırma yapılacak eğitim kurumu ve kademesi	Rize merkez ve çevre ilçelerde bulunan ilkokullarda görevli sınıf öğretmenleri ve veliler ile ilkokul 3. sınıf öğrencileri
Araştırmanın konusu	1- Okul Aile İşbirliği ile Değerler Eğitimi 2- İlkokul 3.Sınıf Öğrencilerinin Zihinden Toplama İşlemi Yapma Stratejilerinin Belirlenmesi
Üniversite / Kurum onayı	Var
Araştırma/proje/ödev/tez önerisi	Tez önerisi
Veri toplama araçları	Görüşme Formu – Çalışma Kâğıdı
Görüş istenilecek Birim/Birimler	-
KOMİSYON GÖRÜŞÜ	
"Okul Aile İşbirliği ile Değerler Eğitimi" konulu çalışmada yer alan veri toplama araçlarının tüm sınıf öğretmenleri ve öğrenci velileri ile; "İlkokul 3.Sınıf Öğrencilerinin Zihinden Toplama İşlemi Yapma Stratejilerinin Belirlenmesi" konulu çalışmada yer alan veri toplama araçlarının 3. sınıf öğrencileri ile kullanılması uygundur.	
Komisyon kararı	Oybirliği / Oyçokluğu ile alınmıştır.
Muhallif üyenin Adı ve Soyadı:	Gerekçesi:

KOMİSYON

12.11.2018
Komisyon Başkanı
Bülent İÇBUDAK

Üye
Onur KASAP

Üye
Resul KUL

(Ek-1 Devamı)

T.C.
RİZE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 57774812-605.01-E.21692993
Konu : Araştırma Uygulama İzni

13.11.2018

VALİLİK MAKAMINA

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Bülşen KOLAY ÇEPNİ'nin "Okul Aile İşbirliği ile Değerler Eğitimi" ve "İlkokul 3. Sınıf öğrencilerinin zihinden toplama işlemi yapma stratejilerinin belirlenmesi" konulu çalışmaları kapsamında hazırladığı ekte sunulmuş veri toplama araçlarını Rize merkez ve çevre ilçelerde bulunan ilkokullarda görevli sınıf öğretmenlerine, velilere ve ilkokul 3. sınıf öğrencilerine uygulaması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Bülent İÇBUDAK
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR
13.11.2018

Salih YELKENÇİ
Vali a.
Millî Eğitim Müdür v.

EK:

- 1- Yazı ve Ekleri (36 Sayfa)
- 2- Araştırma Değerlendirme Formu (1 Sayfa)

Valilik Binası Kat:3 Merkez RİZE
Elektronik Ağı: rize.meb.gov.tr
e-posta: orte53@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Bülent İÇBUDAK Şube Müdürü
Tel: (0 464) 280 53 09
Faks: (0 464) 213 04 41

Bu e-trak girişi elektronik imza ile onaylanmıştır. <https://evr.kaygiz.meb.gov.tr/adresimiz/14/1-1939-3302-9150-2628> kodu ile teyit edilebilir.

Ek-2: Uygulanan Ölçme Aracı: Veli Bilgi Formu

VELİ GÖRÜŞME FORMU (EK 2)

Merhaba, “OKUL VE AİLE İŞ BİRLİĞİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ” konulu bir araştırma yapıyorum. Bu araştırmada ortaya çıkacak sonuçların değer eğitimi konusunda öğretmenlere, öğrencilere ve velilere faydalı olacağını umuyorum. Bu nedenle bu sürecin önemli tanıkları olarak siz velilerin görüşlerinden faydalanmak istiyorum. Bu ankette söyleyeceklerinizin tümü, sadece bu araştırma doğrultusunda kullanılacak ve kişisel bilgilerin tümü gizli tutulacaktır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerden ilkinde size ait tanımlayıcı bilgilerle ilgili olarak kişisel bilgilerinize başvurulacak, ardından okul ve aile iş birliği ile değerler eğitimi konusundaki görüşlerinize ilgili soruları cevaplandırmanız istenecektir.

Bu araştırmaya katıldığınız için teşekkür ederim.

Büşra KOLAY ÇEPNİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi A.B.D.

1.BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER

Anketi Dolduran Anne() Baba () Başka (Belirtiniz):.....

Annenin mesleği (yazınız): _____

Babanın mesleği(yazınız): _____

Eğitim Durumunuz:

Annenin Eğitim Durumu

Babanın Eğitim Durumu

Okuryazar değil ()

Okuryazar değil ()

Okuryazar ama bir okulu bitirmedi()

Okuryazar ama bir okulu bitirmedi()

İlkokul mezunu (5 yıllık)()

İlkokul mezunu (5 yıllık) ()

Ortaokul mezunu()

Ortaokul mezunu()

Lise mezunu()

Lise mezunu()

Üniversite mezunu()

Üniversite mezunu ()

Üniversite üstü()

Üniversite üstü ()

Yaşınız: 20–29() 30–39() 40–49() 50–59() 60–69() 70 ve üstü()

Ailenizin Aylık Geliriniz: 10– 999 TL() 1000 – 1499 TL() 1500 – 1999 TL()

2000,2999 TL() 3000 TL ve üzeri()

Kız çocuk sayısı: _____

Erkek çocuk sayısı: _____

Çocuk Yaşları ve sınıfları:

1.ÇOCUK

2.ÇOCUK

3.ÇOCUK

4.ÇOCUK

5.ÇOCUK

SINIFI

YAŞI

OKUL VE AİLE İŞ BİRLİĞİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİZ

Eğitimde okul ve aile iş birliği denilince akla gelen 3 kelime nedir? 1- 2- 3-
Okul ve aile iş birliği ile ilgili deneyiminiz var mı? Varsa bizimle paylaşır mısınız? Var (...) Deneyimim:..... Yok (...)
Okulda değerler eğitimi veriliyor mu? Evet () Hayır () Kısmen()
Değerler eğitimi nerede verilmelidir? 1- 2- 3-
Ebeveyn olarak değerler eğitiminde üzerinize düşen görevler nelerdir? 1- 2- 3-
Değerler eğitimi konusunda öğretmeninizden beklentileriniz nelerdir? 1- 2- 3-
Değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileriniz nelerdir? 1- 2- 3-
Okul ve aile iş birliği kapsamında ki etkinliklere (toplantılara) katılıyor musunuz? Evet (...) Hayır (...) Çağırdım fakat katılamadım (...)
Okul ve aile iş birliği içinde yapılan etkinlikleri yararlı buluyor musunuz? Evet (...) Hayır (...) Kısmen()
Öğretmeninizle çocuğunuzun akademik durumu haricinde herhangi bir konuda iletişime geçiyor musunuz? Bu fikir alışverişleri hangi konuda oluyor? Evet(...) Konusu:..... Hayır (...)
Çocuğunuza değer eğitimi konusunda sizden ve öğretmeninden başka katkı sağlayan biri/birileri var mı? Yok (...) Var(...) Katkı Sağlayanlar:.....
Okulda öğrenilmiş bir değer, ev ortamına yansması olup olmadığı konusunda ne düşünüyorsunuz? Olumlu yansır.(...) Değerin Adı:..... Yansımadı (...)
Değer eğitimi konusunda okul ve aile iş birliği içinde yapılabilecek etkinlik önerileriniz nelerdir? 1- 2- 3-
Değer eğitimi konusunda ailelere çocuklarıyla birlikte evde yapabilecekleri etkinlik önerileriniz nelerdir? 1- 2- 3-

Ek-3: Uygulanan Ölçme Aracı: Öğretmen Bilgi Formu

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU (Ek 3)

Yer:

Tarih ve Saat:

Öğretmen

Kodu:

Merhaba, “OKUL, AİLE İŞ BİRLİĞİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ” konulu bir araştırma yapıyorum. Bu araştırmada ortaya çıkacak sonuçların değer eğitimi konusunda öğretmenlere, öğrencilere ve velilere faydalı olacağını umuyorum. Bu nedenle bu sürecin en önemli tanığı olan siz öğretmenlerin görüşlerinden faydalanmak istiyorum. Bu ankette söyleyeceklerinizin tümü, sadece bu araştırma doğrultusunda kullanılacak ve kişisel bilgilerin tümü gizli tutulacaktır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerden ilkinde size ait tanımlayıcı bilgilerle ilgili olarak kişisel bilgilerinize başvurulacak, ardından okul,aile iş birliği ile değerler eğitimi konusundaki görüşlerinize ilgili soruları cevaplandırmanız istenecektir.

Bu araştırmaya katıldığınız için teşekkür ederim.

Büşra KOLAY ÇEPNİ

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi

Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi A.B.D.

1.BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER

Cinsiyet: Kadın () Erkek ()

Yaş: () 23-30 () 31-38 () 39-46 () 46-53 () 54 ve üzeri

Son Mezun Olduğunuz Okul (lar)/Fakülte/Bölüm:

...../...../.....
...../...../.....
...../...../.....

Son Mezun Olduğunuz Yıl:

Eğitim Durumunuz: Lise () Ön lisans () Lisans ()
Y.Lisans () Doktora () Diğer ()

Bu Sene Okuttuğunuz Sınıf Düzeyi: 1. Sınıf () 2. Sınıf () 3. Sınıf () 4. Sınıf ()

Bu Sene Bulunduğunuz Okul Mevcudu: 100 ve altı () 101-300 ()
301-500 () 501 ve üzeri ()

Bu Sene Okuttuğunuz Sınıf Mevcudu: 1-9 () 10-19 () 20 -29 () 30 ve üzeri ()

Meslekteki Kıdeminiz: 1 - 5 yıl () 6 – 10 yıl ()
11 – 20 yıl () 21 yıl ve üzeri ()

Değerler Eğitimi İle İlgili Kurs veya Seminere Katılma Durumu: Katılmadım () Katıldım ()
Katıldığım Kursun Adı.....

2.BÖLÜM: OKUL-AİLE İŞ BİRLİĞİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİZ

- Okul-aile iş birliği denilince aklınıza neler geliyor?
Bu konudaki bilgi ve tecrübelerinizi bizimle paylaşır mısınız?
- Okul-aile iş birliği kapsamında gerçekleşen herhangi bir organizasyonda (toplantıda/etkinlikte) yer aldınız mı?
Yer Aldım() Yer Almadım()
Bu organizasyonun amacı neydi?
Nasıl buldunuz? Faydalı () Yetersiz ()
- Velileriniz öğrencilerin akademik durumu dışında sizinle iletişime geçiyorlar mı?
Evet () Hayır ()
Evet ise, bu fikir alışverişleri genellikle hangi konularda oluyor?
1- 2- 3-
- Velilerin ve öğretmenlerin iş birliği içinde gerçekleştireceği organizasyonlar hakkında görüşleriniz nelerdir?
Sizin önerileriniz nelerdir?
- Daha önce okul-aile iş birliği kapsamında organizasyon (toplantı/etkinlik) düzenlediniz mi?
Evet () Hayır ()
İçeriği.....
- Değerler eğitiminin önemi ile ilgili düşünceniz nedir?
- Değerler eğitimi konusunda yeterliliğinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?
Yeterliyim() Emin Değilim() Yetersizim()
Sizce öğretmenlere değerler eğitimi konusunda ne gibi sorumluluklar düşmektedir?
- Çocuklara değerler eğitimi nerede verilmelidir?
Okulda() Evde() Dışarıda() Her Yerde()
- Çocuklara değerler eğitimi ne zaman verilmelidir?
- Velilerden değerler eğitimi konusunda beklentiniz nedir?
- Değerler eğitimi konusunda okul idaresinden beklentiniz nedir?
- Okulda verilen değerler eğitiminin velilere etkisini nasıl yorumluyorsunuz?
Olumlu() Olumsuz()
Bu konuda veliden geri dönüt aldınız değerleri yazar mısınız?
1.
2.
3.
- Okulda verilen değerler eğitiminin aileler tarafından desteklenmesi için (ağız birliği oluşturabilmek için) önerileriniz nelerdir?
- Değerler eğitimi konusunda uygulanabilecek etkinliklerle ilgili velilere önerileriniz nelerdir?
1-
2-
3-

Ek-4: Uzman Görüşü Örneği (Veli)

U8 kodlu uzmanın veri toplama araçlarına yönelik görüşleri

VELİ GÖRÜŞME FORMU (Ek 1)

Merhaba, "OKUL AİLE İŞBİRLİĞİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ" konulu bir araştırma yapıyorum. Bu çalışmada ortaya çıkacak sonuçların değer öğretimi konusunda öğretmenlere, öğrencilere ve velilere faydalı olacağını umuyorum. Bu nedenle bu sürecin önemli tanıkları olarak siz velilerin görüşlerinden faydalanmak istiyorum. Bu ankette söyleyeceklerinizin tümü, sadece bu araştırma doğrultusunda kullanılacak ve kişisel bilgilerinizin tümü gizli tutulacaktır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerden ilkinde size ait tanımlayıcı bilgilerle ilgili olarak kişisel bilgilerinize başvurulacak, ardından çocuk dergileri konusundaki görüşlerinizle ilgili soruları cevaplandırmanız istenecektir.

Bu araştırmaya katıldığınız için teşekkür ederim.

Büşra KOLAY ÇEPNİ
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi A.B.D.

1.BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER

Cinsiyet: Kadın () Erkek ()

Yaş:

Tarih:

Eğitim Durumunuz: İlkokul () Ortaokul () Lise () Ön lisans ()

Lisans () Y.Lisans () Doktora () Diğer ()

Mezun Olduğunuz Okul:

Mesleğiniz:

Çocuğunuz var mı? Evet () Hayır ()

Çocuk Yaşları ve sınıfları:

	1.ÇOCUK	2.ÇOCUK	3.ÇOCUK	4.ÇOCUK	5.ÇOCUK
SINIFI					
YAŞI					

Gözden kaçmış.

Velilere bu soruyu sormak gereksiz değil mi? Doğrudan çocuk sayısını sormak daha pratik olabilir mi? Buradaki düzeltme tercihe bağlı.

2.BÖLÜM:

OKUL-AİLE İŞBİRLİĞİ VE DEĞERLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİZ

Soru	Uygun	Uygun değil	Düzeltilmeli	Yorum
1 Okul-aile birliği denilince aklınıza neler geliyor? Bu konudaki deneyimlerinizi bizimle paylaşır mısınız?			X	Açıklamaya bakınız.
2 Değerler eğitimi sizce önemli midir? Bu eğitim nerede verilmelidir? Siz ebeveyn olarak değerler eğitiminde kendinizi nerede görüyorsunuz?			X	Açıklamaya bakınız.
3 Öğretmenlerden değerler eğitimi konusunda beklentileriniz nelerdir?	X			
4 Değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileriniz nelerdir?	X			
5 Okul-Aile işbirliği içinde etkinliklere (toplantılar) katılıyor musunuz? Bu etkinliklerin konusu (gündemi) nedir? Yapılan etkinlikleri yararlı buluyor musunuz?			X	Açıklamaya bakınız.
6 Öğretmeninizle çocuğunuzun akademik başarıları dışında herhangi konuda iletişime geçiyor musunuz? Bu fikir alışverişleri hangi konularda oluyor? Öğretmen dışında destek aldığınız herhangi bir yer var mı?			X	
7 Okulda öğrenilmiş bir değer ev ortamına olumlu yansımaları olduğunu düşünüyor musunuz?			X	
8 Değerler eğitimi verilirken değişim uygulanması gereken noktalar nelerdir?			X	
9 "İnsan davranışlarının temelini değerler oluşturur". Bu noktada aileye ne gibi sorumluluk düşmektedir?		X		Konunun dışına çıkılmış. Okul-aile işbirliği kapsamında bir soru ile değiştirilmeli.
10 Gündelik yaşamda çocukların anne-babalarıyla yüz yüze geçirdikleri vakit azaldığı düşünülürse bu konuda neler önerirsiniz (özellikle değerler eğitimi noktasında).		X		Konunun dışına çıkılmış. Okul-aile işbirliği kapsamında bir soru ile değiştirilmeli.

"Okul aile işbirliği" mi kastediliyor? Öyle ise "İş" eklenmeli.

Sorunun yönlendirici olmaması için "...çocuk" önemi ile ilgili düşünceniz nedir?" denilebilir.

Daha anlaşılır olması açısından "...kendinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?" denilebilir.

Bu kelime yerine "kapsamındaki" denilebilir mi?

Yönlendirici olmamak adına "...yararlılığı hakkında ne düşünüyorsunuz?" denilebilir.

"Çocuklar" denilebilir.

"Böylece bir..."

"Görüşüyorsanız hangi konularda görüşüyorsunuz?" denirse sorunun olumlu cevaplanması durumunda devam edileceği belirtilmiş olur.

Yönlendirici olmuş. "... olup olmadığının konusunda ne düşünüyorsunuz?" denilmeli.

"... geleneksel yöntemler açısından değişime uğraması gereken noktalar hakkındaki görüşünüz nedir?" denilirse daha açıklayıcı olabilir.

Ek-5: Uzman Görüşü Örneği (Öğretmen)

U2 kodlu uzmanın veri toplama araçlarına yönelik görüşleri

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU (Ek 2)

Merhaba, "OKUL AİLE İŞBİRLİĞİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ" konulu bir araştırma yapıyorum. Bu araştırmada ortaya çıkacak sonuçların değer eğitimi konusunda öğretmenlere, öğrencilere ve velilere faydalı olacağını umuyorum. Bu nedenle bu sürecin en önemli taşıyıcı olan siz öğretmenlerin görüşlerinden faydalanmak istiyorum. Bu ankette söyleyeceklerinizin tümü, sadece bu araştırmada değerlendirilerek kullanılacak ve kişisel bilgileriniz tümü gizli tutulacaktır. Anket iki bölüme ayrılmıştır. Bu bölümlerden ilkinde siz ait tanımlayıcı bilgilerle ilgili olarak kişisel bilgilerinizi beyanlayacak, ardından çocuk dergileri konusundaki görüşlerinizi ilgili sorular çerçevesinde istenecektir.

Bu araştırmaya katıldığınız için teşekkür ederim.

Büşra KOLAY ÇEPNİ
Rıdvan Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi A.B.D.

1.BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER

Cinsiyet: Kadın () Erkek ()

Yaş:

Tarih:

Eğitim Durumunuz: İlkokul () Ortaokul () Lise () Ön lisans ()

Lisans () Y.Lisans () Doktora () Diğer ()

Mezun Olduğunuz Okul:

Bu Sene Okutduğunuz Sınıf Düzeyi: 1. Sınıf () 2. Sınıf () 3. Sınıf () 4. Sınıf ()

Mezlekteki Katmanınız: 1 - 5 yıl () 6 - 10 yıl () 11 - 20 yıl () 21 yıl ve üzeri ()

2.BÖLÜM: OKUL-AİLE İŞBİRLİĞİ VE DEĞERLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİZ

Soru	Uygun	Uygun değil	Düşük/Orta	Yorum
1. Okul-aile birliği denilince aklınıza gelen neler geliyor? Bu konudaki bilgi ve tecrübelerinizi kısaca paylaşabilir misiniz?	X			
2. Değerler eğitimi sizce önemli midir? Bu eğitim nerede verilmelidir? Siz öğretmen olarak değerler eğitiminde kendinizi nerede görüyorsunuz?			X	
Bu soru üç ayrı şekilde sorulabilir mi? 1. Değer eğitiminin sizce önemli midir? 2. Değer eğitimi çocuklara nerede verilmelidir? 3. Değer eğitimi konusunda bir öğretmen olarak kendinizi nasıl değerlendirirsiniz?				
3. Velilerinizden değerler eğitimi konusunda beklentileriniz nelerdir?	X			
4. Değerler eğitimi konusunda Okul idaresinden beklentileriniz nelerdir?	X			
5. Velileriniz öğrencilerin akademik başarıları dışında sizinle iletişime geçiyorlar mı? Bu fikir alışverişleri hangi konularda oluyor?	X			
6. Okul-aile birliği içinde gerçekleştirilen herhangi bir organizasyonda var oldunuz mu? Bu organizasyonun amacı neydi? Yararı buldunuz mu?	X			
7. Okulda ki eğitim-öğretimin velilerin katılımı vasıtasıyla nasıl olduğunu düşünüyorsunuz? Okulda okuyan çocukların değerler eğitimi ile okullarını düşünüyor musunuz?			X	
Bu soru iki ayrı şekilde sorulabilir mi? 1. Okulda ki değerler eğitiminin velilerin katılımı vasıtasıyla nasıl olduğunu düşünüyorsunuz? 2. Okulda ki değerler eğitiminin velilerin katılımı vasıtasıyla nasıl olduğunu düşünüyorsunuz?				
8. Değerler eğitimi verilirken değerler eğitimi uygulanması gereken noktalar nelerdir?	X			
9. "Okul idaresiyle veliler arasında değerler eğitimi konusunda bir iletişim var mıdır?" Bu noktada öğretmenlere ne gibi sorumluluk düşmektedir?	X			
10. Okuldaki yapıda öğrencilerin aileleriyle olan iletişimi artırarak velilerin değerler eğitimi konusunda kendilerini nasıl hissettiklerini (okuldaki değer eğitimi noktasında)	X			

Ek-6: Öğretmen Pilot Uygulama Örneği

(PİLOT UYGULAMA)

ÖĞRETMEN GÖRÜŞME FORMU (Ek 2)

Merhaba, "OKUL AİLE İŞ BİRLİĞİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ" konulu bir araştırma yapıyorum. Bu çalışmada ortaya çıkacak sonuçların değer eğitimi konusunda öğretmenlere, öğrencilere ve velilere faydalı olacağını umuyorum. Bu nedenle bu sürecin en önemli tanığı olan siz öğretmenlerin görüşlerinden faydalanmak istiyorum. Bu ankette söyleyeceklerinizin tümü, sadece bu araştırma doğrultusunda kullanılacak ve kişisel bilgileriniz gizli tutulacaktır. Anket iki bölüme ayrılmıştır. Bu bölümlerden ilkinde size ait tanımlayıcı bilgilerle ilgili olarak kişisel bilgilerinize başvurulacak, ardından okul aile iş birliği ile değerler eğitimi konusundaki görüşlerinize ilgili soruları cevaplandırmanız istenecektir.

Bu çalışmaya katıldığınız için teşekkür ederim.

Büşra KOLAY ÇEPNİ
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi A.B.D.

1.BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER

Tarih:

Cinsiyet: Kadın () Erkek ()

Yaş:

Mezun Olduğunuz Okul:

Mezun Olduğunuz Yıl:

Eğitim Durumunuz: Ortaokul () Lise () Ön lisans () Lisans ()
Y.Lisans () Doktora () Diğer ()

Bu Sene Okuttuğunuz Sınıf Düzeyi: 1. Sınıf () 2. Sınıf () 3. Sınıf () 4. Sınıf ()
Okulunuz mevcudu: ()

Bu Sene Okuttuğunuz Sınıf Mevcudu: 1-9 () 10-19 () 20-29 () 30 ve üzeri ()

Meslekteki Kıdeminiz: 1 - 5 yıl () 6 - 10 yıl () 11 - 20 yıl () 21 yıl ve üzeri ()
Bölge: ()
Hizmet içi eğitim alıp almadığı ()
Değerler eğitimi kursu alıp almadığı ()

2.BÖLÜM: OKUL-AİLE İŞ BİRLİĞİ VE DEĞERLER HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİZ

Değerler eğitiminde izlenim:

1 Okul-aile iş birliği denilince aklınıza neler geliyor?
Bu konudaki bilgi ve tecrübelerinizi bizimle paylaşır mısınız?

2 Okul-aile iş birliği içinde gerçekleşen herhangi bir organizasyonda yer aldınız mı?
Bu organizasyonun amacı nedir?
Yararlı buldunuz mu?
Değerler eğitiminde okul-aile iş birliği

3 Velileriniz öğrencilerin akademik başarıları dışında sizinle iletişime geçiyorlar mı?
Bu fikir alışverişleri hangi konularda oluyor?

4 Velilerin ve öğretmenlerin iş birliği içinde gerçekleştireceği etkinlikler yararlı olur mu?
Önerileriniz nelerdir?

5 Değer eğitimi denilince aklınıza neler geliyor?

6 Değerler eğitiminin sizce önemi nedir?

7 Değerler eğitimi konusunda kendinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?
Herhangi bir eğitime (seminer, hizmet içi eğitim) katıldınız mı?

8 Değerler eğitimi çocuklara nerede verilmelidir?

9 Değerler eğitimi çocuklara ne zaman verilmelidir?

10 Velilerinizden değerler eğitimi konusunda beklentileriniz nelerdir?
Değerler eğitimi konusunda velilere uygulanabilecek etkinliklerle ilgili olarak velilere önerileriniz nelerdir?

11 Değerler eğitimi konusunda okul idaresinden beklentileriniz nelerdir?

12 Siz, okulda verilen değerler eğitiminin veliler üzerindeki etkisini nasıl yorumlarsınız?
Olumlu ve olumsuz etkilerinde eklemeler yapılabilir?

13 Okulda verilen değerler eğitiminin aileler tarafından desteklenmesi için (ağz birliği oluşturabilmek için) önerileriniz nelerdir?

14 "İnsan davranışlarının temelini değerler oluşturur".
Sizce bu noktada öğretmenlere ne gibi sorumluluk düşmektedir?

15 Günlük yaşamda çocukların anne-babalarıyla yüz yüze geçirirleri vakit azalması olduğu göz önüne alındığında bu konuda velilerinize neler önerirsiniz (özellikle değerler eğitimi noktasında)
Değerler eğitimi ile ilgili

Ek-7: Veli Pilot Uygulama

VELİ GÖRÜŞME FORMU (Ek 1)

Merhaba, "OKUL VE AİLE İŞ BİRLİĞİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ" konulu bir araştırma yapıyorum. Bu çalışmada ortaya çıkacak sonuçların değer öğretimi konusunda öğretmenlere, öğrencilere ve velilere faydalı olacağını umuyorum. Bu nedenle bu sürecin önemli tanıkları olarak siz velilerin görüşlerinden faydalanmak istiyorum. Bu ankette söyleyeceklerinizin tümü, sadece bu araştırma doğrultusunda kullanılacak ve kişisel bilgilerin tümü gizli tutulacaktır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerden ilkinde size ait tanımlayıcı bilgilerle ilgili olarak kişisel bilgilerinize başvurulacak, ardından okul ve aile iş birliği ile değerler eğitimi konusundaki görüşlerinize ilgili soruları cevaplandırmanız istenecektir.

Büğra KOLAY ÇEPNİ
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi A.B.D.

1.BÖLÜM: KİŞİSEL BİLGİLER

Anketi Dolduran Anne () Baba () Başka (Belirtiniz):

Annenin mesleği (yazınız): *Milli eğitimde görevli* Babanın mesleği (yazınız): *Milli eğitimde görevli*

Eğitim Durumunuz:

Annenin Eğitim Durumu

Okuryazar değil ()

Okuryazar ama bir okulu bitirmedim ()

İlkokul mezunu (5 yıllık) ()

Ortaokul mezunu ()

Lise mezunu ()

Üniversite mezunu ()

Üniversite üstü ()

Babanın Eğitim Durumu

Okuryazar değil ()

Okuryazar ama bir okulu bitirmedim ()

İlkokul mezunu (5 yıllık) ()

Ortaokul mezunu ()

Lise mezunu ()

Üniversite mezunu ()

Üniversite üstü ()

Yaşınız: 20-29 () 30-39 () 40-49 () 50-59 () 60-69 () 70 ve üstü ()

Ailenizin Aylık Geliriniz: 10- 999 TL () 1000- 1499 TL () 1500 - 1999 TL () 2000-2999 TL () 3000 TL ve üzeri ()

Kız çocuk sayısı: Erkek çocuk sayısı: *1*

Çocuk Yaşları ve sınıfları:

SINIFI	1.ÇOCUK	2.ÇOCUK	3.ÇOCUK	4.ÇOCUK	5.ÇOCUK
YAŞI	<i>4-7</i>				

2.BÖLÜM: OKUL VE AİLE İŞ BİRLİĞİ İLE DEĞERLER EĞİTİMİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİZ

1. Eğitimde okul ve aile iş birliği denilince aklınıza gelen 3 kelime nedir?
1- Güven 2- Dayanışma 3- Kurdular.

2. Okul ve aile iş birliği ile ilgili deneyiminiz var mı? Varsa bizimle paylaşır mısınız?
Var () Deneyimim: Çocuğumda ilgili okula ve öğretmenle iş birliği olmuştur.

3. Okulda değerler eğitimi veriliyor mu?
Evet () Hayır () Kısmen ()

4. Değerler eğitimi nerede verilmelidir?
1- Okulda 2- Toplumda

5. Ebeveyn olarak değerler eğitimi üzerinde düşünen görevler nelerdir?
1- Sevgi 2- İlgililik

6. Değerler eğitimi konusunda öğretmeninizden beklentileriniz nelerdir?
1- Esit davranışlar 2- Karşılıklı sevgi ve saygı 3- İletişim değeri

7. Değerler eğitimi konusunda okuldan beklentileriniz nelerdir?
1- Sahiplenme 2- Disiplin 3- Dürüstlük

8. Okul ve aile iş birliği kapsamında ki etkinliklere (toplantılara) katılıyor musunuz?
Evet () Hayır () Katıldım fakat katılamadım ()

9. Okul ve aile iş birliği içinde yapılan etkinlikleri yararlı buluyor musunuz?
Evet () Hayır () Kısmen ()

10. Öğretmeninizle çocuğunuzun akademik durumu haricinde herhangi bir konuda iletişime geçiyor musunuz? Bu fikir alışverişleri hangi konuda oluyor?
Evet () Konusu: *Dayanışma ve Dersten*

11. Çocuğunuza değer eğitimi konusunda sizden ve öğretmeninden başka katkı sağlayan bir/birileri var mı? Varsa Katkı Sağlayanlar: *Anne, Dede, Dayı*

12. Okulda öğrenilmiş bir değerin, ev ortamına yansımaları olup olmadığı konusunda ne düşünüyorsunuz?
Olumlu yansır () Değerin Adı: *Belli başlı konularında kurallara ve sorumluluklara*

13. Değer eğitimi konusunda okul ve aile iş birliği içinde yapılabilircek etkinlik önerileriniz nelerdir?
1- Çocukların 20 letişim olmaları 2- Sorumluluk sahibi olmaları 3- Gelecekte hedeflerinin olması

14. Değer eğitimi konusunda ailelere çocuklarıyla birlikte evde yapabilecekleri etkinlik önerileriniz nelerdir?
1- Çocukların 20 letişim olmaları 2- Onlara güven verilmeli 3- İnsanlara karşı saygı ve sevgi göstermelerini konusunda uyarmalıyız, Bizimle her konuda konuşmalarını sağlamalıyız.

Ek-8: Veli Bilgi Kâğıdı

Değerler Eğitiminin Amacı,
İyi karakterli bireşler yetiştirmek, çocukların kendilerine
ve topluma yararlı olacağı değerlerle (SAYGI-SEVGİ-SORUMLULUK-
ADLİLİK-İŞ BİRLİĞİ-DÜRÜSTLÜK-AKÇAĞGÖNÜLLÜLÜK-HİSŞÖRÜ-
SAMİMİYET-UYUM-ÖZGÜRLÜK-BARİŞ) topluma uyumunu sağlamaktır.
"Teh kanaklı kış uşamaz." sözünden hareketle ahlak eğitimi
sadece ailede ya da sadece okulda pıçeliklemez. Bu konudaki
fiililerinizle, gelişmeye katkılarınızı bekliyoruz.

Yaş : () 23-30

Son Mezun Olduğunuz Okul (lar)/Fakülte/.....

Son Mezun Olduğunuz Yıl:

Eğitim Durumunuz: Lise() Ön lisans() Lisans()
Y.Lisans() Doktora() Diğer()

Bu Sene Okuttuğunuz Sınıf Düzeyi: 1. Sınıf() 2. Sınıf() 3. Sınıf() 4. Sınıf()

Bu Sene Bulunduğunuz Okul Mevcudu: 100 ve altı () 101-300()
301 -500 () 501 ve üzeri()

Bu Sene Okuttuğunuz Sınıf Mevcudu: 1-9() 10-19() 20 -29 () 30 ve üzeri()

Meslekteki Kıdeminiz: 1 - 5 yıl () 6 - 10 yıl () 11 - 20 yıl () 21 yıl ve üzeri ()

Değerler Eğitimi İle İlgili Kurs veya Seminere Katılma Durumu: Katılmadım ()
Katıldım () Katıldığım Kursun Adı.....

ÖZ GEÇMİŞ

Adı- Soyadı	Büşra KOLAY ÇEPNİ		
Doğum Yeri ve Yılı			
Medeni Durumu			
Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi	İngilizce, Orta düzey		
Öğrenim Durumu	Başlama- Bitirme Yılı		Kurum Adı
Lisans	2010	2014	Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü
Yüksek Lisans	2017	-	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Programı
Çalıştığı Kurumlar		Başlama- Ayrılma Yılı	
1. Muş Malazgirt Okçular İlkokulu		2014	2015
2. Rize Karasu İlk- Orta Okulu		2015	2017
3. Rize Muradiye İlkokulu		2017	2019
4. Rize Denizciler İlkokulu		2019	-
Katıldığı Proje ve Toplantılar	GAMVET (Bolu)		
İletişim (eposta)			